

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

ÅRSRAPPORT 2024

Trøndelag fylkeskommune

Innledning

Trøndelag har fortsatt svake økonomiske resultater med høy gjeld. Vi har over tid hatt et for høyt drifts- og investeringsnivå som har medført at handlingsrommet er betydelig redusert.

Til tross for at vi står ovenfor store økonomiske utfordringer, ser vi likevel gode resultater av arbeidet som vi gjør innenfor tjenesteområdene våre som er utdanning, veg, samferdsel, kultur, folkehelse, eiendom, tannhelse samt plan og næring.

Regional kompetansepolitikk er et av de viktigste samfunnsområdene for fylkeskommunen. Innen videregående opplæring jobbes det målrettet for at elevene gjennomfører og består opplæringen slik at de kan komme seg ut i videre studier og arbeid.

Fylkeskommunen har en tydelig og målrettet oppmerksomhet på trafiksikkerhet. I 2024 har vi videreført arbeidet med trygge skoleveger, utbedring av ulykkesutsatte kryss og økt satsing på gang- og sykkelvegnett.

Det har vært flere alvorlige uværshendelser i løpet av 2024 som har medført betydelige reparasjonskostnader. Den største enkeltkostnaden var fjellskredet på Utvorda i Flatanger, som krever etablering av en ny permanent vegtrasé for å sikre stabilitet og fremtidig trafiksikkerhet. Flere perioder med ekstremvær viser behovet for økt robusthet i vegnettet, der forsterkning er helt nødvendig for å unngå alvorlige konsekvenser for lokalsamfunn og nødetater. Det er iverksatt hyppigere tilsyn og beredskapsplanlegging i områder som er særlig værutsatt.

I 2024 delte fylkeskommunen ut om lag 140 millioner kroner i driftstilskudd til diverse kulturinstitusjoner, og bidro på den måten til gode lokale kulturtilbud over store deler av Trøndelag. Ung kultur møtes (UKM) er et satsingsområde for fylkeskommunen og arrangementet ble gjennomført i 34 kommuner. Om lag 2 400 ungdommer deltok på lokale arrangementer og 700 ungdommer på regionale arrangementer, noe som gjør Trøndelag til landets fremste UKM-fylke.

Kollektivtilbudet er opprettholdt til tross for høy kostnadsvekst. Store deler av kollektivtrafikken i Trøndelag skal etter planene ut på anbud i kommende periode. Det er i løpet av 2024 arbeidet målrettet for at disse anbudene skal komme ut med kostnadseffektive og miljøvennlige transportløsninger, som skal gi innbyggerne et best mulig kollektivtilbud.

Høsten 2024 tok vi i bruk ny digital løsning for automatisk tildeling av rettigheter for skoleskyss for noen grupper. Oppstarten ble vellykket, og vi vil videreutvikle løsningen slik at flere skoler og elever får nytte av løsningen.

Høy gjeld og finansutgiftene stiger kraftig

Netto driftsresultat ble 258 millioner kroner. Det utgjør 2,2 prosent av brutto driftsinntekter, og er en forbedring sammenlignet med 2023 hvor netto driftsresultat var 1,0 prosent. Selv om netto driftsresultat er forbedret sammenlignet med 2023 er vi fremdeles langt unna måltallet om et netto driftsresultat på 4 prosent. Vi har fremdeles et aktivitets- og kostnadsnivå som er for høyt i forhold til inntektene våre. Gjennomsnittet for landet er et netto driftsresultat på 2,7 prosent.

Det ble investert for 2,7 milliarder kroner. Gjelden økte med 0,9 milliarder kroner, og var 13,3 milliarder kroner ved utgangen av året. Gjeldsgraden er svært høy, og utgjør 115,1 prosent av totale driftsinntekter. Gjennomsnittet for landet ligger til sammenligning på 76,8 prosent av driftsinntektene.

Netto finansutgifter økte med 18 prosent fra 2023. Med økende gjeldsnivå og økte finansutgifter begrenser vi handlingsrommet i årene fremover.

Disposisjonsfondet er på 1,23 milliarder kroner ved utgangen av 2024. Det er en nedgang på 122 millioner kroner sammenlignet med fjoråret.

Et solid nivå på disposisjonsfondet gjør at vi har økonomisk beredskapevne til å håndtere uforutsette hendelser som ras og flom mv. Et solid disposisjonsfond bidrar også til å redusere risikoen i forhold til den høye gjelden vi har.

Klimaomstilling

De nyeste utslippstallene for Trøndelag viser en reduksjon på 6,4 prosent fra 2022 til 2023. De nasjonale utslippstallene for 2024 foreligger ikke enda, og blir først publisert høsten 2025. På tross av denne utslippsnedgangen, har utslippene i perioden 2009 til 2023 økt med 4,8 prosent. Dette gjør at Trøndelag fortsatt er svært langt unna å nå klimamålsetningen om å kutte 50-55 prosent av utslippene i 2030 i forhold til 2009.

Utslippstallene fra egen organisasjon for 2024 er beregnet for drift og investeringer fylkesvei, kollektivtrafikk og eiendomsdrift. Her er det en utslippsnedgang på om lag 9 prosent. Et fullstendig klimaregnskap for egen organisasjon vil bli utarbeidet senere i løpet av 2025.

Utvikling av organisasjonen

Trøndelag fylkeskommune har etablert en ny sikkerhet-, samfunnssikkerhet- og beredskapsorganisering som blant annet skal gjøre fylkeskommunen bedre rustet til å imøtekomme nye nasjonale føringer for samfunnssikkerhetsarbeidet, og tydeliggjøre rammene for sikkerhets- og beredskapsstyringen.

Arbeidet med å få på plass en helhetlig og systematisk internkontroll i henhold til kommunelovens krav er godt i gang. I løpet av året er det iverksatt flere tiltak, det er blant annet utarbeidet et utkast til styringsdokument for kvalitet og internkontroll. For å sikre forankring i det videre arbeidet er det etablert et nettverk for kvalitet og internkontroll, hvor alle fagområder er representert.

Fylkesdirektøren vil rette en stor takk til alle medarbeidere og ledere for god og uvurderlig innsats i det året som har gått. Fylkesdirektøren takker også for godt samarbeid med politikerne.

Årsberetning

Status investeringer aggregert

Beløp i 1000

Grupperingsnivå	Totalbudsjett		Årets budsjett		
	Regnskap i	Opprinnelig	Rev. Regnskap	Rest	
	fjor	budsjett	bud.	hiå.	bud. i år
Administrasjon	5 350	15 900	20 512	15 845	4 667
Eiendom	826	5 300	4 438	4 626	-188
Finansiering	17 296	3 900	28 621	27 380	1 240
Kompetanse	1 110 409	984 610	1 284 687	1 330 531	-45 844
Samferdsel	70 447	148 800	82 577	37 448	45 129
Tannhelse	8 601	21 600	24 514	2 649	21 865
Veg	1 548 566	861 800	904 458	1 367 128	-462 670
Sum	2 761 494	2 041 910	2 349 807	2 785 608	-435 802

Klima- og miljørapportering - Klimabudsjett

Klimarapportering årsrapport 2024

Klimagassutslipp Trøndelag i 2023

De nyeste tallene viser at klimagassutslippene i Trøndelag har gått ned med 6,4 prosent fra 2022 til 2023, til totalt 3 070 135 tonn CO₂-ekvivalenter (CO₂e). På tross av dette, har utslippene økt med 4,9 prosent fra 2009 til 2023. Dette betyr at Trøndelag fortsatt er langt unna målet om å kutte 50-55 prosent av utslippene innen 2030 sammenlignet med 2009. De nasjonale utslippstallene for 2024 er ikke tilgjengelige ennå og vil bli publisert høsten 2025.

Industrien, jordbruket og veitrafikken hadde den største nedgangen i utslipp i 2023, mens oppvarming hadde den største økningen. Nedgangen i utslipp skyldes i stor grad lavere produksjon i industrien. Fremover blir det viktig å øke omstillingstakten og føre en industripolitikk som både opprettholder produksjonen og reduserer utslippene i tråd med klimamålene.

Heldigvis har flere effektive klimatiltak blitt implementert de siste årene, inkludert økt satsing på fornybar energi, forbedret avfallshåndtering og overgang til miljøvennlige transportløsninger. Disse tiltakene har bidratt til å redusere utslippene og gjøre Trøndelag mer konkurransedyktig i møte med strengere klimakrav.

Klimagassutslipp Trøndelag fylkeskommune 2024

Trøndelag fylkeskommunes *klimafotavtrykk* for 2023 ble beregnet til 157 048 tonn CO₂e, basert på data om innkjøp og ressursbruk (jf. Asplan Viaks rapport «[Klimaregnskap Trøndelag fylkeskommune 2023](#)»). Et fullstendig klimaregnskap for 2024 vil bli utarbeidet i løpet av 2025.

I mellomtiden har vi beregnet utslippene fra fylkesvei, samferdsel og drift av eiendom. For disse områdene har vi gode tall for ressursbruk og klimagassutslipp. Utslippene fra disse tre områdene ble redusert fra 115 051 tonn CO₂e i 2023 til 104 196 tonn CO₂e i 2024, en reduksjon på 9,4 prosent. En stor del av reduksjonen skyldes mindre aktivitet innen drift og investering i fylkesveger, men også gjennomføring av klimatiltak på fylkesveg og egne eiendommer.

	2022	2023	2024
Fylkesvei	48 428	42 815	32 740
Kollektivtrafikk	58 366	58 687	59 606
Eiendom	14 050	13 549	11 850
Sum klimagassutslipp, CO2-ekvivalenter	120 844	115 051	104 196

Avdeling veg

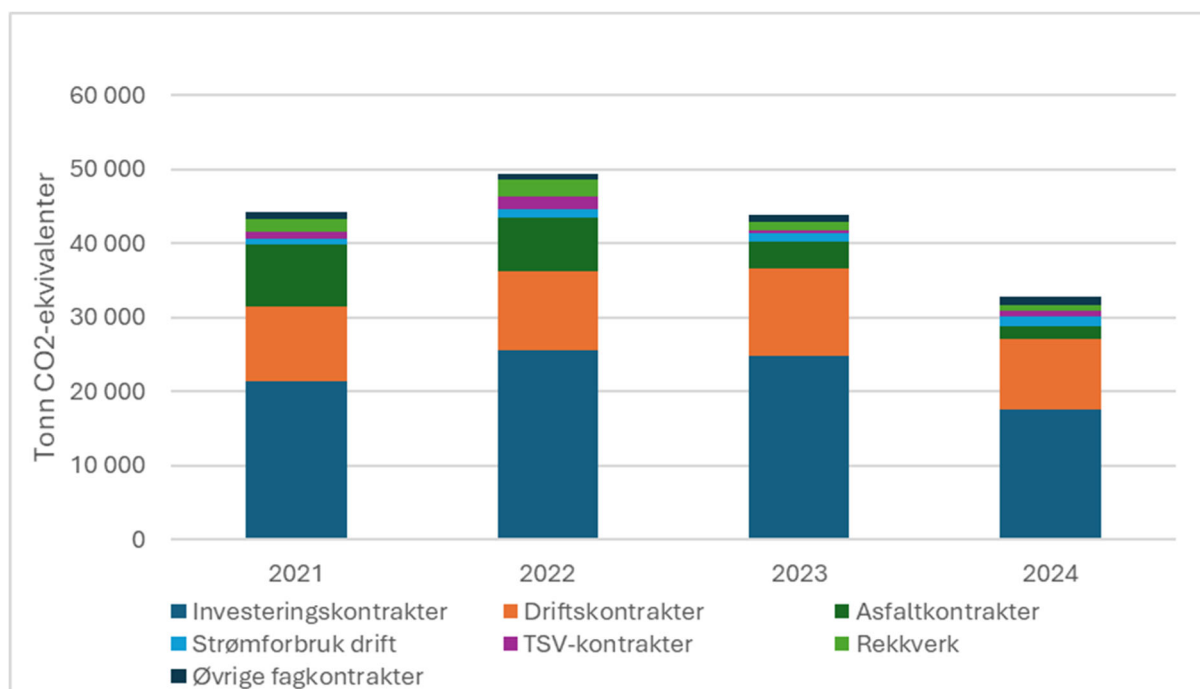
Utslipp fra fylkesveger: De største utslippene fra drift og investeringer i fylkesveger kommer fra:

- Dieselforbruk i anleggsmaskiner, vinterdrift og vegnettinspeksjon
- Produksjon av materialer som asfalt, betong og stål
- Bruk av innsatsfaktorer som salt, sand og elektrisitet

Det er en klar sammenheng mellom aktivitetsnivå, aktivitetstype og utslipp i vegsektoren. Utslippene for 2024 er beregnet til 32 740 tonn CO₂e, en betydelig nedgang fra forgående år. Den største nedgangen i utslipp kommer fra investerings- og asfaltkontrakter, med noe reduksjon også i driftskontrakter.

Av den totale utslippsreduksjonen på omtrent 11 000 tonn CO₂e fra 2023, kan bare 1 142 tonn tilskrives målrettede tiltak for å redusere utslipp. De største bidragsyterne til denne reduksjonen er utslippsfrie anleggsmaskiner i prosjektet Innherredsvegen øst og klimatiltak i asfaltkontrakter. Resten av utslippskuttene skyldes redusert aktivitet innen drift og investeringer.

Utslippsstatistikk for drift og investeringer på fylkesveger har blitt ført siden 2021, og utslippene har gått ned siden 2022. Dette skyldes mindre aktivitet og færre store investeringsprosjekter. Vi ser også en tydelig reduksjon i utslippene fra asfaltkontrakter, som skyldes både bruk av asfalt med lavere utslipp og at det legges mindre asfalt enn før.

Dieselforbruk står for en betydelig del av utslippene. Dieselforbruket kan reduseres gjennom færre bestillinger av oppdrag og redusert standard på drift og vedlikehold. Men dette vil gå ut over kvalitet på vegnettet. Vi kan også stille krav om moderne kjøretøy, med lavere forbruk av diesel. Det er allerede

krav om at kjøretøyene skal tilfredsstille Euro-5. Videre kan det stilles krav om kjøretøy med fornybare energibærere. Klimakur 2030 anslår at minst 70 prosent av anleggsmaskinene må være elektrisk drevet, som en del av målet om utslippskutt på 50-55 prosent innen 2030. Kun en liten andel anleggsmaskinene i våre kontrakter er elektrisk drevet.

Investeringskontrakter: Det er 19 investeringskontrakter som inngår i avdelingens klimagassregnskap for 2024 (fem færre enn i 2023). Det totale utslippet fra disse kontraktene er 17 672 tonn CO₂e, noe som er betydelig lavere enn i 2023. Hovedårsaken til nedgangen er færre prosjekter i 2024, men noen prosjekter har også gjennomført tiltak som reduserer utslippene.

Prosjektet med høyest utslipp i 2024 var fylkesveg 704 Tanem-Tullan, som startet i 2022 og åpnet like før jul 2024. Prosjektet med nest størst utslipp var fylkesveg 714 og rehabiliteringen av Frøyatunnelen, som startet i 2023 og skal ferdigstilles i første halvdel av 2025. Begge disse prosjektene er tunnelprosjekter med høye utslipp fra betong. Fylkesveg Tanem-Tullan har også store terrenginngrep, som gir utslipp fra anleggsmaskiner og arealbeslag. Utslipp fra større konstruksjoner er lave.

Utslippskildene varierer mellom prosjektene. Fylkesveg 72 Valstad-Sundbyvegen innebærer bygging av gang- og sykkelvei gjennom et jordbruksområde, med utslipp hovedsakelig fra anleggsmaskiner og arealbeslag. Fylkesveg 707 Brå bru er et bruprojekt med utslipp fra betong, stål og arealbeslag, men mindre fra anleggsmaskiner.

I 2024 er det gjennomført tiltak for å redusere klimagassutslipp i utbyggingsprosjekter. I prosjektet fylkesveg 6692 Innherredsvegen øst er det en høy andel elektriske maskiner. Prosjektet bygger en ny miljøgate i Innherredsvegen, og en innovativ kontrakt med midlertidige trafostasjoner for lading av maskiner reduserer utslippene med 900 tonn CO₂e.

Prosjektet fylkesveg 6650 Kongensgate har stort sett vært i prosjekteringsfasen i 2024, men forberedende arbeider er gjennomført. Under prosjekteringen har vi identifisert valg som påvirker klimagassutslippene og beregnet utslippene for ulike alternativer. Minimumskravet i kontrakten er at 75 prosent av anleggsmaskinene og 30 prosent av massetransporten skal være elektrisk.

I 2024 har flere investeringskontrakter vektet klima og miljø med 30 prosent i tildelingen. Dette har ført til at alle leverandører har levert en "bransjestandard", men det har også gitt oss og markedet bedre forutsetninger for å stille riktige krav og finne kostnadseffektive løsninger for klimagasskutt.

Driftskontrakter: Fylkeskommunen har 11 geografisk inndelte driftskontrakter. For kontraktene som er rullert fra 2020, er det innført krav om rapportering av drivstofforbruk og klimagassutslipp.

Det totale utslippet fra driftskontraktene i 2024 er beregnet til 9 463 tonn CO₂e, hovedsakelig fra dieselforbruk. Øvrige utslipp kommer fra sand, salt, stikkrenner og kummer.

Kontraktene med høyest utslipp i 2024 var Fosen, Namsos og Røros. Utslippene varierer på grunn av forskjeller i geografi, klima, innbyggertall og kontraktskrav. Rapporteringen varierer også mellom kontraktene, siden det ikke er gjort noe for å sikre lik rapportering. I løpet av 2024 vil HMS-reg tas i bruk, og da skal det være mulig å rapportere klimagassutslipp fra maskinparken. Det kan være naturlig å jobbe med felles retningslinjer for rapportering av klimagassutslipp i driftskontraktene.

De fleste kontraktene har et minimumskrav om elbil. Kravene varierer, men alle kontrakter skal ha minst én elbil. I de nyeste kontraktene er det også krav om hvor mye elbilen skal brukes. Enkelte kontrakter

rapporterer at opptil 30 prosent av kjørte kilometer med person- og varebil er elektrisk. En av de nyeste kontraktene har også en elektrisk brøytebil på en av rodene. Denne kontrakten startet i september 2024, så vi har ikke fått tilbakemeldinger på hvordan bilen har fungert ennå. Dette har ført til at kontraktene som rulleres i 2025, har som minimumskrav at én rode skal brøytes med elektrisk brøytebil.

Asfaltkontrakter: I 2024 ble det utlyst to asfaltkontrakter for totalt 48 km, det vil si 53 000 tonn ny asfalt. Det totale utslippet fra disse kontraktene er beregnet til 1 774 tonn CO₂e. I én av kontraktene ble klimagassutslipp vektet i tildelingen, mens nord-kontrakten ikke ble klimavektet av hensyn til konkurranseforholdene.

Det ble lagt mye mindre asfalt i 2024 enn i 2023, og derfor ble det totale utslippet fra asfaltkontraktene halvert. For å vurdere utviklingen av klimagassutslipp må vi se på andre parametere. Det er positivt at utslippene per km vei med ny asfalt og per tonn asfalt har gått jevnt ned fra 2021 til 2024.

Flere faktorer kan forklare denne trenden, som bruk av ulike asfalttyper, forskjellige tykkelser eller bredder. Det er også sannsynlig at konkurransen om klimavennlig asfalt har hatt stor innvirkning på nedgangen.

Statens vegvesen presenterte tall fra sine asfaltkontrakter på et webinar i januar 2024. De har som mål at utslippene skal ned til 20 kg CO₂e per tonn asfalt. Utslippene for 2023 er beregnet til 42 kg CO₂e per tonn asfalt. I våre asfaltkontrakter er utslippene i gjennomsnitt 36 kg CO₂e per tonn asfalt.

Strømforbruk: Det brukes mye strøm til drift av fylkesvegnettet. I 2024 ble det brukt omtrent 46 millioner kWh. Klimagassutslippene fra dette avhenger av hvilken utslippsfaktor for elektrisitet vi bruker. Med norsk faktor, som baserer seg på fornybare energikilder som vann- og vindkraft, er utslippene beregnet til 1 340 tonn CO₂e. Med en europeisk strømmiks, som inkluderer mer fossile energikilder, er utslippene 11 181 tonn CO₂e.

Valget av utslippsfaktor påvirker effekten av tiltakene vi gjennomfører. Redusert strømforbruk gir større utslippskutt hvis utslippsfaktoren er høy, mens elektrifisering av anleggsparken gir større utslippskutt hvis utslippsfaktoren er lav.

I klimagassregnskapet har vi brukt den norske utslippsfaktoren, siden dette representerer strømmen som faktisk ble brukt i 2024. For fremtidige analyser må vi vurdere om utslippsfaktoren skal justeres. Det er også verdt å merke seg at strømforbruket her ikke inkluderer strøm brukt i investeringsprosjekter.

Andre kontrakter: I tillegg til investeringer, drift og asfalt utføres også annet vegarbeid, som trafiksikkerhet og vedlikehold, arbeid med rekkverk, skilting, bruvedlikehold, fjellsikring, støyskjerming og grøntskjøtsel. Utslippene fra trafiksikkerhet og vedlikehold er beregnet til 632 tonn CO₂e. Utslipp fra arbeid med rekkverk er beregnet til 800 tonn CO₂e. For øvrig arbeid er utslippene beregnet til 1192 tonn CO₂e.

Avdeling samferdsel

Kollektivtrafikken: Utslippene fra kollektivtrafikken avhenger av trafikkvolum, energieffektiviteten til transportmidlene og valg av drivstoff. Dette bestemmes av krav og incentiver i anbudsutlysningene. Det er ingen vesentlige endringer i kollektivtrafikken som påvirket utslippene i 2024. I 2023 ble det tildelt kontrakter for nye hurtigbåtanbud med driftsstart i 2024 på strekningene Trondheim – Vanvikan, Trondheim – Brekstad og Trondheim – Kristiansand. Disse kontraktene kan gi nye batterielektriske

løsninger. Operatøren er ikke forpliktet til å levere nye fartøy fra oppstarten i 2024, så det er usikkert når de nye løsningene blir tatt i bruk.

I forbindelse med mobilitetsanbud i Trøndelag har vi, sammen med AtB, utredet behovet for infrastruktur som støtter nullutslippsløsninger. Overgangen til nullutslippsløsninger har utfordringer, blant annet økonomi og tilgang til nok elektrisitet. AtB mottok fylkesdirektørens oppdragsbrev for ferjeanbud med oppstart i 2025. I tråd med politiske vedtak skal anbudene videreføres «som de er» (per september 2022) med tanke på åpningstid, kapasitet og frekvens. Anbudene skal driftes til 2028, 2030 og 2034, og utslippene er i stor grad fastlagt i samme tidsperspektiv.

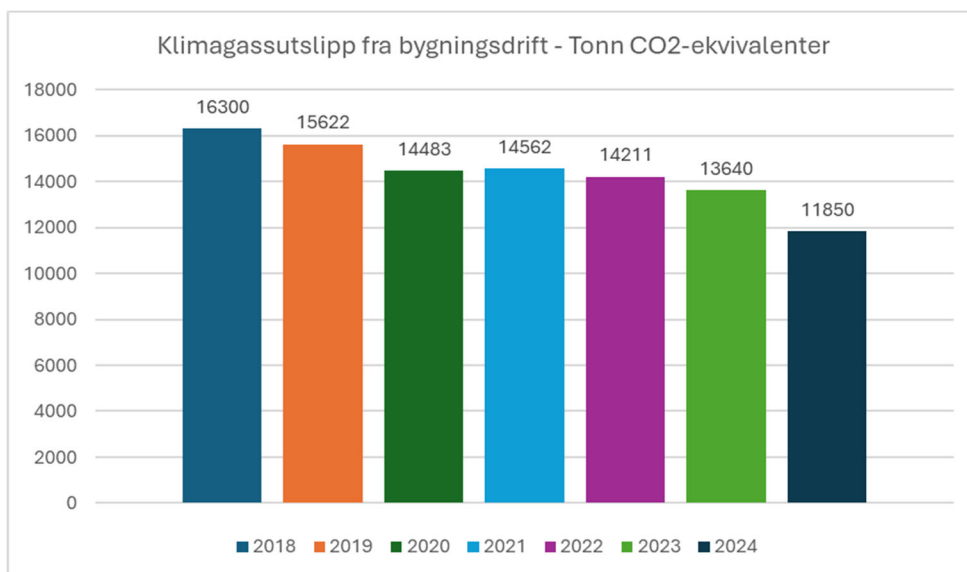
Utslippene fra buss, ferje og hurtigbåt har økt med 919 tonn til 59 606 tonn CO₂e fra 2023 til 2024. Det er en liten nedgang i utslippene fra busstrafikken, men en økning for ferje og hurtigbåt. Antall kilometer busstransport er tilnærmet uforandret fra 2023 til 2024, mens driftstimer for ferje og hurtigbåt har økt litt, noe som gir en liten økning i utslippene.

Energikildene i kollektivtrafikken er diesel, biogass, biodiesel og elektrisitet. I bytrafikken i Trondheim brukes alternative og fornybare energikilder, mens diesel brukes for busstrafikk over lengre avstander i Stor-Trondheim. I ferjetrafikken brukes elektrisitet på sambandene Flakk – Rørvik og Brekstad – Valset, mens diesel brukes på de andre sambandene. All hurtigbåttrafikk drives av diesel.

Avdeling eiendom

Energibruk i bygningsmassen: Energibruken i bygningsmassen i 2024 er 52,6 GWh. Av dette er 31,8 GWh elektrisk kraft, 17,9 GWh fjernvarme og 2,9 GWh bioenergi. For å beregne klimafotavtrykket av elektrisk energi, bruker vi NS 3720 med europeisk og norsk energimiks (EU28 + NO).

Basert på energimiksen i bygningsmassen, beregner vi utslippene til omtrent 11 850 tonn CO₂e. Utslippene har blitt redusert med 13 % fra 2023 til 2024, og med 29 % siden 2018. Dette er et resultat av ulike tiltak i bygningsmassen og lokal fornybar energiproduksjon. Det har også betydning at 2024 var et av de varmeste årene som er registrert flere steder i Norge, inkludert Trøndelag, noe som reduserte energibruken.

Tiltak i bygningsmassen: Tiltak i eksisterende bygninger og nye skoleanlegg vil kunne gi ytterligere utslippsreduksjoner i årene fremover. Økt satsing på fornybar energi gjennom fylkeskommunens selskap Grønt Hjerte AS, vil også bidra positivt.

I 2024 har det pågått byggeprosjekter som Cissi Klein videregående skole, Trondheim Katedralskole, Charlottenlund transporthall, Verdal videregående skole og Fosen videregående skole.

Prosjektspesifikke miljøprogram og miljøoppfølgingsplaner (MOP) for alle nye byggeprosjekter og større rehabiliteringer er videreført i 2024. Disse dokumentene sikrer helhetlig bærekraft i våre byggeprosjekter.

I miljøoppfølgingsplanene følger vi noen grunnprinsipper:

- Vi sier hva vi minimum skal oppnå - Prosjektspesifikke og gjennomgående temaer
- Vi sier hva vi måler i forhold til - Klargjør metodikk og standard
- Vi sier innenfor hvilke systemgrenser vi måler - Hva vi regner med av utslipp

Målbare krav til bærekraft, uten å definere løsninger, gjør at vi kan utfordre entreprenører, rådgivere og leverandører til å ta eierskap til bærekraft og innovasjon gjennom byggeprosessen.

Siden 2018 har Trøndelag fylkeskommune stilt krav om nullutslipp i bygningsdrift i alle større prosjekter. Dette har ført til utvikling av bygg med lavt energibehov, effektiv varmegjenvinning og lokal energiproduksjon.

Vi stiller også krav til klimabudsjett for å redusere klimafotavtrykket fra materialbruk. Charlottenlund transporthall-prosjektet har oppnådd en reduksjon i klimagassutslipp på 46 % fra materialer, sammenlignet med et standard bygg. Trondheim Katedralskole og Cissi Klein videregående skole, som skal ferdigstilles i 2025, viser til en reduksjon i klimagassutslipp fra materialer på over 50 %.

Ombruk av byggematerialer blir stadig mer vanlig. Vi ser økt ombruk i flere prosjekter, og metodikk og kunnskap for effektiv håndtering utvikles. Erfaringer og kunnskap deles aktivt i ulike fora.

Generelle utviklingstrekk i våre prosjekter:

- Økt sirkulærøkonomi for materialbruk
- Fokus på netto nullutslipp i bygningsdrift
- Økt fokus på effektutjevning og lokal utnyttelse av fornybar energiproduksjon

Trøndelag fylkeskommune leder DIPLOM (Digital Plattform for Ombruk av byggematerialer), et prosjekt finansiert av Innovasjon Norge. Prosjektet er i utviklingsfasen frem til høsten 2025 og vil resultere i et digitalt verktøy som øker tilgjengeligheten for ombruksmaterialer i byggeprosjekter. Statsbygg, Forsvarsbygg, Sykehusbygg, NTNU, Trondheim kommune, Oslo Bygg og Verdal kommune er partnere i prosjektet. DFØ og LUP er også viktige samarbeidspartnere.

Avdeling kompetanse

I avdeling kompetanse jobbes det med å øke bevisstheten på klimaområdet. Dette innebærer blant annet at temaet settes på agendaen på fellesmøter i avdelingen. Alle medarbeiderne bør være bevisst på å redusere reisevirksomheten og reise kollektivt eller samkjøre når dette er mulig. Det er også viktig å stille krav til klimavennlige løsninger i innkjøpsprosesser, bruke minst mulig papirutskrifter, ta vare på teknisk utstyr for gjenbruk m.m.

Grønt kompetansesenter Mære / Skjetlein: Grønt kompetansesenter tilbyr kompetanse til gårdbrukere og lokalmatprodusenter i Trøndelag og nasjonalt. I 2024 deltok 2500 personer på ulike aktiviteter, mange med tema innen klima og energitiltak. Mære landbruksskole har som mål å bli en nullutslippsgård. Skolen tester, demonstrerer og formidler kunnskap om klimatiltak i landbruket for å bidra til det grønne skiftet. Gode agronomiske tiltak som bedre husdyrgjødselhåndtering, bedre dyrehelse, presisjonslandbruk og bedre fôring reduserer gårdsdriftens klimagassutslipp.

Ved grisefjøset og melkefjøset på Mære pågår avlsforsøk som bidrar til å redusere utslippene fra husdyrpopulasjonen i Norge. Energitiltak og byggtiltak er viktige for å nå målet om å bli en nullutslippsgård. Fra 2007 til 2024 har skolen redusert sine utslipp med over 20 %. Byggingen av et biokullanlegg er i full gang, og dette tiltaket alene vil redusere utslippene med ytterligere 20 %. Skolen har også tatt i bruk et nytt kompostanlegg for bedre håndtering av organisk avfall.

Grønt kompetansesenter deltar i omtrent 20 forsknings- og utviklingsprosjekter (FoU) sammen med forskningsaktører og næringsliv regionalt, nasjonalt og internasjonalt. For eksempel testes soldeling ved Skjetlein, og i 2024 ble det gjennomført forsøk med Norsk Kylling og Nord universitet på fjørfe. På Mære samarbeider de med NIBIO, Nord universitet, Geno, Nortura og flere andre i FoU-prosjekter for å finne nye løsninger innen fôring, avl og metanhemmere.

Det arbeides med hele den trønderske landbruksnæringen for å etablere en større satsing på klimatiltak i landbruket: Klimafokus for trøndersk landbruk. Mære og Skjetlein satser også på å utvikle og formidle kompetanse innen plast i landbruket og biologisk mangfold.

Avdeling regional utvikling og tannhelse

Handlingsplan for klimaomstilling: For å følge opp regionale strategi for klimaomstilling «Sånn gjør vi det» og regional planstrategi for 2024-2027, er det utarbeidet en handlingsplan for klimaomstilling for 2025-2028. Denne planen legges fram for politisk behandling våren 2025 og skal sikre en felles plattform for arbeidet med klimaomstilling. I september 2024 ble det, i samarbeid med Statsforvalteren, arrangert en stor klimakonferanse for alle kommunene i Trøndelag.

Energistrategi: I juni 2023 vedtok fylkestinget å utarbeide en energistrategi mot 2050 for Trøndelag. I 2024 har vi jobbet med å utvikle et godt kunnskapsgrunnlag og forankre arbeidet hos alle interessenter i Trøndelag. Høringsutkastet for denne strategien ble lagt fram for fylkestinget i desember 2024.

Grønt Industriløft Trøndelag: Verdiskapingsstrategien fokuserer på bioøkonomi og grønn omstilling. Sammen med SIVA, Forskningsrådet og Innovasjon Norge er det etablert et nettverk for de største utslippspunktene i Trøndelag. Nettverket skal bidra til mer synlighet, deling av kunnskap og bruk av nye verktøy for energiomstilling, avkarbonisering og arealutnyttelse. Målet er å forbedre gjennomførings- og omstillingsevnen i industrien i Trøndelag, både for etablert industri og nye grønne verdikjeder. I 2024 har fokuset vært på mobilisering, kartlegging og analyse.

Ved utgangen av 2024 var 15 ulike industrimiljøer i Trøndelag tilknyttet prosjektet Grønt Industriløft Trøndelag. Det er finansiert satsinger på biogassproduksjon gjennom regionale utviklingsmidler, og utviklet lokale energiområder der aktørene samarbeider om å utnytte nettet bedre, samt produsere og lagre energi lokalt. Det har også vært viktig å etablere tettere kontakt mellom forskningsmiljøer og industrimiljøene for å styrke regionens evne til å ta i bruk ny teknologi. Deltagelse i Forskningscenter for Miljøvennlig Energi (FME) er viktig for det langsiktige samarbeidet.

Digital transformasjon: Prosjektet Industri 4.0, som handlet om digital transformasjon, ble ferdigstilt våren 2024. En sluttrapport er utarbeidet, og erfaringene fra prosjektet tas med inn i arbeidet med Klimapartnere.

Klimapartnere: Klimapartnere i Trøndelag har hatt god utvikling i 2024, med over 10 nye partnere rekruttert i løpet av året. Det har vært mange arrangementer i samarbeid med næringslivet, oppfølging av eksisterende partnere, samarbeid med klimapartner-organisasjoner i andre fylker, og utvikling av digitale møteplasser med relevante temaer.

Andre nettverk og initiativ: Avdelingen har ansvar for flere nettverk og initiativ som bidrar til klimaomstilling, blant annet bærekraftsnettverket i Trøndelag. Fylkeskommunen deltar også i bærekraftprosjektet «We make transition», som inkluderer deltakere fra de baltiske landene. Formålet er å finne en metode for samhandling mellom ulike samfunnsaktører - frivillighet, næringsliv og offentlig sektor. Fylkeskommunen har også finansiert kunnskapsgrunnlag knyttet til behov for energiinfrastruktur for elektrifisering av havbruk og kystflåten.

Landbruk: Det jobbes aktivt med landbrukets klimaplan for å få på plass tiltak og løsninger for å redusere utslippene, mye av dette gjennom Grønt kompetansesenter Mære/Skjetlein. Fylkeskommunen er også involvert i to større satsinger på bærekraftig forvaltning av skogarealene, noe som er viktig for skogens evne til å binde karbon

Tannhelse: I 2024 var tannhelsetjenestens klima- og miljørapportering knyttet til Miljøfyrtårn. Klinikken leverer årsrapport og har gjennomført resertifisering som planlagt. Tallmateriale om kjørte kilometer og sykefravær er gjort lettere tilgjengelig for klinikken. Tjenesten har fokusert på å redusere reiseaktivitet, velge samkjøring og bruke kollektiv transport når det er hensiktsmessig. Tjenesten stiller miljøkrav til leveranser ved innkjøp og anbud. Innkjøp av intraorale skannere kan oppfylle kriteriene for å søke om klimasatsmidler.

Avdeling kultur og folkehelse:

Kultur og folkehelse: Avdeling for kultur og folkehelse jobber for å redusere klimagassutslipp knyttet til turneer i Den kulturelle skolesekken og fylkesmusikerne, blant annet ved å bruke turnedistrikt. Avdelingen har også en bokbuss som reiser deler av året. Selv om DKS, fylkesmusikerne og bokbussen har beskjedne klimagassutslipp sammenlignet med andre avdelinger, må vi finne gode løsninger for å redusere utslippene. Vi jobber med å lage en mal som viser hvor mye utslipp avdelingen har i forbindelse med tjenesteproduksjonen, slik at vi kan planlegge uten å redusere tjenestetilbudet. Malen skal vise antall kjørte kilometer, koblet til reiseregninger og fakturabehandling for leiebilkjøring, for å beregne klimagassutslipp.

Driftstilskudd: Fylkeskommunen fremhever i sine tildelinger av driftstilskudd på kultur- og folkehelseområdet målsetningen om at Trøndelag skal være klimanøytralt innen 2030. Det uttrykkes en klar forventning om at alle mottakere av driftstilskudd bidrar. Gjennom tilskudd og andre virkemidler bidrar fylkeskommunen til et bredt regionalt kulturtilbud, som bidrar til å unngå økte klimautslipp ved å oppsøke kulturtilbud utenfor egen region.

Bevaring av bygg: Kulturminneseksjonen bidrar til bevaring av bygg gjennom uttalelser i arealplaner og byggesaker. Riving og nybygg gir store klimagassutslipp, så bevaring av eksisterende bygg er et viktig klimatiltak. Vi gir veiledning om hvordan eksisterende bygg kan bevares med gode materialvalg og teknikker.

Kurs i bygghåndverk: Vinteren 2023-2024 gjennomførte vi et prøveprosjekt med 7 kurs i tradisjonelt bygghåndverk for videreutdanning av håndverkere til arbeid på eldre bygg. Kursene er et tiltak i handlingsprogrammet for regional plan for kulturmiljø. Gjennom fylkeskommunens klimapott er det avsatt midler til årlige kurs gjennom hele økonomiplanperioden.

Kompetansenettverk: I 2024 har Trøndelag fylkeskommune, sammen med Akershus, Østfold og NTNU, jobbet med å etablere et kompetansenettverk for bærekraftige idretts- og aktivitetsanlegg. Nettverket skal fremme bærekraftige løsninger i utvikling og drift av idretts- og aktivitetsanlegg, samle fagmiljøer, idrettsorganisasjoner og offentlige aktører for å styrke kunnskap og samarbeid på tvers av sektorer, og gi grunnlag for god og effektiv arealutnyttelse.

Avdeling organisasjon og økonomi

Kommunikasjon om klimaarbeidet: God kommunikasjon er nødvendig for å nå klimamålene. Høsten 2023 ba fylkesdirektøren organisasjonen om å prioritere synliggjøring av klimaarbeidet. Seksjon kommunikasjon utarbeidet derfor en plan for klimakommunikasjon. Målet er å bidra til samhandling og motivasjon på tvers av sektorer og fagområder, og synliggjøre fylkeskommunens rolle i arbeidet. Planen brukes på tvers av avdelinger i fylkeskommunen. Arbeidet ledes av seksjon kommunikasjon og bærekraftkoordinator, og er forankret i nettverket av klimakontakter, som skal være pådrivere i klimakommunikasjonen.

I 2024 fokuserte vi spesielt på å sette søkelys på at klimagassutslippene i fylket ikke gikk riktig vei. Trøndelag hadde nest størst økning i utslipp i landet. Vi la også vekt på å formidle løsninger og fylkeskommunens rolle i klimaomstillingsarbeidet. Det ble laget innhold både til egne kanaler og solgt inn til NRK Trøndelag og andre medier.

Avdelingene har tatt initiativ og bidratt med å fremskaffe underlag til saker som synliggjør fylkeskommunens klimaarbeid i eksterne kanaler. Avdelingene Samferdsel, Eiendom, Regional utvikling, Tannhelse og Grønt kompetansesenter Mære/Skjetlein har vært spesielt aktive.

Internt ble klimaarbeidet orientert om på allmøter, og det ble holdt et eget fagmøte for å formidle suksesshistorier fra organisasjonen, hvor avdeling eiendom, Grønt kompetansesenter Mære/ Skjetlein og avdeling kultur og folkehelse delte sine erfaringer.

Fylkeskommunens tjenesteområder

Politisk ledelse og kontroll

Tjenesteområdebeskrivelse

Politisk organisering i Trøndelag fylkeskommune er bygd på en formannskapsmodell med fylkesutvalg og hovedutvalg.

Ved konstituering av fylkestinget høsten 2023 ble det oppnevnt 4 hovedutvalg for områdene samferdsel, utdanning, kultur samt næring og industri. Fylkestinget vedtok i juni 2024 å etablere et nytt hovedutvalg for beredskap, klima og natur. Fylkestingets medlemmer er dermed fordelt på disse 5 hovedutvalgene for den resterende del av valgperioden:

- Hovedutvalg for samferdsel
- Hovedutvalg for utdanning
- Hovedutvalg for kultur
- Hovedutvalg for næring og industri
- Hovedutvalg for beredskap, klima og natur

Fylkesutvalget fortsatte med 15 medlemmer.

I tillegg til de lovpålagte medvirkningsorganene (eldreråd, råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og medvirkningsorgan for ungdom) er andre ikke-lovpålagte rådgivende utvalg/råd (samisk utvalg, integreringsutvalg, trafiksikkerhetsutvalg) videreført i ny valgperiode. Rådene legger fram egne årsmeldinger med informasjon om virksomhetene gjennom året.

Kontrollutvalget fremmer også egen årsmelding med informasjon om kontroll- og tilsynsvirksomheten, herunder om gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

Møtevirksomhet og saker som ble behandlet

Utvalg	Antall møter i 2023	Antall saker behandlet i 2023	Antall møter i 2024	Antall saker behandlet i 2024
Fylkestinget	6	139	5	156
Fylkesutvalget	18	279	21	287
Hovedutvalg samferdsel	2	19	9	124
Hovedutvalg for utdanning	7	71	6	74
Hovedutvalg for kultur	5	63	5	69
Hovedutvalg for næring og industri	1	34	5	119
Hovedutvalg for beredskap, klima og natur			3	38

Årsmelding 2024

Administrasjonsutvalg	3	16	4	17
Fylkesvalgstyret	5	26		
Valgutvalget	4	43	8	52
Forretningsutvalget	6	34	8	37
Eldrerådet	6	48	6	51
Rådet for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne	6	45	6	47
Ungdommens fylkesutvalg	7	50	6	48
Ungdommens fylkesting	1	9	1	8
Integreringsutvalget	4	30	5	27
Saemien moenehtse - Samisk utvalg	2	11	5	44
Trafikksikkerhetsutvalg	5	53	5	48
Regionalt klima- og naturutvalg			1	1
Klagenemda	8	43	10	62
Kontrollutvalg	8	63	13	104
Yrkesopplæringsnemnda	6	54	7	50

Fylkestingets møter

To møter ble avholdt på Steinkjer og to i Trondheim. I tråd med etablert praksis var sommermøtet i juni lagt et annet sted i fylket, denne gangen på Frøya. I tillegg til ordinær saksbehandling ble fylkestinget tatt med på befaringer, bedriftsbesøk og orienteringer i området.

Fylkestinget behandlet i 2024 14 interpellasjoner og 8 innmeldte spørsmål, i tillegg til de ordinære sakene.

Fylkesutvalg og hovedutvalg

Fylkesutvalget avholdte de fleste av møtene på Steinkjer eller i Trondheim. I tilknytning til 3 av møtene ble det gjennomført befaringer i andre kommuner i fylket. Høsten 2024 var utvalget på studietur til München.

Hovedutvalgene hadde sine møter i ulike deler av fylket. Omtrent halvparten av kommunene hadde besøk fra et eller flere hovedutvalg i løpet av året. To hovedutvalg var på studietur – hovedutvalg næring og industri til Brussel og hovedutvalg utdanning til Bergen.

Økonomi

Beløp i 1000

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	Utgift	71 716	66 867	62 591	68 091	1 224	1,8 %
	Inntekt	-3 074	-2 301	-1 639	-1 639	662	40,4 %
	Totalt	68 641	64 567	60 952	66 452	1 885	2,8 %

Kommentar til økonomi

Politisk styring og kontrollers budsjetttramme dekker godtgjøring/frikjøp til politikere, overføringer til politiske partier, støtte til fylkestingsgruppene og utgifter til politiske møter og annen aktivitet. I tillegg dekkes kjøp av tjenester til revisjon og kontrollutvalgssekretariat av dette området.

Det samlede mindreforbruket er på 1,9 millioner kroner for rammeområdet, herav utgjør avviket for politisk ledelse et mindreforbruk på 2,3 millioner kroner, mens revisjon og tilsyn har et merforbruk på om lag 0,4 millioner kroner. Mindreforbruket innenfor politisk ledelse er knyttet til økonomisk støtte til fylkestingsgruppene arbeid. Støtten utbetales ikke direkte, så ubenyttet andel av tildelt støtte vises i form av et samlet mindreforbruk for alle gruppene.

Merforbruket på kontroll og tilsynsområdet er delt mellom kostnader på lønnsområdet og kjøp av konsulenttjenester.

KOSTRA Nøkkeltall

	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
Økonomi						
Politisk styring og kontrollvirksomhet, fylkeskommune	72 713	64 472	36 663	53 536	64 587	695 889
Netto driftsutgifter Beløp (1000 kr) *)						

*) Inflasjonsjustert med deflator

Administrasjon

Tjenesteområdebeskrivelse

Administrasjonen består av avdeling organisasjon og økonomi og fylkesdirektørens stab, som innenfor sine områder har ansvaret for interne strategier og utvikling av organisasjonen for å sikre en effektiv organisasjon som er fleksibel og tilpasset fremtidens behov. Avdelingen gir rådgivning, støtte- og har fellesfunksjoner for hele organisasjonen. Staben har spesielt ansvar for oppgaver innenfor sikkerhet og beredskap, internkontroll, bærekraft, eierskapsforvaltning og støtte til administrativ og politisk ledelse.

Fagområdene som avdeling organisasjon og økonomi har ansvaret for er arkiv og dokumentasjon, juridiske kompetanse, anskaffelse, IKT, digitalisering, kommunikasjon, informasjonssikkerhet, HR, HMS, lønn, regnskap, økonomi og politisk sekretariat.

Administrasjonens sammensetning ble endret medio 2024 i forbindelse med en omorganisering av organisasjonen. Tidligere besto administrasjonen av fylkesdirektørens ledelse samt avdelingen økonomi og digitalisering og avdelingen organisasjon og eiendom. Seksjon eiendom ble opprettet som egen avdeling. Kantine- og renholdstjenester ble overført til avdeling eiendom. Denne organisasjonsendringen gjør at budsjett og regnskapstall for administrasjonen ikke kan direkte sammenlignes med rammene i handlings og økonomiplan 2024.

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

Anskaffelsesstrategien – bærekraftige anskaffelser

Anskaffelsesstrategi 2022-2025 for Trøndelag fylkeskommune gir retning og overordnede prinsipper for våre anskaffelser. Anskaffelsene er et viktig virkemiddel for å nå målene om god tjenesteyting, klima/bærekraft/miljø, innovasjon, krav til digitalisering, leverandørutvikling og et seriøst arbeidsliv.

Nye forskrifter som krever at klima og miljøhensyn skal vektas med minst 30 % i offentlige anskaffelser trådte i kraft 1. januar 2024. Det betyr at vi som oppdragsgiver har sørget for å legge betydelig større vekt på klima- og miljøhensyn ved kjøp av varer og tjenester.

Videre implementering av e-handel har pågått gjennom året for å bidra til mer digitalisert anskaffelsesprosess og mer effektive arbeidsprosesser. Vi kan se en generell bedring i avtalelojalitet ved kjøp av varer og tjenester i 2024. I 2024 har det gått med mye tid til strukturering av data internt og mot leverandører. På grunn av svakheter i dagens system er ikke gevinstrealiseringen så høy som planlagt. Nytt ERP-system, som er under anskaffelse, vil forsterke bruken av e-handelsløsningen.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Sikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet er samfunnets evne til å verne seg mot og håndtere hendelser som truer grunnleggende verdier og funksjoner og setter liv og helse i fare. Slike hendelser kan være utløst av naturen, være utslag av tekniske eller menneskelige feil eller bevisste handlinger. Fylkeskommunen har et betydelig samfunnssikkerhetsansvar for befolkningen i fylket.

Trøndelag fylkeskommune har etablert en ny sikkerhet-, samfunnssikkerhet- og beredskapsorganisering (SSB) som bl.a. skal gjøre fylkeskommunen bedre rustet til å imøtekomme nye nasjonale føringer for samfunnssikkerhetsarbeidet, og tydeliggjøre rammene for sikkerhets- og beredskapsstyringen.

Sikkerhets- og beredskapsleder m.fl. deltar aktivt regionalt og nasjonalt i ulike fora på vegne av fylkeskommunen i arbeidet med samfunnssikkerhet. Dette er et arbeid som har blitt intensivert de siste årene i tråd med utviklingen av trusselbildet. Store deler av grunnlaget for dette arbeidet er gradert og den alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen fører til økende behov for å samhandle gradert.

Fylkeskommunen forvalter to grunnleggende nasjonale funksjoner (GNF) og har ansvar for flere samfunnsskrittiske funksjoner. Dette krever et ekstra fokus på det forebyggende sikkerhetsarbeidet.

Fylkeskommunen har startet et arbeid med å tilrettelegge all virksomhet i henhold til lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven og virksomhetssikkerhetsforskriften). Det helhetlige styringssystemet for sikkerhets- og beredskapsarbeidet skal implementeres i virksomhetsstyringen. Gjennom styrkingen av sikkerhetsarbeidet vil vi oppnå og opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå i tråd med gjeldene regler, risiko og trusselvurderinger. Konkret er sikkerhetstiltakene som det arbeides med organisatoriske, menneskelige, tekniske og innen fysisk sikring. Et av flere viktig perspektiv i arbeidet er å øke ansattes kunnskap og bevissthetsnivå om sikkerhetskultur.

Fylkeskommunen har også i løpet av høsten 2024 blitt godkjent av Forsvarsdepartementet (FD) for etablering av gradert kommunikasjonssystem, og det er etablert et nytt system for personellsikkerhetsarbeidet og ny prosedyre for autorisering og sikkerhetsklarering.

Informasjonssikkerhet

Den sikkerhetspolitiske situasjonen har ført til en skjerpet oppmerksomhet på digital sikkerhet og robusthet som en del av nasjonal sikkerhet og beredskap. Fylkeskommunen har i 2024 fortsatt arbeidet med å øke robustheten i fylkeskommunens digitale infrastruktur og opprettholde et akseptabelt sikkerhetsnivå i lys av et krevende trusselbilde.

Ny teknologi, spesielt kunstig intelligens (KI), gir det offentlige en rekke nye muligheter og utfordringer. Samtidig medfører KI betydelige utfordringer relatert til blant annet personvern og likebehandling. Det er nødvendig å sikre etterlevelse av regelverk gjennom at KI-systemer er rettferdige, transparente og ansvarlige, slik at de ikke forsterker eksisterende skjevheter eller fører til urettferdige beslutninger. Videre krever implementeringen av KI en høy grad av teknologisk kompetanse og forståelse for å kunne håndtere de komplekse etiske og juridiske spørsmålene som oppstår. Testing og bruk av KI i fylkeskommunens tjenesteproduksjon skjer i henhold til gjeldende retningslinjer og styringssystem for informasjonssikkerhet.

Fylkeskommunen har etablert forvaltningsmodell og retningslinjer for systemforvaltning som del av styringssystemet for informasjonssikkerhet og har startet arbeidet med å heve kvaliteten på organisasjonens forvaltning av informasjonssystemer. Det er anskaffet digitalt styringssystem for informasjonsforvaltning som skal gi god styring av våre digitale informasjonssystemer.

Mange av våre digitale systemer og tjenester er avhengige av eksterne leverandører. Vi gjennomfører grundige vurderinger av leverandørenes sikkerhetspraksis ved anskaffelse og avtaleinngåelse, regelmessige revisjoner og klare avtaler om ansvar og forpliktelser.

Som en del av arbeidet med sikkerhetskultur har vi gjennomført bevisstgjøringskampanje i informasjonssikkerhet. Kampanjen startet høsten 2024 og pågår fram til våren 2025.

Kontroll og tilsyn

Internkontroll

Arbeidet med å få på plass en helhetlig og systematisk internkontroll i henhold til kommunelovens krav er nå i gang. I løpet av året er flere av anbefalingene som ble gitt i etterkant av prosjektet sektorovergripende internkontroll (utført av KPMG i 2023), blitt iverksatt. Arbeidet med helhetlig internkontroll er løftet inn som et eget fagfelt i fylkesdirektørens stab og det er ansatt to nye ressurser, hhv. leder og seniorrådgiver for kvalitet og internkontroll.

For å sikre forankring i det videre arbeidet er det etablert et nettverk for kvalitet og internkontroll, hvor alle ulike fag- og avdelingsområder i fylkeskommunen er representert. Formålet med nettverket er blant annet å ha en arena for å ta opp felles problemstillinger, dele erfaringer og utnytte fordelene av felles arbeid med helhetlig internkontroll. I tråd med anbefalingene fra prosjektet sektorovergripende internkontroll er det også utarbeidet et utkast til styringsdokument for kvalitet og internkontroll i Trøndelag fylkeskommune.

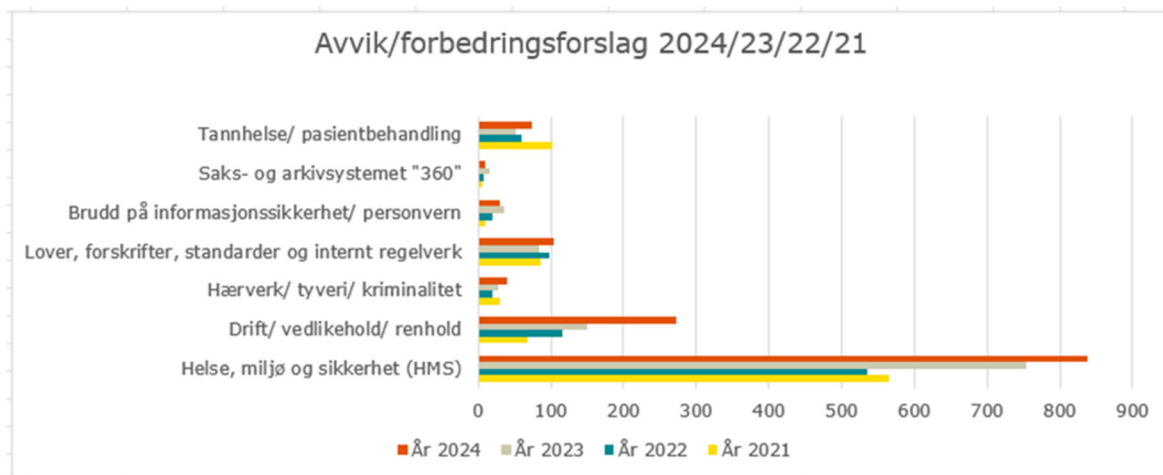
Kvalitetssystem

Et viktig premiss for det videre arbeidet er anskaffelsen av et digitalt systemverktøy, som sørger for en felles plattform for opprettelse og håndtering av styrende dokumenter, prosessvisualiseringer, hendelsesregistreringer (avvik, forbedring, lovbrudd og revisjonsfunn) samt risiko- kartlegging og styring.

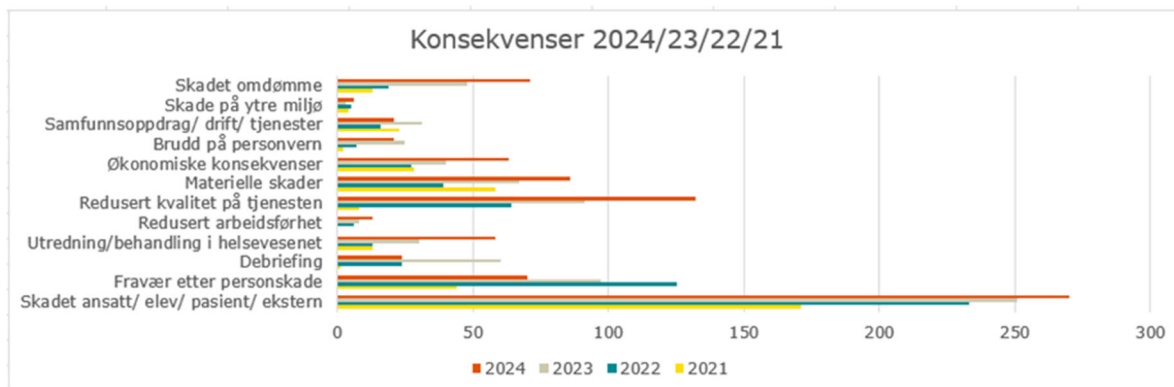
For å sikre en god anskaffelsesprosess, og at alle relevante systemløsninger blir vurdert, ble det i desember 2024 kunngjort en invitasjon til markedsdialog i den norske databasen for offentlige anskaffelser (Doffin)

TQM er per i dag Trøndelag fylkeskommune sitt digitale avviks- og forbedringssystem. I år har for første gang så godt som alle skolene meldt inn minst ett avvik her. Vi har indikasjoner på at det er underrapportering, men ser samtidig at det er en økning i antall avviks- og forbedringsmeldinger sammenliknet med tidligere år.

Figur 1 viser registrerte avvik- og forbedringsforslag i 2024, 2023, 2022 og 2021 og figur 2 viser oppgitte konsekvenser av de registrerte hendelsene for de samme årene.

Figur 1- Registrerte avvik- og forbedringsforslag

Figur 2- Resultater av statlige tilsyn gjennomført i 2024

I Trøndelag fylkeskommune er det i løpet av 2024 gjennomført følgende tilsyn fra de ulike statlige tilsynsetatene:

[Statsforvalteren i Trøndelag \(30.04.2024\)](#)

Tilsyn med fylkeskommunen som skoleeier, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd. Tema for tilsynet var å kontrollere om fylkeskommunen gjennom sin internkontroll sikrer at eksamen blir gjennomført i tråd med regelverket og læreplanen i fag. I tilsynet ble det funnet at Trøndelag fylkeskommune oppfyller regelverket på dette området.

Arbeidstilsynet (03.04.2024)

Tilsyn gjennomført ved Gauldal videregående skole der Arbeidstilsynet kontrollerte hvordan det jobbes systematisk forebyggende for å unngå at arbeidstakerne får arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager og psykiske plager. I forkant av tilsynet ble forespurt dokumentasjon oversendt til Arbeidstilsynet. Etter tilsynet ble det gitt pålegg om å rette opp 4 ulike forhold som ikke var i samsvar med regelverket, med frist for innsending av dokumentasjon på at forholdene var rettet opp innen 12.11.2024. Gauldal videregående skoles søknad om fristutsettelse til 28.02.2025 ble akseptert av Arbeidstilsynet.

Arbeidstilsynet (22.04.2024)

På bakgrunn av Steinkjer videregående skole sitt varsel om arbeidsulykke ble det gjennomført stedlig tilsyn. I tilsynet ble forhold rundt ulykken undersøkt for å vurdere om det var brudd på gjeldende lov- og regelverk. Steinkjer videregående skole opprettet avvik på hendelsen, og det ble gjort en granskning der ulykken ble gjennomgått. Granskingen avklarte ikke årsaken til ulykken. Som forebyggende tiltak, for å redusere muligheten for lignende ulykke, har Steinkjer videregående skole gjennomgått rutiner i forbindelse med opplæring og en ROS-analyse for bruk av maskiner og verktøy. Arbeidstilsynet fant ikke at det forelå brudd på gjeldende lov- og regelverk.

Arbeidstilsynet (25.04.2024)

Uanmeldt tilsyn ved prosjektet «Frøyatunnelen» der Trøndelag fylkeskommune er byggherre. I byggherres SHA-plan var det stilt krav til systematisk overvåking av luftkvalitet i tunnel, men dette var ikke gjennomført av hovedentreprenøren og heller ikke fulgt opp og kontrollert av byggherren Trøndelag fylkeskommune. Arbeidstilsynet ga derfor pålegg om bedre oppfølging av kravene i byggherres SHA-plan. På bakgrunn av Trøndelag fylkeskommunes tilbakemeldinger om at de selv ser at egen oppfølging ikke har vært tilstrekkelig i gjennomføringsfasen, og at dette ble benevnt som en glipp, vurderte Arbeidstilsynet at pålegget var oppfylt.

Mattilsynet (07.11.2024)

Ved Åfjord videregående skoles kantine ble det av Mattilsynet gjennomført fysisk inspeksjon første gang. Bakgrunnen for inspeksjonen var et ønske om veiledning angående håndtering av mat og rutiner for drift av kantine. Mattilsynet konkluderte med at medarbeidere ved Åfjord videregående skoles kantine viste god forståelse for mathåndtering, men at de hadde behov for en veiledning på rutiner rundt håndtering og lagring av næringsmidler, sporbarhet og personlig hygiene. I Mattilsynets inspeksjonsrapport ble det kun gitt en skriftlig veiledning på håndtering og lagring av næringsmidler, og det ble angitt «ingen oppfølging» på øvrige kontrollpunkter.

Luftfartstilsynet (26.-28.06.2024)

Ved Fosen videregående skole ble det gjennomført kombinert kontinuerlig tilsyn og søknad om utvidelse av organisasjonens rettigheter/godkjenning. Formålet med tilsynet var å verifisere overholdelse av krav som følger av Forskrift 7. mai 2015 nr. 488 om kontinuerlig luftdyktighet mv. (vedlikeholdsforskriften), jf. forordning (EU) nr. 1321/214 Part-147. Ved tilsynet ble det avdekket 14 avvik nivå 2 (avvik mot krav, som kan true flysikkerheten) og 2 observasjoner (samsvar med krav, med kommentar om ønsket forbedring). Fosen videregående skole sendte 08.07.2024 en årsaksanalyse og en plan for korrigering/korrigerende tiltak og Luftfartstilsynet vurderte at plan for lukking av avvik var akseptabel. Luftfartstilsynet vil foreta en endelig vurdering av hvorvidt avvikene anses lukket etter at de konkrete tiltakene er gjennomført og virksomheten har oversendt tilstrekkelig dokumentasjon.

I Trøndelag får vi god nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

Operasjonalisering av organisasjonspolitikken

Offentlig sektor står overfor store utfordringer i årene fremover. Det er særlige utfordringer knyttet til trangere økonomi og det å rekruttere og beholde kompetanse. Det er viktig å skape mest mulig trygghet og forutsigbarhet selv om endringstakten er høy. Dette er et kontinuerlig arbeid og gjøres gjennom praktisering av organisasjonspolitikken, gode involverende prosesser, kommunikasjon og partssamarbeid på alle nivå i endrings- og utviklingsarbeidet.

Innfasing av nye ansatte

Det er viktig å beholde ansatte, og den første tiden som nyansatt er spesielt viktig for å komme raskt inn i jobben, bli en del av en arbeidskultur og ønske å fortsette i stillingen. Vi har derfor utarbeidet en mer automatisk og systematisk rutine for mottak av nye ansatte. Alle nyansatte får automatisk tildelt kompetanseplanen «Introduksjon nyansatte» digitalt første arbeidsdag. Det er utarbeidet og implementert systemstøtte for ledere når det gjelder mottak av nyansatte. Blant annet en sjekkliste og digitalt samtaleverktøy med mal for oppstartsamtale og oppfølgingssamtale.

Fylkesdirektøren har i 2024 innført en fysisk introduksjonsdag for nye medarbeidere i sentraladministrasjonen. Her får nye medarbeidere møte alle direktørene og høre om de respektive avdelingene og deres utfordringer, samtidig som de blir kjent med nye kollegaer på tvers i organisasjonen. Dette er en aktivitet som fylkeskommunen har valgt å videreføre for å ha en god innfasing gjennom å knytte relasjoner på tvers og styrke helhetstanken.

Strategisk kompetansestyring

Fylkeskommunen må lykkes i å beholde og videreutvikle dagens ansatte for å møte utfordringene med økt omstillingstakt i samfunnet og strammere arbeidsmarked. Det er derfor startet et arbeid med en metode for mer strategisk kompetansestyring. Strategisk kompetansestyring handler om at det må være en rød tråd fra fylkeskommunens overordnede mål til den enkelte ansattes kompetanse og kompetansebehov. Rekrutteringssituasjonen og omstillingsbehovet i dag og framover, vil være en del av grunnlaget. Målet er å ha riktig kompetanse til å løse nåværende og framtidige oppgaver

Omstilling i sentraladministrasjonen

Behov for økonomiske innsparinger, endrede kompetansekrav, endring av arbeidsprosesser og teknologisk utvikling vil føre til store endringer for ansatte. For å sikre gode prosesser har vi sammen med tillitsvalgte utarbeidet en plan for omstilling av sentraladministrasjonen med ulike tiltak; omstillingsdokument for sentraladministrasjonen, bemanningsplanlegging, stillingskontroll, informasjonsplan og medbestemmelse. Reglementet for overtallighet er revidert og tilpasset hele fylkeskommunen.

Bemanningsplanlegging i en tid med stor omstilling

Alle seksjoner har utarbeidet bemanningsplaner hvor de beskriver seksjonens nåværende struktur med de stillinger, årsverk og kompetanse som kreves for å løse enhetens oppgaver innenfor gitte ressursrammer. Utgangspunktet er økonomiplanen for 2024-2027. Dette er et verktøy både for å

vurdere hvilke oppgaver som kan og bør prioriteres og vil være aktivt i bruk i forbindelse med omstilling, omorganisering og overtallighet. Bemanningsplanene skal oppdateres hvert år og drøftes med tillitsvalgte.

Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen har sentraladministrasjonen periodevis hatt flere stillinger vakante, og fravær grunnet permisjoner eller sykefravær har ikke blitt erstattet med vikarer. Vesentlige endringer i en del arbeidsprosesser gjør at ansatte fremover må tilegne seg ny kompetanse enten ved intern opplæring eller ved å delta på eksterne kurs. Opplæring i nye arbeidsprosesser og metoder for utvikling og innovasjon er aktuelt for å gi et kompetanseløft for ansatte. Uansett vil fylkeskommunen i tillegg ha behov for å rekruttere personer med ny og annen kompetanse enn vi har i dag.

Stillingskontroll i sentraladministrasjonen

Fylkesdirektøren innførte stillingskontroll i sentraladministrasjonen fra april/mai 2024. Dette er et virkemiddel for tilpasning til de nye økonomiske rammene og målet er å forhindre framtidig overtallighet. Det er en overordnet vurdering om ledige stillinger skal besettes, og om stillinger skal lysenes ut internt i sentraladministrasjonen eller eksternt. Dette avhenger av om administrasjonen kan ha kvalifiserte overtallige interne søkere.

Fra mai 2024 har ca 46 stillinger vært vurdert i en stillingskontroll før utlysning. Hele 43 stillinger er blitt utlyst eksternt. Begrunnelsen for dette er at det foreløpig har vært få ansatte i administrasjonen som er vurdert som overtallige, og at disse ikke har hatt riktig kompetanse for de ledige stillingene. Om lag 20 av stillingene som har vært gjennom stillingskontrollen, tilhører avdeling veg.

Organisasjonsutviklingsprosjektet OU 23

I løpet av 2024 er ny organisasjonsstruktur for sentraladministrasjonen kommet på plass som et resultat av beslutninger tatt i forbindelse med OU 23. Målene for denne omorganiseringen er å få til bedre samhandling, effektivisering, riktig bruk av stab/støtte funksjonene og en mer hensiktsmessig sammensetning av seksjoner og avdelinger.

Alle seksjoner som betegnes som stab/støtte har blitt lagt under en ny avdeling (organisasjon og økonomi). Seksjon eiendom har gått fra å være en seksjon til å bli en avdeling med egen direktør. Seksjon tannhelse er lagt inn under avdeling regional utvikling, og seksjon kulturminner er flyttet til avdeling kultur og folkehelse.

Fylkesdirektøren har opprettet en fagstab som skal styrke kompetansen og bidra til bedre samhandling omkring viktige overordnede oppgaver for fylkeskommunen. Staben som består av 8 personer inkludert leder, er rekruttert både internt og eksternt.

Det er også opprettet flere faglige nettverk som avdeling organisasjon og økonomi har ansvaret for. Dette skal sikre fagkompetansen innenfor desentraliserte støttefunksjoner i enhetene, skape lik praktisering og øke samarbeidet på tvers.

Utvidet partssamarbeid en utviklingsressurs

Prosjektet praksisnært partssamarbeid som SINTEF ledet, har vært omfattende og involverte alle de videregående skolene i fylkeskommunen. Skolenes ledergrupper sammen med plasstillitsvalgte og skolenes hovedverneombud har vært målgruppe. Prosjektet er delfinansiert av KS gjennom OU-midler. Skolene har jobbet med et valgt utviklingsområde og veiledning ble gitt fra SINTEF. Foreløpige

konklusjoner er at partssamarbeidet som en utviklingskraft har utviklet seg positivt. Rapport fra SINTEF vil foreligge sommeren-25.

Gjennom mer nasjonalt samarbeid i digitalisering er lokal medbestemmelse og partssamarbeid blitt utfordret. KS og de sentrale forhandlingssammenslutningene har jobbet for å utarbeide en veileder i bruk i nasjonale prosjekter. Trøndelag fylkeskommune har gjennom det fylkeskommunale HR nettverket bidratt aktivt inn i dette arbeidet.

I løpet av 2024 har det vært en prosess for å regulere tillitsvalgtressursene og tillitsvalgtstrukturen i tråd med den økonomiske situasjonen. Utgangspunktet har vært å beholde og utvikle videre godt og utvidet partssamarbeid, selv om tidsressursen måtte nedskaleres. Ny ressursfordelingsmodell for tillitsvalgte som gjelder fra 1.1.25 er fortsatt godt over minstesatsene i Hovedavtalen.

Innovasjon og digitalisering

I 2024 har program for innovasjon og digitalisering (PID) vært en sentral drivkraft for digital transformasjon i Trøndelag fylkeskommune. Programmet har hatt et tydelig mål om å skape varige endringer i arbeidsformer, kultur og organisering, der teknologi fungerer som et verktøy for bedre og mer effektive tjenester. Arbeidet har vært forankret i digitaliseringsstrategien og organisasjonspolitikken, der brukerorientering, samhandling og bærekraftig utvikling står sentralt.

Gjennom et strukturert innovasjonsarbeid har Trøndelag fylkeskommune tatt steg for steg mot en mer smidig og brukerorientert offentlig sektor. Arbeidet med innovasjon, kultur, kompetanse og ledelse fortsetter i 2025 i en ny organisering.

Bygge innovasjonskultur

For å styrke innovasjonskulturen er det lagt vekt på å skape en felles forståelse for hvorfor endring er nødvendig. Metoden strategisk fremsyn har vært et viktig verktøy for å kartlegge samfunnsmessige drivkrefter og sikre at organisasjonen er forberedt på fremtidige utfordringer. Metoden har vakt interesse blant flere av våre samarbeidspartnere, og fylkeskommunen har delt sin erfaring med NTNU og kommuner i bygdevekstprogrammet. Vi har gjennomført seminar, kurs, etablering av interne fagnettverk og etablert digitale plattformer som har skapt arenaer for læring og idéutveksling, noe som har bidratt til en mer åpen og utforskende organisasjonskultur.

Kompetanseheving har stått sentralt, og det er gjennomført en rekke tiltak for å sikre at ansatte har nødvendig kunnskap for å ta i bruk nye arbeidsmetoder og teknologier. Det er holdt kurs i designdrevet innovasjon, utviklet av Design og arkitektur Norge (DOGA), og gjennomført dybdekurs for utvalgte kommuner i bygdevekst- og omstillingsprogrammet. Kursene har gitt deltakere praktisk erfaring med metoder for brukerorientert tjenesteutvikling.

Vi har jobbet aktivt for å skape mer brukersentrerte tjenester, blant annet gjennom arbeidet med å kartlegge brukerreisen for en elev i videregående opplæring. Dette arbeidet har allerede resultert i flere konkrete digitaliseringstiltak. Programmet tok også initiativ til og ledet arbeidet med å teste en hypotese rundt informasjon til elever ved innsøking til videregående opplæring. Her har programmet samarbeidet med elever, Novari IKS, KS og Udir for å vurdere om det er grunnlag for å forbedre informasjon og veiledning ved overgang til videregående opplæring.

Ledelse og målbilde for digital transformasjon

Programmet har vært involvert i utviklingen av målbilde for digital transformasjon av avdeling veg, hvor det er kartlagt hvordan teknologi kan bidra til mer effektive prosesser og bedre samarbeid. I tillegg har ansatte i programmet vært en strategisk sparringspartner i flere tverrfaglige prosjekter, som klimakontaktens arbeid, innovative anskaffelser og Trøndelagsmodellen. Dette arbeidet har vist at endringsledelse og innovasjon må gå hånd i hånd for å lykkes med digital transformasjon.

Kunstig intelligens (KI)

For å styrke datadrevet utvikling og kunstig intelligens (KI) er det i 2024 utarbeidet retningslinjer for bruk av KI i fylkeskommunen. Målet er å sikre at teknologi brukes på en måte som ivaretar personvern, etiske hensyn og brukernes behov. Fylkeskommunen har også deltatt i KI Kraft-prosjektet i samarbeid med Trondheim kommune og DigiTrøndelag, for å heve ansattes kompetanse i bruk av generativ KI. Et internt fagnettverk for KI med over 180 deltakere er etablert, hvor ansatte deler erfaringer og idéer om hvordan KI kan skape verdi i fylkeskommunens tjenester.

Skjematjenesten – digitalisering i praksis

Hovedformålet med skjematjenesten er å effektivisere prosesser gjennom digitalisering, både som erstatning for papirskjema, men også for å få digitalisert og automatisert tilhørende arbeidsprosesser. Vi frigjør kapasitet til andre oppgaver ved å fjerne tidstyver og manuelt arbeid. Digitale skjema som er utviklet blir blant annet arkivert automatisk til fylkeskommunens saksarkivsystem Public360.

I 2024 ble det utarbeidet 38 digitale skjema. Endring av Opplæringsloven førte til at det var nødvendig å republisere skjema. Totalt har vi republisert 87 skjema i 2024. De digitale skjemaene er benyttet 22 209 ganger i 2024, så det er en betydelig bruk av disse skjemaene. De fleste digitale skjemaer som er utviklet, er for elever i de videregående skolene.

TT-ordningen (tilrettelagt transport) ble flyttet fra kommunene og til Trøndelag fylkeskommune i 2024. Nå er all saksbehandling av søknader og informasjon for TT-ordningen på ett sted, og prosessen er digitalisert. I samarbeid med legene har fylkeskommunen også fått på plass en enklere og digital løsning for legeerklæring, som er nødvendig for behandling av søknader. Løsningen rundt TT – ordningen har vært vellykket, og vi er også kontaktet av Troms fylkeskommune for å hjelpe dem med å implementere en lignende løsning.

Anskaffelse av nytt ERP-system

Trøndelag fylkeskommune startet i 2024 arbeidet med å anskaffe et nytt, moderne og standardisert ERP-system (system for lønn, regnskap, økonomi og e-handel). Beslutningen ble tatt etter at dagens leverandør høsten 2023 varslet at de vil stanse videreutvikling og support av det eksisterende systemet. I tillegg er avtalen med dagens leverandør utdatert, og for å etterleve regelverket for offentlige anskaffelser ble det vurdert som nødvendig å gjennomføre en offentlig konkurranse. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Rogaland fylkeskommune og det er innleid en felles prosjektleder for anskaffelsesfasen. Utarbeidelse av kravspesifikasjon ble gjennomført i perioden mai til september. Kravspesifikasjonen ble sendt ut på intern høring i fylkeskommunene og til leverandørene, før konkurransen ble kunngjort i oktober. Frist til å levere tilbud var 10. desember og arbeidet med å evaluere tilbudene startet med en gang.

Evalueringsarbeidet vil fortsette første kvartal 2025, med mål om signering av kontrakt i slutten av mars. Målet er at ny løsning skal være i bruk fra januar 2026. For innføringsfasen har Trøndelag anskaffet egen ekstern prosjektleder.

Nytt intranett

Fylkeskommunen startet i løpet av 2024 arbeidet med å utvikle et nytt og moderne intranett. Hovedkonklusjonene fra innsiktsfasen var blant annet at:

- Det er behov for et intranett som er felles for organisasjonen, hvor det er lett å finne ønsket informasjon raskt.
- Intranettet bør være en plattform for engasjement og kulturbygging.
- Lederne ønsker at intranettet også er en kanal for å dele sentral informasjon til organisasjonen. Dette er også etterspurt av de ansatte.

Hovedmålet er et intranett som er navet for internkommunikasjon, en foretrukken kilde for søk etter felles intern informasjon og som er godt integrert med de andre kanalene vi har for samhandling.

I starten av 2025 er prosjektet i rute med planlagt lansering i april måned.

Samarbeid om digitale løsninger

Ny nasjonal digitaliseringsstrategi er blant annet tydelig på, at for å lykkes med digitalisering av offentlig sektor, må vi samarbeide med andre fylkeskommuner, KS og på tvers av forvaltningsorganer. Fylkeskommunene har etablert et formelt samarbeid gjennom en kollegiestruktur og har etablert [NOVARI IKS](#). Novari IKS er et interfylkeskommunalt selskap som ivaretar forvaltning og videreutvikling av fylkeskommunenes felles IT-systemer innen videregående opplæring, samferdsel og teknologi. KS har flere utvalg og et aksjeselskap som utvikler og drifter digitale løsninger for kommuner og fylkeskommuner.

Eksempler på tverrsektorielle prosjekter i digitaliseringsarbeidet

- Felles digital tilskuddsforvaltning, utvikling av et digitalt system som skal benyttes av brukere, kommuner, fylkeskommuner og staten. Den nye tjenesten er forventet å gi store gevinster for både søker og forvalter.
- Oppstart av samarbeidsprosjekt mellom fylkeskommunene og KS der formålet er digitalisering av den offentlige tannhelsetjenesten. Visjonene er «Munnen er en del av kroppen, i hvert fall digitalt», Prosjektet ledes av Trøndelag fylkeskommune.

Dokumentasjonsforvaltning og arkiv

Historisk papirarkiv Steinkjer

I forbindelse med flytting til nytt fylkeshus i Steinkjer har papirarkivene fra gamle Nord-Trøndelag fylkeskommune (perioden 1976-2013) blitt overført til Interkommunalt arkiv Trøndelag (IKA) for varig oppbevaring. Prosjektet for ordning, pakking og transport av arkivmaterialet ble avsluttet 31.01.2024 etter en prosjektperiode på 5 år. Det totale omfanget er på ca. 2 600 hyllemeter papirarkiv med en total kostnad på 7,7 millioner kroner. De siste 200 hyllemeterne, som ikke ble ferdigstilt før flytting til nytt fylkeshus, er overført til IKA som vil ordne arkivmaterialet.

Behandling av post

Fylkeskommunen har sentralt postmottak hvor både fysisk og digital post behandles. Den totale postmengden er forholdsvis stabil, med en naturlig nedgang i mottak av fysisk post og tilsvarende økning av digital post. Statistikk fra 2020 til 2024 viser at ca. 40 % av tidligere fysisk post som ble behandlet manuelt, mottas nå digitalt. Fordelingen mellom post som behandles fysisk og digitalt er i dag ca. 30 % fysisk og 70 % digital, og under 15 % av post som arkiveres mottas fysisk. Standard førstevalg for utgående post fra fylkeskommunen er digital forsendelse. Ved hjelp av digitale skjema har vi redusert betydelige manuelle arbeidsprosesser som er en bedring for innbyggerne når de skal søke tjenester hos fylkeskommunen. I tillegg er forenkling og automatisering av interne arbeidsoppgaver gjennomgått på en måte som har frigitt tid og effektivisert saksbehandlingen på flere enheter.

Samarbeid og effektivisering

Arkivtjenesten deltar aktivt i samarbeid mellom fylkene gjennom både det fylkeskommunale *arkivnettverket* og *kollegiet for HR og IKT/digitalisering*. Kollegiestrukturen fremmer samarbeid, standardisering og fellesprosjekter som gir gevinster for fylkeskommunene. Avtale om eierskap til og avlevering av arkivmateriale fra flere felles fagsystemer innen samferdsel er avklart og besluttet gjennom dette samarbeidet i 2024.

I løpet av 2024 er det gjennomført en omfattende prosess på de videregående skolenes arkivfunksjon med forbedring av kartlegging, standardisering og effektivisering av arbeidsprosesser.

Krav om innsyn

Saksbehandling av innsynskrav i fylkeskommunen er sentralisert, noe som har gitt en mer effektiv og lik håndtering av slike krav. Effektiviseringstiltak og tverrfaglig samarbeid har halvert saksbehandlingstiden som i dag ligger stabil på ca. 1,5 dag pr. sak. Innsynskravene, som for 2024 var ca. 2 000 saker, kommer fra journalister, aktører og enkeltpersoner.

Eierskapsforvaltning

Fylkestinget vedtok i desember 2024 ny eierskapsmelding ([sak 141/24](#)). I eierskapsmeldingen er begrunnelser for fylkeskommunalt eierskap tydeliggjort, fylkeskommunens prinsipper for god eierstyring er justert og prinsippet om at fylkeskommunen skal være en aktiv eier er forsterket.

I budsjettet for 2024 var det satt av 1,5 millioner kroner til å utrede ulike problemstillinger innenfor eierskapsområdet. I 2024 ble det brukt 200 000 kroner på å vurdere AtBs behov for egenkapital (jf. [sak 140/24](#)). Trøndelag fylkeskommune har i tillegg betalt 123 000 kroner for å delta i et pilotprosjekt med Framsikt, hvor formålet er å utvikle et digitalt verktøy for eierstyring. Dette prosjektet videreføres i 2025. Målet er at verktøyet blant annet skal kunne brukes til å publisere eierskapsmeldingen på web med full Framsikt- funksjonalitet og til årlig rapportering om selskapene til fylkestinget.

Økonomi

Beløp i 1000

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	Utgift	354 214	334 252	340 872	339 301	5 049	1,5 %
	Inntekt	-45 946	-37 981	-28 957	-27 580	10 401	37,7 %
	Totalt	308 268	296 271	311 915	311 721	15 450	5,0 %

Kommentar til økonomi

Administrasjon består av administrativ ledelse og administrative seksjoner. Samlet har administrasjon et mindreforbruk på totalt 15,5 millioner kroner.

Mindreforbruket kommer i all hovedsak fra vakante stillinger og refusjoner fra NAV. Administrasjonen tilpasser seg de omstillinger som kommer, og det jobbes kontinuerlig med bemanningsplanlegging og stillingskontroll. I tillegg er det mindreforbruk i forbindelse med større prosesser med anskaffelse av nye systemer og verktøy, blant annet ERP og internkontrollsystem.

Det har vært større organisasjonsendringer i 2024, og dette gjør at budsjett og regnskapstall for administrasjonen ikke kan direkte sammenlignes med rammer i handlings og økonomiplan 2024-2027.

KOSTRA Nøkkeltall

Prioritet	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
Administrasjon Netto driftsutgifter Beløp per innbygger (kr) *)	574	653	661	488	692	710

*) Inflasjonsjustert med deflator

Eiendom

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

Avdeling eiendom har gjennom året jobbet med tiltak for å redusere klima- og naturbelastninger, og for å nå vedtatte klimamål. Dette gjelder særlig innenfor energibruk og nullutslippsbygg, sirkulærmarkedet og gjenbruk av byggematerialer og nye innovative lavutslipps byggematerialer.

Gjennom våre investeringsprosjekter for bygg bruker vi innkjøpsmakt til kompetanseutvikling av leverandørleddet gjennom en miljøoppfølgingsplan som er aktiv fra konkurransefase til bygget er overtatt.

Gjennom det heleide selskapet Grønt Hjerte AS ivaretas høsting, lagring, produksjon og distribusjon av termisk og elektrisk energi til egne bygg og nærområdet.

I innovasjonspartnerprosjektet DIPLOM utvikles en digital plattform for ombruk av byggematerialer for det profesjonelle byggmarkedet, mens vi i samarbeidsprosjektet "Bærekraftige anskaffelser"

samarbeider med regionale næringsorganisasjoner med tiltak for bærekraft i de små og mellomstore byggeprosjektene.

Reduksjon i investeringsprosjekter knyttet til bygninger både nybygg, ombygging og oppgradering, vil innebære utfordringer med å nå vedtatte klima- og miljømålsetninger.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Våre bygg bygges og forvaltes slik at de tilfredsstiller krav til sikkerhet og beredskap. Byggene er universelt utformet hvor krav til helse, miljø og sikkerhet er ivaretatt. Prosjekter knyttet til 2-veis varslingsanlegg på våre skoler og kjønnsnøytrale toaletter og garderober er utsatt.

Reduksjon i investeringsmidler til teknisk oppgradering av bygningsmassen og driftsramme til vedlikehold vil innebære økt risiko for brudd på forskrifter knyttet til miljørettet helsevern.

I Trøndelag får vi god nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

Våre undervisningsbygg søkes tilpasset krav til endring i utdanningstilbud og kapasitet for å tilfredsstille samfunnets krav til arbeidskraft og kompetanse.

Økt andel elever i yrkesfag, ulike demografisk utvikling mellom regioner, lovpålagte rettigheter knyttet til voksne og tilrettelagt opplæring, vil kreve tilpasninger av bygningsmassen gjennom ombygginger. Dette er krevende innenfor gjeldende økonomiske rammebetingelser.

Økonomi

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	Utgift	510 013	501 716	262 599	455 691	-46 025	-10,1 %
	Inntekt	-144 821	-114 373	-67 983	-72 850	41 523	57,0 %
	Totalt	365 192	387 342	194 616	382 840	-4 502	-1,2 %

Beløp i 1000

Kommentar til økonomi

Overordnet status og tiltak

Avdeling eiendom er etablert fra 1.6.2024 med operative seksjoner fra og med 1.1 2025. Det rapporteres samlet for hele avdelingen med status på tjenesteområdene.

Avdelingen har et samlet merforbruk på 4,5 millioner kroner i 2024, inkludert ca 9 millioner kroner i overført merforbruk fra 2023. Det er store variasjoner mellom ansvar og tjenesteområder. Det er ubalanse i rammer på leiebudsjetten som til nå er innekket med mindreforbruk innen drift- og vedlikehold av bygg.

Avdelingens store utfordring er overtallighet knyttet til nedgang i investeringsprosjekter med tilhørende støttetjenester for fagrådgivere. Nedbemanning gjennomføres i samsvar med bemanningsplaner, vedtatt omstillingsdokument og overtallighetsreglement. Skoleanlegg hvor avdeling eiendom har direkte driftsansvar viser et betydelig mindreforbruk.

Innenfor de enkelte tjenesteområdene kommenteres følgende spesielt:

Eiendomsforvaltning

Innen eiendomsforvaltning er det et merforbruk på vel 17 millioner kroner. Noe av merforbruket skyldes at utgifter til lisenser har økt med ca 2,5 millioner kroner fra 2023, samt interne kostnader til anskaffelsen og utviklingen av et nytt eiendomsforvaltningssystem og digitale bygningsmodeller for hele bygningsmassen.

Eiendom har iverksatt tiltak for å møte en nedgang i aktivitetsnivået framover.

I driftsprosjektene Diplom og Regionalt marked for ombruk av byggematerialer er det et merforbruk på 2,4 millioner kroner. Dette skal dekkes av bundne fondsmidler og tilskudd fra Innovasjon Norge. Tilskudd mottas etter at sluttrapport er sendt.

Fylkeskommunen har i 2024 byttet forsikringsmegler, hvor det er iverksatt gjennomgang av ansvarsporteføljen som har gitt økte kostnader til konsulenttjenester. Skadestatistikken for bygninger og kjøretøy er urovekkende høy, som vil gi sterk vekst i fremtidige forsikringspremier.

Administrasjonslokaler

Leie av nytt administrasjonsbygg på Steinkjer ble iverksatt fra desember 2024, med innflytting januar 2025.

Skolelokaler

Eiendom har ansvaret for drift av noen videregående skoler i Trondheim. Tjenesten omfatter løpende skoledrift, innleie av undervisningsareal, og utgifter til midlertidigheter som etableres som en følge av ombygging/påbygging i eksisterende skolebygg samt vedlikehold med egen håndverksavdeling. Den løpende driften av skolebyggene Gerhard Schøning skole, Heimdal, Tiller og Cissi Klein gir et større mindreforbruk. Innleie av skolelokaler, haller og brakker til midlertidigheter er finansiert med overførte midler for avdeling kompetanse.

Fylkeskommunal næringsvirksomhet

Avdeling eiendom er ansvarlig for utleie av areal og lokaler til private og næringsliv. Ved Heimdal videregående skole omfatter dette driften av p-huset og salg av energi til Husebybadet. Leieinntektene ved Skjetlein Grønt Kompetansesenter dekker ikke de løpende driftskostnadene. Utleie av areal ved Byåsen videregående skole til treningssenteret 3T gir merinntekt. Parkeringsinntektene ved p-huset ved Heimdal videregående skole er høyere enn driftskostnadene.

Fylkesveier

Budsjettet omfatter leie av kontor og lokaler til avdelingen veg sine ytre lokasjoner. Tilført ramme dekker ikke leiekostnadene. Alle kostnader og skadeoppgjør for brannen i Elgeseter gt 30b er ført på denne tjenesten. Bygget er solgt og overlevert til ny eier i desember 2024 ca 1,5 måned senere enn

forutsatt ved politisk behandling av salgsinntekter i fylkestingsak 68/24. Dette har medført tilleggskostnader til sikring av bygget.

Frøya kultur og kompetansesenter:

Drift og renhold av Frøya kultur og kompetansesenter har et mindreforbruk som er satt på bundet fond.

KOSTRA Nøkkeltall

	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
Prioritet						
Administrasjonslokaler Netto driftsutgifter Beløp per innbygger (kr) (*)	73	74	90	129	76	101
Produktivitet						
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter Formålsbygg, fylkeskommune Utgifter per kvadratmeter bygg (kr) (*)	171,2	72,0	71,0	152,0	107,0	133,0

*) Inflasjonsjustert med deflator

Investeringsprosjekter

Trøndelag fylkeskommune

Beløp i 1000

	Totalbudsjett			Årets budsjett				
Investering	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Avvik i kr	Rev. Regnskap bud.		Status	Økonomistatus	Avvik i kr
Administrasjon								
Nytt fylkeshus Steinkjer	24 872	20 210	4 662	16 703	12 036	Iht. plan	Iht. plan	4 667
Sum - Administrasjon	24 872	20 210	4 662	16 703	12 036			4 667
Eiendom								
Fylkets hus Trondheim	55 364	4 368	50 996	4 438	3 542	Iht. plan	Iht. plan	896
Sum - Eiendom	55 364	4 368	50 996	4 438	3 542			896
Kompetanse								
Bedre skolebygg	-	-	-	3 137	119	Ikke vurdert	Iht. plan	3 018
Charlottenlund videregående skole- elevvekst	69 370	49 226	20 144	47 463	28 437	Iht. plan	Mindreforbruk	19 026
Cissi Klein videregående skole- ny skole	1 010 085	874 954	135 131	454 260	470 179	Iht. plan	Iht. plan	-15 919
Energi- og miljøinvestering skolebygg	-	-	-	2 378	3 316	Ikke vurdert	Iht. plan	-938
Fosen videregående skole - ny byggfaghall	25 789	10 460	15 329	10 612	10 384	Iht. plan	Iht. plan	228
Fosen videregående skole- lokaler flyfag	135 556	131 008	4 548	82 506	77 958	Iht. plan	Iht. plan	4 548
Guri Kunna vgs, avd Hitra -utvikl.plan	112 587	15 276	97 311	15 153	11 042	Forsinket	Iht. plan	4 111
Melhus videregående skole-utvikl.plan	454 112	54 783	399 330	32 472	22 195	Ikke vurdert	Iht. plan	10 277
Meråker videregående skole-reguleringsplan	1 461	1 178	283	343	15	Iht. plan	Iht. plan	328
Mære landbruksskole- reguleringsplan	1 165	406	759	898	73	Iht. plan	Iht. plan	825
Orkland videregående skole-utvikl.plan	7 611	2 819	4 792	3 298	73	Iht. plan	Iht. plan	3 225
Røros videregående skole-veksted, byggfaghall	54 436	67 419	-12 983	11 000	8 411	Ferdig	Iht. plan	2 589
Skjetlein videregående skole, byggfaghall	71 100	4 116	66 984	2 500	4 116	Iht. plan	Iht. plan	-1 616
Skjetlein videregående skole, lager for paviljonger	6 300	2 199	4 101	2 500	656	Iht. plan	Iht. plan	1 844
Skolebruksplan	-	-	-	658	3 712	Ikke vurdert	Merforbruk	-3 054
Teknisk oppgradering skolebygg	-	-	-	8 666	8 274	Ikke vurdert	Iht. plan	392
Trondheim katedralskole- utvikl.plan	691 885	553 080	138 805	289 800	334 066	Iht. plan	Iht. plan	-44 266
Verdal videregående skole-utvikl.plan	452 471	490 635	-38 164	237 782	277 126	Iht. plan	Iht. plan	-39 344
Sum - Kompetanse	3 093 928	2 257 559	836 369	1 205 426	1 260 152			-54 726

Årsmelding 2024

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett				
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Avvik i kr	Rev. Regnskap bud.	Status	Økonomistatus	Avvik i kr	
Samferdsel								
Bussdepot - Stor Trondheim	5 226	6 100	-875	2 827	3 389	Forsinket	Mindreforbruk	-562
Sum - Samferdsel	5 226	6 100	-875	2 827	3 389			-562
Tannhelse								
Hitra tannklinikk	13 651	251	13 400	5 200	0	Forsinket	Iht. plan	5 200
Oppgradering tannklinikker - bygg	-	-	-	1 200	351	Ikke vurdert		849
Sum - Tannhelse	13 651	251	13 400	6 400	351			6 049
Sum	3 193 041	2 288 489	904 552	1 235 794	1 279 470			-43 676

Sum øvrige prosjekter

Beløp i 1000

Billegg 1 2000

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett			
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Avvik i kr	Rev. Regnskap bud.	Status	Økonomistatus	Avvik i kr
Sum øvrige prosjekter							
Sum øvrige prosjekter		1 735 777	-106 624	10 600	5 214		5 386
Sum							
Sum - Sum	0	1 735 777	-106 624	10 600	5 214		5 386
Sum	0	1 735 777	-106 624	10 600	5 214		5 386

Sammendrag status investeringer

Generelt om status for 2024

Det er investert for 1,3 milliarder kroner, som er 38 millioner kroner høyere enn revidert budsjett 2024.

Tabellene viser totalbudsjett for hele prosjektperioden. Vedtatt totalt gjelder vedtak fra handlings- og økonomiplan 2024-2027 og budsjettendringer i 2024. Vedtak for pågående prosjekt i handlings- og økonomiplan 2025-2028 er ikke med i vedtatt totalt kolonnen.

Status for det enkelte prosjekt kommenteres under hvert prosjekt.

SSB byggekostnadsindeks viser en økning på 3,6 prosent i 2024, hvor materialindeksen er 4,2 prosent. Med mange store prosjekter i slutfasen utgjør materialandelen og valutakurser til innkjøp av utstyr en større andel enn hva som ligger i budsjettert deflator.

Det er kostnadsført til sammen 21,2 millioner kroner i intern byggelånsrente i 2024.

Sum øvrige prosjekter

Det er regnskapsført 5,2 millioner kroner samlet for øvrige prosjekter. Dette gjelder sluttarbeid på byggeprosjekter som ble meldt avsluttet i 2024:

- Kyrksæterøra videregående skole
- Oppdal videregående skole
- Tiller videregående skole
- Johan Bojer videregående skole
- Åfjord videregående skole

Påløpt totalt for disse prosjektene kan avvike noe i forhold til sluttrapporten som ble lagt frem for politisk behandling i desember 2024. Dette skyldes at historiske tall for avsluttede prosjekter ikke er lest inn i Framsikt. Kolonne for totalbudsjett er av tekniske årsaker ikke tilgjengelig.

Salgsinntekter i investering

Salgsinntekter for omsetning av eiendommer og aksjer utgjør 156,6 millioner kroner. I tillegg er det mottatt tilskudd i prosjekter fra Miljødirektoratet og ENOVA på til sammen 9,13 millioner kroner. Dette er tiltak som er kostnadsført på prosjektene og hvor realisering er basert på tilskudd for å nå senere vedtatte klimamålsetninger. Prosjektene totalbudsjett bør derfor oppjusteres tilsvarende tilskuddene. Konsekvens for prosjektene er kommentert for de prosjektene det gjelder i rapporteringen.

Omsetningutgifter salg av eiendommer gjelder salget av Elgesetergate nr. 4, 6 og 30B, samt forberedelse for salg av Siholmen brygge på Frøya. Kostnadene skal avregnes mot salget når salgprosjektene er slutført.

Kompetanse

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdeling kompetanse har et bredt ansvarsområde. Hovedtyngden ligger på videregående opplæring for elever og lærlinger. Vi har i tillegg oppgaver innen videregående opplæring for voksne, høyere yrkesfaglig utdanning, integrering, regional kompetanse og karriereveiledning.

Trøndelag fylkeskommune har 32 videregående skoler fordelt på 22 kommuner. Det er ca. 15 500 elever i de videregående skolene. I tillegg er det ca. 1 500 voksne deltakere i videregående opplæring for voksne, fordelt på 17 skoler. Vi har til enhver tid rundt 4 500 lærlinger, og gjennomfører ca. 3 000 fagprøver årlig. Den nye opplæringsloven gir et klarere ansvar for å prioritere arbeidslivets behov ved planlegging av opplæringstilbudet for ungdom og voksne. Fylkeskommunen får samtidig plikt til å gi ungdommene og de voksne opplæring til de fullfører og består videregående opplæring.

Utvidelse av oppfølgingstjenestens (OT) målgruppe fra 21 år til 24 år medfører en betydelig økning av målgruppa. Tall per 17.9.2024 viser at det er registrert 3 403 i målgruppa, noe som er en økning på ca. 1500 sammenlignet med samme tid i fjor, innenfor målgruppa 16 til 21 år.

Trøndelag høyere yrkesfaglige skole er fordelt på seks studiesteder og har ca. 1 300 studenter. Høyere yrkesfaglig utdanning (HYU) gis av fagskoler og ligger på nivå over videregående opplæring. Fylkeskommunen er, etter lov om HYU, tillagt ansvar for at det blir tilbudt slik utdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt. Fylkeskommunen har altså et helhetlig forvaltningsansvar for sektoren og forvalter også statlig tilskudd til drift av HYU i eget fylke.

Karrieresenteret oppfyller ulike lovpålagte oppgaver i opplæringsloven som veiledning til alle som er bosatt i Trøndelag, i tillegg til spesifikt karriereveiledningstilbud til lærlinger. Senteret svarer også ut lovpålagt oppgave i integreringsloven om karriereveiledning av flyktninger. Ukrainasituasjonen har ført til ekstra behov knyttet til denne tjenesten. Karrieresenteret fungerer som ressurs- og kompetansesenter for et samlet fagfelt i Trøndelag. I samsvar med kompetansestrategien og tilhørende handlingsprogram jobber senteret med felles kompetanseløft gjennom implementering av nasjonalt kvalitetsrammeverk for karriereveiledning.

Regional kompetansepolitikk er et av de viktigste samfunnsområdene for fylkeskommunen. Tilgang til arbeidskraft og kompetanse er helt avgjørende for å sikre en framtidsrettet omstilling av arbeids- og næringslivet i hele fylket. Demografiske endringer med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder fører til større behov for velferdstjenester, mens tilgjengelig arbeidskraft blir mindre. Regjeringens perspektivmelding viser at det blir mangel på arbeidskraft og kompetanse i de fleste sektorer. Dette gjelder i enda større grad i distriktene. Noe av det det satses mest på innen videregående opplæring, er at flere skal gjennomføre og bestå opplæringa, slik at de kan komme ut i videre studier og arbeid.

Fylkeskommunen er etter integreringsloven § 4 ansvarlig for det regionale integreringsarbeidet og skal jobbe målrettet og helhetlig for å sikre god integrering av innvandrere i Trøndelag.

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

Skoler som tilbyr utdanning innenfor fag som teknologi, energi, og miljø, spiller en viktig rolle i å utdanne fremtidige fagfolk som kan utvikle løsninger for en grønnere fremtid.

Gjennom satsninger innen grønn kompetanse i jordbruk, skogbruk og lokal mat bistår de videregående skolene med et bredt spekter av tilbud og virkemidler gårdbrukere og den grønne næringa i arbeidet med å forme fremtiden.

I sentraladministrasjonen er det få konkrete klimatiltak. En av oppgavene er imidlertid å øke bevisstheten til hele avdelinga når det gjelder klima. Dette innebærer blant annet at temaet må settes på agendaen på fellesmøter i avdelingen. Alle medarbeiderne bør være bevisst på å redusere reisevirksomheten og reise kollektivt eller samkjøre når dette er mulig. Det er også viktig å stille krav til klimavennlige løsninger i innkjøpsprosesser, bruke minst mulig papirutskrifter, ta vare på teknisk utstyr for gjenbruk m.m.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Videregående opplæring i Trøndelag spiller en viktig rolle i å styrke samfunnsberedskapen og bidra til et trygt, helsefremmende og inkluderende samfunn på flere måter:

- **Kompetanseutvikling:** Videregående skoler tilbyr utdanning som gir elever nødvendig kompetanse innen ulike relevante fagområder. Gjennom initiativer som Trøndelagsmodellen samarbeider fylkeskommunen med NAV for å kvalifisere arbeidssøkere til fagbrev og fast jobb, noe som styrker både individets muligheter og samfunnets robusthet. Det å ha nok og kvalifisert arbeidskraft bidrar til at samfunnet står bedre rustet til å håndtere eventuelle kriser og bidra til samfunnets sikkerhet.
- **Helsefremmende tiltak:** Nasjonale retningslinjer fastslår at skolen skal fremme god helse og bidra til en positiv personlig og sosial utvikling hos elevene, og gjennom dette forebygge problemer som rusproblematikk, psykiske problemer, kriminalitet og lignende (Folkehelseinstituttet 2011, LK-06).
- **Inkludering og likestilling:** Videregående opplæring i Trøndelag jobber aktivt for å inkludere alle elever, uavhengig av bakgrunn, kjønn og forutsetninger. Dette skaper et mer inkluderende samfunn hvor alle har mulighet til å delta og bidra.
 - En av de største pågående satsningene det siste året har vært utviklingen av et eget velkomsttilbud for arbeidsinnvandrere. Trøndelag fylkeskommune deltar sammen med Oslo og Vestfold i et treårig nasjonalt prosjekt for bedre å tilrettelegge for arbeidsinnvandrere. I Trøndelag koordinerer fylkeskommunen sammen med lokale

aktører egne prosjekter i Innherred, Namdalen, Hitra/Frøya og Trondheim. I tillegg bidrar vi i arbeidet med å utarbeide en nasjonal veileder på feltet.

- Jamfør integreringsloven skal fylkeskommunen anbefale hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune i fylket. Antallet flyktninger som skal bosettes varierer historisk sett mye. Trøndelag bosatte 294 personer i 2020, mens tallet økte til 3105 personer i 2024 som følge av krigen i Ukraina. For å kunne opprettholde en mest mulig hensiktsmessig bosetting også etter at flyktningetallene etter hvert går ned igjen, vedtok fylkestinget 28. februar 2024 egne regionale kriterier for bosetting av flyktninger i Trøndelag (FT sak 16/24). I kriteriene legges det blant annet stor vekt på interkommunalt samarbeid.
- I tillegg har avdeling kompetanse sammen med de videregående skolene et løpende ansvar for å gi et tilbud til personer som mangler både språklige og faglige ferdigheter før oppstart i ordinær vgs. Dette omtales i den nye opplæringsloven som overgangstilbud. Trøndelag fylkeskommune [tilbyr søkbare overgangstilbud](#) ved 17 videregående skoler fordelt over alle våre regioner. Ressursbruken til dette tilbudet har økt betraktelig siden Russlands invasjon av Ukraina i 2022. Mens det var 71 søkere til tilbudet i 2018, var det 463 søkere i 2024, i tillegg til at det pr 15. januar 2025 var kommet 155 søknader etter skolestart.
- **Samarbeid med lokalsamfunnet:** Skolene samarbeider med lokale myndigheter, bedrifter og frivillige organisasjoner for å styrke samfunnsberedskapen. Dette inkluderer beredskapsøvelser og prosjekter som involverer elever i praktisk beredskapsarbeid.
- **Livslang læring:** Videregående opplæring for voksne gir muligheter for omskolering og kompetanseheving, noe som er viktig for å opprettholde en fleksibel og tilstrekkelig arbeidsstyrke som kan tilpasse seg endringer og utfordringer i samfunnet.

I henhold til opplæringsloven har alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Skoleeier og skolene jobber kontinuerlig med forebyggende og oppfølgende arbeid for at elevene skal ha et trygt og godt skolemiljø. I 2024 har skoleeier hatt kursing av nye rektorer, nyansatte lærere, rektorer og avdelingsledere. I tillegg har det blitt gjennomført kurs med ledere for elevtjenesten i skolene. Fokus i kursene har vært rettighetene elevene har til et trygt og godt skolemiljø, og hva skolene kan og skal gjøre. Arbeidet med å skape trygge og gode skolemiljøer fortsetter i 2025.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) har i de senere år stått bak utarbeidelse av [Veileder i psykisk helse og læring i skole](#) (2021) og [Veileder i psykisk helse og læring i lærebedrifter](#) (2022). I 2024 ble [Veileder for bekymringsfullt fravær](#) ferdigstilt og publisert i trykt form (publisert digitalt i januar 2025). Veilederen er utarbeidet av PPT i samarbeid med representanter fra videregående skoler i fylket. Målet med veilederen er å fremme nærvær, gjennomføring og livsmestring.

Trøndelag fylkeskommune har innenfor inkluderingsfeltet blant annet et særlig ansvar for **integrering av innvandrere**. Integreringsloven gir oss ansvar for det regionale integreringsarbeidet, og vi skal jobbe målrettet og helhetlig for å sikre god integrering av innvandrere i Trøndelag. Som det framgår av [temaplan for integrering](#) så er dette et arbeid som berører de fleste avdelingene i fylkeskommunen, mens det koordinerende ansvaret ligger til avdeling kompetanse.

Gjennom disse tiltakene bidrar videregående opplæring i Trøndelag til å bygge en sterk samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende fylke.

I Trøndelag får vi god nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

Fylkeskommunen har et utvidet ansvar for kompetansepolitikken på regionalt nivå. Trøndelag fylkeskommune arbeider for å løse oppdraget med utgangspunkt i tre grunnleggende pilarer – en *strategi* på kompetanseområdet, *partnerskap* for kompetanse og et oppdatert *kunnskapsgrunnlag*. Fylkeskommunen har i tillegg ansvar for forvaltning av *Høyere yrkesfaglig utdanning* og *Karrieresenteret i Trøndelag* og er involvert i arbeidet med *Bygdevekst*.

Strategi

Kompetansestrategi for Trøndelag med tilhørende handlingsplan ble vedtatt av fylkestinget i juni 2023. Strategien har en varighet for perioden 2023 – 2027, mens handlingsplanen er to-årig og skal revideres ved utgangen av 2025. Arbeidet med evaluering og rullering av handlingsplanen ble igangsatt i september 2024. Partnerskapet i Kompetanseforum Trøndelag er involvert i dette arbeidet.

Partnerskap

Kompetanseforum Trøndelag er godt etablert og har nylig revidert sitt mandat. Partnerskapet består av partene i arbeidslivet, utdanningstilbydere, sentrale offentlige aktører som har en rolle på kompetansefeltet og Næringsalliansen. Forumet har hatt tre møter i 2024, i februar, mai og i september. Møtet i september var fellesmøte med Næringspartnerskapet. Kompetanseforum Trøndelag arrangerte også en kompetansekonferanse på Rockheim i september. Tema for konferansen var *Kompetanse for grønn omstilling*. Fylkeskommunen har sekretariatsfunksjon i kompetanseforum og har et hovedansvar for Kompetanseforums statistikkutvalg.

Det er etablert lokale kompetansefora i fem av de sju regionene i Trøndelag. Her har fylkeskommunen viktige roller i å følge opp, delta aktivt i planlegging av møter og bidra med tilpasset og relevant kunnskapsgrunnlag. Fylkeskommunen bidrar også med delfinansiering til videre utvikling av lokale kompetansefora og studiesenter. Fylkeskommunen leder også et uformelt nettverk for studiesentrene i Trøndelag.

Kunnskapsgrunnlag

Kompetanseforum sitt statistikkutvalg bidrar med relevant og oppdatert kunnskap om kompetansebehovene i Trøndelag. Statistikkutvalget publiserte en statusrapport for Trøndelag basert på regionale kompetanseindikatorer i et åpent webinar i oktober.

Kompetansesystemet i Trøndelag gir en oversikt over viktige aktører og relevante planer og strategier på kompetansefeltet. Oversikten omfatter alle aktører involvert i utvikling av tilbud og formidling av kompetanse. Herunder opplærings- og utdanningstilbydere på alle nivå. Kompetansesystemet er gjort tilgjengelig på nettsida til Kompetanseforum Trøndelag.

Høyere yrkesfaglig utdanning

Fylkeskommunen forvalter statlig driftstilskudd til høyere yrkesfaglig utdanning (HYU), og bidrar med frie midler til egen fagskole, Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF). Politisk nivå vedtar prioriterte utdanningsområder og rammer for tilskuddsforvaltningen.

I løpet av 2024 har fylkeskommunen fått utvidet innsikt i høyere yrkesfaglig utdanning og kompetansebehov i det trønderske arbeidslivet, bl.a. gjennom høring om vår forvaltning av høyere yrkesfaglig sektor. Denne innsikten er bl.a. lagt til grunn for søknad om en andel av de 900 nye

studieplassene som regjeringen la inn i statsbudsjettet for 2025. Trøndelag fikk 80 av disse plassene, og de er fordelt på de ti offentlige og private fagskolene som søkte om driftstilskudd i fjor.

Sommeren 2024 gikk Fagskolen AOF Norge konkurs. Av skolens 350 studenter var ca. 90 knyttet til tilbud i Trøndelag. Trøndelag fylkeskommune samarbeidet med andre fylkeskommuner om å finne løsninger for at studentene skulle bli minst mulig skadelidende og kunne fortsette sine utdanninger ved andre fagskoler.

Arena HYU er dialog- og samarbeidsarena for fagskoler med tilbud i Trøndelag. Arenaen bidrar til å avdekke og dekke arbeidslivet kompetansebehov og styrke sammenhengen mellom HYU og andre utdanningsnivå. For å styrke sektorens synlighet, er det etablert nettportal (www.hoyt.no), utviklet informasjonsmateriell og gjennomført en rekrutteringskampanje som synliggjør alle HYU-tilbud i fylket.

Fylkeskommunen har i 2024 fortsatt med dialog- og statusmøter med fagskolene i Trøndelag. Hensikten med møtene er å drøfte problemstillinger som er relevante for samarbeidet mellom fagskolen og fylkeskommunen og å videreutvikle denne utdanningssektoren i fylket.

Det er etablert ordninger hvor fagskoler kan søke midler til utviklingsarbeid og til raskt å etablere kompetansebehov arbeidslivet etterspør; «Fylkeskommunale utviklingsmidler» og «Oppdukkende kompetansebehov».

THYF har i løpet av 2024 søkt om fagområdeakkreditering for fire utdanningsområder. Skolen har opparbeidet et stort merforbruk. Fylkesdirektøren har startet opp et samarbeid med ledelsen ved THYF for å utrede årsaken til merforbruket og etablere tiltak som kan gjøre at skolen kan være i stand til å driftes innenfor mer forutsigbare og fastsatte økonomiske rammer.

Fylkestingets mål for etablering av THYF danner utgangspunkt for en evaluering av THYF, igangsatt våren 2023. I tillegg til en vurdering av om og i hvilken grad målene for etablering av fagskolen er nådd, vil evalueringen fokusere på hvilke mål fylkeskommunen ønsker for THYF framover. Evalueringen vil etter planen bli fremmet for politisk behandling sommeren 2025.

Karrieresenteret

Karrieresenteret i Trøndelag bidrar til at bosatte i Trøndelag får tilgang til profesjonell karriereveiledning, både fysisk ved våre lokasjoner i Namsos, Verdal, Trondheim og digitalt. Dette i henhold til opplæringsloven og prinsipper for karriereveiledning i Trøndelag (Fylkestingsak 61/21).

Karrieresenteret fungerer som ressurs- og kompetansesenter for hele fagfeltet i Trøndelag. Gjennom arbeidet med implementering av *“nasjonalt kvalitetsrammeverk for karriereveiledning”* er senteret med på å sikre at alle aktører arbeider etter samme standard. På den måten inngår karriereveiledning, gjennom kompetansestrategien, med å skape en helhetlig struktur og kvalitet for å koble personer opp mot riktig kvalifiseringsløp, utdanningsvalg og arbeid i fylket.

Alle nye bosatte flyktninger har rett/plikt til karriereveiledning etter integreringsloven. Dette medfører at Karrieresenteret har et godt innblikk i hvilken kompetanse flyktningene har med seg, hvordan de kan bygge kompetanse i Trøndelag samt hvilke systemhindringer flyktningene møter på sin karrierevei. Karrieresenteret samarbeider med alle bosettingskommuner i Trøndelag. Dette har styrket senteret sin kunnskap om de ulike regionene i Trøndelag sine arbeidsmuligheter og kompetansebehov.

Arbeidet inn mot næringslivet i fylket er et tverretatlig og tverrfaglig samarbeid hvor senteret har en viktig rolle. Dagens tilbud er i stor grad knyttet til hjelp inn mot bedrifter i omstilling og nedleggelse. En

utvikling av innsatsen vil bidra til at tjenestene også kan omfavne løsninger i tidligere fase for utsatte bedrifter. Dette vil være samfunnsnyttig bidrag til utsatte næringer og regioner.

Trøndelagsmodellen er ett todelt prosjekt hvor det ene er å styrke samarbeidsmodellen for karriereveiledning mellom TRFK/Karrieresenteret og NAV Trøndelag. Målet er å få unge voksne i alderen 19-35 år som står utenfor jobb og utdanning til å få et bedre grunnlag og styrket valgkompetanse til å starte et kompetanseløp. Prosjektet er med på å redusere utenforskapet i Trøndelag.

Bygdevekst

Bygdevekstavtaler (BVA) er regjeringens satsingsområde for utprøving av nye distriktspolitiske virkemidler.

Staten har inngått BVA med to pilotområder i Trøndelag. Den ene er de fire kommunene i Indre Namdal, og den andre er kommunene Rindal/Holtålen.

Trøndelag fylkeskommune er avtalepart i begge avtalene, og avdeling kompetanse koordinerer innsatsen.

2024 var oppstartsår for begge pilotene, og det er lagt ned mye innsats for å få på plass og få godkjent gode tiltaksplaner.

På kompetanseområdet settes det nå i gang systematisk kompetansekartlegging og det jobbes mye med rekrutteringsspmål. Et satsingsområde innen rekruttering er tverrfaglig og tverretattlig samarbeid for inkludering av unge fra utenforskapet. Lokale videregående skoler og Oppfølgingstjenesten har viktige roller i dette arbeidet.

Økonomi

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	Utgift	4 431 811	4 647 789	3 990 954	4 292 994	-354 795	-8,3 %
	Inntekt	-923 306	-1 052 978	-667 880	-701 616	351 362	50,1 %
	Totalt	3 508 505	3 594 811	3 323 074	3 591 378	-3 434	-0,1 %

Beløp i 1000

Kommentar til økonomi

I avdeling kompetanse er det et samlet merforbruk på 3,4 millioner kroner.

Årsresultatet for 2024 viser at seksjoner i avdeling kompetanse, med unntak av skolene og THYF, har et mindreforbruk på 19,6 millioner kroner. Dette er en nedgang på 53,3 millioner kroner fra 2023. Det meste av mindreforbruket er tilbudsreserve knyttet til skoletilbudet for ungdom. Vi har hatt utfordringer innen kostnadene til kontingenter, lisenser, privatisteksamen og fagopplæring.

For skolene er det blitt en endring fra et mindreforbruk på 58,7 millioner kroner i 2023 inkludert gjenbevilgning fra 2022, til et merforbruk på 3,9 millioner kroner i 2024. Vi ser en endring ved at skolene i stor grad har tilpasset seg den nye regelen for gjenbevilgning av mer- og mindreforbruk, som reduserer skolenes mulighet til å spare opp midler over flere år, og gir et mer korrekt resultat for året. I løpet av året har en del av skolene gjort uttak fra disposisjonsfondet blant annet til innkjøp av undervisningsutstyr samt investering i ny teknologi.

Flere skoler har i løpet av året jobbet med å tilpasse seg elevtallsendringer, samt å få kontroll på lønnsutgifter. Det meldes også at det er utfordrende å budsjettere spesialundervisning og kantine. En del av skolene med merforbruk har dratt med seg dette fra 2023 og jobber med å redusere det. Tiltak som er i igangsatt er blant annet reduksjon i bemanning (tilpasning til nedgang i elevtall), reduksjon i merkantilt personale og ledelsesressurser, og bedre oppfylging av klasser.

Trøndelag høyere yrkesfagskoles årsresultat for 2024 viser et merforbruk på 19,1 millioner kroner mot et merforbruk på 10,9 millioner kroner ved årsslutning i 2023. Dette er en økning i merforbruket på 8,2 millioner kroner fra 2023.

Avdeling kompetanse har ekstra økonomioppfølging av skoler med mer enn 2,5 % merforbruk, og vi kommenterer disse spesielt.

Cissi Klein videregående skole

Cissi Klein videregående skole hadde et merforbruk på 1,7 millioner kroner, 2,95 % av revidert budsjett.

I hovedsak er merforbruket knyttet til at skolen fortsatt er i oppstarten av ny videregående skole og har flere små undervisningsgrupper. Skolen må ha et minimums fagtilbud mens den bygges opp til vedtatt kapasitet. Selv om skolen slår sammen grupper medfører det flere små undervisningsgrupper. I tillegg kommer ekstraordinære utgifter med å bygge opp en helt ny skole fra grunnen av. Av erfaring er det vanskelig å drive god økonomistyring når en skole bygges opp, og det påløper uforutsette utgifter.

Grong videregående skole

Grong videregående skole hadde et merforbruk på 1,4 millioner kroner, 2,55 % av revidert budsjett.

Årsaken er gjenbevilgning på 0,75 millioner kroner i merforbruk fra 2023. I tillegg er det besluttet å ha tre Vg2-klasser med lavt elevtall. Dette er for å skape stabilitet i et unntaksår. Fra skoleåret 2024/2025 er Vg1-klassene fulle.

Olav Duun videregående skole

Olav Duun videregående skole hadde et merforbruk på 3,7 millioner kroner, 3,45 % av revidert budsjett.

3,2 millioner kroner av dette er overføring av 3 % av merforbruket fra 2023. Merforbruket i 2023 var på 9 millioner kroner (12,2 millioner kroner inkludert overført merforbruk fra 2022). Det ble i 2023 lagt en langsiktig plan med mål om økonomisk balanse innen tre år.

Skolen har gjennom tiltak som reduksjon av antall årsverk (pedagogisk, merkantilt og ledelse), god fag- og timefordeling med blant annet flere sammenslåtte grupper, og endring på individuell tilrettelagt opplæring klart å redusere merforbruket fra 9 millioner kroner til 700 000 kroner. Skolen drives nå bortimot i henhold til budsjett, men de har utfordringer med å ta ned tidligere merforbruk.

Oppdal videregående skole

Oppdal videregående skole hadde et merforbruk på 2 millioner kroner, 4,21 % av revidert budsjett.

Hovedårsakene til merforbruket er 1,3 millioner kroner merforbruk fra 2023. I tillegg har skolen hatt større utgifter til spesialundervisning enn planlagt og det er noe avvik på sykelønnsrefusjon.

Røros videregående skole

Røros videregående skole hadde et merforbruk på 2,2 millioner kroner, 4,96 % av revidert budsjett.

Røros videregående skole uten ressurscenteret Aajege, viser et merforbruk på ca. 1,9 millioner kroner. Den største delen av merforbruket skyldes Røros ressurscenter. Her er det merforbruk som har blitt overført i flere år. I 2025 kommer ressurscenteret til å bli lagt ned da det ikke vil være aktivitet. I tillegg har skolen hatt lavt elevtall på kullet som startet skoleåret 2023-2024. Elevtallene øker i årene framover og det vil bedre situasjonen.

Ressurscenteret Aajege er statlig finansiert og hadde et merforbruk på nesten 300 000 kroner på grunn av midler på prosjekter ikke har kommet inn i 2024.

Thora Storm videregående skole

Thora Storm videregående skole hadde et merforbruk på 4,1 millioner kroner, 4,96 % av revidert budsjett.

Dette inkluderer 2,8 millioner kroner i merforbruk overført fra 2023. I 2023 ble påbygg avviklet og reduserte ressurstildelingen kraftig. Det ble derfor både i 2023 og 2024 satt i gang tiltak for å redusere ressursbruken. Igangsatte tiltak begynner å gi resultater, men merforbruk og innsparinger gjør at det må settes inn flere tiltak i 2025. Skolen jobber bevisst med å ta ned tidligere merforbruk, og antar å være i balanse i 2026.

Åfjord videregående skole

Åfjord videregående skole hadde et merforbruk på 1,6 millioner kroner, 5,65 % av revidert budsjett.

Årsaken til merforbruket er en kombinasjon av merforbruk på 724 000 kroner overført fra 2023 og at nytt skolebygg har ført med seg noen uventede kostnader. Kostnadene er knyttet til justering av FDV tildeling, asfaltering av parkeringsplass samt inventar og utstyr.

Trøndelag nettskole

Trøndelag nettskole hadde et merforbruk på 3,1 millioner kroner, 18,1 % av revidert budsjett.

Årsaken er i hovedsak at aktiviteten på voksenopplæringen ikke har blitt tilpasset endret tildeling. For å kunne ta i mot det økte volumet av elever, har skolen også økt administrasjonen. Ettersom tilbudene kommer i gang vil resultatene bedres.

Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF)

THYF hadde i 2024 et samlet merforbruk på 19,1 millioner kroner, 17,9 % av revidert budsjett.

Trøndelag høyere yrkesfagskole ble opprettet som egen enhet etter sammenslåing av de sju fylkeskommunale fagskolene i Trøndelag. Høyere yrkesfaglig utdanning finansieres via et eget statlig tilskudd, og fylkeskommunen bidrar også med egne midler til denne utdanningen. Det har vært utfordrende å få god oversikt over området, og det har etter opprettelsen blitt etablert for mange studietilbud i forhold til økonomi. Fagskolen sliter fortsatt med å tilpasse seg til riktig bemanningsnivå sett ut i fra elevtallsnivå.

Fagskolen har søkt fagområdeakkreditering, og det har vært ansett som nødvendig å styrke bemanningen med rett kompetanse for å oppnå dette. En annen faktor i denne sammenhengen er at THYF primært rekrutterer fagfolk uten utdanningsfaglig kompetanse, men ansetter på vilkår om at slik utdanning består inne tre år etter start. Dette har konsekvenser både for behovet for samlet bemanning, og har også hatt konsekvenser for bruk av fast overtid.

Det er igangsatt en prosess sentralt for å få kontroll på merforbruket, samt skaffe god oversikt og lage riktig tilbudsstruktur for å kunne gå i balanse. Fagskolen har tett oppfølging av fylkesdirektør for kompetanse, og styret har bedt om fullstendig gjennomgang av økonomien.

KOSTRA Nøkkeltall

	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
Prioritet						
Netto driftsutgifter til videregående utdanning av samlede netto driftsutgifter (prosent)	47,7 %	46,2 %	34,5 %	52,0 %	38,0 %	46,6 %
Produktivitet						
Alle utdanningsprogram Netto driftsutgifter ekskl. gjesteelevsutgifter og -inntekter	105 260	101 315	104 163	98 321	104 808	103 988
Utgifter per bruker (kr) *)						
Elever per lærerårsverk (antall)	8,8	8,8	8,7	8,6	8,2	8,5

*) Inflasjonsjustert med deflator

Investeringsprosjekter

Trøndelag fylkeskommune

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett				
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Avvik i kr	Rev. bud.	Regnskap	Status	Økonomistatus	Avvik i kr
Finansiering								
Investering i aksjer og andeler i selskaper	-	-	-	2	2	Iht. plan	Iht. plan	0
Sum - Finansiering	0	0	0	2	2			0
Kompetanse								
Investering avd UTD, finansiert fra driftsramme	-	-	-	1 900	1 900	Iht. plan	Iht. plan	0
Investering skoler, finansiert fra driftsramme	-	-	-	58 948	58 948	Ferdig	Iht. plan	0
Ytre Namdal videregående skole - kjøp av opplæringsfartøy	7 813	5 401	2 412	7 813	5 401	Iht. plan	Iht. plan	2 412
Sum - Kompetanse	7 813	5 401	2 412	68 661	66 249			2 412
Sum	7 813	5 401	2 412	68 663	66 251			2 412

Regional utvikling

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdeling for regional utvikling og tannhelse består av fire seksjoner; regional, kommunal, næring og tannhelse. I tillegg er Trøndelag Europakontor i Brussel, tilknyttet avdelingen. I årsrapporten rapporterer tannhelse under eget tjenesteområde.

Gjennom arbeid med regional planstrategi og regionale planer setter vi mål og retning sammen med andre samfunnsaktører. Ved hjelp av partnerskap og nettverk mobiliserer og koordinerer vi innsats på viktige samfunnsområder. Avdelingen forvalter også en rekke økonomiske virkemidler for å understøtte ulike tiltak i nærings- og samfunnsliv.

Vi deltar og bidrar inn i flere forsknings- og utviklingsprosjekter. Dette er en effektiv måte å få ny kunnskap på og samtidig bidra til å videreformidle denne kunnskapen.

Ansvar for Europakontoret gir oss en unik mulighet for å få kontakter i et internasjonalt miljø og marked. Samtidig er Europakontoret et samlingssted i Brussel og leverer kunnskap om hva som rører seg i EU. Internasjonal kunnskap er viktig for Trøndelagssamfunnet.

Arbeidet med regional planstrategi for fylkestingsperioden ble vedtatt i junitinget i 2024. De tre satsingsområdene som ble vedtatt for perioden er førende for innsatsen i fylkeskommunen og i avdelingen. Som oppfølging av regional planstrategi arbeides det med å videreutvikle det regionale plansystemet med sikte på å få på plass ei håndbok med standarder og veiledning.

God regional planlegging trenger et godt kunnskapsgrunnlag. Avdelingen har ansvar for statistikk- og analysearbeid sammen med Statsforvalteren i Trøndelag gjennom [Trøndelag i tall](#). Avdelingen har også et overordnet ansvar for geografiske informasjonssystem-tjenester i og utenfor organisasjonen.

Vi har koordinert planleggingen av og gjennomført to runder med digitale dialogmøter mellom fylkeskommunen og administrativ ledelse i kommunene. Ordningen med dialogmøter digitalt tas godt imot og evalueres fortløpende, samt gjennom oppsummeringer i fylkesdirektørens ledergruppe.

Sentralt i avdelingens virksomhet er arbeidet rettet mot kommunene. Vi samarbeider med 16 ulike kommuner gjennom ordninger som Distriktssatsingen "I Lag", Bygdevekst og Omstillingsprogram. Dette arbeidet skjer på tvers av de ulike satsingsområdene i regional planstrategi. Fremtiden vil utfordre oss på å jobbe annerledes. Vi tester ut ulike måter å jobbe smartere sammen med kommunene gjennom disse prosjektene. Vår erfaring så langt er at vi kan «skape mer sammen». Både ved å se ulike samfunnsområder mer i sammenheng, og gjennom å samarbeide på tvers av ulike forvaltningsnivåer.

Medarbeiderundersøkelsen er gjennomført med et godt resultat for avdelingen. Målingen er et viktig redskap for å vurdere hvordan medarbeidere trives og får bidratt med sin kompetanse i avdelingen.

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

For å sikre en felles plattform for fylkeskommunalt arbeid med klimaomstilling er det utarbeidet en handlingsplan for klimaomstilling for 2025 – 2028. Handlingsplanen legges fram for politisk vedtak våren 2025.

Arbeidet med klima og bærekraft ble i 2024 noe omorganisert ved at et koordineringsansvar for arbeidet ble løftet opp til fylkesdirektørens stab. Det er etablert klimakontakter for avdelingene som skal bistå i dette arbeidet. Ett viktig satsingsområde for 2024 var arbeid med klimabudsjett og -regnskap for fylkeskommunen, samt at et eget klimabudsjett for Trøndelag ble for første gang gjort i egen regi.

Det ble i september 2024 gjennomført en stor klimakonferanse i samarbeid med Statsforvalteren, hvor vi fikk gode tilbakemeldinger på tema og opplegg. Det tas sikte på gjennomføring av en større klimakonferanse annen hvert år framover.

Klimaomstilling og energiomstilling hører nøye sammen. I juni 2023 vedtok fylkestinget at det skal utarbeides en energistrategi mot 2050 for Trøndelag. I 2024 har vi jobbet med å utvikle et godt kunnskapsgrunnlag, og forankre arbeidet hos alle typer interessenter i hele Trøndelag. Forslag til strategi ble sendt på høring i desember 2024.

Grønt industriløft Trøndelag er et prosjekt med mål om å gi bedre gjennomførings- og omstillingsevne i og rundt industrien i Trøndelag. Fokuset er både på etablert industri og nye grønne verdikjeder. I 2024 har det vært lagt vekt på mobilisering, kartlegging og analyse. Det er gjennomført omfattende møtevirksomhet, for å sikre at prosjektet gjøres kjent, at pådriverne for etablerte og planlagte næringsmiljø kjenner til hverandre, og at deres arbeid synliggjøres. I juni arrangerte fylkeskommunen, i samarbeid med Orkland Næringspark og Orkland kommune, en samling for å lære, utveksle erfaringer og knytte nye kontakter. I 2024 er det også kartlagt og analysert hvordan det jobbes med omstilling i eksisterende industri, og hvilke muligheter har vi innenfor nye grønne verdikjeder i Trøndelag. Hele 15 ulike industrimiljø fordelt over hele Trøndelag, var tilknyttet prosjektet med utgangen av året.

Gjennom digital transformasjon kan vi bidra i det grønne skiftet. Prosjektet Industri 4.0 handlet om digital transformasjon. Prosjektet ble ferdigstilt våren 2024. Det er utarbeidet en [sluttrapport](#) for prosjektet. Styringsgruppa for prosjektet har besluttet at de nyttige erfaringene fra Industri 4.0 tas med inn i arbeidet med Klimapartnere.

Av viktige nettverk som avdelingen har ansvar for og som skal bidra til klimaomstilling har vi blant annet Bærekraftsnettverket i Trøndelag. Følgende aktiviteter er gjennomført for kommunene i 2024:

- Det er ferdigstilt bærekraftsrapporter for 30 kommuner og en fylkesrapport.
- Det er gitt tilbud om kommuneverksted/nettseminar og «Bærekraftsfredag».
- Det er gjennomført en spørreundersøkelse rettet mot kommunene.

Fylkeskommunen er i tillegg med i bærekraftprosjektet «We make transition», blant annet med deltakere fra de baltiske landene. Formålet med prosjektet er å finne en metode for samhandling og samskaping mellom ulike samfunnsaktører - frivillighet, næringsliv og offentlig sektor.

Klimapartnere i Trøndelag har i 2024 hatt høy aktivitet og god utvikling, og det er rekruttert inn i overkant av 10 nye partnere i løpet av året. Eksempel på aktiviteter er:

- Vi har gjennomført mange arrangementer i samarbeid med næringslivet.
- Vi fulgt opp eksisterende partnere gjennom å synliggjøre deres aktiviteter og virksomhet.
- Vi har hatt samarbeid med klimapartner-organisasjoner i de andre fylkene.
- Vi har utviklet mange digitale møteplasser med relevante tema for næringsaktører og andre.

I arbeidet med kommunale plansaker bidrar vi til bedre samhandling mellom statlige og regionale myndigheter og kommunene i felles utfordringer rundt arealspørsmål. Dette gjør vi gjennom tidlig dialog og veiledning, gjennom å ha ansvaret for regionalt planforum og gjennom nettverk med kommunene og statsforvalteren som plannettverket. Avdelingen koordinerer fylkeskommunens uttalelser i plansaker, noe som bidrar til at fylkeskommunen framstår som forutsigbar og tydelig.

Arbeid med de kommunale planstrategiene har vært viktig i 2024, sammen med å utvikle veilederrollen. Vi kobler dette med arbeidet med de ulike distriktssatsingene I Lag og bygdevekst. Skolering i prosessledelse, både av egne medarbeidere og i kommunene har vært en prioritert satsing i 2024. Regionalt planforum videreutvikles stadig og er mye brukt av kommunene. Plannettverket har fungert bra, med flere webinar og en todagers samling for kommunene i Trøndelag. Webinarene er svært godt mottatt fra deltagerne, som et viktig «lavterskeltilbud» i tillegg til den fysiske samlingen.

I løpet av 2024 har vi, i tillegg til et par hundre varsel om oppstart, behandlet 10 kommuneplaner og kommunedelplaner, 4 områdeplaner og 220 reguleringsplaner på høring. Til disse har fylkeskommunen fremmet omkring 30 innsigelser, de fleste av teknisk art som vegeier eller grunnet i mangel på kunnskapsgrunnlag på vannforvaltning. Gjennom dialog kommer vi til enighet med kommunen som planmyndighet i de fleste tilfellene.

Handlingsprogrammet til regional plan for arealbruk ble revidert etter innspill fra kommunene og andre, og vedtatt av fylkestinget i desember. Programmet gjelder for perioden 2025 – 2028. Det er lagt vekt på at videre utvikling av kunnskapsgrunnlag, informasjon og veiledning må ses i sammenheng med pågående arbeid med arealregnskap, og at videre utvikling av naturregnskap blir prioritert. Samarbeid med næringslivet på arealområdet er viktig og mer synliggjort i kunnskapsgrunnlaget.

I tillegg har det vært viktig å holde trykk på prosessen med areal- og naturregnskap og å videreutvikle verktøyet i samarbeid med de andre fylkene og aktørene. Det har vært en målsetting å følge nasjonale utviklingsprosjekter på dette området tett. Vi følger derfor utviklingsprosjektet for naturregnskap i regi av KS. Vi har også fått med Holtålen kommune, som er en av bygdevekstkommunene, som en pilotkommune i Trøndelag for bruk av areal- og naturregnskap i planarbeid. For å få sikret at kommunene kan benytte arealregnskapet som er utviklet, engasjerte vi to studenter fra NTNU i en sommerjobb hvor de jobbet sammen med et par utvalgte kommuner i deres planarbeid. I løpet av sommerjobben utviklet studentene en veileder på bruken av arealregnskap for kommunene i Trøndelag [Bruerveiledning - arealregnskap](#).

I vannforvaltningen har prioriteringer for 2024 vært oppfølging og rapportering på gjeldende vannforvaltningsplan, og rullering av planen fram mot ny plan som skal være gjeldende fra 2028. Det har vært arrangert to møter i vannregionutvalget (VRU), som samler deltakere fra kommunene og statlige etater. Fylkeskommunen som vannregionmyndighet koordinerer og leder arbeidet i VRU. Vannområdene har ansatt koordinatorene i hele og faste stillinger med støtte fra Miljødirektoratet og fylkeskommunen, og disse er vesentlige for lokalt forankret vannforvaltningsarbeid og god tiltaksoppfølging lokalt. Vannforvaltningen i fylkeskommunen følger vannområdene tett gjennom deltakelse i lokale styringsgrupper, kommunebesøk mv.

Arbeid med plansaker som fylkeskommunen får på høring har også vært et fokus for vannforvaltningen i 2024. Svært mange plansaker berører vann og må vurderes. I 2024 har det vært en satsing på kunnskapsbygging om vannforskriften i planarbeid. Vi har blant annet gjennomført flere webinarer med svært god deltakelse fra plansaksbehandlere og vann- og avløpssektoren samt landbruksforvaltningen i kommunene. Disse webinarne har vært svært godt mottatt.

Trondheimsfjordprosjektet er en egen satsing i regional planstrategi, og det ble høsten 2024 ansatt egen prosjektleder for Trondheimsfjordprosjektet. Siden da har han jobbet med etablering av nettverk, kommunikasjon rundt prosjektet og videre utvikling av et overvåkingsprogram for Trondheimsfjorden. Et endelig forslag til overvåkingsprogram vil legges fram primo 2025. Arbeidet med en egen handlingsplan for Trondheimsfjorden vil starte for fullt i 2025.

Avdelingen har ansvar for viltforvaltning og tilskuddsforvaltning på området. Staten, via Miljødirektoratet, bidro med 1,5 millioner kroner i viltformålsmidler for 2024, i tillegg tildeler vi egne midler til rydding av vegetasjon langs fylkesveg.

Det ble i 2024 fattet 25 vedtak knyttet til akvakulturforvaltningen. Det er søknader om nye lokaliteter, biomasseutvidelser, utstedelse av undervisningstillatelse, arealendringer, samlokaliseringstillatelse, endret flåteplassering, forlengelse av stamfiskstillatelser. Vi har også behandlet søknader om settefisk og matfisk av ørret på land, og andre arter i sjø. Forvaltningsoppgaver knyttet til innlandsfisk utgjorde i 2024 75 søknader som ble avsluttet med enkeltvedtak eller uttalelser.

Forvaltningsansvaret for jakt på kystsel er og en oppgave som håndteres av oss. Det ble fattet 115 enkeltvedtak i 2024 knyttet til dette området.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Avdelingen er administrativt representert i arbeidsutvalget til Forsvarsforum Trøndelag (FFT). FFT er et forsvarspolitisk samarbeidsforum som skal arbeide for å ivareta Trøndelags interesser knyttet til forsvarets og totalforsvarets aktivitet i Midt-Norge.

Forsvarskonferansen 2024 hadde tittelen «Norden i NATO – felles operasjonsområde, felles utfordringer og felles løsninger». Konferansen ble fulltegnet med over 600 deltakere og over 50 bedrifter med stand.

Det gjennomføres ellers jevnlige koordineringsmøter mellom politisk og administrativ ledelse i fylkeskommunen og Region Jämtland og Härjedalen. Fokuset i møtene har vært på militær og sivil infrastruktur i forbindelse med Sveriges inntreden i NATO.

I 2024 fikk avdelingen, på vegne av fylkesdirektøren, ansvar for å følge opp Helsefelleskapene i Søndre og Nordre del av Trøndelag. Vi er representert både i Politisk samarbeidsutvalg (PSU) og i administrativt samarbeidsutvalg (ASU) som observatører. Helsefelleskapene er et samhandlingsorgan mellom

kommunene og helseforetakene i Trøndelag og en viktig arena for å prøve ut nye måter å samarbeide på mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten.

Fylkeskommunen fikk overført oppgaven med å fordele midler til mentor- og etablererordningene fra IMDi etter regionreformen. Ordningen skal legge til rette for etablerervirksomhet for innvandrere og skape økt sysselsetting og vekst. Det ble gjennomført to søknadsrunder i 2024 og til sammen ble det bevilget 2 millioner kroner fordelt på 6 prosjekter.

I Trøndelag får vi god nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

Avdelingen leverer statistikk og analyse til kompetansearbeidet i Trøndelag gjennom sitt arbeid i statistikkutvalget til Kompetanseforum Trøndelag, og har stilt ressurser i analysegruppa til HUNT4. (Helseundersøkelsene i Trøndelag). I tillegg har det blitt arrangert webinarer med ulike tema. Det er også utarbeidet en rapport om kompetanseindikatorer for Trøndelag, et konjunkturbilde for 2024 og en analyse om hvordan gikk det med de som fullførte/ ikke fullførte videregående skole. Det har i de fleste webinarene vært over hundre deltagere, flest fra kommunene. Og det er svært positive tilbakemeldinger på at fylkeskommunen arrangerer slike kunnskaps-webinarer.

Fylkestinget vedtok i 2024 at verdiskapingsstrategien skal rulleres med en ambisjon om å beholde dagens strategiske grep. Arbeidet med å rullere strategien ble satt i gang i 2024. Oppfølging av tiltak under satsingsområdene i Verdiskapingsstrategiens handlingsprogram for 2024-25 har gått etter planen.

Satsingsområde bioøkonomi jobber med konsortiebygging og samhandling, kartlegging av forekomst og status på bruk av restråstoff i Trøndelag, samt å utarbeide et kunnskapsgrunnlag om dagens arealbruksutnyttelse i havbruk, fiskeri, reindrift, jordbruk og skogbruk. I tillegg har konferansen «En dialog om bioøkonomi og samfunnssikkerhet» blitt gjennomført. Arrangementet, som var et samarbeid mellom Agritech Cluster, NCE Aquatech Cluster, WoodWorks! Cluster og Trøndelag fylkeskommune, hadde god deltagelse og fikk positive tilbakemeldinger.

I satsingsområde opplevelser er Trøndelags arbeid for helhetlig utvikling av mer bærekraftige opplevelser gjennom året tydeliggjort gjennom utarbeidelse av «Prinsipper for besøksforvaltning i Trøndelag», Oppdals pilotarbeid på reisemålsledelse og Namdalens forarbeid med å bli sertifisert som bærekraftig reisemål.

For satsingsområde teknologi er det oppnevnt en samhandlingsgruppe. Gruppa har identifisert fire områder som vi skal ha søkelys på; havromsteknologi, energi- og industriteknologi, helse- og velferdsteknologi og forsvars-, sikkerhets- og beredskapsteknologi.

For satsingsområde offentlig sektor har flere av distriktskommunene i Trøndelag jobbet aktivt med utvikling, som samfunnsutviklere og inn mot kommunale oppgaver/virksomhet. Seks kommuner deltar aktivt i den regionale distriktssatsinga I LAG, seks kommuner deltar i den nasjonale distriktssatsinga Bygdevekst, og fem kommuner deltar i den regionale omstillingsordningen. I tråd med verdiskapingsstrategien har kommunene fått tilbud om å delta på en digital læringsarena på tvers av satsingene, og flere av kommunene har også deltatt på kurs i prosessledelse og designdrevet innovasjon. I 2024 har fylkeskommunen og DOGA (Design og arkitektur Norge- stiftelse som stimulerer til bruk av design og arkitektur for økt innovasjon i næringsliv og offentlig sektor) samarbeidet godt for å kvalifisere trønderske kommuner til virkemiddelet GNIST.

Boligutvikling, blant annet som forutsetning for rekruttering av arbeidskraft, har vært viktig på tvers av satsingene, og det har utviklet seg et godt samarbeid mellom distriktskommunene, Husbanken, Distriktsenteret og fylkeskommunen. Samarbeidet har gitt resultater i form av konkrete boligprosjekt i

flere kommuner, og mer aktiv bruk av Husbankens virkemidler. I LAG følgeforskes av Oxford Research, og midtvegsrapporten trekker fram at kommunen oppfatter fylkeskommunen som proaktiv og serviceinnstilt, og opptatt av å utforske handlingsrom og muligheter.

I 2024 ble kommunenes samarbeidsarena for forskning i Midt-Norge (KSF) etablert med Trondheim kommune som vertskapskommune. Partnerskapet for forskning og innovasjon i offentlig sektor i Trøndelag er videreført, og Trondheim kommune og NAV Trøndelag har blitt inkludert i samarbeidet. Vi har gjennomført en egen samling for FOUI-kontaktene i kommunene. Utlysning av regionale forsknings- og innovasjonsmidler har gått som vanlig, selv om den statlige støtten til regionale forskningsfond ble avvirket. Vi opplever imidlertid stor etterspørsel etter regionale forskningsvirkemidler, og måtte avslå flere gode søknader i 2024.

Økonomi

Beløp i 1000

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	Utgift	343 311	355 035	318 267	351 553	-3 481	-1,0 %
	Inntekt	-196 482	-203 226	-158 153	-191 220	12 006	6,3 %
	Totalt	146 829	151 808	160 114	160 333	8 525	5,3 %

Kommentar til økonomi

Avdelingen viser en mindreforbruk på omlag 8,5 millioner kroner. Hovedårsaken til dette er:

- Vakanser og sykepenger/ foreldrepengerefusjon for ansatte (blant annet prosjektansatte) utgjør omlag 5,6 millioner kroner
- Udisponerte såkornmidler på tilsammen 1,1 millioner kroner.
- Trondheimsfjordprosjektet har et mindreforbruk på omlag 1,7 millioner kroner på grunn av at en anbudskonkurranse er utsatt.
- Egenfinansierte flerårige prosjekt har et mindreforbruk på 6,7 millioner kroner.
- I 2024 viser foreløpig regnskap for Bocuse D'Or 2,3 millioner kroner i overskridelse. Totalregnskapet for arrangementet er ikke ferdig, da det gjenstår sluttoppgjør med Trondheim kommune. Det er avsatt 1,3 millioner kroner på disposisjonsfond til formålet, som vil bli brukt når sluttoppgjøret er ferdig.
- BIO-midlene (bedriftsintern opplæring) har et planlagt merforbruk på omlag 1,5 millioner kroner. Disse vil bli finansiert med avsatte midler på disposisjonsfond fra 2023.
- Inntekter fra konsesjonskraft ble 3,2 millioner kroner, som gir en mindreinntekt i forhold til budsjett. Sammen med andre mindre poster på rammeområdet utgjør det et negativt avvik på 2,8 millioner kroner i forhold til budsjett.

KOSTRA Nøkkeltall

Prioritet	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
Brutto driftsutgift 713 Regional planlegging og planveiledning pr.innb (B) *)	72	70	48	110	72	91

Årsmelding 2024

Tilrettel. og finans.bistand for næringsl. Brutto driftsutg per innbygger (kr) *)	520	517	599	311	467	465
Produktivitet						
Behandlede kommunale kommune(del)- og reguleringsplaner (antall)	341	233	267	491	260	3 297
Behandlede kommunale planer hvor fylkeskommunen har gitt innsigelse (antall)	32	35	45	11	21	152
Dispensasjonssøknader etter pbl § 19-1 der fylkeskommunen frarådet dispensasjon (antall)	44	61	179	154	46	952

*) Inflasjonsjustert med deflator

Under KOSTRA-fanen fysisk planlegging er det store usikkerheter rundt innberetningen fra de ulike fylkene. Vi har derfor tatt ut indikatorer hvor vi mener det er en reell mulighet for sammenligning.

På indikatoren Regional planlegging og planveiledning er brutto driftsutgift pr innbygger gått noe ned fra 2023. Av sammenlignbare fylkekommuner ligger vi omtrent på samme nivå som for Vestland, noe høyere enn Møre og Romsdal, men betydelig lavere enn Rogaland.

Vi hadde færre reguleringsplaner og kommunedelplaner til behandling totalt, men det skyldes av det var en større andel kommuneplaner til behandling i fjor. Kommuneplaner er mer komplekse i saksbehandlingen. Fylkeskommunen hadde 35 innsigelser i 2024, på samme nivå som i 2023. Kun en plan er bragt til mekling, denne prosessen pågår også inn i 2025.

Andel av søknader om dispensasjon etter plan- og bygningsloven om tiltak i strandsonen og vassdrag hvor fylkeskommunen har frarådet dispensasjon har gått opp noe fra 2023, er noe høyere enn for Møre og Romsdal, men betydelig lavere enn Rogaland.

Grunnlagsdata (Nivå-3)-tall vises i tabeller som inneholder alle grunnlagstall for et tjenesteområde samlet. Med grunnlagstall mener vi her absolutte tall, for eksempel «kroner», «plasser» eller «innbyggere»

Bokstavkode etter tabelltittel viser laveste regionnivå det er mulig å få ut data på: (F) = fylke, (K) = kommune, (G) = grunnkrets, (B) = bydel, (T) = tettsted

KOSTRA - Kommentar

Samferdsel

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdeling samferdsel består av seksjonene kvalitet, mobilitet og oppdragsstyring. Avdelingens arbeidsfelt er rettet mot drift av kollektivområdet gjennom finansiering og oppfølging av AtBs virksomhet,

etablering og drift av fylkeskommunal infrastruktur på kollektivområdet, forvaltning, drift og oppfølging av TT-ordningen, skoleskyss, drosjeløyver og bredbåndsutbygging - samt gjennomføring av en rekke samferdselsprosjekter i regi av fylkeskommunen, Miljøpakken og andre.

I 2024 har avdeling samferdsel rettet mye oppmerksomhet og ressurser mot følgende aktiviteter:

Forberedelse av mobilitetsanbudene i 2028/2029

Store deler av kollektivtrafikken i Trøndelag skal etter planene ut på anbud i 2028/2029. (I februar 2025 er det i FU-sak 45/25 vedtatt at regionanbudet som er planlagt til 2028 blir med bruk av opsjoner utsatt opp til tre år.) Anbudet for 2028 omhandler buss og andre nyere mobilitetsløsninger i Trøndelag utenom Trondheim, 2029-anbudet omhandler Trondheim. Avdeling samferdsel har i 2024 arbeidet målrettet for at disse anbudene skal komme ut med kostnadseffektive og miljøvennlige transportløsninger, som skal gi innbyggerne et best mulig mobilitetstilbud til en akseptabel tilskuddskostnad og med lave klimagassutslipp. Et vellykket arbeid vil legge premissene for innovative løsninger når det gjelder materiell og teknologi og komme innbyggerne i Trøndelag til gode. I 2024 ga Trøndelag fylkeskommune AtB et utredningsoppdrag, for å se nærmere på hvordan det fremtidige kollektivtilbudet i Trøndelag best mulig kan utformes. Dette må skje balansert, der en veier kundebehov, klima- og økonomihensyn og god beredskap opp mot hverandre.

I tillegg er arbeidet med å avklare bussdepotsituasjonen i Trondheim et viktig premiss for det nye anbudet i Trondheim. Depotkapasitet må være på plass både til erstatning for avvikling av depot på Sorgenfri og for å kunne ivareta behovet for økt kapasitet. Ved utgangen av 2024 er endelig depotsituasjon fortsatt ikke endelig avklart, men det arbeides aktivt med en løsning som innebærer mulig utvidelse og ombygging av Sandmoen.

Fergeanbud

Arbeidet med å forberede anbud på de fire fergesambandene Rørvik-Flakk, Brekstad-Valset, Levanger-Hokstad og Øyrekka ble startet i 2024. For de to sistnevnte utløste AtB ett års opsjon i gjeldende kontrakter, så videre arbeid med disse to sambandene er noe forskjøvet. Trøndelag fylkeskommune har gitt AtB et utredningsoppdrag for å se nærmere på hvordan det fremtidige fergetilbudet bør utvikles, hvor det i likhet med mobilitetsanbudene på land må skje en balansert avveining av kundebehov, klima- og økonomihensyn og beredskap.

Miljøpakken

Arbeidet med Miljøpakken har vært sentralt for samferdselsavdelingen også i 2024. I 2024 ble det påstartet et arbeid med å fordele resterende ramme for gjestående periode av byvekstavtalen 2025 – 2029, i en langtidsplan. Dette arbeidet ble i løpet av året slått sammen med det ordinære handlingsplanarbeidet for årene 2025 – 2029. Arbeidet med handlingsplanen ble derfor krevende da finansieringskilder for de ulike tiltak ble særlig viktig, grunnet ulike kriterier for de ulike finansieringskilder. I tillegg har arbeidet med Miljøpakken inkludert en reforhandlet avtale om takstsamarbeid med Jernbanedirektoratet for å ta hensyn til at Sone A (enhetstakstområdet rundt Trondheim) er utvidet etter utvidelsen av samarbeidsområdet for byvekstavtalen. Miljøpakkearbeidet innebærer også dialog og forankring av kommende mobilitetsanbud i byvekstavtaleområdet, styring og samspill med prosjektet Mobilitetslab Stor-Trondheim (MoST), samt tilrettelegging for eller styring av ulike utviklingsprosjekt som modernisering av Gråkallbanen. MoST og modernisering av Gråkallbanen er omtalt i egne avsnitt.

TT-ordningen (tilrettelagt transport for funksjonshemmede)

Godkjenning av nye brukere inn i den fylkeskommunale TT-ordningen ble med virkning fra 1. januar 2024 flyttet fra kommunene til fylkeskommunen. Det er opprettet en arbeidsgruppe på samferdselsavdelingen som ivaretar det administrative arbeidet rundt søknadsbehandling og brukergodkjenning. Igangkjøring av arbeidsteamet og nye digitale løsninger har gått etter planen. Det er med dette etablert et godt fagmiljø som vil sikre mer likebehandling av søkere i tillegg til god kompetanse for videreutvikling av TT-ordningen framover.

Skoleskyss

Trøndelag fylkeskommune tok ved skolestart høsten 2024 i bruk en ny digital løsning - automatisk tildeling av rettighet skoleskyss. Dette er en løsning som bidrar til at mange elever i videregående skole nå slipper å foreta en aktiv handling med å fylle ut og sende inn en søknad på skyss – dette dersom fylkeskommunen med bakgrunn i allerede registrerte data ser at eleven har denne retten. Den versjonen av løsningen som ble satt i drift høsten 2024 fikk en vellykket oppstart. Løsningen vil bli videreutviklet slik at elevene får raskere respons når de takker ja til skoleplass. I tillegg ønsker vi å få løsningen til å omfatte flere skoler og flere søkegrunner. AtBs organisering av skoleskyss og operatørenes gjennomføring av skyssen er gjort med gjennomgående tilfredsstillende kvalitet i 2024. De tidligere store kvalitetsutfordringene innenfor ITS (individuelt tilrettelagt skoleskyss) er løst. Ved utgangen av 2024 var det 15 870 elever i grunnskolen med innvilget rett til skoleskyss og 6 060 elever i videregående skole.

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

I forbindelse med mobilitetsanbudene i Trøndelag 2028/2029 og mobilitet sjø 29 er det arbeidet med overgang til nullutslippsløsninger. Herunder har fylkesdirektøren og AtB arbeidet med å utrede og utvikle infrastruktur som kan legge til rette for nullutslippsløsninger. Dette innbefatter utredning av nullutslippsløsninger på det utvidede bussdepotet på Sandmoen, som planlegges å være ferdig i løpet av 2029, samt kartlegging av mulighetene for overgang til elektriske busser i distriktene utenfor Trondheim. Overgang til nullutslippsløsninger vil ha utfordringer knyttet til både økonomi og tilgang til nok elektrisitet.

Klimagassutslippene innenfor eksisterende kontrakter ligger i stor grad utenfor fylkeskommunens kontroll og innflytelse.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Samferdselsavdelingen har i 2024 gjennomført flere aktiviteter som underbygger god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag.

Beredskap

I regional planstrategi er «Et trygt og beredt Trøndelag, som er mer attraktivt og mindre sårbart» fremhevet som et av flere målbilder. Samferdselsavdelingen har sammen med avdeling veg og fylkesdirektørens stab, utarbeidet Sivil transportberedskapsplan for Trøndelag. Utarbeidelsen av beredskapsplaner, som oppfølging av vedtak fra fylkesutvalget i sak om transportberedskapsplanen, er påbegynt i samarbeid med vegavdelingen. Samferdselsavdelingen deltar også i fylkeskommunen sin sikkerhets- og beredskapsgruppe.

I forbindelse med utredningsarbeidet inn mot nye anbud, er det utarbeidet en ROS-analyse for mulig overgang til nullutslippsløsninger for transportmidler både på sjø og på land.

Ny infrastruktur og bedre mobilitetsløsninger

I regional planstrategi er også målbildet «*Infrastruktur og mobilitetsløsninger som knytter Trøndelag og tilgrensende fylker og regioner bedre sammen*» framhevet. Samferdselsavdelingen har i flere prosesser arbeidet med knutepunktutvikling og utvikling av annen infrastruktur som understøtter kollektivdriften. I tiden fremover vil utvikling av tilpasset energiinfrastruktur, herunder ladeløsninger, bli viktig for å legge til rette for nullutslippsløsninger og tilfredsstille forskriftskrav og nå klimamål. Samferdselsavdelingen har også vært involvert i arbeidet med knutepunktutvikling i Stjørdal som et tiltak innenfor Miljøpakken. I Orkanger er det påbegynt et arbeid med å utvikle et bedre knutepunkt for å legge til rette for flere kollektivreisende, ikke minst som følge av at Orkland nå er en del av Miljøpakke-samarbeidet.

I 2024 har det blitt arbeidet med å utarbeide konkurransegrunnlag for entrepriser for utbygging av **bussdepot** inn mot nytt mobilitetsanbud for 2029. Finansiering av økt kapasitet for depot og erstatning for Sorgenfri, har vært et viktig tiltak inn i Miljøpakkens handlingsprogram for 2025-2029.

Samferdselsavdelingen har hatt prosjektlederansvaret for **moderniseringsprosjektet av Gråkallbanen** og ledet styringsgruppen for prosjektet som er eid av Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune. I moderniseringsprosjektet har fylkeskommunen ansvaret for oppgradering av trikkemateriellet, og Trondheim kommune har hovedansvaret for infrastrukturen. I 2024 ble det ved hjelp av eksterne rådgivere utarbeidet konkurransegrunnlag for helhetlig prosjektledelse av moderniseringsprosjektet. Norconsult, som vant konkurransen, gjennomførte et forprosjekt som skulle være grunnlag for investeringsbeslutning som del av handlingsprogram 2025 – 2029. Fylkeskommunen la frem rapporten i egen sak for hovedutvalget i september. Som del av dette arbeidet, ble det også lagt frem et kort notat om kostnader for at dagens trikker kan driftes i nye 10 – 15 år. Dette i påvente av ny byvekstavtale og eventuelle friske midler for finansiering. Det har også blitt arbeidet med å få avklart ansvarsforhold med Trondheim kommune for å avklare videre drift.

Trøndelag fylkeskommune har sammen med de andre fylkeskommunene i samarbeidsprosjektet «**Fremtidens hurtigbåt**» over lengre tid arbeidet for å få på plass en større andel statlig medfinansiering for å kunne gå videre med å få bygd et pilotfartøy. Som konsekvens av at Stortinget, som del av revidert nasjonalbudsjett, bevilget 50 millioner kroner til Klimasats, og som var «øremerket» til prosjektet, ble det arbeidet videre med en søknad for å få bevilget disse midlene fra Klimasats. Søknaden ble godt mottatt og tilsagn for midler ble gitt i desember 2024. Fylkeskommunens engasjement og arbeid innenfor dette prosjektet er et godt eksempel på hvordan Trøndelag fylkeskommune arbeider innenfor målbildet «*Innovasjon, digitalisering og teknologisk utvikling som gjør Trøndelag i stand til å møte utfordringer*».

I 2022 inngikk Trøndelag fylkeskommune gjennom Miljøpakken en avtale med NTNU om **MobilitetsLab Stor-Trondheim (MoST)**. Laben er en felles arena for partene i Miljøpakken for å utvikle nye og bedre arbeidsprosesser, metoder, systemer og løsninger for mobilitet og understøtte ulike typer plan og utviklingsarbeider i avtaleområdet. Samarbeidet vil kunne skape en god modell for innovasjon i offentlig sektor, i tillegg til å legge til rette for tettere relasjoner mellom partene i Miljøpakken og NTNU. Samferdselsavdelingen har tilsatt en ressurs for programperioden (2022 - 2025) for å følge opp samarbeidet med NTNU og de andre partene.

Det har blitt gjennomført flere workshops og seminarer, som vår prosjektleder har arrangert, og der

avdelingen har deltatt. Vi har hatt som målsetting å få involvert MoST i andre prosjekter for å få utnyttet synergier i de ulike prosjekter.

En godt utbygget **digital infrastruktur** er avgjørende for både bo- og næringsutvikling i hele fylket. Tilgang til høyhastighets internett for alle hjem er et nasjonalt satsingsområde. I tillegg vil god og stabil mobildekning være samfunnskritisk med hensyn til beredskap og sikkerhet. Trøndelag fylkeskommune har i 2024, ved hjelp 59 millioner kroner fra nasjonale myndigheter (Nkom-midler), fått etablert nye kontrakter for videre utbygging av bredbånd ute i distriktene. Dette er i områder der det ikke er kommersielt grunnlag for utbygging uten støttemidler. Kontraktene som er inngått etter denne tildelingen vil gi 518 husstander bredbåndstilgang med minimum nedlasting/opplastingshastighet på 300/100 Mbit/s. Fylkeskommunens mulighet til å kunne støtte utbygging av mobilmaster for å bedre mobildekningen på kritiske steder har de siste årene vært forhindret av et ESA- og statsstøtte-regelverk som har gjort offentlig medfinansiering i slike prosjekter vanskelig. I 2024 har Trøndelag fylkeskommune fått på plass formaliteter opp mot ESA slik at det fylkeskommunen på lovlig vis kan bidra finansielt i slike prosjekter. Det er i 2024 satt i gang utbygging av to mobilmaster i Trøndelag; Kråkmofjellet i Indre Fosen kommune og Storfjellet i Åfjord kommune. Mastene finansieres med tidligere avsatte midler fra fylkeskommunen og med andeler fra kommune, Statsforvalteren og mobiloperatører.

Avdeling samferdsel har, som eksempel på bidrag til målbildet i regional planstrategi om «kultur og frivillighet som skaper engasjement og lokal tilhørighet», vært involvert i utarbeidelsen av trafikk-konsept for gjennomføring av passasjertransporten under Ski-VM 2025. I 2024 har det blitt arbeidet med ROS-analyser for trafikkavviklingen, denne ble ferdigstilt i starten av 2025.

I Trøndelag får vi god nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

Samferdselsavdelingen arbeider med rekruttering og rett kompetanse på flere nivå.

I forbindelse med arbeidet om Mobilitetsanbudene i Trøndelag 2028/2029 og Mobilitet sjø 29, har fylkeskommunen gitt oppdrag til AtB om å utrede forhold omkring rekruttering av sjåførere og sjøfolk. For 2024 ble det i det politiske oppdragsbrevet fra hovedutvalg for samferdsel til AtB, gitt konkrete føringer om å rette oppmerksomhet mot rekruttering av sjåførere og sjøfolk. Rekruttering og kompetanse har også vært et tema i den administrative styringsdialogen mellom fylkeskommunen og AtB.

Generelt krever fylkeskommunen at AtB i alle anbudskontrakter hvor det er relevant, stiller krav til at operatør har ordning for lærlinger.

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	Utgift	2 607 313	2 968 297	2 093 019	2 110 471	-857 825	-40,6 %
	Inntekt	-1 126 159	-1 386 125	-457 117	-497 730	888 396	178,5 %
	Totalt	1 481 154	1 582 172	1 635 902	1 612 742	30 570	1,9 %

Økonomi

Beløp i 1000

Kommentar til økonomi

Avdeling samferdsel har et mindreforbruk på 30,6 millioner kroner ved årets slutt.

Mindreforbruket skyldes en tilbakeføring på 10 millioner kroner i 2024 av midler mellom AtB, Miljøpakken og fylkeskommunen (ref. garantibeløp omhandlet i KU-sak 39/23 regnskapsrevisjon 2022). Videre er det et avvik på 8,7 millioner kroner knyttet til seksjon oppdragsstyring sitt budsjett for kollektiv. Hurtigbåtprosjektene i avdelingen hadde et stort merforbruk i 2023 som følge av utestående refusjoner fra Staten. Merforbruket fra 2023 ble dekket av midler innenfor samferdselrammen. Refusjonene kom i 2024 og skapte et mindreforbruk på ca. 5,6 millioner. Resterende mindreforbruk på 6,3 millioner kroner er knyttet til lønnskostnader, drift av infrastruktur og foreldet krav hos seksjon oppdragsstyring.

Avdeling samferdsel har 42,1 millioner kroner avsatt på disposisjonsfond fra tidligere år. Av disse er 25,1 millioner kroner øremerket prosjekter.

KOSTRA Nøkkeltall

	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
Produktivitet						
Netto driftsutgifter til kollektivtransport (buss, båtruter, t- bane og trikk/bybane) per reise (kr))	23	22	45	28	28	34
Dekningsgrad						
Andel netto driftsutg for kollektivtransport (buss, båtruter, t- bane og trikk/bybane) i kr pr innb	2 328	2 396	3 138	2 036	4 171	2 666
Økonomi						
Buss brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde andel av totale utgifter (prosent)	13,2 %	13,8 %	12,5 %	10,6 %	17,5 %	13,8 %
Fylkesveiferjer brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)	3,0 %	3,3 %	14,8 %	3,2 %	8,2 %	4,6 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

Investeringsprosjekter

Trøndelag fylkeskommune

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett				
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Avvik i kr	Rev. bud.	Regnskap	Status	Økonomistatus	Avvik i kr
Samferdsel								
Bussdepot - Stor Trondheim	633 100	190	632 910	400	190	Forsinket	Mindreforbruk	210
Endring fergekai for å tilfredsstille nye krav N400	26 200	6 610	19 590	26 200	6 610	Iht. plan	Iht. plan	19 590
Fendring Trondheim terminal	2 126	2 471	-345	0	-188	Ferdig	Iht. plan	188
Ferje- og hurtigbåtkai Eidshaug	16 478	14 813	1 666	10 092	8 426	Iht. plan	Iht. plan	1 666
Ferjekai Dyrøy	20 127	23 337	-3 210	0	665	Iht. plan	Iht. plan	-665
Geisnes ferjekai	0	-76	76	0	-76	Forsinket	Iht. plan	76
Hvilebrakker	8 123	7 695	429	1 339	910	Iht. plan	Iht. plan	429
Knutepunktutvikling	17 228	2 625	14 604	15 095	220	Forsinket	Mindreforbruk	14 875
Kollektiv infrastruktur	-	-	-	5 400	1 280	Iht. plan	Iht. plan	4 120
Ladeinfrastruktur	58 577	53 480	5 097	20 683	15 351	Iht. plan	Merforbruk	5 332
hurtigbåtkai Tr.heim og Brekstad								
MP	-	-	-	0	454	Iht. plan	Iht. plan	-454
Hvileboder/Sjåførfasiliteter								
MP Modernisering	0	46	-46	0	46	Ikke vurdert		-46
Gråkallbanen - forprosjekt								
Søkeportal skoleskyss	541	170	371	541	170	Iht. plan	Iht. plan	371
Sum - Samferdsel	782 501	111 360	671 141	79 750	34 060			45 690
Sum	782 501	111 360	671 141	79 750	34 060			45 690

Kultur og folkehelse

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdeling kultur- og folkehelse består av fem seksjoner; Kunst og kultur, folkehelse, idrett og friluftsliv, fylkesbiblioteket, kulturminner og administrasjon kultur og næring (deles med avdeling regional utvikling og tannhelse).

Avdelingen utfører både drifts- og utviklingsoppgaver innenfor hele bredden av kulturfeltet, og har koordineringsansvaret for samiske saker, ungdomsmedvirkning og folkehelse. Arbeidsgiveransvaret for ombudstjenestene ligger også til avdelingen. Avdeling kultur og folkehelse forvalter mange tilskudds- og støtteordninger. Rådgivningsrollen er viktig på flere av avdelingens ansvarsområder. Avdelingen har omfattende oppgaver på kulturmiljøområdet. Dette i form av uttalelser til arealplaner og landbrukssaker, dispensasjonsbehandling etter kulturminneloven og forvaltning av statlige tilskudd. Fylkeskommunen sitt ansvar på bibliotekområdet er hjemlet i lov om folkebibliotek.

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

Avdeling kultur og folkehelse søker å redusere klimautslipp til et minimum i tilknytning til fylkeskommunale turneer i regi av Den kulturelle skolesekken (DKS), fylkesmusikerne med mer, blant annet gjennom bruk av turnedistrikt i tilknytning til DKS. Fylkeskommunen fremhever i sine tildelinger av driftstilskudd på kulturområdet målsetningen om at Trøndelag skal være klimanøytralt innen 2030, og at det må en omfattende klimaomstilling til for å nå målet. Det uttrykkes i tildelingsbrevene en klar

forventning til at alle mottakere av driftstilskudd bidrar. I tilknytning til prosjekttilskuddene på kulturfeltet settes det krav om at mottakere følger Grønt Punkt Norges avfallsguide for utendørsarrangementer. Gjennom tilskudd og andre virkemidler bidrar fylkeskommunen til et bredt regionalt kulturtilbud som bidrar til at man unngår økte klimautslipp for å oppsøke kulturtilbud utenfor egen region.

Gjennom friluftslivsloven har fylkeskommunen et ansvar for at friluftslivets posisjon blir ivaretatt og videreutviklet gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle. Fra 2020 fikk fylkeskommunen hovedansvaret for å forvalte de statlig sikrede friluftsområdene, totalt 132 områder. For fylkeskommunen er det viktig at friluftsområder sikres for allmennheten slik at det enkle friluftslivet kan opprettholdes og utøves. Det er kamp om arealene og vi ser at de inngrepsfrie naturområdene reduseres. Fylkeskommunen har lagt til rette for at kommunene kan kartlegge og verdsette friluftsområder i kommunen for å få et godt kunnskapsgrunnlag i arealplanleggingen. Dette kan igjen danne et godt grunnlag for utarbeiding av planer for friluftslivets ferdselsårer. Fylkeskommunen bidrar med økonomiske virkemidler til dette arbeidet.

Innen kulturmiljøområdet bidrar avdelingen gjennom sitt ordinære arbeid med bevaring av bygg spesielt gjennom uttalelser i arealplaner og byggesaker. Riving og nybygg gir svært store klimagassutslipp, bevaring av eksisterende bygg er derfor et viktig klimatiltak. Vi bidrar med veiledning og rådgivning om hvordan eksisterende bygg kan bevares gjennom gode valg av materialer og teknikker. Vinteren 2023-2024 gjennomførte fylkeskommunen et prøveprosjekt med en kursrekke på 7 kurs i tradisjonelt bygghåndverk for videreutdanning av håndverkere til arbeid på eldre bygg. Kursrekka er et tiltak i handlingsprogrammet for Regional plan for kulturmiljø. Gjennom klimamidlene er det avsatt midler til gjennomføring av kurs årlig gjennom hele økonomiplanperioden.

Veiledning og faktiske tiltak er viktig, men langsiktig arbeid for å skape bevissthet og interesse knytta til klima- og naturutfordringer er og vesentlig - ikke minst overfor barn og unge. Avdelingen har bidratt i å utvikle kurset *Lær å bruke Bærekraftsbiblioteket - aktiv formidling av barne- og ungdomslitteratur for en bærekraftig utvikling*, og har videreført prosjektet *Lån en forsker* - et tilbud til bibliotek og skoler om å få besøk av forskere som, eksempelvis, kan fortelle om livet i havet, insekter, naturfenomen - for å skape interesse for natur, biologisk mangfold og kunnskap om sårbarheten i naturen, knyttet til endringer i klima.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Kunst og kultur har en samfunnsbyggende kraft, og et fritt og mangfoldig kulturliv er et viktig bidrag til et robust samfunn og til demokratiet. Forskning, med utgangspunkt i HUNT-undersøkelsene, viser en klar sammenheng mellom kulturopplevelser og god helse. Sammenhengen er til stede både når det gjelder aktiv kultur deltakelse og mer passivt kulturkonsum (reseptiv kulturutøvelse).

Trøndelag fylkeskommune bidrar til utvikling av kultur- og samfunnsliv gjennom mange søkbare støtteordninger, innenfor folkehelse, idrett, frivillighet, kunst og kultur. Dette er både faste driftstilskudd og tilskudd til prosjekt. Det behandles rundt 3000 søknader i løpet av et år. Oversikten under viser status på noen av fylkeskommunens tilskuddsordninger på kunst- og kulturfeltet:

	2023	2024
Omsøkt beløp på ordningene kulturtilskudd, regionale kulturprosjekt og regional bransjeutvikling	36 251 199	32 929 598
Innvilget beløp på ordningene kulturtilskudd, regionale kulturprosjekt og regional bransjeutvikling	10 961 000	11 393 000
Tildelingsandel på ordningene kulturtilskudd, regionale kulturprosjekt og regional bransjeutvikling	30 %	35 %
Antall søknader kunst- og kulturstipend	63	98
Antall tildelte kunst- og kulturstipend	12	11
Tildelingsandel kunst- og kulturstipend	19 %	11 %
Omsøkt beløp på ordningene for investeringer i kultursektoren og spillemidler kulturbygg	79 785 000	20 025 000
Innvilget beløp på ordningene investeringer i kultursektoren og spillemidler kulturbygg	10 300 000	9 085 000
Tildelingsandel på ordningene investeringer i kultursektoren og spillemidler kulturbygg	13 %	43 %

Fylkeskommunen bidro i 2024 med om lag 140 millioner kroner i driftstilskudd til diverse kulturinstitusjoner, hvilket bidro til et bredt kulturtilbud i tråd med fylkeskommunens lovpålagte ansvar etter kulturloven, og til gode lokale tilbud over store deler av Trøndelag. Fylkeskommunen bidro i tillegg med prosjektmidler til kulturinstitusjonene, og ansatte i avdelingen bidro inn i flere prosjektgrupper i tilknytning til utviklingsprosjekter i kulturinstitusjonene.

Gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS) tilbyr fylkeskommunen kulturtilbud til alle skoleelever i fylket uavhengig av geografi eller sosioøkonomisk bakgrunn. Ung kultur møtes (UKM) er et satsningsområde for fylkeskommunen og arrangementet ble i 2024 gjennomført i 34 kommuner. Om lag 2400 ungdommer deltok på lokale arrangementer og om lag 700 på regionale arrangementer, noe som gjør Trøndelag til landets fremste UKM-fylke.

Fylkesmusikerne bidro i 2024 til et variert kulturtilbud av høy kvalitet for hele fylket, gjennom å legge til rette for kulturelle opplevelser, deltakelse og skaperglede. Fylkesmusikerne var en ressurs og samarbeidspartner for både kulturinstitusjoner og frivillig kulturliv. Tilrettelegging av, og støtte til turnéer og aktiviteter via folke- skolebibliotekene samlet mange barn og unge om gode, felles opplevelser.

Avdelingen har faste treffpunkt med kommunene på idretts- og friluftslivsfeltet. Alle kommuner som søker spillemidler til idrettsanlegg og midler til friluftslivsprosjekt er i kontakt med avdelingen. Det ble arrangert dialogmøter med idrettskretsen og interkommunale friluftsråd. Mobilisering og forberedelser til Friluftslivets år 2025 var en viktig oppgave i 2024.

På tampen av 2024 ble handlingsplan for frivillighet og handlingsplan for barn og unges fritid sendt ut på ekstern høring. Begge planene kommer til endelig behandling i fylkestinget i 2025 og vil være viktige bidrag til å spisse fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle på kultur- og folkehelseområdet.

Program for folkehelsearbeid med deltakelse fra 33 kommuner i Trøndelag, ble avsluttet i 2024. En ny periode starter i 2025. Programmet skal styrke kommunenes systematiske folkehelsearbeid og har psykisk helse og rusforebygging blant barn og unge som innsatsområder. Trøndelag fylkeskommunes pilot for folkehelsekampanjen ABC-for god psykisk helse ble formelt avsluttet ved årsskiftet, og ble i Statsbudsjettet for 2025 lansert som en nasjonal kampanje. Målet med kampanjen er å styrke befolkningens kunnskap om hvordan man kan bidra til å styrke egen og andres psykiske helse. Rapport for piloten blir levert Helse og omsorgsdepartementet tidlig i 2025.

Ett av flere tiltak i fylkeskommunen for å hindre sosial ulikhet i samfunnet er gratis leie av fylkeskommunale bygg for barn og unge. Dette kan være med å redusere de økonomiske barrierene for deltagelse i aktiviteter.

Fylkeskommunen bidrar til viktig utvikling på bibliotekområdet. Nivået på bibliotekene som møteplass har utviklet seg positivt de siste årene, men det er fortsatt en del ulikheter i tilbudet til innbyggerne i fylket. Tilbud om kompetanseheving, råd og tjenester fra fylkeskommunen har bidratt til å utligne noe av ulikhetene. Trøndelag fylkeskommune deltar i flere nasjonale prosjekter som bidrar til utvikling av innhold og fagsystemer på bibliotekområdet. Ett eksempel er prosjektet *Kunstig intelligens, kildebevissthet og kritisk mediebruk - et grunnkurs for bibliotekansatte*, som har som mål å styrke innbyggerne sin kritiske sans, og med det motstandskraften mot desinformasjon.

Kulturminner har betydning for stedsidentitet og følelse av tilhørighet. Avdelingens arbeid med tilrettelegging av turveier og skilting av kulturminner bidrar til både fysisk og psykisk helse. Gjennom verdiskapingsprosjekt og uttalelser til kommunenes areal- og samfunnsplaner bidrar avdelingen med innspill, råd og veiledning for å bevare gode lokalsamfunn og bosetting i hele Trøndelag.

Innenfor kulturmiljøområdet er det utarbeidet beredskapsplaner for brann i freda bygg og kulturmiljøer. Avdelingen forvalter den statlige tilskuddsordningen for brannverntiltak i tett trehusbebyggelse og gir gjennom denne tilskudd til kommuner for brannvernplaner og til tiltak for brannforebygging. Fylkeskommunen har bidratt i prosjekt som resulterte i *Veileder i sikring, beredskap og krisehåndtering for kulturminne*, utarbeidet av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Det er behov for videre arbeid med kartlegging, utvikling av kunnskapsgrunnlag og veiledning av kommuner innenfor dette temaet.

I Trøndelag får vi god nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

Kunst- og kulturtilbud stimulerer til kreativitet og nytenkning. I møte med de utfordringer trøndelagssamfunnet står overfor bidrar fylkeskommunen gjennom egne kunst- og kulturtilbud og tilskudd til eksterne kulturopplevelser til å skape refleksjon, og stimulerer til alternative løsninger gjennom å utfordre kreativiteten. Spesielt viktig er dette i skoleverket der fylkeskommunen i samarbeid med kommunene i fylket bidrar med kunst- og kulturtilbud til alle årstrinn gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS).

Fylkeskommunen skal være pådriver for folkehelsearbeidet i fylket og understøtte kommunenes arbeid. Psykiske plager og lidelser er en stor helse- og samfunnsutfordring som forårsaker sykefravær og utenforskap. Økte psykiske helseplager blant unge gir særlig grunn til bekymring (Ung-HUNT4, HUNT4 og Ungdata). Program for folkehelsearbeid med deltakelse fra 33 kommuner i Trøndelag, ble avsluttet i

2024. En ny periode starter i 2025. Programmet skal styrke kommunenes systematiske folkehelsearbeid og har psykisk helse og rusforebygging blant barn og unge som innsatsområder.

Trøndelag fylkeskommunes pilot for folkehelsekampanjen *ABC for god psykisk helse* ble formelt avsluttet ved årsskiftet, og ble i Statsbudsjettet for 2025 lansert som en nasjonal kampanje. Målet med kampanjen er å øke befolkningens kunnskap om hvordan man kan bidra til å styrke egen og andres psykiske helse. Det har i pilotperioden, blant annet, vært tett samarbeid med NAV om hvordan abc-rammeverket kan tas i bruk i arbeidslivet. Rapport for piloten blir levert Helse og omsorgsdepartementet tidlig i 2025. Mange av fylkeskommunens oppgaver på kultur og folkehelseområdet legger til rette for aktiviteter som støtter opp om abc-budskapet; *gjør noe aktivt, gjør noe sammen, gjør noe meningsfylt*.

Voksenopplæring i frivillig sektor er et bidrag til det ordinære utdanningssystemet. Opplæringen er primært organisert gjennom ulike studieforbund og kurstilbudene er rettet både mot arbeidsliv og samfunnsliv. Fylkeskommunen har en samarbeidsavtale med VOFO (Voksenopplæringsforbundet). Denne skal fornyes i 2025.

Undersøkelser viser at leseferdighetene er gått ned blant norske 15-åringer. Folkebibliotekene og skolebibliotekene oppgaver utgjør noen av samfunnets grunnpilarer for læring, mestring og kompetanse. Fylkeskommunen la i 2024 til rette for økt tilfang av litteratur og - fysisk og digitalt - fra barnehagealder og oppover, i samarbeid med kommunen.

Avdeling kultur og folkehelse samarbeidet med avdeling kompetanse om å nå målene i *Skolebiblioteket - en brobygger. Plan for bibliotekene i de videregående skolene*. I 2024 startet arbeidet med *Regional delplan for folkebibliotek og bibliotek i grunnskolen i Trøndelag*. God dialog med kommunene - folkebibliotek, skoleledelse og skolebibliotekarere - har vært viktig i arbeidet. Planen legges frem for vedtak i fylkesting i 2025. Begge planene vil kunne bidra positivt for den enkelte innbygger og den enkelte elev, knyttet til mestring av basisferdigheten lesing, og gjennom dette bidra til økt læring og kompetanseutvikling.

Konsortiet Bibliotek24 - digitale innholdstjenester i norske bibliotek og videregående skoler - kom på plass i 2024 og gir mulighet for et mer likeverdig digitalt bibliotektilbud. Kostnader knyttet til kjøp av tilganger for den enkelte kommune er likevel en bekymring. Avdelingen støttet innkjøp for best mulige tjenester for flest mulig.

Prosjekter for å utvikle bibliotekene som kunnskapsaktører og studiesteder kan bidra til å gjøre det enklere for folk å utdanne seg der de bor. Gode, tilrettelagte biblioteklokaler, åpne utenom betjent åpningstid, er svært viktig i dette. Slike bibliotek er det blitt mange av, i Trøndelag. Prosjektet *Regionale kompetanseaktører og folkebibliotekenes rolle ble videreført i 2024, med mål om a) Å etablere og utvikle samarbeid mellom ulike regionale kompetanseaktører og prosjektbibliotek og b) Styrke folkebibliotekenes kompetanse og rolle som kunnskapsaktører*. Lierne, Åfjord, Grong, Malvik, Meråker og Holtålen er prosjektkommuner. Det er samarbeidet bredt med Namdal Regionråd og internt i fylkeskommunen. Gjennom prosjektet ble seks fagwebinarer tilbudt alle folkebibliotekansatte i Trøndelag.

Det er manglende tilgang på tradisjonshåndverkere med rett kompetanse for arbeid på freda og verneverdige bygg. Dette gjelder i noe grad tømmerfaget, og i større grad murerfaget og flere av de små- og verneverdige fagene. Det store løftet for tilskudd til vedlikehold og istandsetting av kirker kan føre til at mangel på håndverkere til arbeid på andre freda og verneverdige bygg. Seksjon kulturminner opprettet et prosjekt for å arbeide med denne problemstillingen, men på grunn av stort arbeidspress på lovpålagte oppgaver, har dette ikke kommet i gang.

Økonomi

Beløp i 1000

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	Utgift	646 134	685 738	614 032	650 331	-35 407	-5,4 %
	Inntekt	-345 835	-387 328	-317 739	-354 401	32 927	9,3 %
	Totalt	300 298	298 409	296 293	295 930	-2 480	-0,8 %

Kommentar til økonomi

Avdelingen hadde i 2024 et samlet merforbruk på i underkant av 2,5 millioner kroner. Merforbruket på avdelingen kan i all hovedsak tilskrives SKIA - prosjektet ski- og aktivitetsanlegg. Tilskudd til ski og aktivitetsanlegget er utbetalt til Norges skiforbund som leder prosjektet. Dette skal dekkes av midler på merket disposisjonsfond, jamfør vedtak i fylkestingssak 35/24 om tilførte midler utover 3 prosent regel i økonomireglementet. Lønn og refusjon sykepenger utgjør et mindreforbruk på omlag 1,4 millioner kroner. Utover dette er det noe mer- og mindreforbruk på andre poster i avdelingen som fører til 2,5 millioner kroner i merforbruk totalt.

KOSTRA Nøkkeltall

Prioritet	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
Netto driftsutgift Kultur pr.innb (B) *)	537	527	405	362	661	440
Dekningsgrad						
Andel av søknader om dispensasjon etter plan- og bygningsloven om tiltak i strandsonen og vassdrag hvor fylkeskommunen har frarådet dispensasjon (prosent)	8,3 %	12,6 %	3,9 %	35,3 %		13,6 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Kommune(del)planer Planer der fylkeskommunen har begrunnet innsigelser med hensyn til kulturminner,		1	1	3	6	18
Årsverk fylkeskommunen har brukt til kulturminner (årsverk)		26,6	14,0	32,9	59,0	289,2

*) Inflasjonsjustert med deflator

Grunnlagsdata (Nivå-3)-tall vises i tabeller som inneholder alle grunnlagstall for et tjenesteområde samlet. Med grunnlagstall mener vi her absolutte tall, for eksempel «kroner», «plasser» eller «innbyggere»

Bokstavkode etter tabellittel viser laveste regionnivå det er mulig å få ut data på: (F) = fylke, (K) = kommune, (G) = grunnkrets, (B) = bydel, (T) = tettsted

Veg

Tjenesteområdebeskrivelse

Avdeling veg ivaretar fylkeskommunens rolle som vegeier på fylkesvegnettet, innenfor de rammer og strategier som fylkestinget har vedtatt. Dette innebærer forvaltningsansvar med plikt og myndighet innen planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av fylkesvegnettet.

Den samlede aktiviteten i 2024 har vært høy, og fylkeskommunen har levert en betydelig årsproduksjon innen investeringer, drift og vedlikehold – og dette innenfor krevende budsjettmessige rammer for drift. Gjennom å sikre god framdrift og kvalitet i prosjekter og programmer, samtidig som det er lagt vekt på effektiv ressursbruk og kontroll på usikkerhet, har fylkeskommunen innenfor gitte budsjettammer bidratt til best mulig ivaretagelse av vegkapitalen og fylkeskommunens tjenestetilbud til innbyggerne. Samtidig er det viktig å påpeke at dagens vedlikeholdsnivå innebærer at utviklingen i vegkapitalens tekniske tilstand ikke opprettholdes, og kan føre til økt vedlikeholdsetterslep og forringet standard på deler av vegnettet.

Driftsbudsjettet er ivaretatt og gjennomført med god kontroll og relativt lavt avvik. Dette gjelder drift og vedlikehold av fylkesvegnettet, til tross for at det gjennom året er håndtert ekstraordinære hendelser etter blant annet ekstremvær – med et samlet omfang på rundt 27 millioner kroner. 11,3 millioner kroner av disse kostnadene er dekket gjennom tilleggsbevilgning i forbindelse med tertialrapport 31.08.2024, mens resterende utgifter dels har bidratt til et merforbruk for året på 8,4 millioner kroner, og dels er håndtert gjennom reduksjon i planlagt vedlikeholdsinnsats.

Investeringsvolumet har med 1,4 milliarder kroner vært høyt, og prosjektgjennomføringen vurderes som styrket. Det pågår samtidig et betydelig utviklingsarbeid i hele organisasjonen, der bruk av ny teknologi, økt kunnskapsgrunnlag og tverrfaglig samordning står sentralt.

Det vurderes at fylkeskommunen gjennom 2024 har videreført og styrket sin rolle som forvalter og byggherre for fylkesvegnettet i Trøndelag.

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

Trøndelag fylkeskommune arbeider målrettet for å redusere klimagassutslipp og styrke naturhensyn i forvaltningen av fylkesvegnettet. Dette skjer gjennom tiltak innenfor drift, vedlikehold og investeringer, med en helhetlig tilnærming som ivaretar både miljømessig bærekraft og samfunnets transportbehov.

Gjennom 2024 har Trøndelag fylkeskommune videreført og styrket arbeidet med å møte klima- og naturutfordringene. Gjennom klimavennlige drifts- og investeringsvalg, robuste klimatilpasningstiltak og en forsterket satsing på kollektiv og sykkel, tar fylkeskommunen ansvar for å sikre et mer bærekraftig og miljøvennlig fylkesvegnett. Selv om økonomiske rammer setter vesentlige begrensninger, er det gjennom målrettede tiltak jobbet med å redusere både klimafotavtrykk og sårbarhet for fremtidige ekstremværehendelser.

Klimatilpasning og robuste transportløsninger

Ekstremværehendelser og økende nedbørsmengder stiller nye krav til fylkesvegnettet. I 2024 har fylkeskommunen håndtert store skader etter uvær og flom, med omfattende tiltak for å sikre stabilitet og redusere fremtidig sårbarhet. Blant de mest krevende hendelsene var fjellskredet på Utvorda i Flatanger, hvor det er nødvendig å legge om vegtraseen for å unngå nye ras. Totalt har 27 millioner

kroner gått til reparasjoner knyttet til klimainduserte skader, og ytterligere 9,7 millioner kroner må påregnes i 2025 for å fullføre pågående utbedringer.

For å møte disse utfordringene på lang sikt har fylkeskommunen innenfor muligheten av de budsjettmessige rammer, forsterket arbeidet med klimatilpasning av vegnettet. Dette inkluderer bedre dimensjonering av stikkrenner, erosjonssikring og mer robuste dreneringssystemer. Det har også vært en økt innsats for å sikre at nye investeringer tar hensyn til framtidige klimascenarier, med krav til geoteknisk stabilitet og overvannshåndtering i nye prosjekter.

Reduksjon av klimagassutslipp

Fylkeskommunen arbeider aktivt for å redusere klimafotavtrykket fra vegbygging og drift. I 2024 har dette skjedd gjennom:

- Økt bruk av lavutslippsmaterialer i asfalt og betong, med CO₂-vekting i nye asfaltkontrakter.
- Energieffektive løsninger i tunnel- og vegbelysning, med LED-installasjoner og smartere styringssystemer.
- Mer klimavennlige kontrakter, der krav til fossilfrie maskiner og miljøvennlige arbeidsmetoder gradvis fases inn.

Innen asfaltlegging er det i 2024 registrert en reduksjon i CO₂-utslipp per tonn asfalt som følge av nye miljøkrav i anbudene. Asfaltkontraktene sør i Trøndelag har hatt full CO₂-vekting, noe som sikrer at entreprenørene velger mer klimavennlige løsninger.

Naturhensyn og biologisk mangfold

Gjennom året er det også lagt vekt på å ivareta naturmangfoldet i utbyggingsprosjektene. Flere prosjekter har hatt spesielle utfordringer knyttet til naturverdier og vassdrag, der det har vært nødvendig med ekstra tiltak for å minimere inngrep.

Satsingen på fiskens frie vandring har også vært et viktig miljøtiltak, der flere bekkeinntak og kryssingspunkter er tilpasset for å bedre økologiske forbindelser. Dette inngår i et større arbeid for å gjøre vegnettet mer miljøvennlig og redusere negative effekter på sårbare arter.

Miljøpakken – en viktig del av løsningen

Gjennom Miljøpakken har fylkeskommunen i 2024 gjort omfattende investeringer i kollektiv, sykkel og gange. Flere prosjekter pågår eller er gjennomført, som en del av det langsiktige arbeidet for bedre tilrettelegging for miljøvennlige transportformer.

Herunder er flere store sykkelprosjekter i Trondheim i gang, med mål om å øke andelen sykkeltrafikk i byområdene.

For å sikre god mobilitet uten økt biltrafikk, har fylkeskommunen også satset videre på forbedring av kollektivknutepunkter, med oppgraderinger av holdeplasser og universell utforming av gang- og sykkeltilbudet langs hovedvegene.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Trøndelag fylkeskommune har et omfattende ansvar for å sikre et trygt og velfungerende fylkesvegnett som understøtter samfunnsberedskap, helse og inkludering. Gjennom drift, vedlikehold og investeringer legges det, innenfor de tilgjengelige budsjetttrammene, til rette for robuste transportløsninger som ivaretar trafiksikkerhet, tilgjengelighet og fremkommelighet for alle samfunnsgrupper.

Fylkeskommunen tar et helhetlig ansvar for å sikre god samfunnsberedskap, trafiksikkerhet og et inkluderende transportsystem. Gjennom robuste vegløsninger, målrettede trafiksikkerhetstiltak,

universell utforming og styrking av kollektivtilbudet, skapes et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag.

Selv om økonomiske rammer setter begrensninger for innsatsen, er det et vedvarende mål å styrke beredskapen, redusere risiko og sikre likeverdig mobilitet for alle innbyggere i fylket.

Samfunnsberedskap og robuste transportårer

Et trygt og motstandsdyktig fylkesvegnett er avgjørende for å opprettholde beredskap og mobilitet, spesielt i møte med ekstremvær og andre kritiske hendelser. I 2024 har fylkeskommunen håndtert flere akutte situasjoner knyttet til ras, flom og uværsskader. En av de mest krevende hendelsene var fjellskredet på Utvorda i Flatanger, der vegen måtte stenges og omfattende sikringstiltak ble iverksatt. Dette viser behovet for økt robusthet i vegnettet, der investeringer i forsterkning av skjæringer, drenering og geoteknisk stabilisering er helt nødvendige for å unngå alvorlige konsekvenser for lokalsamfunn og nødetater.

I flere områder har forbedring av dreneringssystemer og sikring mot erosjon vært prioritert for å redusere faren for skade på infrastruktur. Blant annet er det gjennomført oppgraderinger av stikkrenner og forsterking av bruer med høy risiko for skader ved flomhendelser.

For å styrke samfunnsberedskapen er det også gjennomført flere tiltak for å sikre trygg og effektiv framkommelighet for nødetater og kollektivtransport. I områder med særlig værutsatte vegstreknninger er det iverksatt hyppigere tilsyn og beredskapsplanlegging for rask respons ved akutte hendelser.

Trafikksikkerhet og ulykkesforebygging

Fylkeskommunen har et målrettet fokus på trafikksikkerhet, både gjennom infrastrukturtiltak og adferdsrettet arbeid. I 2024 har det vært en videreføring av arbeidet med tryggere skoleveger, utbedring av ulykkesutsatte kryss og økt satsing på gang- og sykkelvegnett.

Blant de viktigste tiltakene som er gjennomført:

- Utbedring av skoleveger med bedre belysning, sikrere fotgjengerfelt og fysiske fartsreducerende tiltak.
- Sikring av farlige kryss og svinger, med tydeligere skilting og bedre linjeføring.
- Trafikksikkerhetskampanjer i regi av FTU, rettet mot unge sjåførere og myke trafikanter.

Gjennom Miljøpakken er det også investert i tiltak som fremmer trygg sykkeltrafikk og bedre framkommelighet for kollektivtransporten. Dette er en del av fylkeskommunens langsiktige mål om å skape et transportsystem der myke trafikanter har trygge alternativer til biltrafikk.

Universell utforming og inkludering

Trøndelag fylkeskommune jobber systematisk for å sikre at fylkesvegnettet er tilgjengelig for alle, uavhengig av funksjonsevne. Dette innebærer både fysiske tiltak og bedre tilrettelegging i planleggingen av nye prosjekter.

I 2024 er det blant annet gjennomført:

- Oppgradering av bussholdeplasser med universell utforming, inkludert bedre kantstein, ledelinjer og mer brukervennlige venteområder.
- Forbedring av gang- og sykkelveger, med bredere traseer og jevnere dekke for å sikre bedre tilgjengelighet.
- Bedre skilting og mer leservennlig informasjon for kollektivbrukere, slik at flere grupper kan bruke kollektivtilbudet på en enklere måte.

Disse tiltakene bidrar til et mer inkluderende transportsystem, hvor eldre, personer med nedsatt funksjonsevne og andre utsatte grupper har likeverdig tilgang til trygg mobilitet i hverdagen.

Kollektivtiltak og mobilitet for alle

For å fremme et mer bærekraftig og inkluderende transportsystem, har fylkeskommunen i 2024 styrket satsingen på kollektivtransport. Gjennom Miljøpakken er det investert i økt fremkommelighet for busser, oppgraderte kollektivknutepunkter og bedre tilrettelegging for sykkelparkering ved holdeplasser.

I tillegg har det vært et spesielt fokus på tilgjengelighet i distriktene, der forbedring av fylkesveger til ferge- og hurtigbåtterminaler har vært prioritert. Dette sikrer bedre mobilitet for befolkningen i spredtbygde områder, og bidrar til å styrke tilgangen til grunnleggende tjenester.

I Trøndelag får vi god nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

Trøndelag fylkeskommune har en sentral rolle i å sikre at arbeidslivet har tilgang til riktig kompetanse og kapasitet for å møte fremtidige utfordringer. Innenfor fylkesvegsektoren handler dette om å sikre tilstrekkelig bemanning i egen organisasjon, å stille krav til kompetanse i entreprenørmarkedet og å legge til rette for innovasjon og ny teknologi i vegforvaltningen.

Selv om arbeidsmarkedet innen anlegg og infrastruktur er presset, jobber fylkeskommunen aktivt for å rekruttere, utvikle og beholde kompetanse innen vegforvaltning og byggherrefunksjonen. Dette skjer gjennom målrettede tiltak for å styrke fagmiljøene, samarbeide med utdanningsinstitusjoner og tilrettelegge for kompetanseoverføring mellom erfarne ansatte og nyrekruttede medarbeidere.

Med økende krav til teknologi, klimaomstilling og kostnadseffektiv drift, er det avgjørende å sikre en langsiktig tilførsel av kvalifiserte arbeidstakere til vegsektoren. Selv om rekruttering fortsatt er en utfordring, er det satt i gang tiltak for å styrke fagmiljøene, utvikle kompetansen hos både ansatte og leverandører, og sørge for at fylkeskommunen er en attraktiv arbeidsgiver.

Gjennom strategiske rekrutteringstiltak, tydelige kompetansekrav i kontrakter og samarbeid med utdanningssektoren, bidrar fylkeskommunen til at Trøndelag har arbeidskraft med riktig kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring.

Rekrutteringsutfordringer og kompetansebehov

De senere årene har det vært økende utfordringer med å rekruttere fagpersonell innen vegforvaltning og byggherrefunksjonen. I 2024 har dette vært særlig merkbart innen driftsoppfølging og kontraktsstyring, hvor det har vært krevende å tiltrekke seg nok kvalifiserte søkere. Dette har medført økt arbeidsbelastning på eksisterende ansatte, noe som på sikt kan påvirke gjennomføringsevnen i prosjekter og kontraktsforvaltning.

For å møte denne utfordringen har fylkeskommunen i 2024:

- Etablert trainee- og hospiteringsordninger, som gir nyutdannede mulighet til å bygge erfaring innen vegforvaltning.
- Samarbeidet med fagskoler og høyere utdanning, spesielt innen vegteknologi, bygg og anlegg.
- Videreutviklet interne kompetanseprogrammer for å sikre at erfarne medarbeidere kan oppdatere seg på nye metoder og regelverk.

I tillegg har det vært et økt fokus på digitale løsninger og teknologi, hvor ansatte får opplæring i verktøy for geodata, digitale tilstandsanalyser og automatisert kontraktsoppfølging. Dette bidrar til en mer

effektiv drift og bedre beslutningsgrunnlag i vegforvaltningen.

Krav til kompetanse i entreprenørmarkedet

Fylkeskommunen er også en viktig premissgiver for kompetanseutvikling i entreprenørbransjen gjennom drifts- og utbyggingskontrakter. I 2024 har det vært en tydeligere vektlegging av kompetansekrav i anbud, med større fokus på erfaring, miljøkompetanse og nye byggemetoder.

For å sikre at entreprenører og underleverandører har rett kompetanse, er det stilt krav til:

- Sertifisering innen klimavennlige byggemetoder, spesielt innen asfalt- og betongarbeider.
- Bruk av digitale styringsverktøy, inkludert BIM (Bygningsinformasjonsmodellering) i større prosjekter.
- Erfaring med nye driftsmodeller, som for eksempel prestasjonsbaserte kontrakter.

Disse kravene bidrar til at fylkeskommunen ikke bare sikrer kvalitet i leveransene, men også stimulerer bransjen til kontinuerlig kompetanseutvikling.

Samarbeid om arbeidskraft og utdanning

For å styrke tilgangen på fagarbeidere innen drift og anlegg har fylkeskommunen samarbeidet tett med opplæringskontorer, videregående skoler og fagskoler. Dette omfatter blant annet støtte til lærlingeordninger, der flere entreprenører innen drifts- og vedlikeholdskontraktene er pålagt å ta inn lærlinger.

Det er også et økende behov for kompetanse innen miljø- og klimaomstilling i vegsektoren, noe som krever en systematisk oppbygging av fagmiljøer og nye utdanningstilbud. I 2024 har fylkeskommunen bidratt til utvikling av kurs og videreutdanning innen klimatilpasset vegbygging, energieffektiv drift og sirkulære materialstrømmer

Økonomi

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	Utgift	1 922 268	1 991 598	1 327 429	1 836 961	-154 636	-8,4 %
	Inntekt	-342 566	-397 290	-237 998	-237 998	159 292	66,9 %
	Totalt	1 579 702	1 594 308	1 089 431	1 598 963	4 656	0,3 %

Beløp i 1000

Kommentar til økonomi

Sammendrag status drift og vedlikehold

Driftsbudsjettet for fylkesvegnettet i 2024 omfatter administrasjon, drift av Trafikksikkerhetsutvalget i Trøndelag (FTU), samt drift og vedlikehold av fylkesvegene.

Av et samlet budsjett på 1 599 millioner kroner ble regnskapet 1 594 millioner kroner. Uten avskrivninger var budsjettet 1 111 millioner kroner, mens regnskapet tilsvarende ble 1 115 millioner kroner. Det samlede regnskapet viser dermed en marginalt lavere utgift enn budsjett, med et

mindreforbruk på 4,6 millioner kroner, tilsvarende 0,29 prosent av budsjettet. Av dette knytter 8,2 millioner kroner seg til midlertidige tiltak i forbindelse med ski-VM 2025, hvor kostnadene først kommer i 2025.

Samlet sett vurderes økonomistyringen som god, med avvik som i hovedsak er knyttet til spesifikke forhold i de ulike budsjettpostene.

Drift og vedlikehold av fylkesvegnettet har vært preget av store utgifter knyttet til ekstraordinære hendelser, der blant annet ekstremvær og uværssituasjoner har medført betydelige, uforutsette kostnader. Totalt har slike hendelser påvirket budsjettet med 27 millioner kroner. Det er gjennom året gjort justeringer for å prioritere strakstiltak og ivareta trafiksikkerheten.

Administrasjon, egen drift og forvaltning

Administrasjonsbudsjettet viser et mindreforbruk på 10 millioner kroner (6,5 prosent av budsjettet). Hovedårsakene er:

- Vakante stillinger gjennom året har redusert lønnskostnadene
- Mindreforbruk knyttet til ski-VM 2025 (8,2 mill. kr)
- Lavere utgifter til eksterne tjenester enn forventet
- Noe lavere aktivitet innen planlegging og utredning

Samtidig er det registrert økt belastning på eksisterende personell, noe som på sikt kan skape utfordringer med hensyn til ressursfordeling og kapasitet.

Trafiksikkerhetsutvalget i Trøndelag (FTU)

FTU har hatt et mindreforbruk på 3,1 millioner kroner (20,1 prosent av budsjettet). Dette skyldes hovedsakelig:

- Utsatte tiltak i samarbeid med eksterne aktører
- Redusert aktivitet i ordningen "Trygt hjem for en 50-lapp"
- Forskyvning av enkelte tiltak til 2025

De fleste planlagte tiltak er likevel gjennomført, med fokus på adferdsrettede og holdningsskapende tiltak rettet mot utsatte trafikantgrupper.

Drift og vedlikehold av fylkesveger

Budsjettet for drift og vedlikehold av fylkesveger har hatt et merforbruk på 8,4 millioner kroner (0,89 prosent). Hovedårsaken er ekstraordinære kostnader som følge av uvær og skader på vegnettet. Disse alene utgjorde 27 millioner kroner. Selv om enkelte områder har hatt besparelser, har uforutsette utgifter og høyere utbetalinger i enkelte kontrakter bidratt til budsjettoverskridelsen.

Ekstraordinære hendelser og ekstremvær

2024 var preget av flere alvorlige værhendelser, som medførte betydelige reparasjonskostnader. Den største enkeltutgiften gjaldt fjellskredet på Utvorda i Flatanger, som nødvendiggjør ny permanent vegtrasé for å sikre fremtidig trafiksikkerhet. Totale kostnader utgjør 27 millioner kroner, og videre tiltak anslås til 9,7 millioner kroner i 2025.

Av kostnadene i 2024 ble 11,3 millioner kroner dekket gjennom tilleggsbevilgning i tertialrapport 31.08.2024. Resterende kostnader har dels bidratt til årets merforbruk på 8,4 millioner kroner, og dels blitt håndtert gjennom redusert vedlikehold.

Driftskontrakter og vinterdrift

Det ble registrert et mindreforbruk på 11 millioner kroner grunnet mild vinter og lavere kostnader til snørydding og bortkjøring. Samtidig medførte sluttoppgjøret for driftskontrakt 1603 Orkdal en kostnad på 5,7 millioner kroner etter dom i lagmannsretten. En feilbudsjettering i kontrakt 5004 Ytre Namdal ga et overskudd på 4,9 millioner kroner. Sanksjoner mot entreprenører for kontraktsbrudd utgjorde 1,4 millioner kroner.

Vedlikehold og asfaltlegging

Vedlikeholdsaktiviteten har vært lavere enn ønsket, grunnet begrensede økonomiske rammer. Ingen planlagte vedlikeholdsprosjekter ble gjennomført i 2024, og innsatsen ble konsentrert om strakstiltak. Ekstraordinære reparasjoner av stikkrenner og erosjon ga et merforbruk på 5,6 millioner kroner. Samtidig ga lavere asfaltpriser et mindreforbruk på 0,4 millioner kroner på dekkelegging.

Elektro- og fergekai

Vedlikehold av elektroinstallasjoner har totalt sett hatt høyere kostnader enn forventet. For fergekaier ble det et merforbruk på 3,7 millioner kroner, hovedsakelig knyttet til nødvendige reparasjoner på Skei og Valset.

Kontrakts- og bemanningssituasjon

Flere driftskontrakter er under reforhandling for å gi bedre fleksibilitet i budsjettstyringen. Bemanningen i byggherrefunksjonen er styrket med to nye tilsynspersoner for bedre oppfølging og kontroll av driftskontraktene.

KOSTRA Nøkkeltall

	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
Produktivitet						
Netto driftsutgifter til fylkesvei i kr per kilometer *)	278 838	271 573	453 899	541 818	471 158	342 529
Dekningsgrad						
Andel kilometer fylkesveg med dårlig eller svært dårlig dekketilstand	33,1 %	35,3 %	36,6 %	12,2 %	14,8 %	30,9 %
Økonomi						
Fylkesveier, miljø- og trafiksikkerhetstiltak brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde andel av totale utgifter (prosent)	15,7 %	14,9 %	19,0 %	13,3 %	15,5 %	14,5 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

Trøndelag fylkeskommune

Sammendrag status investeringer

Inkludert Miljøpakken utgjorde den samlede investeringsaktiviteten innenfor fylkesveg i 2024 om lag 1,37 milliarder kroner. Av dette utgjorde Miljøpakken 606,7 millioner kroner i total prosjektomsetning, hvorav 97,5 millioner kroner var fylkeskommunale midler. Det er viktig å merke seg at ekstern finansiering av fylkesvegprosjekter innenfor Miljøpakken – i form av bompenger, belønningsmidler, statlige tilskudd m.m. – ikke fremgår av fylkeskommunens årsbudsjett for 2024. Dette skaper et regnskapsmessig avvik på 509,3 millioner kroner mellom budsjett og regnskap.

Utenom Miljøpakken er det investert 760 millioner kroner i øvrige fylkesvegprosjekter. Dette er 47 millioner kroner lavere enn revidert budsjett, men samtidig 17 millioner kroner høyere enn opprinnelig budsjett.

Investeringsaktiviteten har samlet sett vært omfattende, med jevn produksjon gjennom året. Prosjekter og programområder har hatt svært god fremdrift og solide leveranser, til tross for enkelte utfordringer knyttet til forsinkelser og justeringer i prosjektomfang. Fylkeskommunen har videreført en effektiv kostnads- og usikkerhetsstyring, som har bidratt til at avvik i hovedsak har vært håndterbare og innenfor rammene av vedtatte budsjetter.

Avdeling veg har hatt fokus på å sikre kontinuerlig fremdrift i pågående prosjekter, samtidig som det er arbeidet aktivt med planlegging og oppstart av nye tiltak. Innenfor fornyingsprogrammet er det gjennomført et stort antall tiltak, herunder rehabilitering av bruer og oppgradering av flere vegstrekninger. Enkelte tiltak er forskjøvet til 2025 på grunn av behov for ytterligere planlegging eller krevende grunnforhold.

Innovasjon og teknologiutvikling er fortsatt høyt prioritert. Avdelingen har i 2024 styrket bruken av digitale verktøy, forbedret usikkerhetsstyringen og tatt i bruk nye gjennomføringsmodeller for bedre prosjektkontroll og ressursutnyttelse. Miljøaspekter er integrert i flere tiltak, blant annet gjennom bruk av lavutslippsmaterialer og bedre masseutnyttelse i vegbyggingen.

Analysen og kommentarer

Økonomistyringen innenfor investeringsområdet vurderes som god, med få reelle avvik i totalprosjektkostnadene. Den samlede investeringsaktiviteten ligger over opprinnelig budsjett, men noe under revidert budsjett. Dette skyldes i hovedsak forsinkelser i enkelte større prosjekter, justert prosjektomfang og enkelte innsparinger. Om lag 12 millioner kroner av det samlede mindreforbruket vurderes å være reelle besparelser.

Innenfor Miljøpakken er prosjektstyringen styrket, og det er gjennomgående høy gjennomføringstakt. Enkelte planprosesser har vært krevende, særlig der det har vært behov for samordning med eksterne aktører. Likevel har investeringsnivået økt betydelig, og restbeholdningen av tidligere ubrukte midler er nå vesentlig redusert.

Den gradvise økningen i investeringsaktiviteten over flere år har bidratt til at fylkeskommunen nå har et høyere og mer stabilt investeringsvolum enn tidligere. Samtidig er det fortsatt behov for tett oppfølging av økonomi- og risikostyring for å sikre balanse mellom produksjonskapasitet og budsjettrammer.

For omtale av de enkelte prosjekter og programområder vises det til statusvurdering for investeringer på vedtaksnivå.

Investeringer vedtaksnivå

Status investeringer vedtaksnivå

Beløp i 1000 kr

VedtaksID	Vedtaksnivå	Regnskap 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Revidert årsbudsjett 2024	Avvik i kroner
4001	Fosenvegene	-13 322	52 200	11 746	25 068
4002	Laksevegen del 1	20	0	19	-1
4003	Fosenvegene 3	12	2 100	1 132	1 120
4004	Laksevegen Trinn 2	11 720	0	13 431	1 711
4005	Fv 17/720 Østvik - Sprova/Malm	222	0	973	751
4006	Fv 704 Rødde-Tanem	858	0	3 135	2 277
4008	Fv714 Dolmsundbrua	0	0	515	515
4011	Bompengeutredning	63	0	4 036	3 973
4012	Fv6448 Knarrlagsund bru	21 751	15 600	27 020	5 269
4015	Laksevegen nord	24 006	20 900	34 139	10 133
4016	Jøa til land	7 018	6 800	5 922	-1 096
4018	Orkdalspakken	529	4 400	5 688	5 159
4019	Fv6874 Rundkjøring Levanger vgs	2 512	0	4 000	1 488
4320	Mindre veganlegg	39 735	21 400	52 400	12 665
4322	Mindre bruanlegg	5 537	0	5 200	-337
4323	Frøya tunellen, forskriftstiltak	34 747	243 000	171 680	136 933
4324	Frøya tunellen, fornyingsstiltak	271 135	86 600	86 695	-184 440
4325	Fornyingsprogram inkl. veglys	210 873	136 700	204 465	-6 408
4327	Fornyning bru	47 007	68 100	70 052	23 045
4330	Gang og sykkelveger	63 694	90 700	82 069	18 375
4340	Trafikksikkerhetstiltak	8 394	5 200	9 701	1 307
4350	Miljøtiltak	17 678	14 000	16 868	-810
4370	Planlegging	5 722	10 000	-2 555	-8 277
4380	Grunnerverv	59	0	0	-59
4410	Skredsikring	417	0	-1 354	-1 771
4602	Miljøpakken (MP) samlet prosjektportefølje	606 745	84 100	97 481	-509 264
Totalsum		1 367 128	861 800	904 458	-462 670

Statusvurdering investeringer vedtaksnivå

Statusvurdering

Beløp i 1000 kr

VedtaksID	Vedtaksnivå	Statusvurdering vedtaksnivå
-----------	-------------	-----------------------------

Årsmelding 2024

VedtaksID Vedtaksnivå		Statusvurdering vedtaksnivå
		Innenfor Fosenvegene pakke 1 og 2 er delprosjektet Fv717 Sund-Bradden ferdigstilt, med mindre restarbeider og reklamasjoner planlagt i 2025. For 2024 er det et mindreforbruk på 25 millioner kroner, hovedsakelig grunnet gunstig sluttoppgjør og forskyvning av restarbeid.
4001	Fosenvegene	Gitt gjeldende restprognose på 7 millioner kroner for ferdigstillelse av Sund-Bradden er det rundt 12 millioner kroner i restmidler i pakke 1/2 disponibelt. Det gjenstår i prioriterte prosjekter innenfor pakke 1/2 tiltak på strekningen Rødsjø-Krinsvatnet. Fylkesdirektøren vil fremme egen politisk sak om anvendelse av restmidler i pakken.
4002	Laksevegen del 1	Prosjektet anses som avsluttet og har ikke budsjettavvik for 2024.
4003	Fosenvegene 3	Fosenvegene pakke 3 er ferdigstilt, og sluttoppgjør er gjennomført. For 2024 er det et mindreforbruk på 1,1 millioner kroner. Totaløkonomien er innenfor budsjett, og prosjektet anses som avsluttet.
4004	Laksevegen Trinn 2	Reklamasjonsarbeider pågår, og sluttoppgjør med enkelte grunneiere gjenstår. Tiltak for overlevering av gammel veg til Orkland kommune er gjennomført. Forbruket i 2024 var 11,7 millioner kroner, noe som gir et mindreforbruk på 1,7 millioner kroner. Totaløkonomien er innenfor prosjektpakkens ramme, og det er tilgjengelige restmidler innenfor rammen til prosjektet gitt gjennom Proposisjon for prosjektet . Fylkesdirektøren vil fremme egen politisk sak om restmidler i prosjektet, og herunder om disse skal anvendes ifm. marginalprosjektet Fv714 Røssvika-Slåttavika.
		Prosjektet er ferdigstilt, og det er ingen endring i totalprognosen. Det ble gjenbevilget 0,97 millioner kroner i 2024 for å dekke restbehov fra 2023. Kun mindre kostnader til grunnerverv og advokat har påløpt. Det er et mindreforbruk på 0,8 millioner kroner for 2024. En pågående sak om kapitaliseringsrente er til behandling i Høyesterett, noe som kan påvirke de endelige erstatningsbeløpene.
4005	Fv 17/720 Østvik - Sprova/Malm	Gang- og sykkelvegen Sandmoen–Røddekrysset ble ferdigstilt i 2022, men det har påløpt kostnader knyttet til en sen sluttfaktura for arkeologiske utgravninger og et tilleggskrav fra entreprenør. Det har også oppstått en utgravning relatert til overvannssystemet som vil medføre ekstra utgifter. Forbruket i 2024 var 0,8 millioner kroner, 2,3 millioner kroner lavere enn budsjett, grunnet utsatt sluttoppgjør.
4006	Fv 704 Rødde-Tanem	Prosjektet er ferdigstilt.
4008	Fv714 Dolmsundbrua	Mindreforbruk for området på 4,0 millioner kroner.
4011	Bompegeutredning	Byggeplanlegging for ny bru og fortau på Ulvøya startet i april 2024, og konkurransegrunnlag ferdigstilles våren 2025. Forbruket i 2024 var 21,7 millioner kroner, noe som gir et mindreforbruk på 5,3 millioner kroner.
4012	Fv6448 Knarrlagsund bru	Det fremmes egne politisk sak om prosjektets styringsramme og utlysning.
4013	Erstatninger	Disponeres blant annet til refusjoner knyttet til tidlige innvilgning av kommunal forskuttering.
4015	Laksevegen nord	Reguleringsarbeid på Fv770 Kolvereid–Nakling pågår og er i rute, men krevende grunnforhold har medført høye kostnader til grunnboring og geoteknisk kartlegging. Planarbeidet forventes ferdigstilt sommeren 2025. Forbruket i 2024 var 24 millioner kroner, som gir et mindreforbruk på 10,1 millioner kroner. Det er ikke igangsatt planarbeid på øvrige strekninger, men det planlegges oppstart av regulering for Fv17 Romstad og Fv770 Åbøgen i 2025.
		Reguleringsplanarbeidet for flytebru er tilnærmet ferdig og skal behandles i planforum før oversendelse til kommunal behandling tidlig i 2025. Forbruket i 2024 var 7 millioner kroner, noe som gir et mindreforbruk på 1,2 millioner kroner. Totalprognosen for planarbeidet er redusert til 9 millioner kroner, hvor Namsos kommune bidrar med 5,5 millioner kroner. I regnskapssammenheng fremtrer prosjektet imidlertid grunnet ulike finansieringskilder med et merforbruk.
4016	Jøa til land	Det ble i 2024 arbeidet videre med planlegging og utredning av Orkdalspakken, med sikte på en helhetlig utvikling av fylkesvegnettet i Orkdalsregionen. Bompegepakken skal bidra til å forbedre
4018	Orkdalspakken	

Årsmelding 2024

VedtaksID	Vedtaksnivå	Statusvurdering vedtaksnivå
		trafiksikkerhet, fremkommelighet og knytte regionen bedre til riksvegnettet. En forprosjektrapport med vurdering av ulike pakker er utarbeidet, og lokalpolitisk behandling er planlagt første halvår 2025. For prosjektet et mindreforbruk på 6,5 millioner kroner mot budsjett. Avviket skyldes i hovedsak refusjoner fra eksterne parter samt forskyvninger i fakturering og fremdrift.
4019	Fv6874 Rundkjøring Levanger vgs	Byggeplanlegging ble igangsatt i august 2024 og forventes ferdigstilt i mars 2025. Det planlegges utlysning våren 2025 med oppstart sommeren og ferdigstillelse senhøsten 2025. Forbruket i 2024 var 2,5 millioner kroner, noe som gir et mindreforbruk på 1,5 millioner kroner. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Levanger kommune, med en kostnadsdeling på 50/50.
		<i>Fv714 Vikansvingen:</i> Arbeidet ble ferdigstilt høsten 2024, med pågående omklassifisering av gammel veg til kommunal veg våren 2025. Mindreforbruk på 10,6 millioner kroner skyldes innovative løsninger i myrområder.
4320	Mindre veganlegg	<i>Fv715 Mørrivatnet:</i> Sikringsarbeidet ble ferdigstilt i 2024, mens asfalt og rekkverk ferdigstilles våren 2025. Mindreforbruket på 4 millioner kroner skyldes senere anleggsstart enn planlagt. Totalprognosen er 5 millioner kroner lavere enn kostnadsrammen.
		<i>Fv6330 Fjellveien:</i> Strekningen i Åfjord ble ferdigstilt og åpnet i desember 2024. Økte mengder og høyere enhetspriser enn forventet medførte et merforbruk på 1,9 millioner kroner
		<i>Fv6518 Ålma bru:</i> Prosjektering og godkjenning er ferdigstilt, og byggestart forventes i 2025. Forbruket i 2024 var 4,5 millioner kroner, noe som gir et merforbruk på 0,4 millioner kroner.
4322	Mindre bruanelgg	<i>Fv6172 Asphaugbrua og Fv6170 Storbekkbua:</i> Oppstart er gjennomført med tildelt entreprenør, og Storbekkbua inngår som opsjon i kontrakten. <i>Fv6456 Kverndammen bru:</i> Prosjektering er ferdig, og prosjektet ble lagt ut på anbud i januar 2025. <i>Fv6466 Kvernøystrommen bru:</i> Rehabilitering av dekke og nytt rekkverk ble fullført i 2024, med asfaltering planlagt våren 2025. Totalprognosen er 5 millioner kroner, mot en ramme på 10 millioner.
4323	Frøya tunellen, forskriftstiltak	Oppgradering av tunneler etter tunnelsikkerhetsforskriften har hatt høy aktivitet i 2024. Arbeidene i Frøyatunnelen har alt primært gått etter planen, med fullføring av elektrotekniske installasjoner og oppgraderinger av sikkerhetsutstyr. Oppgradering av Frøyatunnelen er således nær ferdigstillelse, men prosjektet ligger 3,5 måneder etter plan og forventes ferdigstilt i april 2025. Forsinkelsen skyldes økte mengder vann- og frostsikring. Totalprognosen for prosjektet er 800 millioner kroner, 78 millioner lavere enn kostnadsrammen.
4324	Frøya tunellen, fornyingstiltak	Forbruket i 2024 var 86,7 millioner kroner, i samsvar med budsjett. Kostnadsfordelingen mellom TSF- og fornyingstiltak er foreløpig estimert til 69/31, men vil fastsettes ved prosjektets slutt. Arbeidene på Fv714 Frøyatunnelen fortsetter, og ferdigstillelse er forventet i april 2025. Prosjektet er noe forsinket grunnet økte mengder på vann- og frostsikring.
		Fornyning 1.0 I 2024 ble det gjennomført totalt 50 prosjekter innen vegfundament, dekke, drenering og vegutstyr. Investeringsbudsjettet ble styrket med 68,6 millioner kroner i juni, og midlene ble fullt ut omsatt. Forbruket var 185,4 millioner kroner, med et merforbruk på 4,2 millioner kroner, hovedsakelig knyttet til uforutsette utfordringer på Fv800 Tråssåvika og Fv715 Norddalsvegen. Gjennomføringsevnen har vært god, med effektive leveranser innen flere kontraktsområder, inkludert drift,
4325	Fornyingprogram inkl. veglys	

Årsmelding 2024

VedtaksID Vedtaksnivå

Statusvurdering vedtaksnivå

asfalt, elektro og fjellsikring. Det er god kapasitet i markedet, og arbeidet med optimalisering av planlegging og ressursutnyttelse fortsetter i 2025.

Fornyning 1.0/2.0

Fv6318 Harbaksvegen:

Åpnet som planlagt 15. mai 2024. Arbeidet ble gjennomført til tross for utfordrende vær og grunnforhold. To bruer ble rehabilitert med midler fra bruvedlikehold, og trekkerør for Tensio ble lagt gjennom traseen. Forbruket i 2024 var 14 millioner kroner, 1,9 millioner kroner lavere enn budsjett og total kostnadsramme.

Fv710 Orkdal-Valset:

Ferdigstilt, kun reklamasjonsarbeider etter ettårs befarings gjenstår i 2025. Forbruket i 2024 var 0,6 millioner kroner, tilsvarende merforbruket da prosjektet ikke hadde tilgjengelige midler i 2024. Total prosjektkostnad er 5,8 millioner kroner høyere enn kostnadsrammen, men håndtert innenfor porteføljen.

Fv6328 By-Stjern:

Ferdigstilt og åpnet senhøsten 2023, med sluttoppgjør gjennomført. Kun mindre reklamasjonsarbeider i 2024. Forbruket var -2,1 millioner kroner mot et budsjett på 0, noe som er 1,2 millioner kroner lavere enn prognose for T2. Total kostnadsramme er 40,5 millioner kroner, men prognosen er nå 36 millioner kroner. Redusert forbruk skyldes uavklarte grunnervervskostnader fra omklassifisering på 1970-tallet.

4327 Fornyning bru

Forbruket i 2024 var 47 millioner kroner, med et mindreforbruk på 23 millioner kroner. Avviket skyldes begrenset kapasitet på prosjektering og lang saksbehandlingstid, noe som har forsinket flere planlagte tiltak. Det jobbes aktivt med å øke kapasiteten gjennom styrket prosjektoppfølgning og mer effektiv planlegging for å sikre at omsetningen i 2025 samsvarer med budsjettet. I 2024 ble flere bruer ferdigstilt, inkludert Kvitembekkbrua, Kalvå, Mobekken kulvert og Madsvåg. For 2025 planlegges bygging av Lauva bru, Straumselvbrua, Lien og Tøndel bru, med mål om økt gjennomføringstakt og effektiv utnyttelse av tilgjengelige midler.

Fv17 Litj-Tyldum – Skarland bru:

Prosjektet er ferdigstilt, med sluttoppgjør gjennomført i 2024. Mindreforbruk på 0,3 millioner kroner grunnet utestående faktura etter entreprenørens konkurs.

Fv755 Kvistadbakken – Tømte:

Ferdigstilt i samarbeid med Inderøy kommune. Sluttoppgjør er gjennomført, med et mindreforbruk på 0,5 millioner kroner.

Fv72 Vallstad – Sundbyvegen:

Prosjektet ble overtatt høsten 2024, med mindre restarbeider planlagt våren 2025. Mindreforbruket for 2024 var 5,9 millioner kroner, med en totalprognose på 36,5 millioner kroner.

Fv763 Lein – Binde – Gusthaugen:

4330 Gang og sykkelveger

Reguleringsplan ble vedtatt i mai 2024, og anbudsprosessen startet i januar 2025. Byggestart forventes våren 2025, med ferdigstillelse høsten 2026.

Fv6590 Bennavegen:

Planlegging er pågående med reguleringsplanarbeid i samarbeid med Melhus kommune. Revidert plan legges ut på høring i februar 2025, med forventet vedtak innen juli 2025. Prosjektering kan først igangsettes etter vedtak i kommunen, og anleggsstart er tidligst i 2026. Forbruket i 2024 var 2,5 millioner kroner, 0,2 millioner kroner høyere enn budsjett. Den fylkeskommunale andel av finansieringen utgjøres av tidligere bevilgede midler til pilotprosjekt for gang- og sykkelveg, og dette beløpet ligger fast.

Fv714 Dyrvik-Hellesvik:

Prosjektet gjennomføres med 50/50 kostnadsdeling mellom fylkeskommunen og Frøya kommune. Første delstrekning ferdigstilt i

Årsmelding 2024

VedtaksID Vedtaksnivå		Statusvurdering vedtaksnivå
		september 2024, mens arbeidene på Madsvåg–Dyrvik pågår vinteren 2025. Grunnarbeidene ferdigstilles i mars, mens asfaltarbeider er utsatt til etter påske 2025. Totalprognosen ligger 4 millioner kroner over kostnadsrammen
4340	Trafikksikkerhetstiltak	Trafikksikkerhetstiltakene har vært rettet mot fartsreducerende tiltak, sikring av skoleveger og oppgradering av rekkverk og belysning. Tiltakene er i hovedsak gjennomført som planlagt. I tillegg ble tilleggsbevilgningen på 3,9 millioner kroner i juni fullt ut omsatt i henhold til vedtak i Hovedutvalg for Samferdsel. Flere tiltak ble noe billigere enn forutsatt, og ett tiltak ble utsatt til 2025 grunnet sen tillatelse fra kommunen. Dette resulterte i et mindreforbruk på 1,3 millioner kroner. Totalforbruket i 2024 var 8,4 millioner kroner, mens det opprinnelige budsjettet var 9,7 millioner kroner.
4350	Miljøtiltak	I 2024 ble det gjennomført flere miljøtiltak, inkludert støyskjermer, tiltak for fiskepassasjer i bekker og kartlegging av forurensningskilder. Støyskjermprosjektet fra 2023 ble ferdigstilt med fire nye skjermer i 2024. På Fv7040 Sørivegen ble en stikkrenne oppgradert for å bedre fiskens vandringsmuligheter. Killingdal gruver-prosjektet ble forsinket og vil sluttføres i 2025. Forbruket i 2024 var 16,9 millioner kroner, med et merforbruk på 0,8 millioner kroner grunnet finansieringsforhold knyttet Killingdal-prosjektet.
4370	Planlegging	Planleggingsmidlene i 2024 har vært brukt til innovasjon, kartlegging og tidligfasearbeid for nye prosjekter, samt utredninger og planlegging innenfor bruområdet. Forbruket i 2024 var 9,7 millioner kroner, med et mindreforbruk på 1,3 millioner kroner grunnet utsatt oppstart for enkelte planprosjekter. Arbeidet med utvikling av kontraktsstrategi og prosjektstyring har også vært prioritert for å sikre bedre styring i tidligfase.
4380	Grunnerverv	Aktiviteten i 2024 har vært svært begrenset og i hovedsak knyttet til pågående investeringsprosjekter. Det er gjennomført mindre oppgjør for tidligere inngåtte avtaler, men ingen større nye grunnervervssaker.
4410	Skredsikring	Det har vært minimal aktivitet innen rassikring/skredsikring i 2024, og forbruket har i hovedsak vært knyttet til sluttoppgjør for tidligere ferdigstilte prosjekter. Ingen nye tiltak er igangsatt, og det er ikke planlagt større prosjekter i 2025. Forbruket i 2024 var 0,4 millioner kroner.
4602	Miljøpakken (MP) samlet prosjektportefølje	Miljøpakken har hatt høy investeringsaktivitet i 2024, med en samlet investeringsomsetning på 606,7 millioner kroner. Prosjekter innenfor gang- og sykkelveger, kollektivtiltak og trafikksikkerhet er alt primært gjennomført i henhold til plan. De største investeringene var på Fv704 Tanem-Tulluan og Innherredsvegen øst. Tanem-Tulluan ble åpnet i desember 2024, med sluttoppgjør pågående. For Innherredsvegen øst er det visse utfordringer knyttet til fremdriften, og med dette er ferdigstillelsen noe forsinket i forhold til opprinnelig plan. Noen planprosjekter innenfor Miljøpakken har møtt utfordringer, spesielt Heimdal-Selsbakk og Nyhavna, der lange reguleringsprosesser har ført til forsinkelser. Investeringsprosjekter innenfor Miljøpakken finansieres av bompenger, belønningsmidler, statlig tilskudd og kompensasjon for merverdiavgift. Fylkeskommunen sitt bidrag til Miljøpakken er 84,1 millioner kroner i 2024.
Totalsum		

Tannhelse

Tjenesteområdebeskrivelse

Tannhelsetjenesten i Trøndelag fylkeskommune består av 54 tannklinikker, derav 15 biklinikker. I tillegg har vi tannbehandling i narkose på fire sykehus, tannbehandling i Trondheim kretsfengsel og rettsodontologiske undersøkelser ved Statens barnehus.

I 2024 ble det undersøkt og behandlet 99 901 pasienter i regi av den offentlige tannhelsetjenesten. Det totale antallet pasienter som fylkeskommunen har tilsyn (oversikt over tannhelsen til) er 148 642. Ikke alle pasienter trenger årlig tilsyn, fylkeskommunen kan derfor bruke ressursene mer effektivt ved å utvide innkallingsintervallene for de pasientene det er forsvarlig å gjøre dette på. Trøndelag fylkeskommune har en målsetning om å ha et gjennomsnittlig undersøkelsesintervall på i overkant av 18 måneder. Dette er etter fylkesdirektørens vurdering helt i tråd med nasjonale retningslinjer om tannbehandling både til barn og voksne.

Tannhelsetjenesten har fem ansatte spesialister. Disse er spesialister i barnetannpleie (pedodonti), tannerstatninger (oral protetik), tenneses festevev (periodonti), tannregulering (kjeveortopedi) og en breddespesialitet (multidisiplinær odontologi).

Spesialitet	Henvisninger	Undersøkelser og behandlinger	Epikriser	Venteliste	Kurs avholdt
Pedodonti	164	160	122	19	1
Oral protetik	87	81	131	23	3
Periodonti	43	38	26	0	3
Kjeveortopedi	264	180	0	100	3
Multidisiplinær odontologi	107	51	27	11	20

I tillegg til henvisningene og undersøkelsene har det vært gitt råd og veiledning til kolleger per telefon og epost.

I Trøndelag tar vi ansvar for klima- og naturutfordringene

Alle hovedtannklinikkene i fylkeskommunen er Miljøfyrtårnsertifiserte og det jobbes aktivt med å redusere utslipp.

Seksjonen har en desentralisert struktur. Dette er på ett vis med på å redusere pasientenes transportbehov, men en større bygningsmasse krever vedlikehold og mer innkjøp og transport av materialer og utstyr.

Som forbruker er den fylkeskommunale tannhelsetjenestens sin innkjøpermakt bevisst og stiller miljøkrav i alle anskaffelser. Eksempelvis ønsker vi å utfordre våre leverandører av forbruksmateriell og utstyr til å levere gjenbrukbare og bærekraftige produkter, samt å redusere bruk av emballasje som ikke kan gjenbrukes.

I Trøndelag skaper vi en god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

Sikkerhet for ansatt og pasienter vil alltid være viktig. For å styrke sikkerhet og jobbe for stadig bedre tjenester er det etablert et nasjonalt kvalitetsforum, hvor også Trøndelag fylkeskommune deltar. Nasjonalt kvalitetsforum skal koordinere og samordne et kunnskapsbasert, systematisk og langsiktig arbeid med kvalitet i den offentlige tannhelsetjeneste. Forumet er rådgivende, og legger til rette for erfaringsutveksling og koordinering på tvers av fylkesgrenser.

Nasjonalt kvalitetsforum har blant annet kartlagt beredskapstilstand for deltagende fylker, og jobber nå med en del prinsipielle avklaringer mot statsforvalter og helsedirektoratet. Disse avklaringene er nødvendige for å kunne utarbeide og revidere planer på sikkerhets- og beredskapsområdet i den offentlige tannhelsetjenesten. Beredskapsgruppen er en undergruppe av kvalitetsforumet, og jobber blant annet med:

- Utarbeide forslag til beredskapslagring, innhold og system
- Avklart ansvarsfordeling mellom offentlig og privat sektor (innspill til statsforvalter)
- Forslag til offentlig og privat oversikt over tannhelseressurser
- Fortsette arbeidet med å tydeliggjøre kravet i tjenesten for beredskapsklinikker
- Avklaring med hensyn til tannhelsepersonells posisjon i fritaksordningen i Forsvaret og Sivilforsvaret
- Bidra til nasjonal samhandling med forswarets tannhelsetjeneste, plan for øvelser

Seksjonen har en plan for HMS og IA-arbeid, denne revideres årlig i samarbeid med verneombud, før det vedtas i partssammensatt gruppe i seksjonen. Aktiviteter i planen skal bidra til helsefremmende og langtidsfriske medarbeidere. Registrering og oppfølging av avvik gjøres fortløpende, og det gjennomføres årlig opplæring for ledere og årlig gjennomgang på klinikkene, for å sikre nødvendig og god registrering, oppfølging og lukking av alle avvik. Antall registreringer økte fra 170 registrerte avvik i 2023 til 301 avvik i 2024. Dette er en økning i registrering på 77 %, og er et resultat av målrettet arbeid for å få ansatte til å rapportere avvik. 301 avvik blant ca. 350 ansatte er ikke høyt i en helsetjeneste over et år. Følgelig må vi fortsatt arbeide med at alle avvik blir registrert, da det fortsatt er grunn til å tro at manglende registrering er en utfordring i arbeidet med å få på plass enda bedre rutiner.

Seksjonen har egen handlingsplan for å forebygge og følge opp vold, trusler og trakassering på arbeidsplassen. Rutinen gjennomgås årlig på alle klinikker, og revideres årlig.

Det jobbes kontinuerlig for et inkluderende miljø ved alle arbeidsplasser og ved medarbeiderundersøkelsen 2024 viste resultatene 4,0 - 4,4 på parametre som omhandler likestilling og inkludering (5 er best).

I Trøndelag får vi god nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeidsliv i endring

Den største utfordringen i Trøndelag er høy turn-over og en vanskelig rekrutteringssituasjon. I distriktet får vi i hovedsak tilsatt nyutdannede tannleger og tannpleiere ved ledighet i stillinger, dersom vi får tilsatt. Det er imidlertid en tendens til at disse trekkes mot mer sentrale deler av fylket eller til privat praksis når de har fått tilstrekkelig erfaring og ansiennitet. Årsakene til dette er komplekse, men kan blant annet handle om at fagpersonellet ønsker seg til større fagmiljø, og klinikker med mer moderne utstyr eller andre lønnsvilkår. En utfordring som gjør bemanningssituasjonen i distriktene spesielt sårbar, er at vi sjeldent får rekruttert før nye behandlere er uteksaminert til sommeren hvert år. Får vi en oppsigelse på høsten vil vi risikere nesten ett år med vakanse i stillingen. I Trondheimsregionen er det

i større grad et skifte i stillinger mellom klinikker. Et skifte i stillinger har imidlertid en kostnad på rundt en halv million kroner når vi tar høyde for at vi har løpende utgifter til øvrig personell og lokaler, samt tap av inntekter i påvente av nyansettelse.

Også tannhelsesekretærer er det vanskeligere å få tak i enn tidligere. Mange av søkerne på stillinger har ikke autorisasjon og blir ansatt som tannlegeassistenter. Trøndelag fylkeskommune ønsker å ha autorisert tannhelsepersonell, også tannhelsesekretærer. Det forsøker vi å legge til rette for gjennom å gjøre det mulig for ansatte tannhelseassistenter å gjennomføre tannhelsesekretærutdanning. I distriktene innebærer imidlertid dette en del reising til og fra Trondheim eller Levanger der vi har utdanningstilbud. En viktig jobb framover blir å delta på informasjonsmøter og yrkesmesser allerede på ungdomsskolen eller tidlig i videregående utdanningsløp for å fremme denne yrkesprofesjonen. Tannhelsesekretærenes forbund, fylkeskommunen og Tannlegeforeningen har et prosjekt sammen med NAV der personer som ønsker å arbeide innen helsetjenesten rekrutteres inn i et utdanningsløp med mål om utdanning som tannhelsesekretær. Dette vil være et viktig virkemiddel for å sikre tilstrekkelig bemanning av tannhelsesekretærer, en yrkesgruppe som er svært viktig for at hygiene, smittevern og klinikkdirft for øvrig skal være ivarettatt.

I Trøndelag har vi i dag en struktur med mange små klinikker. Disse klinikkene er spesielt sårbare ved vakanser, permisjoner og sykefravær. Fravær i behandlerressurs på disse klinikkene vil ha store konsekvenser for tjenesteproduksjonen i området.

De ansatte i tannhelsetjenesten er de viktigste bidragsyterne i arbeidet med å skape kvalitet i pasientbehandlingen. Hele organisasjonen må holde seg faglig oppdatert og bruke sin kunnskap for å kunne gi best mulige tannhelsetjenester til innbyggerne. Kvalitet sikres gjennom individuell innsats fra de ansatte og gjennom organisasjonslæring ved deling og kunnskapsoverføring mellom medarbeidere og på tvers av klinikker. Flere små klinikker gjør det utfordrende å legge til rette for kunnskapsdeling.

Tannhelsetjenesten ønsker å være en lærende organisasjon der de ansatte lærer av hverandre og får videreutviklet sine evner i refleksjon over egen praksis. Fagmiljøene skal ha høye kvalitetsstandarder, som skal overføres til nye medarbeidere. Slik kunnskapsdeling er nødvendig fordi behandling av en del mindre vanlige tilstander krever flere pasienter dersom en skal bygge opp erfaring. De minste enhetene ser sjelden de spesielle tilfellene, og har derfor liten mulighet til å bygge erfaringsbasert kunnskap. En positiv og utviklende organisasjonskultur er en forutsetning for at vi skal bli bedre. Skal vi sikre samfunnsoppdraget med pasienten i fokus må tjenestestrukturen understøtte læring, samhandling og kunnskapsdeling i den kliniske hverdagen.

[God klinisk praksis i tannhelsetjenesten](#) og [Nasjonal retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge 0-20 år](#) skal ligge til grunn for den behandlingen vi tilbyr våre pasienter, og for de rådene vi gir til våre samarbeidspartnere, som f.eks. NAV. For å sikre best mulig praksis hos våre ansatte, skal alle ansatte gjennom en onboardingsprosess etter tilsetting for å sikre faglig standard. Dette gir organisasjonen mulighet til å kvalitetssikre den behandlingen som gis.

Økonomi

Beløp i 1000

Avdeling

		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i Av kr i
Sum	Utgift	451 991	490 138	457 593	480 004	-10 134 -
	Inntekt	-110 878	-131 928	-113 779	-122 336	9 591 7,8

Avdeling		Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i Av kr
	Totalt	341 113	358 210	343 813	357 668	-543

Kommentar til økonomi

Tannhelse hadde i 2024 en samlet netto driftsutgift på rammeområdet på 358,2 millioner kroner, som gir et merforbruk på 0,5 millioner kroner.

Ved inngangen til året hadde tannhelse med seg et merforbruk på 9,8 millioner kroner fra 2023. Tannhelse fikk 27,2 millioner kroner gjennom statsbudsjettet for å styrke satsningen på tannbehandling til eldre med rettigheter i fylkeskommunal tannhelsetjenesten fra 1.1.2024. I revidert statsbudsjett fikk tannhelsetjenesten ytterligere en økning på 10,6 millioner kroner for å gi et rabattert tannhelsetilbud til unge voksne mellom 25 og 26 år med virkning fra 1.7.2024.

Siden 2021 har fylkeskommunen fått ansvaret for å gi et tannhelsetilbud til ca. 50 000 flere pasienter. Dette er en økning i pasientmassen på ca. 50 prosent. Denne økningen er ikke noe den fylkeskommunale tannhelsetjenesten har klart å yte tjenester til på egen hånd i hele fylket. Fylkesdirektøren har derfor inngått innkjøpsavtale med private ut 2024, for å kunne gi et reelt tilbud om behandling til de nye pasientgruppene. Samlet kjøpte fylkeskommunen tjenester for unge voksne i privat tannhelsetjeneste for 42,2 millioner kroner. I tillegg har fylkeskommunen selv gitt rabatt til denne pasientgruppen tilsvarende 10,6 millioner kroner. Totale direkte utgifter for denne gruppen er 52,8 millioner kroner. Når vi korregerer for inntektstapet som følger med at denne gruppen ikke lenger behandles etter fylkeskommunal takst, og regner inn kostnader til administrasjon av ordningen er dette blitt en gruppe som fylkeskommunen ikke er fullt kompensert av Staten for å yte tjenester til.

I 2024 hadde tannhelse 82,6 millioner kroner i pasientinntekter mot 71,9 millioner kroner året før. Økt fokus på å øke pasientinntektene, samtidig som vi har jobbet målrettet med effektivisering av drift har ført til at vi har klart å øke pasientinntektene. Innføringen av en tiltaksplan for å redusere utgifter og øke inntektene har vist seg å ha effekt. Et av tiltakene var å avlyse personalsamlingen for tannhelsetjenesten. Den største effekten av avlysningen var to dager med ekstra drift, som ble forbeholdt voksne betalende pasienter. Baksiden med avlysningen var manglende målrettet opplæring /videreutdanning for ansatte. Avlysning av personalsamling er med andre ord ikke et tiltak som kan gjennomføres årlig.

I 2024 ble også investeringer på utstyr som kunne vente utsatt for at vi skulle nå våre økonomiske mål. De fylkeskommunale klinikkene har imidlertid et etterslep på utskifting av utstyr, så heller ikke dette er et tiltak man kan benytte seg av mange ganger. Før eller siden vil utstyret måtte skiftes ut, og da vil investeringskostnadene bli høye dersom mye utstyr må skiftes ut samtidig.

På TOO (tilrettelagt tannhelsetilbud til personer med sterk angst for tannbehandling) hadde tjenesten et merforbruk på 0,5 millioner kroner. Dette er en tilskuddsordning som blir finansiert av Helsedirektoratet, og ved overforbruk er dette midler som går av ordinær driftsramme.

KOSTRA Nøkkeltall

Prioritet	Trøndelag 2023	Trøndelag 2024	Møre og Romsdal	Rogaland	Vestland	Landet uten Oslo
-----------	-------------------	-------------------	--------------------	----------	----------	---------------------

Årsmelding 2024

Netto driftsutgift Tannhelsetjenesten pr.innb (B) *) **)	747	737	750	714	685	680
Dekningsgrad						
Prioriterte personer Andel undersøkt/behandlet (prosent)	48,1 %	56,5 %	57,5 %	60,7 %	51,2 %	52,7 %

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Grunnlagsdata (Nivå-3)-tall vises i tabeller som inneholder alle grunnlagstall for et tjenesteområde samlet. Med grunnlagstall mener vi her absolutte tall, for eksempel «kroner», «plasser» eller «innbyggere»

Bokstavkode etter tabellittel viser laveste regionnivå det er mulig å få ut data på: (F) = fylke, (K) = kommune, (G) = grunnkrets, (B) = bydel, (T) = tettsted

Investeringsprosjekter

Trøndelag fylkeskommune

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett			Årets budsjett				
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Avvik i kr	Rev. Regnskap bud.	Status Økonomistatus	Avvik i kr		
Tannhelse								
Hitra tannklinikk	5 800	7	5 793	0	7	Forsinket	Iht. plan	-7
Investering tannhelse, finansiert fra drift	-	-	-	1 316	1 316	Iht. plan	Iht. plan	0
Malvik tannklinikk	7 800	0	7 800	7 800	0	Iht. plan	Iht. plan	7 800
Meldal tannklinikk	2 533	1 782	751	814	63	Forsinket	Mindreforbruk	751
Melhus tannklinikk	1 082	0	1 082	1 082	0	Forsinket	Iht. plan	1 082
Oppgradering tannlinikker - utstyr	-	-	-	1 102	907	Iht. plan	Mindreforbruk	195
Åfjord tannklinikk	6 000	5	5 995	6 000	5	Forsinket	Iht. plan	5 995
Sum - Tannhelse	23 215	1 794	21 421	18 114	2 298			15 816
Sum	23 215	1 794	21 421	18 114	2 298			15 816

Finansrapport

I samsvar med reglement for finans- og gjeldsforvaltning, vedtatt i fylkestingssak 29/23, skal det minst to ganger i året legges frem rapporter for fylkestinget om finansforvaltningen. Rapportering skal skje per april og august. Etter årets utgang skal det også rapporteres om utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Det skal rapporteres i henhold til rapporteringskrav i forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner (finansforskriften) §8.

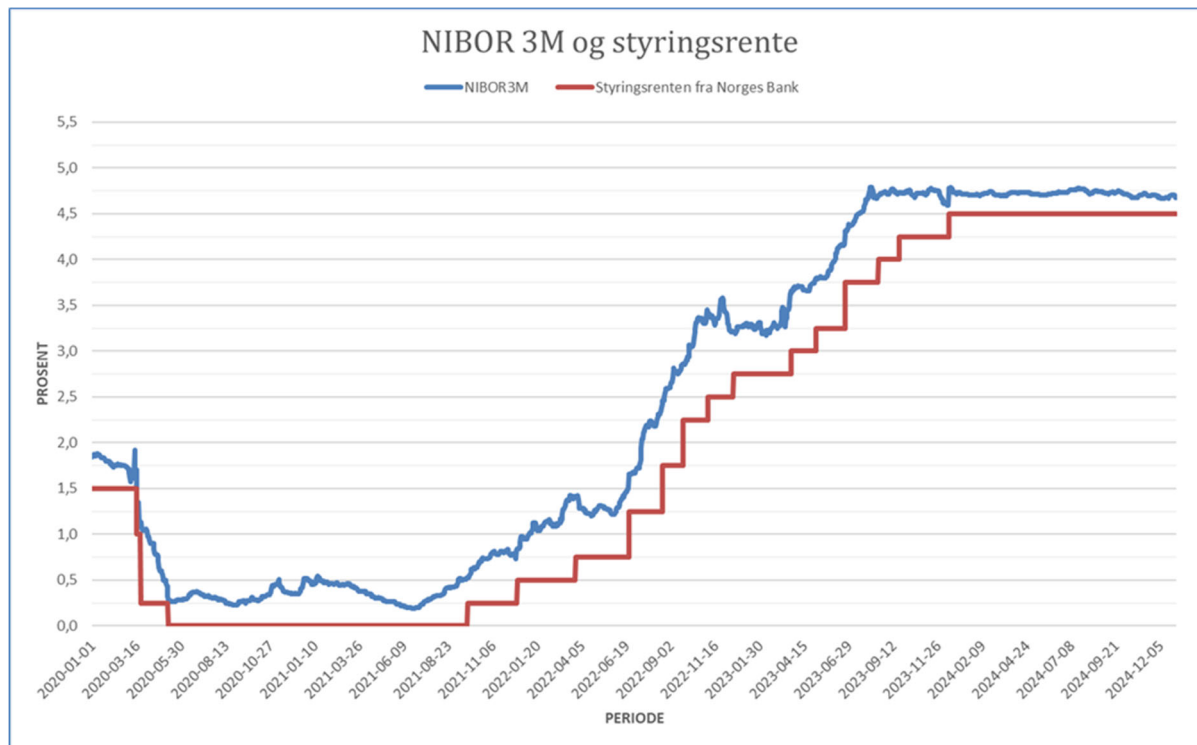
Rapporteringen skal

- Vise hvordan de finansielle midlene er satt sammen og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- Vise hvordan de finansielle forpliktelsene er satt sammen og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- Opplyse om de finansielle forpliktelsenenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser
- Opplyse om forhold som fylkestinget har stilt krav om at det skal opplyses om

Rentemarkedet

Norges Bank har holdt styringsrenten stabilt på 4,5 prosent gjennom hele 2024. I siste rentemøte i desember 2024 signaliserte Norges Bank at styringsrenten vil bli satt ned i mars 2025. Norges Bank la også fram en rentebane som viste en styringsrente på 3,75 prosent ved utgangen av 2025.

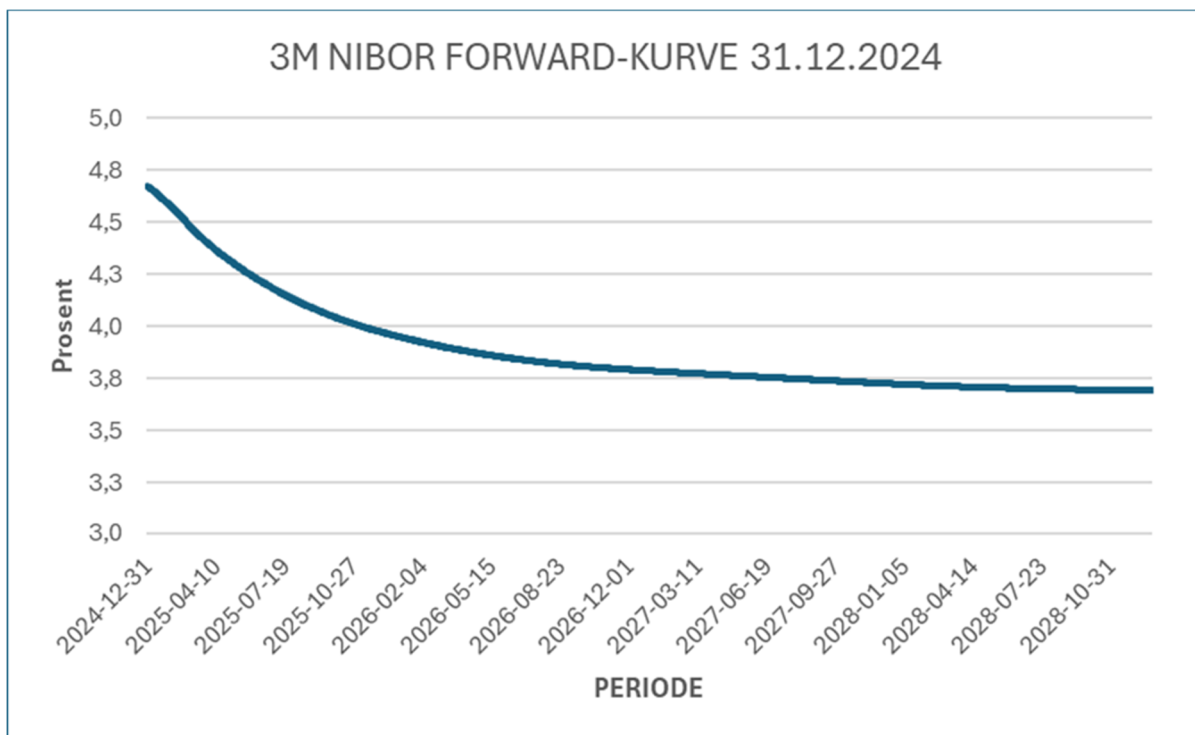
Vi bruker 3 mnd NIBOR (Norwegian InterBank Offered Rate) som referanserente både på våre plasseringer og lån. Dette er en flytende rente som varer i 3 måneder av gangen. Nibor fastsettes daglig, og er en referanserente for hva pengemarkedsrenten er mellom bankene.

Figur 1: Utviklingen av 3 mnd NIBOR og styringsrente i 2024. Kilde: Fixrate

3 mnd NIBOR har ligget stabilt rundt 4,7 prosent i 2024. Gjennomsnittet for 3 mnd NIBOR i 2024 ble 4,71 prosent. Dette er vesentlig høyere enn i 2023 hvor gjennomsnittet var på 4,16 prosent.

Den nye rentebanen Norges Bank la fram på rentemøtet i desember 2024 indikerer to rentekutt i 2025, mens markedet forventer tre til fire rentekutt og en NIBOR 3 mnd-rente på mellom 3,80 til 4,05 prosent ved utgangen av 2025.

Figur 2: NIBOR 3M Forwardkurve per 31.12.2024. Kilde: KBN-Finans.

Figur 2 viser markedets forventninger til utviklingen i 3 mnd nibor-rente pr 31.12.2024. Markedet forventer at pengemarkedsrenten vil reduseres fra dagens nivå på om lag 4,7 prosent til i underkant av 3,8 prosent ved utgangen av 2028.

Plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet

Med likvider menes kontanter, bankinnskudd og verdipapirer med en gjenstående løpetid på 3 måneder eller kortere.

Fylkeskommunen skal ved plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet:

- Til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet for å dekke løpende forpliktelser
- Maksimere avkastningen innenfor rammer gitt i reglementet

Fylkeskommunen kan benytte følgende aktivaklasser med rammer ved plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet:

Fordeling	Minimum	Nøytral	Maksimum	Avkastningskrav
Innskudd i bank	40 %	50 %	100 %	≥ 3 mn d. NIBOR + 0,26%
Likviditetsfond med lav risiko	0 %	30 %	70 %	≥ 3 mn d. NIBOR + 0,40%
Likviditetsfond ²	0 %	20 %	50 %	≥ 3 mn d. NIBOR + 0,40%

2) Bransjestandard, VFF (Verdipapirfondenes forening).

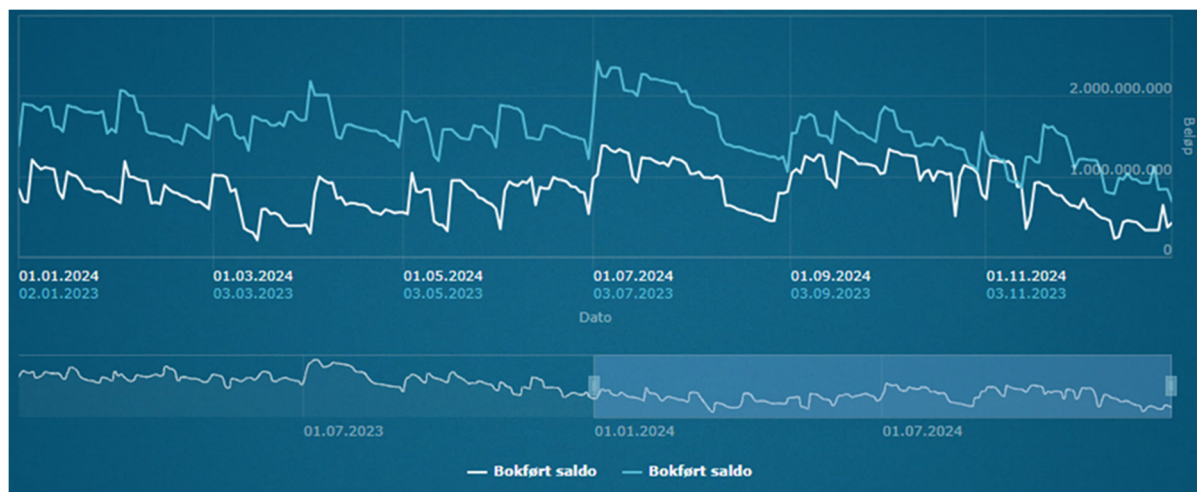
Fylkeskommunens likvider er plassert i bank og likviditetsfond, og likviditeten er god. Vi har hele perioden hatt nok likvider til å dekke løpende forpliktelser.

Innskudd bank

Likviditet for daglig drift er i sin helhet plassert i vår hovedbank, Danske Bank, til flytende rente i henhold til hovedbankavtalen.

Rentebetingelsene er 3 mnd. NIBOR + 0,26 prosent for beløp opp til 2 milliarder kroner og 3 mnd. NIBOR pluss 0 prosent for beløp over 2 milliarder kroner. Rentebetingelsene i hovedbankavtalen er lik avkastningskravet på 0,26 prosent over 3 mnd. NIBOR.

Grafen nedenfor viser total bokført saldo på Trøndelag fylkeskommunes kontoer i Danske Bank (eksklusiv skattetrekk konto) i perioden 01.01 – 31.12. Den hvite grafen viser bokført saldo gjennom 2024 og den blå grafen viser bokført saldo i 2023.

Figur 3 Total bokført saldo på kontoer i Danske Bank.

Saldo på bankkontoer i Danske Bank har 2024 vært en god del lavere gjennom hele året sammenlignet med 2023. Dette skyldes økt fokus på alternative plasseringer for vår overskuddslikviditet. En større andel av overskuddslikviditeten er fortsatt plassert til fast rente i termininnskudd på henholdsvis 1 måned og 3 måneder.

Renten i Danske Bank per 31.12. var 4,94 prosent på beløp opp til 2 milliarder kroner og 4,68 prosent på beløp over 2 milliarder kroner. En nedgang fra 4,99 prosent på beløp opp til 2 milliarder kroner og 4,73 prosent på beløp over 2 milliarder kroner per 1.1.2024.

I hovedbankavtalen har vi et trappetrinn for avkastning når vi når saldo på over 2 milliarder kroner. Vi har derfor plassert overskuddslikviditet i bankinnskudd med 31 dagers og 3 mnd binding i andre banker for å få bedre avkastning.

Bank Tall i 1000 kroner	Saldo 31.12.2024	Rentebetingelse pr 31.12	Rente pr. 31.12.	Rente pr. 3
Danske Bank	535 586	NIBOR 3 mnd +0,26 %/0 %	4,94% /4,68%	4,99% /4,71%
Sparebank1 SMN	201	NIBOR 3 mnd + 0,2 %	4,88 %	4,93 %
Sparebank1 SMN	598 120	NIBOR 3 mnd +0,525%	5,205 %	5,255 %
Ørland Sparebank	26 715	NIBOR 3 mnd +0,55%	5,23 %	5,28 %
Trøndelags Sparebank	26 712	NIBOR 3 mnd +0,55%	5,23 %	5,28 %
Soknedal Sparebank	5 968	NIBOR 3 mnd +0,40 %	5,08 %	5,13 %
Stadbygd Sparebank	53 420	NIBOR 3 mnd +0,55%	5,23 %	5,28 %
Nordea	316 564	NIBOR 3 mnd +0,60%	5,28 %	5,33 %
Nordea	791 376	NIBOR 3 mnd +0,60%	5,28 %	5,33 %
Sum bankinnskudd	2 354 662			

Tabell: Bankinnskudd pr 31.12.2024

Alle våre bankinnskudd har i 2024 hatt rentebetingelser som er lik med, eller bedre enn kravet som er satt i finansreglementet. Det vil si 3 mnd NIBOR-rente + 0,26 prosent eller bedre.

Termininnskuddene, en og tre måneder, har marginpåslag fra 0,40 til 0,60 prosent på 3 mnd NIBOR-rente, noe fylkesdirektøren anser å være relativt gode betingelser i dagens marked.

Likviditetsfond

Som alternativ plassering av kortsiktig likviditet har vi også plassert noen midler i likviditetsfond med lav risiko i henhold til finansreglementet.

Fond Tall i 1000 kroner	Anskaffelsesverdi	Antall andeler 31.12
KLP Pengemarked	4 044	4 4
Danske Invest	300 000	340 7
Odin Likviditet A	100 000	112 6
Storebrand Likviditet C	200 000	225 2
Sum likviditetsfond	604 044	

Tabell: Plasseringer i likviditetsfond

Avkastningen på våre fondsplasseringer i 2024 var 5,35 prosent (pengevektet avkastning/ investoravkastning). Dette er 0,64 prosentpoeng over gjennomsnittlig 3 mnd NIBOR-rente i 2024 som endte på 4,68 prosent, og godt over avkastningskravet som er 3 mnd NIBOR + 0,40 prosent. Likviditetsfondene består av verdipapirer med kort løpetid og fanger raskt opp endringer i markedsrentene.

Langsiktige finansielle aktiva

Langsiktige finansielle aktiva i Trøndelag fylkeskommune er ensbetydende med penger fylkestinget har vedtatt avsatt på fond og som ikke er ment å brukes i driften.

Overordnet målsetting er å maksimere den langsiktige avkastningen innenfor de rammer og begrensninger reglementet for finans- og gjeldsforvaltning gir.

Fylkeskommunen kan benytte følgende aktivaklasser med rammer ved plassering og forvaltning av disse fondene:

Fondets fordeling av investeringer	Minimumsvekt	Nøytralvekt	Maksimumsvekt	Avkastningskrav
Bankinnskudd	0 %	25 %	100 %	3 mnd. NIBOR + 0,5%
Sertifikater og pengemarkedsfond	0 %	25 %	100 %	ST1X
Obligasjoner og obligasjonsfond	0 %	25 %	70 %	ST4X
Sum rentebærende papirer		75 %		
Alternative investeringer:				
Aksjefond	0 %	25 %	30 %	50% OSEBX 50% MSCI World
SUM		100 %		

All likviditet er omtalt under plassering og forvaltning av kortsiktig likviditet. Dette skyldes at vi ikke har definert bestemte fond som langsiktig aktiva.

Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

Generelt skal følgende gjelde:

- Ett enkelt lån skal ikke utgjøre mer enn 25 prosent av den samlede låneporteføljen, eller maksimalt 1 milliard kroner.
- Lån med forfall inntil 1 år fram i tid skal maksimalt utgjøre 40 prosent av den samlede låneporteføljen.
- Lån kan kun tas opp i norske kroner, med fast eller variabel rente. Lån kan tas opp som annuitetslån, serielån og lån uten avdrag (bullet).
- Lån kan tas opp i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.
- Gjennomsnittlig varighet/rentebinding på låneporteføljen skal være mellom 2 og 8 år.
- Maks sikringsgrad (inkludert rentekompensasjon) skal ikke utgjøre mere enn 100 prosent av renteeksponert gjeld til enhver tid.
- Flytende rente defineres med rentebinding kortere enn ett år.
- Grønne lån kan tas opp med kobling til spesifikke prosjekt, når krav til bærekraftig utførelse er innfridd (reduisert klimagassutslipp, energieffektivisering og/eller klimatilpasning).

Alle lån er tatt opp i norske kroner.

Årsmelding 2024

Motpart	Lånenummer	Avdragstype	Saldo i kroner	Basisrente	Margin	Rentesats pr 31.12.2024	Neste renteregulering	Forfall
Innlån bank:								
KLP	83175285566	Serie	153 079 722	NIBOR3M	0,600 %	5,2700%	17.03.2025	21.12.2037
KommunalBanken	KBN-20100314	Serie	250 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	19.06.2030
KommunalBanken	KBN-20100316	Serie	200 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	19.06.2030
KommunalBanken	KBN-20100882	Serie	13 363 700	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	18.12.2030
KommunalBanken	KBN-20110510	Serie	350 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	17.09.2031
KommunalBanken	KBN-20120156	Serie	200 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	18.03.2037
KommunalBanken	KBN-20240188	Serie, grønt	650 000 000	NIBOR3M	0,500 %	5,2300%	03.01.2025	04.07.2044
KommunalBanken	KBN-20240267	Serie, grønt	377 000 000	NIBOR3M	0,500 %	5,2000%	28.02.2025	29.08.2044
KommunalBanken	KBN-20200428	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,390 %	5,0700%	20.01.2025	20.10.2026
KommunalBanken	KBN-20210169	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,249 %	4,9690%	10.02.2025	11.05.2026
KommunalBanken	KBN-20220166	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,430 %	5,1100%	24.03.2025	23.06.2025
KommunalBanken	KBN-20230089	Ingen avdrag	255 000 000	NIBOR3M	0,555 %	5,2650%	13.01.2025	13.04.2026
KommunalBanken	KBN-20230204	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,530 %	5,2100%	04.03.2025	04.03.2026
KommunalBanken	KBN-20230271	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,520 %	5,2200%	28.02.2025	28.08.2026
KommunalBanken	KBN-20230332	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,635 %	5,3150%	30.01.2025	30.10.2028
KommunalBanken	KBN-20230390	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	5,3300%	24.02.2025	22.11.2027
KommunalBanken	KBN-20240138	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,520 %	5,2100%	17.02.2025	16.05.2029
KommunalBanken	KBN-20240177	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,510 %	5,2000%	25.03.2025	25.06.2029
KommunalBanken	KBN-20240366	Ingen avdrag	250 000 000	NIBOR3M	0,555 %	5,2550%	17.02.2025	15.11.2029
KommunalBanken	KBN-20240406	Ingen avdrag	263 500 000	NIBOR3M	0,590 %	5,2800%	03.02.2025	04.02.2030
KLP	KLP-83176062714	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	5,3100%	10.03.2025	09.09.2025
KommunalBanken	KBN-20200115	Ingen avdrag	500 000 000	Fastrente		1,7630%	17.03.2025	17.03.2025
			8 461 943 422					
Obligasjoner:								
DnB	NO0010868250	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,374 %	5,0840%	07.02.2025	07.11.2025
Danske Bank	NO0010915242	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,319 %	4,9990%	18.03.2025	18.12.2025
Danske Bank	NO0012922527	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,428 %	5,1280%	24.02.2025	23.05.2025
Danske Bank	NO0012947557	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,518 %	5,2080%	20.02.2025	20.02.2026
Danske Bank	NO0013096321	Ingen avdrag	435 000 000	NIBOR3M	0,648 %	5,3180%	11.03.2025	11.12.2028
SEB	NO0013177998	Ingen avdrag	300 000 000	NIBOR3M	0,376 %	5,0460%	11.03.2025	11.03.2026
SpareBank 1 Markets	NO0013183681	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,444 %	5,1240%	24.03.2025	22.03.2027
DnB	NO0013276436	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,387 %	5,0670%	10.03.2025	08.09.2027
Danske Bank	NO0013329326	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,307 %	4,9870%	05.03.2025	05.03.2027
Danske Bank	NO0013380071	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,348 %	5,0280%	22.01.2025	22.10.2027
DnB	NO0013434720	Ingen avdrag	50 000 000	NIBOR3M	0,355 %	5,0350%	18.03.2025	18.12.2026
			4 785 000 000					
Sum			13 246 943 422					

Tabell: Lånegjeld til kredittinstitusjoner per 31.12.2024

Per 31.12.2024 har fylkeskommunen 11 obligasjonslån på til sammen 4,785 milliarder kroner, tilrettelagt gjennom fire forskjellige banker. Samtlige er børsnotert. Vi har 20 lån i Kommunalbanken som samlet utgjør 7,8 milliarder kroner og to lån i KLP-Banken på til sammen 653 millioner kroner. Total lånegjeld er 13,25 milliarder kroner mot 12,4 milliarder kroner per 31.12.2023. Lånene refinansieres ved behov etter hvert som de forfaller. Nye lån tas opp etter behov i henhold til vedtatt budsjett.

Trøndelag fylkeskommune har også et lån til Frøya kommune på 32,55 millioner kroner, slik at fylkeskommunens langsiktige gjeld per 31.12.2024 er 13,28 milliarder kroner.

Tall i 1000 kroner	Lånenummer	Saldo	Forfallsdato
Danske Bank	NO0012464736	500 000 000	11.03.2024
KommunalBanken	20190157	500 000 000	21.03.2024
Nordea	NO0010852544	500 000 000	16.05.2024
Danske Bank	NO0010858848	500 000 000	25.06.2024
DnB	NO0010859556	500 000 000	08.07.2024
KommunalBanken	20180336	500 000 000	06.09.2024
DnB	NO0010868847	500 000 000	15.11.2024
DnB	NO0012734179	500 000 000	24.10.2024
Sum lån til forfall		4 000 000 000	

Tabell: Lån som ble innfridd i 2024

Tall i 1000 kroner	Lånenummer	Saldo	Oppstartsdato	Årsak til låneopptak	Margin (%)	Løpetid
SEB	NO0013177998	300 000 000	11.03.2024	Refinansiering	0,376 %	2 år
SpareBank 1 Markets	NO0013183681	500 000 000	21.03.2024	Refinansiering	0,444 %	3 år
KommunalBanken	KBN-20240138	500 000 000	16.05.2024	Refinansiering	0,520 %	5 år
KommunalBanken	KBN-20240177	500 000 000	25.06.2024	Refinansiering	0,510 %	5 år
KommunalBanken	KBN-20240188	650 000 000	03.07.2024	Nytt låneopptak, grønt	0,500 %	20 år
DnB	NO0013276436	500 000 000	08.07.2024	Refinansiering	0,387 %	3,17 år
KommunalBanken	KBN-20240267	377 000 000	28.08.2024	Nytt låneopptak, grønt	0,500 %	20 år
Danske Bank	NO0013329326	500 000 000	06.09.2024	Refinansiering	0,307 %	2,5 år
Danske Bank	NO0013380071	500 000 000	24.10.2024	Refinansiering	0,348 %	3 år
KommunalBanken	KBN-20240366	250 000 000	15.11.2024	Refinansiering	0,555 %	5 år
KommunalBanken	KBN-20240406	263 500 000	02.12.2024	Nytt låneopptak	0,590 %	5,17 år
DnB	NO0013434720	50 000 000	18.12.2024	Nytt låneopptak	0,355 %	2 år
Sum nye lån og refinansiering		4 890 500 000				

Tabell: Låneopptak i 2024

Det er tatt opp 12 lån i 2024 på til sammen 4,89 milliarder kroner, herav er 3,56 milliarder kroner refinansiering av lån og 1,34 milliarder kroner er nye lån. To av de nye lånene er såkalte «grønne» lån på henholdsvis 650 og 377 millioner kroner. Begge er tatt opp i Kommunalbanken.

Trøndelag fylkeskommune betalte 478 millioner kroner i avdrag på lån i 2024.

Trøndelag fylkeskommune har ingen lån som overstiger 25 prosent av den samlede låneporteføljen eller 1 milliard kroner.

Av den totale låneporteføljen på 13,2 milliarder kroner, forfaller 3 milliarder kroner i løpet av de neste 12 månedene. Dette utgjør om lag 22 prosent av låneporteføljen per 31.12.

	Lånenummer	Saldo i kroner	Basisrente	Margin	Forfall
KommunalBanken	20200115	500 000 000	Fastrente	1,763 %	17.03.2025
Danske Bank	NO0012922527	500 000 000	NIBOR3M	0,428 %	23.05.2025
KommunalBanken	20220166	500 000 000	NIBOR3M	0,430 %	23.06.2025
KLP-Banken	KLP-83176062714	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	09.09.2025
DnB	NO0010868250	500 000 000	NIBOR3M	0,374 %	07.11.2025
Danske Bank	NO0010915242	500 000 000	NIBOR3M	0,319 %	18.12.2025
Sum		3 000 000 000			

Tabell : Lån med forfall neste 12 måneder

Rentesikringer

For å oppnå ønsket rentebinding gis det anledning til å ta i bruk rentebytteavtaler (SWAP).

I henhold til finansforskriften skal vi rapportere verdien på rentesikringer etablert ved bruk av rentebytteavtaler. Fylkeskommunen har rentebytteavtaler hvor fylkeskommunen betaler fast rente og mottar flytende rente.

Formålet med våre rentesikringer er blant annet å få forutsigbare rentekostnader. Gjennom rentesikringene forsøker vi å unngå at det blir betydelige økninger i rentekostnadene ved en eventuell renteoppgang. I 2024 ble våre rentekostnader 118,5 millioner lavere enn de ville ha vært uten rentesikringer.

Årsmelding 2024

Renteswap	Referanse	Startdato	Sluttdato	Lånebeløp	Fastrente (%)	Variabel rente (%)	
						31.12.2024	Markedsverdi
Danske Bank	39706525FO-04375	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,9700%	4,700 %	1 392 690
Danske Bank	39859974FO-0491T	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6900%	4,700 %	1 535 530
Danske Bank	39885362FO-0503J	19.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7100%	4,700 %	1 525 327
Danske Bank	39920614FO-0527M	21.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6600%	4,700 %	1 550 835
Danske Bank	39965553FO-05565	27.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,5900%	4,700 %	1 586 545
Danske Bank	40040979FO-0671Y	04.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6000%	4,700 %	1 581 443
Danske Bank	40242579FO-0761P	27.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7800%	4,700 %	1 489 617
Danske Bank	40329038FO-0794M	10.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,9300%	4,700 %	1 413 096
Danske Bank	40354037FO-0804O	12.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,8800%	4,700 %	1 438 603
Danske Bank	40588031FO-09502	10.04.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7600%	4,700 %	1 499 820
Danske Bank	55424789FO-BLZW1	03.05.2019	15.10.2029	400 000 000	2,0896%	4,700 %	34 536 117
Danske Bank	55425978FO-BLZW3	03.05.2019	16.10.2028	400 000 000	2,0342%	4,700 %	29 649 544
Danske Bank	55483850FO-BM15S	09.05.2019	15.10.2027	400 000 000	1,9518%	4,700 %	24 415 595
Danske Bank	55483851FO-BM15T	09.05.2019	15.10.2026	400 000 000	1,9056%	4,700 %	17 960 933
Danske Bank	73377274FO-C2ZC5	12.12.2025	12.12.2035	250 000 000	3,1190%		13 185 604
Danske Bank	73403181FO-C37CO	15.12.2025	17.12.2035	250 000 000	3,1850%		11 837 568
Danske Bank	75399027FO-C4KQX	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3240%		6 667 108
Danske Bank	75407654FO-C4KXP	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3510%		6 240 459
Danske Bank	55437117FO-BLZZL	15.01.2025	15.01.2031	400 000 000	2,4982%		29 836 912
Danske Bank	55481039FO-BM117	15.01.2025	15.01.2030	400 000 000	2,4025%		27 535 503
Danske Bank	55468715FO-BMOV7	15.01.2025	15.01.2032	400 000 000	2,5121%		33 376 218
Sum Danske Bank				5 700 000 000			250 255 068
Nordea	1069827/1354673	17.12.2014	16.12.2026	100 000 000	3,8890%	4,680 %	462 501
Nordea	1881217/3051246	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,6100%	4,690 %	17 566 389
Nordea	1881844/3052509	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,5900%	4,690 %	17 852 124
Nordea	1881845/3052510	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,5900%	4,690 %	17 852 124
Nordea	2000079/3452514	02.01.2025	03.01.2039	850 000 000	2,1900%	4,680 %	144 098 124
Sum Nordea				1 550 000 000			197 831 262
SpareBank 1 SMN	IRS39924	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3700%		4 900 543
Sum totalt				7 450 000 000			452 986 873

Tabell: Rentebytteavtaler per 31.12.2024

Dette gir en markedsverdi per. 31.12 i vår favør på 453 millioner kroner. Verdifastsettelsen er veiledende beregninger fra de forskjellige bankene.

I 2024 ble det inngått tre nye rentsikringer á 200 millioner kroner, alle med ti års løpetid og med oppstart i oktober 2026.

Verdien på en rentesikring er null når vi etablerer den, da dette skjer til markedspris. Ved opphør/utløp vil den igjen være null. I mellomtiden varierer verdien i takt med at markedsrenten avviker fra nivået sikringen er etablert på. Jo lengre rentesikringen er jo større vil utslagene i verdi bli.

Negativ markedsverdi betyr at swapene er etablert på et tidspunkt med høyere rente enn det som er i markedet nå og motsatt for positiv verdi.

Fylkeskommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning sier at minimum andel lån med fast rente skal være 20 prosent. Vi bruker rentebytteavtaler for å sikre renten i gjeldsporteføljen. Per 31.12.2024 har vi 4,3 milliarder kroner i aktive rentebytteavtaler. Fylkeskommunen får også rentekompensasjon fra staten på lån for ca. 1,5 milliarder kroner. Dette gjelder lån til tidligere godkjente prosjekt på fylkesveger og skolebygg.

Gjennomsnittlig rentebinding (durasjon) er 2,8 år og sikringsgraden er 36,2 prosent. Sikringen er godt over kravet på 20 prosent og under 100 prosent.

Renterisiko

Gjennomsnittlig innlånsrente i 2024 var 4,14 prosent mot 3,51 prosent i 2023. Med en låneportefølje på 13,2 milliarder kroner utgjør det en betydelig renterisiko når renten stiger.

Det er inngått rentebytteavtaler på 7 450 millioner kroner med fast rente på gjennomsnittlig 2,34 prosent. Det er avtaler på 4 300 millioner kroner som er aktive per 31.12.2024 og gjennomsnittlig fastrente for aktive avtaler er 2,07 prosent. I tillegg har vi rentekompensasjonsordning på lån for cirka 1,5 milliarder kroner og fastrenteavtaler på 500 millioner kroner. Med de avtaler som er inngått mener fylkesdirektøren at renterisikoen har vært på et akseptabelt nivå i 2024.

Renteeksponering				
(tall i mill kroner)	Pr 31.12.2024	Pr 31.08.2024	Pr 30.04.24	Pr 01.01.2024
Lånegjeld	13 279	13 206	12 182	12 385
Rentesikringer, aktive	-4 300	-4 300	-4 300	-4 300
Fastrentelån	-500	-500	-1 000	-1 000
Rentekompensasjon	-1 546	-1 700	-1 700	-1 700
Bankinnskudd	-2 355	-1 779	-2 312	-2 570
Likviditetsfond	-684	-673	-661	-649
Netto renteeksponering	3 895	4 254	2 209	2 166

Tabell: Renteeksponering per 31.12.2024

Trøndelag fylkeskommune har avsatt penger på et «rentefond» som er ment som en buffer mot eventuell renteøkning. Fondet er per 31.12.2024 på ca. 154,8 millioner kroner. I 2024 ble det brukt 25,3 millioner kroner av rentefondet.

Stresstest 2024:

Fylkesdirektøren har fått vår hovedbankforbindelse til å utarbeide en stresstest av Trøndelag fylkeskommunes finansforvaltning per 31.12.2024. Resultatet av stresstesten viser en noe forverret risikosituasjon i forhold til 2023. Det samlede tapspotensialet er på 178,4 millioner kroner mot 144,5 millioner kroner i 2023. Stresstesten viser videre at vi har gått fra en tilfredsstillende risikosituasjon i 2023 til akseptabel risiko i 2024.

Det samlede tapspotensialet er fortsatt betydelig lavere enn avsatte midler i det generelle disposisjonsfondet.

Årsregnskap

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Rammetilskudd		-4 604 124	-4 888 875	-4 960 518	-4 914 400	-46 118	-4 960 518	-46 118
Inntekts- og formuesskatt		-3 294 302	-3 434 388	-3 374 388	-3 362 274	-12 114	-3 374 388	-12 114
Andre generelle driftsinntekter		-83 566	-140 300	-223 500	-237 099	13 599	-223 500	13 599
Sum generelle driftsinntekter		-7 981 992	-8 463 563	-8 558 406	-8 513 773	-44 633	-8 558 406	-44 633
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		7 972 564	7 479 052	7 484 320	8 298 188	-813 868	8 387 396	89 208
Avskrivninger	4	0	0	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter		7 972 564	7 479 052	7 484 320	8 298 188	-813 868	8 387 396	89 208
Brutto driftsresultat		-9 429	-984 511	-1 074 086	-215 585	-858 501	-171 010	44 575
Renteinntekter		-324 456	-404 513	-367 513	-356 225	-11 288	-367 513	-11 288
Utbytter		-1 935	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-30 626	-20 000	-33 000	-34 621	1 621	-33 000	1 621
Renteutgifter		593 604	757 359	733 359	733 022	337	733 359	337
Avdrag på lån	10	460 349	478 362	478 362	478 362	0	478 362	0
Netto finansutgifter		696 937	811 208	811 208	820 538	-9 330	811 208	-9 330
Motpost avskrivninger	4	-799 334	0	0	-862 548	862 548	-862 548	0
Netto driftsresultat		-111 826	-173 303	-262 878	-257 595	-5 283	-222 350	35 245
Disponering eller dekning av netto driftsresultat								
Overføring til investering	13	291 545	188 440	342 634	460 143	-117 509	391 482	-68 661
Avsetninger til bundne driftsfond	13	458 970	9 941	9 941	550 291	-540 350	15 177	-535 115
Bruk av bundne driftsfond	13	-440 463	-1 626	-1 626	-631 034	629 408	-62 554	568 480
Avsetninger til disposisjonsfond	13	151 135	35 837	155 937	170 419	-14 481	155 937	-14 481
Bruk av disposisjonsfond	13	-349 362	-59 289	-244 008	-292 224	48 216	-277 692	14 531

Årsmelding 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0	0	0	0
Sum		111 826	173 303	262 878	257 595	5 283	222 350	-35 245
disponeringer eller dekning av netto driftsresultat								
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0	0	0

Kommentar til skjema § 5-4 Bevilgningsoversikt - drift

Avskrivninger i 5-4.1 inngår i sum bevilgning netto iht 5-4.2

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Politisk ledelse og kontroll		68 641	60 952	66 452	64 567	1 885	66 452	1 885
Administrasjon		308 268	311 915	312 783	296 271	16 512	311 721	15 450
Herav:								
Overføring til investering		0	0	0	3 047	-3 047	3 047	0
Bruk av bundne driftsfond		-2	0	0	0	0	0	0
Eiendom		365 192	194 616	207 043	387 342	-180 299	382 840	-4 502
Herav:								
Overføring til investering		395	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond		534	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond		-980	0	0	0	0	0	0
Kompetanse		3 508 505	3 323 074	3 300 088	3 594 811	-294 723	3 591 378	-3 434
Herav:								
Overføring til investering		37 156	0	0	44 672	-44 672	44 672	0
Avsetninger til bundne driftsfond		106 513	9 628	9 628	120 997	-111 369	677	-120 320
Bruk av bundne driftsfond		-91 612	-1 626	-1 626	-93 662	92 036	-6 345	87 317
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0	-33 684	33 684	-33 684	0
Regional utvikling		146 829	160 114	162 730	151 808	10 922	160 333	8 525
Herav:								
Avsetninger til bundne driftsfond		29 223	0	0	20 210	-20 210	2 500	-17 710

Årsmelding 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Bruk av bundne driftsfond		-25 440	0	0	-28 664	28 664	-30 241	-1 577
Samferdsel		1 481 154	1 635 902	1 605 102	1 582 172	22 931	1 612 742	30 570
Herav:								
Overføring til investering		25 000	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond		276 262	0	0	369 963	-369 963	0	-369 963
Bruk av bundne driftsfond		-285 917	0	0	-388 354	388 354	0	388 354
Bruk av disposisjonsfond		-25 000	0	0	-86	86	0	86
Kultur og folkehelse		300 298	296 293	297 693	298 409	-716	295 930	-2 480
Herav:								
Overføring til investering		657	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond		44 961	0	0	34 964	-34 964	12 000	-22 964
Bruk av bundne driftsfond		-18 622	0	0	-33 455	33 455	-25 968	7 487
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0	-2 626	2 626	0	2 626
Veg		1 579 702	1 089 431	1 110 331	1 594 308	-483 976	1 598 963	4 656
Herav:								
Overføring til investering		22 874	0	0	68 661	-68 661	0	-68 661
Avsetninger til bundne driftsfond		95	0	0	4 157	-4 157	0	-4 157
Bruk av bundne driftsfond		-17 874	0	0	-85 518	85 518	0	85 518
Tannhelse		341 113	343 813	344 656	358 210	-13 554	357 668	-543
Herav:								
Overføring til investering		4 600	0	0	1 129	-1 129	1 129	0
Avsetninger til bundne driftsfond		1 384	313	313	0	313	0	0
Bruk av bundne driftsfond		-16	0	0	-1 381	1 381	0	1 381
Finansiering		-42 949	71 255	85 755	-29 341	115 096	-22 844	6 497
Netto styringsramme		8 056 754	7 487 367	7 492 635	8 298 557	-805 923	8 355 182	56 625
Herav:								
Overføring til investering		90 683	0	0	117 509	-117 509	48 848	-68 661
Administrasjon		0	0	0	3 047	-3 047	3 047	0
Eiendom		395	0	0	0	0	0	0
Kompetanse		37 156	0	0	44 672	-44 672	44 672	0
Samferdsel		25 000	0	0	0	0	0	0
Kultur og folkehelse		657	0	0	0	0	0	0
Veg		22 874	0	0	68 661	-68 661	0	-68 661
Tannhelse		4 600	0	0	1 129	-1 129	1 129	0
Avsetninger til bundne driftsfond		458 970	9 941	9 941	550 291	-540 350	15 177	-535 115
Eiendom		534	0	0	0	0	0	0

Årsmelding 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Kompetanse		106 513	9 628	9 628	120 997	-111 369	677	-120 320
Regional utvikling		29 223	0	0	20 210	-20 210	2 500	-17 710
Samferdsel		276 262	0	0	369 963	-369 963	0	-369 963
Kultur og folkehelse		44 961	0	0	34 964	-34 964	12 000	-22 964
Veg		95	0	0	4 157	-4 157	0	-4 157
Tannhelse		1 384	313	313	0	313	0	0
Bruk av bundne driftsfond		-440 463	-1 626	-1 626	-631 034	629 408	-62 554	568 480
Administrasjon		-2	0	0	0	0	0	0
Eiendom		-980	0	0	0	0	0	0
Kompetanse		-91 612	-1 626	-1 626	-93 662	92 036	-6 345	87 317
Regional utvikling		-25 440	0	0	-28 664	28 664	-30 241	-1 577
Samferdsel		-285 917	0	0	-388 354	388 354	0	388 354
Kultur og folkehelse		-18 622	0	0	-33 455	33 455	-25 968	7 487
Veg		-17 874	0	0	-85 518	85 518	0	85 518
Tannhelse		-16	0	0	-1 381	1 381	0	1 381
Bruk av disposisjonsfond		-25 000	0	0	-36 396	36 396	-33 684	2 712
Kompetanse		0	0	0	-33 684	33 684	-33 684	0
Samferdsel		-25 000	0	0	-86	86	0	86
Kultur og folkehelse		0	0	0	-2 626	2 626	0	2 626
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		7 972 564	7 479 052	7 484 320	8 298 188	-813 868	8 387 396	89 208
Politisk ledelse og kontroll		68 641	60 952	66 452	64 567	1 885	66 452	1 885
Administrasjon		308 269	311 915	312 783	293 224	19 559	308 674	15 450
Eiendom		365 243	194 616	207 043	387 342	-180 299	382 840	-4 502
Kompetanse		3 456 448	3 315 072	3 292 086	3 556 489	-264 403	3 586 059	29 570
Regional utvikling		143 046	160 114	162 730	160 262	2 469	188 074	27 812
Samferdsel		1 490 809	1 635 902	1 605 102	1 600 648	4 454	1 612 742	12 093
Kultur og folkehelse		273 302	296 293	297 693	299 527	-1 833	309 897	10 371
Veg		1 574 608	1 089 431	1 110 331	1 607 009	-496 677	1 598 963	-8 046
Tannhelse		335 145	343 501	344 344	358 462	-14 119	356 538	-1 924
Finansiering		-42 949	71 255	85 755	-29 341	115 096	-22 844	6 497

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	4	2 745 073	2 038 010	2 255 213	2 756 795	-501 582	2 321 186	-435 609
Tilskudd til andres investeringer		1 686	0	3 000	1 433	1 567	3 000	1 567
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	15 636	3 900	25 619	27 380	-1 761	25 621	-1 760
Utlån av egne midler	6	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	10	2 921	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter		2 765 317	2 041 910	2 283 832	2 785 608	-501 776	2 349 807	-435 802

Årsmelding 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Kompensasjon for merverdiavgift		-489 090	-290 887	-321 700	-489 657	167 958	-331 895	157 762
Tilskudd fra andre		-616 156	-161 200	-74 200	-458 359	384 159	-81 010	377 349
Salg av varige driftsmidler	4	-25 849	-94 000	-149 200	-152 085	2 885	-149 220	2 865
Salg av finansielle anleggsmidler	15	-48	0	0	-4 329	4 329	0	4 329
Utdeling fra selskaper		0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	6	-4 117	0	0	-3 617	3 617	0	3 617
Bruk av lån	9	-1 205 643	-1 307 383	-1 396 098	-1 211 814	-184 284	-1 390 598	-178 784
Sum investeringsinntekter		-2 340 902	-1 853 470	-1 941 198	-2 319 860	378 662	-1 952 723	367 137
Overføring fra drift	13	-291 545	-188 440	-342 634	-460 143	117 509	-391 527	68 616
Avsetninger til bundne investeringsfond	13	55 544	0	0	37 052	-37 052	110	-36 943
Bruk av bundne investeringsfond	13	-36 414	0	0	-42 658	42 658	-5 666	36 992
Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	13	-152 000	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-424 415	-188 440	-342 634	-465 748	123 114	-397 083	68 665
Fremført til inndekning i senere år (udekket)		0	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Administrasjon								
Admin og fellestjenester		3 458	0	0	0	0	0	0
Nytt Fylkeshus		1 832	15 900	16 703	12 036	4 667	16 703	4 667
Steinkjer								
Ladejarlen skoleanlegg		60	0	0	0	0	0	0
Diverse investeringer administrasjon		0	0	0	3 809	-3 809	3 809	0
Sum Administrasjon		5 350	15 900	16 703	15 845	858	20 512	4 667
Eiendom								

Årsmelding 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Fylkets hus		826	5 300	4 438	3 542	896	4 438	896
Trondheim								
Omsetningsutgifter ved salg		0	0	0	1 084	-1 084	0	-1 084
Sum Eiendom		826	5 300	4 438	4 626	-188	4 438	-188
Kompetanse								
Admin og fellestjenester		2 089	0	0	0	0	0	0
Charlottenlund videregående skole		12 380	37 200	47 463	28 437	19 026	47 463	19 026
Cissi Klein videregående skole		296 946	340 000	454 260	470 179	-15 919	454 260	-15 919
Fosen videregående skole		51 476	100 000	93 118	88 342	4 776	93 118	4 776
Guri Kunna videregående skole		2 318	40 000	15 153	11 042	4 111	15 153	4 111
Kyrksæterøra videregående skole		52 974	0	2 000	985	1 015	2 000	1 015
Johan Bojer videregående skole		117 353	0	2 500	119	2 381	2 500	2 381
Levanger videregående skole		580	0	0	0	0	0	0
Malvik videregående skole		0	10 500	0	0	0	0	0
Melhus videregående skole		26 714	9 000	32 472	22 195	10 277	32 472	10 277
Meråker videregående skole		1 117	760	343	15	328	343	328
Mære landbruksskole		266	450	898	73	825	898	825
Olav Duun videregående skole		-1 382	0	0	0	0	0	0
Ole Vig videregående skole		281	4 400	0	0	0	0	0
Oppdal videregående skole		12 834	0	1 500	-1 981	3 481	1 500	3 481
Orkdal videregående skole		1 913	4 000	3 298	73	3 225	3 298	3 225
Rørros videregående skole		43 436	0	11 000	8 411	2 589	11 000	2 589
Skjetlein videregående skole		1 053	20 900	5 000	4 772	228	5 000	228
Tiller videregående skole		7 502	0	4 000	3 755	245	4 000	245
Trondheim katedralskole		157 637	235 000	289 800	334 066	-44 266	289 800	-44 266
Verdal videregående skole		153 259	150 000	237 782	277 126	-39 344	237 782	-39 344
Ytre Namdal videregående skole		0	0	7 813	5 401	2 412	7 813	2 412
Ålfjord videregående skole		65 750	0	600	1 252	-652	600	-652
Skolebruksplan		5 283	1 300	658	3 712	-3 054	658	-3 054
Bedre skolebygg		8 928	5 200	3 137	119	3 018	3 137	3 018
Energi- og miljøinvestering skolebygg		2 505	5 200	2 378	3 316	-938	2 378	-938
Teknisk oppgradering skolebygg		28 679	20 700	8 666	8 274	392	8 666	392

Årsmelding 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Utstyr skoler, finansiert fra driftramme		57 202	0	0	60 848	-60 848	60 848	0
Utstyr THYF, finansiert av drift		1 318	0	0	0	0	0	0
Sum Kompetanse		1 110 409	984 610	1 223 839	1 330 531	-106 692	1 284 687	-45 844
Regional utvikling								
Inventar		322	0	0	0	0	0	0
Sum Regional utvikling		322	0	0	0	0	0	0
Samferdsel								
Miljøpakken (MP) samlet prosjektportefølje		0	0	0	46	-46	0	-46
Bussdepot Trondheim		2 211	94 100	3 227	3 578	-351	3 227	-351
Hvilebrakker		2 270	0	1 339	1 365	-26	1 339	-26
Knutepunktutvikling		1 109	15 700	15 095	220	14 875	15 095	14 875
Kollektiv infrastruktur		0	5 400	5 400	1 204	4 196	5 400	4 196
Søkeportal skoleskyss		0	0	541	170	371	541	371
Ferje- og hurtigbåtkai Eidshaug		3 958	0	10 092	8 426	1 666	10 092	1 666
Endring ferjekai for å tilfredsstille nye krav N400		0	26 200	26 200	6 610	19 590	26 200	19 590
Ferjekai Dyrøy		20 208	0	0	665	-665	0	-665
Fremtidige ferjekaier		138	0	0	0	0	0	0
Ladeinfrastruktur hurtigbåtkai		37 894	7 400	20 683	15 351	5 332	20 683	5 332
Trondheim terminal		2 659	0	0	-188	188	0	188
Sum Samferdsel		70 447	148 800	82 577	37 448	45 129	82 577	45 129
Kultur og folkehelse								
Diverse investeringer kulturaktivitet		500	0	0	0	0	0	0
Sum Kultur og folkehelse		500	0	0	0	0	0	0
Veg								
Fosenvegene		103 007	52 200	11 746	-13 351	25 097	11 746	25 097
Laksevegen del 1		6 570	0	0	20	-20	19	-1
Fosenvegene 3		8	2 100	1 132	12	1 120	1 132	1 120
Laksevegen Trinn 2		27 014	0	13 450	11 720	1 730	13 431	1 711
Fv 17/720 Østvik - Sprova/Malm		-811	0	973	222	751	973	751
Fv 704 Rødde-Tanem		-1 485	0	3 135	858	2 277	3 135	2 277
Fv714 Dolmsundbrua		0	0	515	0	515	515	515
Bompengeutredning		901	0	4 036	63	3 973	4 036	3 973
Fv6448 Knarrlagsund bru		116	15 600	27 020	21 751	5 269	27 020	5 269
Laksevegen nord		7 422	20 900	34 139	24 006	10 133	34 139	10 133
Jøa til land		842	6 800	5 922	7 018	-1 096	5 922	-1 096
Orkdalspakken		2 388	4 400	5 688	529	5 159	5 688	5 159
Fv6874 Rundkjøring Levanger vgs		0	0	4 000	2 512	1 488	4 000	1 488
Mindre veganlegg		31 758	21 400	52 400	39 735	12 665	52 400	12 665
Mindre bruanlegg		4 891	0	1 300	5 537	-4 237	5 200	-337
Frøya tunellen, forskriftstiltak		33 588	243 000	171 680	34 747	136 933	171 680	136 933

Årsmelding 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Frøya tunellen, fornyings tiltak		329 648	86 600	86 695	271 135	-184 440	86 695	-184 440
Fornyingsprogram inkl. veglys		241 310	136 700	197 965	210 873	-12 908	204 465	-6 408
Fornyning bru		77 073	68 100	73 952	47 007	26 945	70 052	23 045
Gang og sykkelveger		70 372	90 700	72 069	62 494	9 575	82 069	19 575
Trafikksikkerhetstiltak		8 100	5 200	9 701	8 394	1 307	9 701	1 307
Miljøtiltak		6 309	14 000	16 868	17 678	-810	16 868	-810
Planlegging		13 705	10 000	13 945	5 722	8 223	-2 555	-8 277
Grunnerverv		45	0	0	59	-59	0	-59
Skredsikring		490	0	-1 354	417	-1 771	-1 354	-1 771
Miljøpakken (MP) samlet prosjektportefølje		585 357	84 100	97 481	606 541	-509 060	97 481	-509 060
Sum Veg		1 548 619	861 800	904 458	1 365 696	-461 238	904 458	-461 238
Tannhelse								
Oppgradering tannklinikker		1 882	2 600	2 302	1 259	1 043	2 302	1 043
Meldal tannklinikk		1 719	0	814	63	751	814	751
Hitra tannklinikk		0	5 200	5 200	7	5 193	5 200	5 193
Åfjord tannklinikk		0	6 000	6 000	5	5 995	6 000	5 995
Malvik tannklinikk		0	7 800	7 800	0	7 800	7 800	7 800
Melhus tannklinikk		0	0	1 082	0	1 082	1 082	1 082
Stjørdal tannklinikk		25	0	0	0	0	0	0
Diverse investeringer tannhelse		4 975	0	0	1 316	-1 316	1 316	0
Sum Tannhelse		8 601	21 600	23 198	2 649	20 549	24 514	21 865
Investeringer i varige driftsmidler		2 745 073	2 038 010	2 255 213	2 756 795	-501 582	2 321 186	-435 609

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Finansiering investering		1 659	0	3 000	0	3 000	3 000	3 000
MP Fv. 6654		0	0	0	4	-4	0	-4
Ringvålvegen, fortau, Nytrøringen- Skogly								
Fv 17/720		25	0	0	0	0	0	0
Dyrstad-Østvik								
Fv717 Sund- Bradden - byggherrekost (Fosen1/2)		0	0	0	29	-29	0	-29
MP Fv. 6650		0	0	0	200	-200	0	-200
Kongens Gate (17102M)								
Batterigata (Forberedende arbeid til Kongens Gate)		2	0	0	0	0	0	0

Årsmelding 2024

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Fv763 Lein-Binde- Gusthaugen gsv		0	0	0	1 200	-1 200	0	-1 200
Tilskudd til andres investeringer		1 686	0	3 000	1 433	1 567	3 000	1 567

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Egenkapitalinnskudd KLP		3 633	3 900	3 900	3 834	66	3 900	66
Finansiering investering		10 000	0	0	0	0	0	0
Finanstransaksjoner -Kjøp av aksjer og andeler		2 000	0	21 719	23 545	-1 826	21 719	-1 826
Andelskapital Allskog Mære vgs		3	0	0	2	-2	2	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		15 636	3 900	25 619	27 380	-1 761	25 621	-1 760

4. Utlån

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Utlån av egne midler		0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4		2 762 396	2 041 910	2 283 832	2 785 608	-501 776	2 349 807	-435 802

Balanseregnskapet etter § 5-8

§ 5-8. Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		34 054 453	31 836 906
I. Varige driftsmidler		28 203 773	26 307 217
1. Faste eiendommer og anlegg	4	27 943 905	26 082 505
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	259 868	224 712
II. Finansielle anleggsmidler		415 049	393 062
1. Aksjer og andeler	5	331 617	306 014
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	6	83 431	87 048
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	11	5 435 632	5 136 627
B. Omløpsmidler		4 181 008	4 394 025
I. Bankinnskudd og kontanter		2 354 752	2 671 242
II. Finansielle omløpsmidler		683 574	648 953
1. Aksjer og andeler	7	683 574	648 953
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 142 683	1 073 830
1. Kundefordringer		166 262	122 626
2. Andre kortsiktige fordringer		555 804	529 327
3. Premieavvik	11	420 617	421 876
Sum eiendeler		38 235 461	36 230 932

Årsmelding 2024

EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital	13	-17 149 517	-16 235 309
I. Egenkapital drift		-1 964 591	-2 167 139
1. Disposisjonsfond	13	-1 230 106	-1 351 911
2. Bundne driftsfond	13	-734 485	-815 228
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-152 535	-158 140
1. Ubundet investeringsfond		-100 452	-100 452
2. Bundne investeringsfond		-52 083	-57 688
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		-15 032 392	-13 910 031
1. Kapitalkonto	2	-15 186 220	-14 063 859
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		153 828	153 828
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-19 052 485	-17 828 613
I. Lån		-13 279 493	-12 417 355
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	-8 994 493	-5 982 355
2. Obligasjonslån		-4 285 000	-6 435 000
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse		-5 772 992	-5 411 258
E. Kortsiktig gjeld		-2 033 459	-2 167 009
I. Kortsiktig gjeld		-2 033 459	-2 167 009
1. Leverandørgjeld	14	-823 197	-877 640
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 210 262	-1 289 369
5. Premieavvik		0	0
Sum egenkapital og gjeld		-38 235 461	-36 230 932
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		184 252	55 566
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-184 252	-55 566
Kontrollsum balanse		0	0

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Rev. bud. 2024	Avvik i kr
Rammetilskudd		-4 604 124	-4 888 875	-4 960 518	-4 914 400	-46 118	-4 960 518	-46 118
Innteks- og formuesskatt		-3 294 302	-3 434 388	-3 374 388	-3 362 274	-12 114	-3 374 388	-12 114
Andre skatteinntekter		0	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-496 142	-569 404	-652 604	-676 334	23 730	-661 022	15 312
Overføringer og tilskudd fra andre		-2 019 448	-1 323 843	-1 324 843	-2 265 329	940 486	-1 374 164	891 164
Brukerbetalinger		-73 378	-84 256	-84 256	-83 755	-501	-92 813	-9 058
Salgs- og leieinntekter		-243 754	-202 128	-202 128	-231 109	28 981	-194 680	36 429
Sum driftsinntekter		-10 731 149	-10 502 894	-10 598 737	-11 533 201	934 464	-10 657 586	875 615
Lønnsutgifter		2 940 140	2 927 659	2 942 359	3 095 738	-153 378	2 987 371	-108 367
Sosiale utgifter		737 895	762 535	762 535	766 035	-3 500	776 761	10 726
Kjøp av varer og tjenester		4 851 860	4 668 118	4 711 341	5 118 258	-406 918	4 552 695	-565 563
Overføringer og tilskudd til andre		1 415 659	1 175 535	1 123 880	1 500 211	-376 331	1 324 328	-175 883
Avskrivninger	4	799 334	0	0	862 548	-862 548	862 548	0
Sum driftsutgifter		10 744 887	9 533 847	9 540 115	11 342 790	-1 802 675	10 503 703	-839 086
Brutto driftsresultat		13 738	-969 047	-1 058 622	-190 411	-868 211	-153 882	36 529
Renteinntekter		-348 306	-419 013	-382 013	-381 357	-656	-383 677	-2 320
Utbytte		-3 151	-1 200	-1 200	-1 623	423	-1 200	423
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler		-30 626	-20 000	-33 000	-34 621	1 621	-33 000	1 621
Renteutgifter		594 125	757 595	733 595	734 603	-1 008	733 595	-1 008
Avdrag på lån	10	461 728	478 362	478 362	478 362	0	478 362	0
Netto finansutgifter		673 770	795 744	795 744	795 364	380	794 080	-1 284
Motpost avskrivninger	4	-799 334	0	0	-862 548	862 548	-862 548	0
Netto driftsresultat		-111 826	-173 303	-262 878	-257 595	-5 283	-222 350	35 245
Disponering eller dekning av netto driftsresultat								
Overføring til investering	13	291 545	188 440	342 634	460 143	-117 509	391 482	-68 661
Avsetninger til bundne driftsfond	13	458 970	9 941	9 941	550 291	-540 350	15 177	-535 115
Bruk av bundne driftsfond	13	-440 463	-1 626	-1 626	-631 034	629 408	-62 554	568 480
Avsetninger til disposisjonsfond	13	151 135	35 837	155 937	170 419	-14 481	155 937	-14 481
Bruk av disposisjonsfond	13	-349 362	-59 289	-244 008	-292 224	48 216	-277 692	14 531
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		111 826	173 303	262 878	257 595	5 283	222 350	-35 245
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt etter §5-9 drift og investering

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 Drift

	§5-9 Drift	A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	Vedtatt av underordnet organ etter delegert myndighet	Sum
1	Netto driftsresultat			-257 594
2	Avsetning til bundne driftsfond			550 291
3	Bruk av bundne driftsfond			-631 034
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	342 634	48 893	391 527
5	Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	155 937	76 003	231 940
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-244 008	33 684	-277 692
7	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk			0
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)			7 438
9	Strykning av overføring til investering			68 618
10	Strykning av avsetninger til disposisjonsfond			- 76 360
11	Strykning av dekning av tidligere års merforbruk			
12	Strykninger av bruk av disposisjonsfond			304
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger			0
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger			
15	Bruk av disposisjonsfond for inndeckning av tidligere års merforbruk			
16	Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk			
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond			0
18	Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)			0

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner etter § 5-9 – Investering

§5-9 Investering		A	B	C
		Vedtatt av fylkestinget i årsbudsjettet	organ etter delegert myndighet	Sum
1	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån			1 677 561
2	Avsetninger til bundne investeringsfond			37 052
3	Bruk av bundne investeringsfond			-42 657
4	Budsjettert bruk av lån	-1 390 598		-1 390 598
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og	-342 634	-48 893	-391 527
6	investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter			0
7	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til			0
8	Dekning av tidligere års udekket beløp			0
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)			-110 169
10	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond			
11	Strykning av bruk av lån			178 784
12	Strykning av overføring fra drift			- 68 615
13	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond			
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger			0
15	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond			
16	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).			0

Noter til regnskap

Notene henviser til regnskapsrapportene

Notene til årsregnskapet er gitt i henhold til regnskapsforskriften §§ 5-10 til 5-15. Notene gir tilleggsopplysninger for regnskapet 2024 og informasjon om sammenhengene mellom de ulike regnskapsdelene.

Fylkeskommunens forvaltningsområder

Årsregnskapet for Trøndelag fylkeskommune er utarbeidet iht. ny kommunelov § 14-6 og tilhørende Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner, jfr. §§ 3-5. Forskrift heretter benevnt som regnskapsforskrift.

Fylkeskommunens årsberetning utarbeides iht. til kommunelovens § 14-7. Årsberetningen og administrasjonens årsmelding legges fram for fylkestinget som et selvstendig dokument.

Fylkeskommunens årsregnskap viser økonomisk resultat og utvikling for fylkeskommunens primærvirksomheter.

Organisering av rapporten

Årsregnskapet omfatter forskriftsrapporter med hovedoversikter og regnskapsskjema.

Dokumenter som inngår i årsregnskapet:

- Bevilgningsoversikt drifts-, investeringsregnskap iht. til regnskapsforskriften §§ 5-4 og 5-5.
- Økonomisk oversikt drift etter art og økonomisk oversikt balanse, regnskapsforskriften §§ 5-6 og 5-8.
- Noter iht. regnskapsforskriftens §§ 5-10 til 5-15.
- Rapporter for intern, administrativ drift –med balanseregnskap og oversikt anleggsmidler-

Prinsipper for regnskapsføringen

Regnskapet er ført etter gjeldende lover og regler, med følgende hovedprinsipp:

- Anordningsprinsippet. Det vil si at alle kjente utgifter og inntekter i regnskapsåret er tatt med
- Ubenyttede eksterne, øremerkede tilskudd og inntekter for øvrig, er avsatt til bundne driftsfond og påvirker dermed ikke resultatet
- Skillet mellom drift og investering er basert på regnskapsforskriften og KRS 4.
- Brutto prinsippet
- Pensjonskostnader, pensjonsmidler og –forpliktelser er ført i henhold til regnskapsforskriftens § 3-5.
- Utgiftsføring på avdeling/seksjoner er budsjettert og regnskapsført uten merverdiavgift. Dette gjelder utgiftstyper som berettiger momskompensasjon.
- Driftsregnskapet er avsluttet iht. regnskapsforskriftens § 4-3.
- Kompensasjon for investeringsmerverdiavgift er i henhold til gjeldende regler, ført direkte i investeringsregnskapet
- Prosjekter i investeringsregnskapet med øremerkede midler eller med overføring fra driftsregnskapet er avsluttet i balanse. Andre prosjekter er avsluttet mot felles budsjettert finansiering eller refusjoner og tilskudd. Lånemidler er tatt opp etter behov med 987 millioner kroner.
- Investeringsregnskapet er generelt avsluttet i henhold til regnskapsforskriften.

Arbeidskapitalen defineres som omløpsmidler med fradrag av kortsiktig gjeld. Tilgang på og bruk av midler, slik det er spesifisert under kapittel 2 i denne rapporten, påvirker arbeidskapitalen. En reduksjon i arbeidskapitalen betyr at forbruket av midler er større enn anskaffelsen av midler, og motsatt.

Note 1 - Arbeidskapital

Arbeidskapitalen er utgangspunktet for en nærmere vurdering av likviditeten eller likviditetsgraden, og dermed fylkeskommunens evne til å møte løpende forpliktelser. I kommunal økonomi og finansforvaltning generelt, bør arbeidskapitalen være minst 4-5 % av driftsinntektene eller likviditetsgraden bør være minimum 2. Pr. 31.12.2024 var arbeidskapitalen på 2147 millioner kroner eller 18,5 % av sum driftsinntekter. Arbeidskapitalen viser fylkeskommunens evne til å dekke sine betalingsforpliktelser.

Årsmelding 2024

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.1	Omløpsmidler	4 181 007 787,95	4 394 025 430,13	
2.3	Kortsiktig gjeld	2 033 458 663,82	2 167 009 333,15	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		2 147 549 124,13	2 227 016 096,98	-79 466 972,85
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				-128 686 052,10
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				-208 153 024,95

Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	11 533 200 989,34	600 - 905	1 100 101 072,73	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	11 342 789 535,64	010 - 500, 690	2 758 227 965,85	
+ Avskrivninger				
590	862 547 568,44			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	417 600 967,31	910, 920, 929	1 219 759 222,90	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	1 212 965 023,75	510, 520, 529	27 380 320,43	
Sum/differanse	257 594 965,70	Sum/differanse	-465 747 990,65	-208 153 024,95

Avstemming mellom regnskapsdelene	
Differanse	0,00

Note 2 - Kapitalkonto

Kapitalkontoen inngår i egenkapitalen sammen med egenkapitalens fondsdelt, og er en del av det totale verdikretsløpet. Kapitalkontoen har en egen funksjon i fylkeskommuneregnskapet og viser hovedsakelig den samlede egenfinansiering av anleggsmidler.

	DEBET		KREDIT
Saldo 01.01.2024 (underskudd i kapital)		Saldo 01.01.2024 (kapital)	14 063 859 184
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	862 547 568	Aktivert fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	2 756 795 218
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	31 014	Reversert nedskrivning eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	2 338 756
Salg aksjer/andeler	4 328 609	Kjøp av aksjer/andeler	23 546 751
Nedskrivning aksjer/andeler		gevinst salg aksjer/andeler	2 551 109
Avdrag på utlån	3 616 666	Utlån	0
Avskrivning på utlån		Avdrag på eksterne lån	478 362 000
Bruk av lånemidler	1 211 813 948	Endring pensjonsmidler KLP	299 005 477
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	361 734 205	Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	3 833 569
Endring pensjonsmidler SPK			
Endring pensjonsmidler KLP			
Balanse 31.12.(kapital)		Balanse 31.12. (underskudd i kapital)	-15 186 220 054
	2 444 072 011		2 444 072 011

Note 3 - Prinsippendringer

Det har ikke vært prinsippendringer av vesentlig betydning i 2024.

Note 4 - Anleggsmidler

Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende avskrivningsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

Årsmelding 2024

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggsmidler i form av utstyr, transportmidler og eiendommer er spesifisert nærmere nedenfor. Henvisningene er hovedgrupper i balansen.

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 5 år	20,0 %	7 144 408	2 381 362	7 745 513	-	12 508 559
Anlegg 10 år	10,0 %	148 702 273	23 570 566	42 899 034	31 014	167 999 727
Anlegg 10 år	10,0 %	68 865 373	9 747 648	20 241 669	-	79 359 394
Sum		224 712 054	35 699 576	70 886 216	31 014	259 867 680

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 20 år	5,0 %	146 080 938	10 912 951	1 600 959	-	136 768 946
Anlegg 40 år	2,5 %	3 891 081 714	109 762 611	1 318 612 444	-	5 099 931 548
Anlegg 40 år skolebygg	2,5 %	5 869 489 301	222 155 068	-	(2 338 756)	5 649 672 989
Anlegg 40 år veg	2,5 %	16 025 462 065	479 792 401	1 365 695 599	-	16 911 365 264
Anlegg 50 år	2,0 %	132 053 908	4 224 962	-	-	127 828 945
Tomter	0,0 %	18 337 272	-	-	-	18 337 272
Sum		26 082 505 199	826 847 993	2 685 909 002	(2 338 756)	27 943 904 964

*1)	Sted	Anleggsmiddel	Beløp
	Rissa og Leksvik 2023 korr		(2 338 756)
	Sum		(2 338 756)

Totalsum	26 307 217 253	862 547 568	2 756 795 218	(2 307 742)	28 203 772 644
-----------------	-----------------------	--------------------	----------------------	--------------------	-----------------------

Note 5 - Aksjer og andeler

Årsmelding 2024

Orgnr	Konto	Selskapets navn	Anskaffelses- kost kr	Bokført aksjeverdi kr
	221110001	Aksjer og andeler sektor 110	9 000,00	9 000,00
932 519 194	221110002	Tidligfasefondet II AS	10 000 000,00	10 000 000,00
994 686 011	221152001	ATB AS	20 000 000,00	20 000 000,00
931 518 666	221152002	Fylkeshuset AS 100 aksj. a 1000	100 000,00	100 000,00
979 615 361	221152003	Tjeldbergodden Utv.AS/4831 aksj. a 93,13	449 911,03	449 911,03
967 544 256	221152005	Grønt Hjerte Partner 900 à 1000/8500 à 100 pr 2015	9 400 000,00	9 400 000,00
988 488 402	221152006	Midtnorsk Filmsenter AS 67 aksjer	33 500,00	33 500,00
935 162 718	221152008	Vegamot AS 600 aksjer a 3.500,-	2 121 478,00	2 121 478,00
976 774 892	221152009	Trondheim Bilkollektiv SA 11 andeler à 2500,-	30 000,00	30 000,00
915 785 905	221152010	Kolstad Arena AS 228 aksjer a 100, inkl stiftelseskost. 4332	27 132,00	27 132,00
917 091 579	221152011	Filminvest3 AS 200 aksjer a 1000,-	200 000,00	200 000,00
999 287 204	221152012	Meldalshallen eier 100%	2 000 000,00	2 000 000,00
	221152013	A/L Biblioteksentralen 30 a 300	9 000,00	9 000,00
925 535 974	221152014	Grønt Hjerte AS 1000 aksjer på kr 4000, overkurs kr 900 pr aksje i 2020 og kr 33600 pr aksje i 2022	38 500 000,00	38 500 000,00
923 418 849	221152015	Nord-Trøndelag Eiendom II AS, 30000 aksjer på kr 1, 100% eid	30 000,00	30 000,00
	221200001	Leierettigheter studenthybler	7,00	7,00
	221200002	Hybelrettigheter Sverresgt. 8	3,00	3,00
978 650 902	221200003	Midtnorsk Opplæring 3 aksjer à 100	3 000,00	3 000,00
988 067 075	221200004	Oll Trøndersk mat og drikke AS 24 aksjer à 5000	121 800,00	121 800,00
	221200005	Hemne Kraftlag - andeler	400,00	400,00
	221200006	Midt-Norsk reiseliv - andelsbevis	300 000,00	300 000,00
961 245 117	221200007	Trøndelag Reiseliv AS	333 000,00	333 000,00
984 829 906	221200008	Leiv Eirikssons Nyskaping AS 14969 aksjer	14 969,00	14 969,00
993 595 675	221200009	Museene i Sør-Trøndelag	760 880,00	760 880,00
914 886 252	221200010	Blått kompetansesenter, 1950000 aksjer à 1	1 950 000,00	1 950 000,00
916 501 013	221200011	Kunsthall Trondheim AS 110 aksjer à 1000	110 000,00	110 000,00
917 663 513	221200012	STFK eiendom AS	10 042 570,00	10 042 570,00
993 793 515	221200013	Idrettstunet AS	7 796 349,00	7 796 349,00
995 802 082	221200014	Sportstunet AS	11 288 682,00	11 288 682,00
956 298 660	221200015	Stiklestad nasjonale kultursenter	8 000 000,00	8 000 000,00
994 933 787	221200016	Turneteateret i Trøndelag AS	4 200 000,00	4 200 000,00
929 101 898	221200017	Steinkjerhallen AS 40 aksjer	10 040 000,00	10 040 000,00
991 500 502	221200021	Museet Midt IKS	150 000,00	150 000,00
998 528 011	221200022	Sikkerhetssenter AS Rørvik	-	-
	221200023	div mindre andeler	128 262,00	128 262,00
985 483 450	221200024	Børgin maskinlag	500,00	500,00
928 113 493	221200026	Steinkjer fylkeshus AS 2000 aksjer a 1000	6 000 000,00	6 000 000,00
914 886 252	221200027	Blått Kompetansesenter Eiendom AS 1386 aksjer	5 000 000,00	5 000 000,00
989 140 108	221200028	Allskog SA andeler Mære vgs	7 904,60	7 904,60
830 689 192	221200029	Klingavegen 2 AS	15 000 000,00	15 000 000,00
925 389 145	221200030	Rørvik Rorbuer AS eier 100%	18 045 222,19	18 045 222,19
986 399 445	221395001	Innovasjon Norge, andel 2,58 %	1 010 526,00	1 010 526,00
931 946 986	221450001	Såkorn 1 Midt AS	1 500 000,00	1 500 000,00
938 708 606	221550001	KLP egenkapitalinnskudd	123 107 589,00	123 107 589,00
	221650002	Innsk. Idrettshall Oppdal Vgs	1 200 000,00	1 200 000,00
	221650003	Innsk. Idrettshall Malvik Vgs	3 940 000,00	3 940 000,00
	221650004	Innsk. Idrettshall Melhus Vgs	5 424 000,00	5 424 000,00
	221650005	Innsk. Rissahallen FT 46/89	3 500 000,00	3 500 000,00
	221650006	Innsk. Idrettshall Hitra Vgs	3 600 000,00	3 600 000,00
	221650007	Innsk. Hemnehallen	3 503 525,00	3 503 525,00
	221650008	Innsk. Teknologisk inst.	165 000,00	165 000,00
919 902 310	221650009	Egenkapitalinnskudd Revisjon Midt-Norge	600 000,00	600 000,00
988 799 475	221650011	Egenkapitalinnskudd Konsek Trøndelag IKS	660 000,00	660 000,00
	221890001	Studentsamskipnaden 40 hybler a 30000	1 200 000,00	1 200 000,00
	221890002	Skjetlein gårdsbruk div. andeler	3 000,00	3 000,00
			331 617 209,82	331 617 209,82

Endringer 2024	
EK innskudd KLP	3 833 569,00
Andelskapital Allskog	1 529,24
Såkorn 1 Midt AS	1 500 000,00
Rørvik Rorbuer AS eier 100%	18 045 222,19
Sikkerhetssenter AS Rørvik	-1 777 500,00
Sportstunet AS	4 000 000,00
sum endring	25 602 820,43

Trøndelag fylkeskommune er medeier i Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS med eierandel 19%. I dette selskapet er det ikke innbetalt Egenkapitaltilskudd, men kun ordinært tilskudd hvert år.

Avstemming av aksjer og andeler:

Årsmelding 2024

Aksjer og andeler				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.21	Aksjer og andeler	331 617 209,82	306 014 389,39	25 602 820,43
Sum		331 617 209,82	306 014 389,39	25 602 820,43
Sum endring balanseregnskapet				25 602 820,43
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
		929	4 328 609,00	
		529	27 380 320,43	
		Differanse	23 051 711,43	23 051 711,43
Avstemming mellom regnskapsdelene		Beløp		
Differanse		2 551 109,00		
Salg av aksjer 221200022 Sikkerhetssenter AS Rørvik, gevinst		-2 551 109,00		
Ny differanse		0,00		

Note 6 - Utlån

Utlån i hele kroner		Restgjeld 2024	Restgjeld 2023	Endring 2024
222152003	Fylkeshuset AS	26 000 000	29 250 000	- 3 250 000
222200002	STFK Eiendom AS	27 700 000	27 700 000	-
222650001	Trondheim kommune Bibiliotek FU	15 658 000	15 658 000	-
222650002	Ålfjord kommune	8 873 342	9 240 008	- 366 666
222650003	Bjugn kommune	2 900 000	2 900 000	-
222650004	Ørland kommune	2 300 000	2 300 000	-
Sum utlån pr 31.12.2024		87 048 008	91 164 674	- 3 616 666

Utlån er finansiert, og om det er egne midler eller lån, mangler vi informasjon om.

Når det gjelder utlån så skal det iht. regnskapsprinsipper, ikke inntektsføres låneavdrag før de er betalt. Faktura på låneavdrag er utsendt i desember 2024 på følgende utlån og med betalingsforfall i 2025:

Fylkeshuset utsendt 31.12.24	3 250 000
Sum låneavdrag føres 2025	3 250 000

Note 7 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater

Plassering i:	Anskaffelsesverdi	IB 01.01.24	Verdiendring 2024	UB 31.12.2024
KLP pengemarked	2 459 129	4 221 795	220 652	4 442 447
Danske Invest Norsk Likv NO0010873680	300 000 000	323 826 716	17 059 555	340 886 271
Odin Likviditet A 100002527653 30.04.21	100 000 000	107 166 143	5 721 079	112 887 222
Storebrand likv B ISIN NO008000957 25.06.21	200 000 000	213 738 303	11 619 351	225 357 654
Sum	602 459 129	648 952 957	34 620 637	683 573 594

Verdiendring på KLP fra kjøpsår 2002 reinvesteres og kostpris endres hvert år.

Note 8 - Rentesikring

Det er i løpet av årene 2011 til 2019 inngått rentesikringsavtaler med oppstart fra juni 2011 til januar 2025. Iht. KRS 11 (F) pkt. 3.6 gis følgende noteopplysninger for sikringene:

1. Sikringene er, iht. Reglement for finans og gjeldsforvaltning pkt. 4.2.1, gjort som renteswaper.

Årsmelding 2024

2. Sikringene gjelder sikring av lånerisiko for å sikre finansiering av investeringer til lavest mulig rentekostnad, jfr. Reglement for finans og gjeldsforvaltning pkt. 4.1.
3. Sikringene har løpetid på opptil 14 år med sluttdatoer fra 15.01.25 til 02.01.39.

Fylkeskommunen har pr. 31.12.2024 følgende rentebytteavtaler:

Renteswap	Referanse	Startdato	Sluttdato	Lånebeløp	Fastrente (%)	Variabel rente (%)	
						31.12.2024	Markedsverdi
Danske Bank	39706525FO-04375	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,9700%	4,700 %	1 392 690
Danske Bank	39859974FO-0491T	15.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6900%	4,700 %	1 535 530
Danske Bank	39885362FO-0503J	19.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7100%	4,700 %	1 525 327
Danske Bank	39920614FO-0527M	21.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6600%	4,700 %	1 550 835
Danske Bank	39965553FO-05565	27.01.2015	15.01.2025	200 000 000	1,5900%	4,700 %	1 586 545
Danske Bank	40040979FO-0671Y	04.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,6000%	4,700 %	1 581 443
Danske Bank	40242579FO-0761P	27.02.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7800%	4,700 %	1 489 617
Danske Bank	40329038FO-0794M	10.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,9300%	4,700 %	1 413 096
Danske Bank	40354037FO-0804O	12.03.2015	15.01.2025	200 000 000	1,8800%	4,700 %	1 438 603
Danske Bank	40588031FO-09502	10.04.2015	15.01.2025	200 000 000	1,7600%	4,700 %	1 499 820
Danske Bank	55424789FO-BLZW1	03.05.2019	15.10.2029	400 000 000	2,0896%	4,700 %	34 536 117
Danske Bank	55425978FO-BLZW3	03.05.2019	16.10.2028	400 000 000	2,0342%	4,700 %	29 649 544
Danske Bank	55483850FO-BM15S	09.05.2019	15.10.2027	400 000 000	1,9518%	4,700 %	24 415 595
Danske Bank	55483851FO-BM15T	09.05.2019	15.10.2026	400 000 000	1,9056%	4,700 %	17 960 933
Danske Bank	73377274FO-C2ZC5	12.12.2025	12.12.2035	250 000 000	3,1190%		13 185 604
Danske Bank	73403181FO-C37CO	15.12.2025	17.12.2035	250 000 000	3,1850%		11 837 568
Danske Bank	75399027FO-C4KQX	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3240%		6 667 108
Danske Bank	75407654FO-C4KXP	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3510%		6 240 459
Danske Bank	55437117FO-BLZZL	15.01.2025	15.01.2031	400 000 000	2,4982%		29 836 912
Danske Bank	55481039FO-BM117	15.01.2025	15.01.2030	400 000 000	2,4025%		27 535 503
Danske Bank	55468715FO-BMOV7	15.01.2025	15.01.2032	400 000 000	2,5121%		33 376 218
Sum Danske Bank				5 700 000 000			250 255 068
Nordea	1069827/1354673	17.12.2014	16.12.2026	100 000 000	3,8890%	4,680 %	462 501
Nordea	1881217/3051246	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,6100%	4,690 %	17 566 389
Nordea	1881844/3052509	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,5900%	4,690 %	17 852 124
Nordea	1881845/3052510	02.03.2020	02.03.2033	200 000 000	2,5900%	4,690 %	17 852 124
Nordea	2000079/3452514	02.01.2025	03.01.2039	850 000 000	2,1900%	4,680 %	144 098 124
Sum Nordea				1 550 000 000			197 831 262
SpareBank 1 SMN	IRS39924	15.10.2026	15.10.2036	200 000 000	3,3700%		4 900 543
Sum totalt				7 450 000 000			452 986 873

Dette gir en markedsverdi pr. 31.12.2024 i vår favør på 452 986 873 millioner kroner.

Note 9 - Langsiktig gjeld

Årsmelding 2024

Motpart	Lånenummer	Avdragstype	Saldo i kroner	Basisrente	Margin	Rentesats pr 31.12.2024	Neste renteregulering	Forfall
Innlån bank:								
KLP	83175285566	Serie	153 079 722	NIBOR3M	0,600 %	5,2700%	17.03.2025	21.12.2037
KommunalBanken	KBN-20100314	Serie	250 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	19.06.2030
KommunalBanken	KBN-20100316	Serie	200 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	19.06.2030
KommunalBanken	KBN-20100882	Serie	13 363 700	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	18.12.2030
KommunalBanken	KBN-20110510	Serie	350 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	17.09.2031
KommunalBanken	KBN-20120156	Serie	200 000 000	NIBOR3M	0,600 %	5,2800%	19.03.2025	18.03.2037
KommunalBanken	KBN-20240188	Serie, grønt	650 000 000	NIBOR3M	0,500 %	5,2300%	03.01.2025	04.07.2044
KommunalBanken	KBN-20240267	Serie, grønt	377 000 000	NIBOR3M	0,500 %	5,2000%	28.02.2025	29.08.2044
KommunalBanken	KBN-20200428	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,390 %	5,0700%	20.01.2025	20.10.2026
KommunalBanken	KBN-20210169	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,249 %	4,9690%	10.02.2025	11.05.2026
KommunalBanken	KBN-20220166	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,430 %	5,1100%	24.03.2025	23.06.2025
KommunalBanken	KBN-20230089	Ingen avdrag	255 000 000	NIBOR3M	0,555 %	5,2650%	13.01.2025	13.04.2026
KommunalBanken	KBN-20230204	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,530 %	5,2100%	04.03.2025	04.03.2026
KommunalBanken	KBN-20230271	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,520 %	5,2200%	28.02.2025	28.08.2026
KommunalBanken	KBN-20230332	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,635 %	5,3150%	30.01.2025	30.10.2028
KommunalBanken	KBN-20230390	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	5,3300%	24.02.2025	22.11.2027
KommunalBanken	KBN-20240138	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,520 %	5,2100%	17.02.2025	16.05.2029
KommunalBanken	KBN-20240177	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,510 %	5,2000%	25.03.2025	25.06.2029
KommunalBanken	KBN-20240366	Ingen avdrag	250 000 000	NIBOR3M	0,555 %	5,2550%	17.02.2025	15.11.2029
KommunalBanken	KBN-20240406	Ingen avdrag	263 500 000	NIBOR3M	0,590 %	5,2800%	03.02.2025	04.02.2030
KLP	KLP-83176062714	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,630 %	5,3100%	10.03.2025	09.09.2025
KommunalBanken	KBN-20200115	Ingen avdrag	500 000 000	Fastrente		1,7630%	17.03.2025	17.03.2025
			8 461 943 422					
Obligasjoner:								
DnB	NO0010868250	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,374 %	5,0840%	07.02.2025	07.11.2025
Danske Bank	NO0010915242	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,319 %	4,9990%	18.03.2025	18.12.2025
Danske Bank	NO0012922527	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,428 %	5,1280%	24.02.2025	23.05.2025
Danske Bank	NO0012947557	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,518 %	5,2080%	20.02.2025	20.02.2026
Danske Bank	NO0013096321	Ingen avdrag	435 000 000	NIBOR3M	0,648 %	5,3180%	11.03.2025	11.12.2028
SEB	NO0013177998	Ingen avdrag	300 000 000	NIBOR3M	0,376 %	5,0460%	11.03.2025	11.03.2026
SpareBank 1 Markets	NO0013183681	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,444 %	5,1240%	24.03.2025	22.03.2027
DnB	NO0013276436	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,387 %	5,0670%	10.03.2025	08.09.2027
Danske Bank	NO0013329326	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,307 %	4,9870%	05.03.2025	05.03.2027
Danske Bank	NO0013380071	Ingen avdrag	500 000 000	NIBOR3M	0,348 %	5,0280%	22.01.2025	22.10.2027
DnB	NO0013434720	Ingen avdrag	50 000 000	NIBOR3M	0,355 %	5,0350%	18.03.2025	18.12.2026
			4 785 000 000					
Sum			13 246 943 422					

Per 31.12.2024 har fylkeskommunen 11 obligasjonslån på til sammen 4,785 milliarder kroner, tilrettelagt gjennom fire forskjellige banker. Samtlige er børsnotert. Vi har 20 lån i Kommunalbanken på 7,8 milliarder kroner og to lån i KLP på 653 millioner kroner. Total lånegjeld er 13,25 milliarder kroner mot 12,4 milliarder kroner per 31.12.2023.

Lånene refinansieres ved behov etter hvert som de forfaller. Nye lån tas opp etter behov i henhold til vedtatt budsjett.

Note 10 - Avdrag på lån

Minste tillatte avdrag 2024 inkl TK			Beløp i kroner								
Art	Årets avskrivninger										
159*	864 694 708										
	864 694 708 totale avskrivninger 2024 inkl TK										
	Avskrivninger										
224*	IB										
inventar m.m	229 354 013		37 716 142								
227*											
bygg	26 084 843 954		826 920 849								
Tomter	18 337 272										
	26 295 860 695		864 636 990								
Lånegjeld	-12 417 355 428		art 241-247*								
Formel:											
Forenklet metode: $\frac{\text{Sum årets avskrivninger *)} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte anleggsmidler kap. 224-227 pr. 1/1 i regnskapsåret **}} = \text{Kontrollgrense}$											
*) Brutto avskrivninger i balansen											
**) Bokførte anleggsmidler minus ikke avskrivbare eiendeler, for eksempel tomteområder											
<table><tr><td>Åretsavskrivninger</td><td>Lånegjeld</td></tr><tr><td>864 636 990</td><td>-12 417 355 428</td></tr><tr><td>26 291 218 736</td><td></td></tr><tr><td>-408 368 472</td><td>Minste tillatte avdrag for 2024</td></tr></table>				Åretsavskrivninger	Lånegjeld	864 636 990	-12 417 355 428	26 291 218 736		-408 368 472	Minste tillatte avdrag for 2024
Åretsavskrivninger	Lånegjeld										
864 636 990	-12 417 355 428										
26 291 218 736											
-408 368 472	Minste tillatte avdrag for 2024										
Betalte avdrag											
478 362 000 Bokført 31.12.2024											
-408 368 472 Minste tillatte avdrag											
69 993 528 Betalt mer enn minimumsavdrag											

Minste tillatte avdrag på lån er i 2024 408 368 millioner, dette er inkludert TkMidt sine investeringer. Trøndelag fylkeskommune har i 2024 betalt 69 994 000 mer enn minimumsavdraget.

Note 11 - Pensjoner

Generelt om pensjonsordningene i Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av fylkeskommunen sitt regnskap, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2024
Innestående på premiefond 01.01	55 674 420,00
Tilført premiefond i løpet av året	10 762 666,00
Bruk av premiefondet i løpet av året	- 90 387 500,00
Innestående premiefond 31.12.	72 459 586,00

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2024 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr 1 103 941 høyere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelse er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,97 %	2,97 %

Pensjonsnote KLP 2024

Hovedstørrelser fra aktuarberegningen

1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	166 345 504
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	154 852 509
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	177 848 715
4	Administrasjonskostnader	6 413 175
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	198 504 276
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger)	181 722 054
5a	Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 (fradrett 2 % lønnstrekk)	22 660 397

7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01. (faktisk forpliktelse)	-3 683 449 054
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort.	-3 935 304 204
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (faktiske pensjonsmidler)	3 862 198 815
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amortisering	4 135 226 914
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01.(re-estimert/virkelig)	178 749 761
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12.	199 922 710

Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a

1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	166 345 504
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	154 852 509
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-177 848 715
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	143 349 298

Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)

5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	192 091 101
13	Årets netto pensjonskostnad	-143 349 298
14	Premieavvik 2024(her positivt)	48 741 803
	Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	6 872 594

Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e

	Antall år premieavvik skal dekkes inn på (1 eller 15/10/7). Nye regler 2011/201 15,10 og 7	
15	Akkumulert premieavvik 31.12. forrige år	265 324 281
15a	Sum amortisert premieavvik	-59 744 348
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-8 423 953
16	Akkumulert premieavvik 31.12. i regnskapsåret	254 321 736

Akkumulert estimatavvik §13-3 c og d / §13-4 d2 (tidligere grunnlag amort. estimatavvik)

17	Estimatavvik forpliktelse	112 379 191
18	Estimatavvik pensjonsmidler	84 810 337
19	Netto estimatavvik	27 568 854

Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c

20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-3 683 449 054
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-166 345 504
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-154 852 509
6	Utbetalte pensjoner	181 722 054
21	Estimatavvik forpliktelse IB 1.1.	-112 379 191
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-3 935 304 204

Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 d

23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	3 862 198 815
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	177 848 715
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	192 091 101
6	Utbetalte pensjoner	-181 722 054
24	Estimatavvik midler 01.01.	84 810 337
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	4 135 226 914

26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	199 922 710
26a	arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-

Pensjonsnote Statens Pensjonskasse (SPK) 2024

Hovedstørrelser fra aktuarberegningen		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening (årets opptjening)	144 669 481
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	62 562 425
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	46 317 711
4	Administrasjonskostnader	4 928 350
5	Premieinnbetaling inkl adm.kostnader (forfalt premie)	197 217 968
6	Utbetalte pensjoner (utbetalinger) / Avregning fra tidligere år	
5a	Arb.avgift av arbeidsgivers andel av nr 5 - 2 % lønnstrekk	20 063 021
7	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.(brutto)	-1 693 870 838
8	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12., full amort	-1 771 292 529
9	Verdi av pensjonsmidler 01.01. (brutto)	1 274 427 909
10	Estimert verdi av pensjonsmidler 31.12., full amort	1 300 405 287
11	Netto pensjonsforpliktelse 01.01. (reestimert/virkelig)	-419 442 929
12	Estimert netto pensjonsforpliktelse 31.12. (full amort)	-470 887 242
Årets netto pensjonskostnad §13-1 nr c og §13-3 nr a		
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	144 669 481
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	62 562 425
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-46 317 711
13	Netto pensjonskostnad eks adm.	160 914 195
Beregnet premieavvik §13-1 nr d og §13-4 nr a (evt b)		
5-4	Premieinnbetaling ekskl. administrasjonskostnader	192 289 618
13	Årets netto pensjonskostnad	-160 914 195
14	Premieavvik i regnskapsåret	31 375 423
	Sats for arbeidsgiveravgift	14,1 %
14a	Arbeidsgiveravgift av premieavviket nr 14 (her 14,1%)	4 423 935
Akkumulert og amortisert premieavvik §13-1 nr e og §13-4 nr c,d,e		
		15, 10 og 7
15	Akkumulert premieavvik forrige år	104 058 061
15a	Sum amortisert premieavvik	-21 476 819
15b	Arbeidsgiveravgift av 15a	-3 028 231
16	Akkumulert premieavvik 31.12. (linje 15+15a+14)	113 956 665
Akkumulert estimatavvik §13-3 c og d / §13-4 d2 (grunnlag amortisering est.avvik)		
17	Estimatavvik forpliktelse	-129 810 215
18	Estimatavvik pensjonsmidler	212 629 951
19	Netto estimatavvik før årets amortisering.	82 819 736
Spesifisert pensjonsforpliktelse §13-1 nr a og e og §13-2 nr c		
20	Påløpt pensjonsforpliktelse 01.01.	-1 693 870 838
1	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	-144 669 481
2	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	-62 562 425
6	Utbetalte pensjoner	-
21	Amortisert estimatavvik - forpliktelse 1/15 av linje 17. Nye regler fom 2011	129 810 215
22	Estimert påløpt pensjonsforpliktelse 31.12. = UB	-1 771 292 529
Spesifiserte pensjonsmidler §13-1 nr a og e og §13-2 nr d		
23	Verdi av pensjonsmidler 01.01.	1 274 427 909
3	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	46 317 711
5-4	Premieinnbetaling ekskl. adm.kostnader	192 289 618
6	Utbetalte pensjoner	-
24	Amortisert estimatavvik - midler 1/15 av linje 18	-212 629 951
25	Estimert pensjonsmidler 31.12. = UB	1 300 405 287
26	Netto balanseført pensjonsforpliktelse (før avgift)	-470 887 242
26a	Arbeidsgiveravgift av nto pensjonsforpliktelse	-66 395 101

Note 12 - Garantiansvar

Garantiene reguleres ned eller opp i takt med nedbetaling av lån, innfrielse av samme eller at lånevolumet er økt innenfor gitte rammer. Bekreftelse på fylkeskommunens garantiansvar pr. 31.12.24 er innhentet fra långiverne og fra Vegamot AS.

Endringer i garantiforpliktelsene pr 31.12.24 er ordinære reguleringer og nye aktive garantier. Det finnes ikke en samlet oversikt over Trøndelag fylkeskommunes garantiansvar for lån tatt opp av Vegamot AS fra långiverne. De låner i flere markeder hvor Nordic Trustee forvalter obligasjonsmarkedet og delvis sertifikatmarkedet. Ordinært bankmarked forvaltes av den enkelte finansinstitusjon og vi får årsoppgaver derfra. For 2024 har vi fått oversikt fra Vegamot AS for avstemming.

Samlet endring i garantiforpliktelsene er fra 2023 til 2024 889 473 912 kroner.

Årsmelding 2024

Garantioversikt for Trøndelag fylkeskommune pr. 31.12.2024

Kreditorer / långivere	Lånenummer	Garanti gitt til	Formål	Type garanti	Andel	Vedtatt garantiramme	Rest garanti	Utløpsdato
Kommunalbanken	20160115	Steinkjerhallen AS	Refinansiering og ny inv		49 %		69 341 956	06.06.2042
Kommunalbanken	20160501	Kolstad Arena AS	Flerbrukshall		100 %		124 124 000	01.11.2038
Kommunalbanken	20230234	Grønt Hjerte AS		Selvskyldnerkaushon	100 %		9 000 000	24.08.2037
KLP Kommunekreditt	8317.52.95944	Idrettstunet AS	Nybygg hybelbygg Meråker vgs		100 %		4 402 164	22.04.2038
KLP Kommunekreditt	8317.50.31726	Trøndelag folkemuseum Stiftelse	Adm.bygg Sagvollen		100 %		1 100 000	01.03.2030
KLP	8317.56.41087	Vegamot AS	Fv 714 Lakseveien	Selvskyldnerkaushon	100 %	250 000 000	250 000 000	21.02.2030
KLP	8317.56.41095	Vegamot AS	v 714 Lakseveien	Selvskyldnerkaushon	100 %	250 000 000	250 000 000	21.02.2025
Nordea	ISIN:NO0010885718	Vegamot AS	E6 Vindåsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkaushon	100 %	250 000 000	250 000 000	22.06.2026
DNB	ISIN:NO0010895592	Vegamot AS	E6 Vindåsliene - Korporalsbru	Selvskyldnerkaushon	100 %	200 000 000	200 000 000	19.10.2029
Swdbank	ISIN:NO0010885361	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkaushon	100 %	200 000 000	200 000 000	22.06.2027
Handelsbanken	ISIN:NO0010885262	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkaushon	100 %	200 000 000	200 000 000	19.06.2025
DNB	ISIN:NO0010894116	Vegamot AS	Fv 17/720 Dyrstad, Sprova, Malm	Selvskyldnerkaushon	100 %	180 000 000	180 000 000	21.12.2029
DNB	ISIN: NO0011207250	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkaushon	100 %	2 150 000 000	300 000 000	21.01.2032
Handelsbanken	ISIN: NO0012552977	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkaushon	100 %	2 150 000 000	250 000 000	20.06.2031
	ISIN: NO0013409839	Vegamot AS	E6 Ulsberg Melhus	Selvskyldnerkaushon	100 %		360 000 000	
	ISIN: NO 0012554635	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushon	100 %	2 800 000 000	250 000 000	18.06.2032
DNB	ISIN: NO 0011173601	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushon	100 %	2 480 000 000	1 200 000 000	21.12.2026
DNB	ISIN: NO 0012939034	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushon	100 %	2 800 000 000	800 000 000	13.06.2036
		Vegamot AS	Miljøpakke Trondheim	Selvskyldnerkaushon	50 %	1 000 000 000	0	
DNB	ISIN: NO 0013200634	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushon	100 %	400 000 000	400 000 000	11.04.2034
DNB	ISIN: NO 0013339747	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushon	100 %	300 000 000	300 000 000	20.09.2033
DNB	ISIN NO 0013382770	Vegamot AS	E6 Ranheim Åsen	Selvskyldnerkaushon	100 %	200 000 000	200 000 000	24.10.2025
DNB	ISIN: NO 13339085	Vegamot AS	E6 Ulsberg-Melhus	Selvskyldnerkaushon	100 %	250 000 000	250 000 000	20.09.2034
DNB	ISIN: NO 0013382168	Vegamot AS	Vindåsliene Korporalsbru	Selvskyldnerkaushon	100 %	100 000 000	100 000 000	22.09.2025
DNB	ISIN: NO 0013338442	Vegamot AS	FV 14 Lakseveien	Selvskyldnerkaushon	100 %	90 000 000	90 000 000	19.02.2025
DNB	ISIN NO 0013335562	Vegamot AS	E6 Ulsberg - Melhus	Selvskyldnerkaushon	100 %	210 000 000	210 000 000	16.09.2025
Sertifkatemarket	Utstedte sertifikater/obligasjonslån	Trøndelag Børseinvest AS/Vegamot	E6 Stjør-Tr.heim (62,5 % av antatt lånevolum) Gar.del.	Selvskyldnerkaushon	62,5 %		500 000 000	Selvs.kau. maks 550 (FT 09/37)
SUM Garantier 31.12.2024				Selvskyldnerkaushon			6 947 968 120	
SUM Garantier 31.12.2023				Selvskyldnerkaushon			6 058 494 208	
Endring 2024				Selvskyldnerkaushon			889 473 912	økning

Note 13 - Egenkapital og fond, avsetning og bruk

Egenkapitalen består av fond, endring i regnskapsprinsipp og kapitalkonto.

Fondene er dels bundne fond (øremerkede midler) og dels frie fond eller disposisjonsfond. Endring i egenkapitalen og fond, skal stemme med endringen i de øvrige deler av regnskapet.

Sammenhengen og avstemming mellom regnskapsdelene framgår bl.a. av note 1.

Avstemming av egenkapital:

Årsmelding 2024

Avstemming - Egenkapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.5	Egenkapital	17 149 517 261,62	16 235 309 417,27	
2.5990	Kapitalkonto	15 186 220 053,69	14 063 859 184,39	
Differanse		1 963 297 207,93	2 171 450 232,88	-208 153 024,95
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger		Sum bruk av avsetninger		
930 - 960	923 257 592,18	930 - 960	42 657 749,00	
- årets underskudd		- årets underskudd		
980	0,00	980	0,00	
+ Sum avsetninger				
530 - 570	720 709 849,23	Sum avsetninger	37 052 467,00	
+ årets overskudd		+ årets overskudd		
580	0,00	580	0,00	
- Overføring til invest. regnskapet		- Overføring fra invest. Regnsk	460 142 708,65	
570	460 142 708,65	970		
Sum/differanse	-257 594 965,70	Sum/differanse	465 747 990,65	208 153 024,95
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse			0,00	

Avstemming og spesifikasjon av fond:

Fond				
Kapittel	Balanseregnskapet	R år 2024	R år 2023	Endring
2.56 - 2.58	Disposisjonsfond	1 076 277 282,55	1 198 082 340,96	-121 805 058,41
2.55	Bundne invest. fond	52 082 804,95	57 688 086,95	-5 605 282,00
2.53 - 2.54	Ubundne invest. fond	100 452 049,89	100 452 049,89	0,00
2.51 - 2.52	Bundne driftsfond	734 485 070,54	815 227 755,08	-80 742 684,54
Sum	Fond	1 963 297 207,93	2 171 450 232,88	-208 153 024,95
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	292 223 581,11	940 + 948	0,00	
540	170 418 522,70	540	0,00	
Differanse	-121 805 058,41	Differanse	0,00	-121 805 058,41
950	631 034 011,07	950	42 657 749,00	
550	550 291 326,53	550	37 052 467,00	
Differanse	-80 742 684,54	Differanse	-5 605 282,00	-86 347 966,54
Endring drifts- og investeringsregnskapet				-208 153 024,95
Avstemming mellom regnskapsdelene				Beløp
Differanse				0,00

Note 14 - Selvkostområder

Selvkostregnskap for kostnader knyttet til saksbehandling av legging og flytting av ledninger over, under og langs fylkeskommunal veg.

Årsmelding 2024

Selvkostkalkyle				Resultat 2024
A. Direkte kostnader	Beskrivelse	Sum		Sum
Post				
Lønns- og administrasjonskostnader saksbehandlere	Kostnad søknadsbehandling	kr	986 490,00	kr 504 664,00
Bistand drift	Kostnad bistand fra Drift og vedlikehold ved befarings/saksbehandling	kr	50 850,00	kr -
Bistand Vegfag	Kostnad bistand fra Vegfag for saksbehandling	kr	13 560,00	kr 17 519,90

Totale kr 1 050 900,00

B. Indirekte kostnader	Beskrivelse	Sum		Sum
Interntjeneste				
Regnskap	Kostnad behandling av inngående faktura	kr	1 746,00	kr 1 746,00
Innfordring	Kostnad behandling av utgående faktura	kr	75 000,00	kr 65 758,93
Kontorplass	Kostnad for kontorplass saksbehandlere	kr	56 300,00	kr 56 300,00
IKT (drift, vedlikehold av verktøy)	Kostnad driftavtale av verktøy	kr	200 000,00	kr 217 775,00

Totale kr 333 046,00

E. Gebyrgrunnlag	(A + B + C + D)	Sum		Sum
A. Direkte kostnader		kr	1 050 900,00	kr 522 183,90
B. Indirekte kostnader		kr	333 046,00	kr 341 579,93
C. Kapital kostnader		kr	-	kr -
D. Andre inntekter og kostnader		kr	-	kr -

Totale kr 1 383 946,00

G. Årets selvkostresultat (F - E)

G. Årets selvkostresultat	(F - E)	Sum		Sum
F. Gebyrinntekter		kr	1 345 000,00	kr 689 500,00
E. Gebyrgrunnlag		kr	1 383 946,00	kr 863 763,83
Totalt		-kr	38 946,00	-kr 174 263,83

saldo selvkostfond 1.1.20204

H. Dekning av underskudd/tilbakeføring av overskudd fra selvkos

saldo selvkostfond 31.12.2024

Note 15 - Salg av finansielle anleggsmidler

I 2024 er følgende finansielle anleggsmidler solgt/avhendet.

- Aksjer i Sikkerhetssenteret AS Rørvik er solgt for 4 328 609 kroner i henhold til avtale, konto 221200022. Gevinst på kr 2 551 109 er ikke ført mot kapitalkonto.

Note 16 - Ytelser ledende personer

Godtgjørelse til ledelsen i hele kroner:

Godtgjørelse eks sos. utgifter	2024	2023
Fylkesdirektør:		
Fastlønn inkl feriepenger	1 662 282	1 587 263
Annen godtgjørelse	4 392	4 392
Reiseutg/diett	191 878	167 556
Fylkesordfører:		
Fastgodtgjøring	1 334 133	1 362 440
Annen godtgjørelse	4 392	4 392
Reiseutg/diett	222 452	78 469

Oversikt ansatte og årsverk	2024	2023
Antall ansatte	4610	4498
Antall årsverk	4238	4212
Kvinneandel antall ansatte	60 %	60 %
Kvinneandel årsverk	60 %	60 %

Note 17 - Godtgjørelse revisor

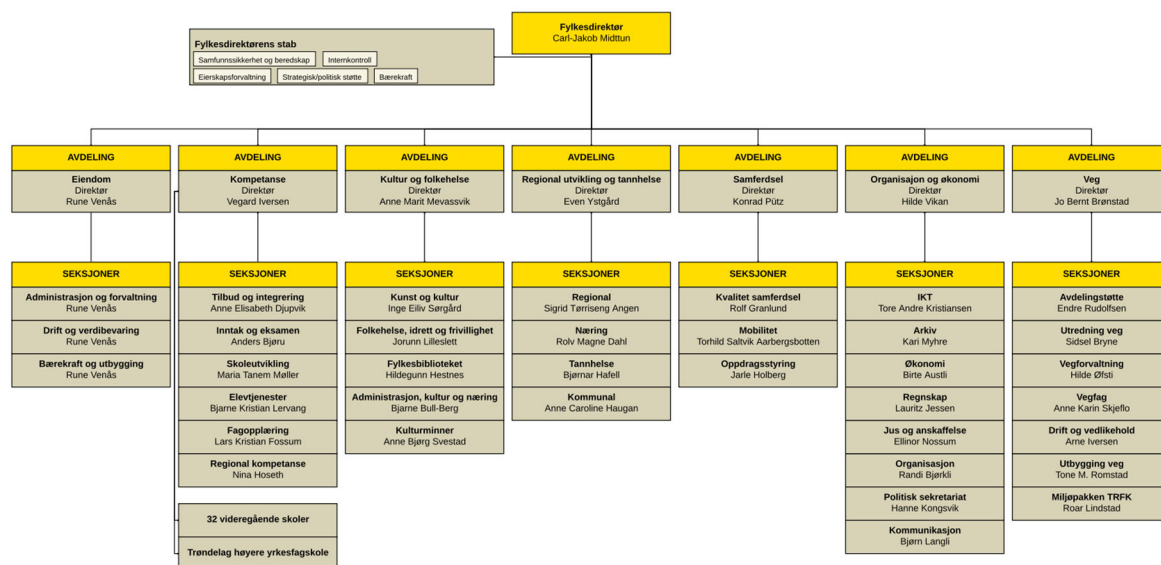
Trøndelag fylkeskommune sin revisor er Revisjon Midt-Norge AS.

Revisjonsutgifter	2024	2023
Revisjon Midt Norge SA	5 734 002	5 358 000

Note 18 - Organisering av virksomheten, utskillelse av virksomhet

Trøndelag fylkeskommune eier mindre andeler i en rekke selskaper og andelslag, jfr note 5. I tillegg er det to fylkeskommunale foretak som er UKM Norge Trøndelag FKF og Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF.

Organisasjonskart Trøndelag fylkeskommune

Note 19 - Tannhelsetjenesten

Foruten å sørge for tannhelsetjenester til prioriterte grupper iht. tannhelsetjenesteloven, behandler tannhelsetjenesten også voksne betalende pasienter. Behandling av betalende pasienter skjer i konkurranse med privatpraktiserende tannleger og skal ikke være subsidiert av fylkeskommunen.

Tannhelsetjenestens virksomhet kan deles inn som følger:

- Tannhelsetjenester som tilbys helt eller delvis vederlagsfritt til prioriterte pasienter
- Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder der det ikke foreligger annet tilstrekkelig tilbud (tjenester av allmenn økonomisk betydning)
- Tannhelsetjenester som tilbys voksne mot betaling i områder med konkurranse fra private tannleger (regnskap betalende)

Som basis ble 2024-regnskapet gjennomgått i detalj for å kartlegge utgiftene/inntektene, problemstillingene med fordeling av kostnader, antatt timebruk og vurdering av område. Utgifter og inntekter ble fordelt (til kategorien konkurranseutsatt virksomhet) etter følgende prinsipper:

- Utgifter og inntekter som i sin helhet kan knyttes til behandling av prioriterte pasienter og andre oppgaver som tilhører «samfunnsoppdraget», dvs. ikke tilhører konkurranseutsatt virksomhet, utelates.
- Utgifter og inntekter som kun gjelder behandling av betalende pasienter, fordeles i sin helhet til regnskapet for konkurranseutsatt virksomhet.
- Utgifter og inntekter som er knyttet kun til pasientbehandlingen, fordeles etter andel av tid brukt til pasientbehandling.
- Andre utgifter og inntekter, de som med andre ord ikke er knyttet kun til pasientbehandlingen, fordeles etter andel av total arbeidstid. Begrunnes med at annen tid i all hovedsak benyttes til samfunnsoppdraget.

Tannlegenenes tidsbruk (data hentet ut fra OPUS) på ulike oppgaver (tannbehandling av prioriterte pasienter, behandling av betalende pasienter og andre oppgaver) i de enkelte distrikt ble lagt til grunn. I tillegg til hovedprinsippene ovenfor foreligger det et eget notat som nærmere beskriver fordelingen av utgifter.

Trøndelag fylkeskommune har følgende klinikker som er vurdert å levere tjenester av allmenn økonomisk betydning. Dette er Osen, Lierne, Namsskogan, Jøa og Lauvsnes, Åfjord, Meråker, Frosta, Lenvik, Rindal, Meldal, Liabø, Holtålen, Selbu, Tydal og Berkåk. For 2024 er andel årsverk og tidsbruk på betalende pasienter brukt for å fordele direkte og indirekte kostnader.

Fylkestannlegen (felles)

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Fordelte adm kostn.	3 384 000	3 384 000
Utstyr	1 658 588	505 869
Driftsavtaler, serviceavtaler og vedlikehold	2 505 681	764 233
Kap. kostn. og avskrivninger	6 024 864	1 386 924
Tannhelse felles	13 573 134	6 041 026

Namdal tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	28 990 143	7 253 240
Kjøp av varer og tjenester	10 701 750	3 981 051
Kap. kostn. og avskrivninger	47	13
Brukerbetaling	-7 807 323	-7 807 323
Refusjoner	-2 328 151	-651 882
Namdal tannhelsedistrikt	29 556 466	2 775 099

Innherred og Fosen tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	36 802 390	8 442 790
Kjøp av varer og tjenester	12 777 378	4 190 980
Kap. kostn. og avskrivninger	3 384	836
Brukerbetaling	-12 551 702	-12 551 702
Refusjoner	-4 556 530	-1 125 463
Innherred og Fosen tannhelsedistrikt	32 474 920	-1 042 559

Værnes tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	30 774 765	3 253 719
Kjøp av varer og tjenester	7 671 919	1 327 242
Kap. kostn. og avskrivninger	-	-
Brukerbetaling	-3 454 973	-3 454 973
Refusjoner	-3 926 684	-510 469
Værnes tannhelsedistrikt	31 065 028	615 519

Trondheim Øst tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	52 076 589	11 300 620
Kjøp av varer og tjenester	21 807 519	6 302 373
Kap. kostn. Og Avskrivninger	280	61
Brukerbetaling	-14 910 016	-14 910 016
Refusjoner	-4 317 473	-936 892
Trondheim øst tannhelsedistrikt	54 656 899	1 756 146

Trondheim Sør tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	43 753 134	9 494 430
Kjøp av varer og tjenester	8 316 175	2 403 374
Kap. kostn. og avskrivninger	13	3
Brukerbetaling	-9 951 503	-9 951 503
Refusjoner	-4 926 616	-1 069 076
Trondheim sør tannhelsedistrikt	37 191 202	877 229

Sørvest tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	28 071 420	4 526 784
Kjøp av varer og tjenester	7 996 993	1 895 287
Kap. kostn. og avskrivninger	0	0
Brukerbetaling	-10 700 464	-10 700 464
Refusjoner	-1 041 547	-186 437
Sørvest tannhelsedistrikt	24 326 404	-4 464 829

Sørøst tannhelsedistrikt

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	50 607 397	13 440 027
Kjøp av varer og tjenester	12 783 715	5 113 486
Kap. kostn. og avskrivninger	4 161	1 252
Brukerbetaling	-23 771 609	-23 771 609
Refusjoner	-3 239 715	-975 154
Sørøst tannhelsedistrikt	36 383 950	-6 191 998

Samlet for hele Trøndelag

Beskrivelse	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Lønn	271 075 838	57 711 610
Fordelte adm kostnader	3 384 000	3 384 000
Utstyr	1 658 588	505 869
Driftsavtaler, serviceavtaler og vedlikehold	2 505 681	764 233
Kjøp av varer og tjenester	82 055 450	25 213 794
Kap. kostn. og avskrivninger	6 032 748	1 389 089
Brukerbetaling	-83 147 589	-83 147 589
Refusjoner	-24 336 716	-5 455 373
Sum Trøndelag	259 228 001	365 634

Regnskap pr. tannhelsedistrikt

Tannhelsedistrikt	Regnskap som inngår i beh. betalende pasienter	Regnskap betalende
Tannhelse felles	13 573 134	6 041 026
Namdal tannhelsedistrikt	29 556 466	2 775 099
Innherred og Fosen tannhelsedistrikt	32 474 920	-1 042 559
Værnes tannhelsedistrikt	31 065 028	615 519
Trondheim øst tannhelsedistrikt	54 656 899	1 756 146
Trondheim sør tannhelsedistrikt	37 191 202	877 229
Sørvest tannhelsedistrikt	24 326 404	-4 464 829
Sørøst tannhelsedistrikt	36 383 950	-6 191 998
Sum Trøndelag	259 228 001	365 634

Tjenester av allmenn økonomiskbetydning

Beskrivelse	Regnskap betalende
Lønn	6 274 700
Fordelte adm kostnader	124 926
Utstyr	18 675
Driftsavtaler, serviceavtaler og vedlikehold	28 213
Kjøp av varer og tjenester	930 813
Kap. kostn. og avskrivninger	51 280
Brukerbetaling	-7 720 150
Sum Trøndelag	-291 543

Tabellene viser at det var overskudd på voksenbehandlingen i to av sju tannhelsedistrikter. I administrasjonen (tannhelse felles) er det ingen inntekter og vil naturligvis aldri kunne være et overskudd.

For fylket sett under ett vises et underskudd på 0,3 millioner kroner på voksenbehandling. 2024 var et år med relativt stor økning i pasientgruppen som skal ha et rabattert tannhelsetilbud. Dette innebærer at vi relativt sett har brukt mer tid på prioriterte pasienter, enn pasienter som skal betale full pris. Dette påvirker nøkkelen som blir brukt til fordeling mellom prioriterte og betalende pasienter. I tillegg har vi hatt redusert bemanning i flere distrikter. Dette har i vår modell negativ innvirkning på regnskapet for betalende pasienter og forklarer til en viss grad underskuddet på betalende pasienter.

Note 20 - Større investeringsprosjekt

De vesentligste investeringene er innenfor fylkesveg og bygg/anlegg.

I 2024 er følgende prosjekt med brutto investeringsutgift større enn 5 millioner kroner med tall i hele kroner:

Årsmelding 2024

Prosj.nr	Prosjekt	Regnskap	Rev. Budsjett	Avvik
20000140	Cissi Klein vgs. - NY vgs. Trondheim	470 179 408	454 260 000	- 15 919 408
28802161	Trh. katedralskole - utviklingsplan SBP4	326 005 537	289 800 000	- 36 205 537
29101181	Verdal vgs. - Utviklingsplan skolebygg	277 126 338	237 782 000	- 39 344 338
21702222	Fosen vgs. - NYTT bygg for flyfag	77 958 262	82 506 000	4 547 738
21402231	Charlottenlund vgs. - NY transportfaghall (BA)	28 436 531	47 463 000	19 026 469
25001171	Melhus vgs. - utviklingsplan Melhus vgs.	22 194 652	32 472 000	10 277 348
202099	Finanstransaksjoner -Kjøp av aksjer og andeler	19 545 222	17 719 000	- 1 826 222
20000147	Planlegging nytt admbygg, Steinkjer - FT 179/18	12 035 817	16 703 000	4 667 183
200584	DKS-kommuner	11 914 384	-	- 11 914 384
	Guri Kunna vgs. avd Hitra - Utviklignsplan			
22601181	skolebygg	11 041 842	15 153 000	4 111 158
21703231	Fosen vgs. - plan og utbygging av NY byggfaghall	10 383 776	10 612 000	228 224
27301221	Røros vgs. - økt verkstedareal og byggfaghall	8 411 408	11 000 000	2 588 592
201469	Eidshaug ferje- og hurtigbåtkai	8 384 686	10 092 000	1 707 314
202174	Oppgradering av ferjekaier N400	6 609 748	26 200 000	19 590 252
				-
201580	Distriktsutvikling ILAG 24-27	6 153 000	6 153 000	0
202279	Anskaffelse av fartøy Ytre Namdal vgs	5 400 675	7 813 000	2 412 325
201641	Skileik	5 352 504	1 409 000	- 3 943 504
				650
202040	Levanger videregående skole investering	5 192 584	4 542 195	389
202030	Charlottenlund videregående skole investering	4 197 586	4 197 587	1
27710241	Skjetlein vgs. - NY byggfaghall	4 115 748	2 500 000	- 1 615 748
	Veginvesteringer	1 955 582 516	1 838 328 960	- 117 253 556

Note 21 - Interkommunalt samarbeid Frøya kultur og kompetansesenter

Prosjektet som føres under ansvar 322628 Guri Kunna videregående skole er et samarbeid mellom Frøya kommune og Trøndelag fylkeskommune iht. Samarbeidsprosjektet startet opp i 2014 i Sør-Trøndelag fylkeskommune.

På prosjektet var det i 2024 et mindreforbruk som er disponert ved avsetning til bundet driftsfond. Fondskonto 251080024 har pr 31.12.2024 en saldo på 3 134 039 kroner.

Konto	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Avvik
Utgifter drift	4 993 409	4 925 737	67 672
Inntekter drift	-2 058 365	-1 624 540	-433 825
Avsetn bundne driftsfond	366 152	0	366 153
Resultat	3 301 197	3 301 197	0

Note 22 - Enheter i det konsoliderte regnskapet

I det konsoliderte regnskapet for Trøndelag fylkeskommune inngår følgende enheter:

- Trøndelag fylkeskommune, org. nr 817 920 632
- UKM Norge Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 981 656 172
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 924 378 611

Det er ingen enheter som er utelatt i det konsoliderte regnskapet.

Note 23 - Usikre forpliktelser

Det er ikke gjennomført transaksjoner av betydning i 2024 utover planlagt drift og investering, eller avvik fra dette i form av merinntekter og mindre utgifter.

Andre hendelser av betydning er ikke registrert etter balansedagen pr. 31.12.24.

Note 24 - Vesentlige forpliktelser, avtaler

I Trondheim er det leieavtale med Fylkeshuset AS. Leieavtalen ble inngått fra 01.05.92 med varighet 20 år. Deretter løper den med gjensidig oppsigelsesfrist på ett år. Sum betalt i 2024 er 3,8 millioner kroner. Husleien her er ikke avgiftspliktig.

På Steinkjer er det inngått leieavtale med Steinkjer Fylkeshus AS. Leieavtalen ble inngått 01.01.2025 og har en varighet på 20 år. Leiebeløp i 2025 vil være 20,6 millioner kroner.

Forskriftsskjema for konsoliderte selskap

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift						
Regnskap konsolidert						
Tall i 1000 kroner	Regnskap TF 2024	Regnskap TK 2024	Regnskap UM 2024	Kontroll: Sum eliminering 2024	Konsolidert regnskap 2024	Konsolidert regnskap 2023
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	-4 914 400	0	0	0	-4 914 400	-4 804 124
Inntekts- og formuesskatt	-3 382 274	0	0	0	-3 382 274	-3 294 302
Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-876 334	0	-14 350	0	-890 684	-509 932
Overføringer og tilskudd fra andre	-2 265 329	-86 198	-2 680	-16 230	-2 334 206	-2 076 352
Brukerbetalingar	-83 755	-11 308	0	0	-95 063	-80 011
Salgs- og leieinntekter	-231 109	-2 631	-117	0	-233 857	-245 667
Sum driftsinntekter	-11 533 201	-80 137	-17 146	-16 230	-11 630 484	-10 810 378
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	3 095 738	44 383	4 417	0	3 144 537	2 981 698
Sosiale utgifter	786 035	12 658	1 026	0	779 719	747 721
Kjøp av varer og tjenester	5 118 258	33 099	4 123	9 281	5 155 481	4 880 265
Overføringer og tilskudd til andre	1 500 211	3 305	6 759	6 949	1 510 275	1 415 139
Avskrivninger	862 548	2 001	0	0	864 549	800 071
Sum driftsutgifter	11 342 790	95 446	16 325	16 230	11 454 561	10 824 893
Brutto driftsresultat	-190 411	15 309	-821	0	-175 923	14 515
Finansinntekter/Finansutgifter						
Renteinntekter	-381 357	-1 672	-565	0	-383 594	-350 953
Utbytte	-1 623	0	0	0	-1 623	-3 151
Gvinster og tap på finansielle omlopsmidler	-34 621	0	0	0	-34 621	-30 626
Renteutgifter	734 603	0	8	0	734 611	594 130
Avdrag på lån	478 362	0	0	0	478 362	461 728
Netto finansutgifter	795 364	-1 672	-558	0	793 135	671 128
Motpost avskrivninger	-862 548	-2 001	0	0	-864 549	-800 071
Netto driftsresultat	-257 595	11 637	-1 379	0	-247 337	-114 428
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	460 143	0	16	0	460 159	291 559
Avsetninger til bundne driftsfond	550 291	137	0	0	550 428	459 105
Bruk av bundne driftsfond	-631 034	-10 867	0	0	-641 901	-443 172
Avsetninger til disposisjonsfond	170 419	0	1 362	0	171 781	161 553
Bruk av disposisjonsfond	-292 224	-907	0	0	-293 130	-354 618
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	257 595	-11 637	1 379	0	247 337	114 428
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbruk	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter §5-5 første ledd

§ 5-5. Bevilgningsoversikter – investering

Regnskap konsolidert

Tall i 1000 kroner	Regnskap TF 2024	Regnskap TK 2024	Regnskap UM 2024	Kontroll: Sum eliminering	Konsolidert regnskap 2024	Konsolidert regnskap 2023
Investeringsutgifter						
Investeringer i varige driftsmidler	2 756 795	0	0	0	2 756 795	2 745 834
Tilskudd til andres investeringer	1 433	0	0	0	1 433	1 686
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	27 380	77	16	0	27 474	15 714
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	2 921
Sum investeringsutgifter	2 785 608	77	16	0	2 785 702	2 766 155
Investeringsinntekter						
Kompensasjon for merverdiavgift	-489 657	0	0	0	-489 657	-489 090
Tilskudd fra andre	-458 359	0	0	0	-458 359	-616 156
Salg av varige driftsmidler	-152 085	0	0	0	-152 085	-25 849
Salg av finansielle anleggsmidler	-4 329	0	0	0	-4 329	-48
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-3 617	0	0	0	-3 617	-4 117
Bruk av lån	-1 211 814	0	0	0	-1 211 814	-1 205 643
Sum investeringsinntekter	-2 319 860	0	0	0	-2 319 860	-2 340 902
Videreutlån						
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger						
Overføring fra drift	-460 143	0	-16	0	-460 159	-291 559
Avsetninger til bundne investeringsfond	37 052	0	0	0	37 052	55 544
Bruk av bundne investeringsfond	-42 658	0	0	0	-42 658	-36 414
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	-152 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	823	0	0	823	0
Sum overføring fra drift og netto	-465 748	823	-16	0	-464 941	-424 429
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	901	0	0	901	823
Kontrollsum art 980 Regnskapsmessig merforbru	0	-901	0	0	-901	-823

Balanseregnskapet etter § 5-8

§ 5-8. Balanseregnskapet konsolidert

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap TF 2024	Regnskap TK 2024	Regnskap UM 2024	Kontroll: Sum eliminering 2024	Konsolidert regnskap 2024	Konsolidert regnskap 2023
EIENDELER							
A. Anleggsmidler	4	34 054 453	47 467	8 720	0	34 110 641	31 885 336
I. Varige driftsmidler		28 203 773	2 641	0	0	28 206 414	26 311 859
1. Faste eiendommer og anlegg		27 943 905	0	0	0	27 943 905	26 082 505
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		259 868	2 641	0	0	262 509	229 354
II. Finansielle anleggsmidler		415 049	253	188	0	415 490	393 410
1. Aksjer og andeler		331 617	253	188	0	332 058	306 382
2. Obligasjoner		0	0	0	0	0	0
3. Utlån		83 431	0	0	0	83 431	87 048
III. Immaterielle eiendeler		0	0	0	0	0	0
IV. Pensjonsmidler	6	5 435 632	44 573	8 532	0	5 488 737	5 180 067
B. Omløpsmidler		4 181 008	35 035	10 085	0	4 226 128	4 447 901
I. Bankinnskudd og kontanter		2 354 752	25 883	9 601	0	2 390 236	2 720 363
II. Finansielle omløpsmidler		683 574	0	0	0	683 574	648 953
1. Aksjer og andeler		683 574	0	0	0	683 574	648 953
2. Obligasjoner		0	0	0	0	0	0
3. Certifikater		0	0	0	0	0	0
4. Derivater		0	0	0	0	0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 142 683	9 152	485	0	1 152 319	1 078 585
1. Kundefordringer		166 282	7 170	0	0	173 452	125 514
2. Andre kortsiktige fordringer		555 804	814	164	0	556 782	529 810
3. Premieavvik	6	420 617	1 168	321	0	422 105	423 260
Sum eiendeler		38 235 461	82 502	18 805	0	38 336 769	36 333 237
EGENKAPITAL OG GJELD							
C. Egenkapital	3	-17 149 517	-30 474	-8 255	0	-17 188 246	-16 286 370
I. Egenkapital drift		-1 964 591	-25 072	-7 701	0	-1 997 363	-2 210 185
1. Disposisjonsfond		-1 230 106	-25 013	-7 701	0	-1 282 819	-1 384 189
2. Bundne driftsfond		-734 485	-69	0	0	-734 544	-828 017
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0	0	0
II. Egenkapital investering		-152 535	901	0	0	-151 634	-157 317
1. Ubundet investeringsfond		-100 452	0	0	0	-100 452	-100 452
2. Bundne investeringsfond		-52 083	0	0	0	-52 083	-57 688
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	901	0	0	901	823
III. Annen egenkapital		-15 032 392	-6 302	-554	0	-15 039 248	-13 918 868
1. Kapitalkonto		-15 186 220	-6 302	-554	0	-15 193 077	-14 072 697
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		153 828	0	0	0	153 828	153 828
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0	0	0	0	0
D. Langsiktig gjeld		-19 052 485	-41 165	-8 166	0	-19 101 816	-17 868 205
I. Lån		-13 279 493	0	0	0	-13 279 493	-12 417 355
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-8 994 493	0	0	0	-8 994 493	-5 982 355
2. Obligasjonslån		-4 285 000	0	0	0	-4 285 000	-6 435 000
3. Certifikatlån		0	0	0	0	0	0
II. Pensjonsforpliktelser	6	-5 772 992	-41 165	-8 166	0	-5 822 322	-5 450 850
E. Kortsiktig gjeld		-2 033 459	-10 864	-2 384	0	-2 046 707	-2 178 661
I. Kortsiktig gjeld		-2 033 459	-10 864	-2 384	0	-2 046 707	-2 178 661
1. Leverandørgjeld		-823 197	-2 346	0	0	-825 543	-879 801
2. Likviditetslån		0	0	0	0	0	0
3. Derivater		0	0	0	0	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-1 210 262	-8 518	-2 384	0	-1 221 165	-1 298 880
5. Premieavvik		0	0	0	0	0	0
Sum egenkapital og gjeld		-38 235 461	-82 502	-18 805	0	-38 336 769	-36 333 237
F. Memoriakonti		0	0	0	0	0	0
I. Ubrukte lånemidler		184 252	0	0	0	184 252	55 566
II. Andre memoriakonti		0	0	0	0	0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-184 252	0	0	0	-184 252	-55 566
Kontrollsum balanse		0	0	0	0	0	0

Note 1 til 6 konsolidert regnskap

Note 1 Arbeidskapital

Årsmelding 2024

Avstemming - Egenkapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Endring
2.5	Egenkapital	17 188 245 817,86	16 286 370 420,92	
2.5990	Kapitalkonto	15 193 076 870,31	14 072 696 840,89	
Differanse		1 995 168 947,55	2 213 673 580,03	-218 504 632,48
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
- Sum bruk av avsetninger		Sum bruk av avsetninger		
930 - 960	935 031 453,43	930 - 960	42 657 749,00	
- årets underskudd		- årets underskudd		
980	0,00	980	900 774,00	
+ Sum avsetninger		Sum avsetninger		
530 - 570	722 209 409,95		37 875 934,00	
+ årets overskudd		+ årets overskudd		
580	0,00	580	0,00	
- Overføring til invest. regnskapet		- Overføring fra invest. Regnsk		
570	460 158 874,65	970	460 158 874,65	
Sum/differanse	-247 336 831,17	Sum/differanse	465 841 463,65	218 504 632,48
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse				0,00

Avstemming - Arbeidskapitalen				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Endring
2.1	Omløpsmidler	4 226 128 256,49	4 447 900 661,77	
2.3	Kortsiktig gjeld	2 046 707 392,74	2 178 661 217,64	
Endring arbeidskapital i balanseregnskapet		2 179 420 863,75	2 269 239 444,13	-89 818 580,38
Endring memoriakonto for ubrukte lånemidler (+/-)				-128 686 052,10
Sum endring for avstemming mot drifts- og investeringsregnskapet				-218 504 632,48
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
+ Sum inntekter		+ Sum inntekter		
600 - 890	11 630 483 891,36	600 - 905	1 100 101 072,73	
- Sum utgifter		- Sum utgifter		
010 - 590, 690	11 454 560 741,26	010 - 500, 690	2 758 227 965,85	
+ Avskrivninger				
590	864 548 627,68			
+ Ekst. finans- innt./-transer		+ Eksterne finans. transer		
900-905, 920	419 837 908,64	910, 920, 929	1 219 759 222,90	
- Ekst. finans- utg./-transer		- Eksterne finans. transer		
500, 510, 520	1 212 972 855,25	510, 520, 529	27 473 793,43	
Sum/differanse	247 336 831,17	Sum/differanse	-465 841 463,65	-218 504 632,48
Avstemming mellom regnskapsdelene				
Differanse				0,00

Note 2 Anleggsmidler

1. Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost.
2. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Følgende avskrivningsperioder skal legges til grunn iht. forskrift om Årsregnskap § 3-4:

5 år	IKT-utstyr, og programvare, kontormaskiner og lignende
10 år	Inventar og innredning, større utstyr, verktøy og maskiner, kjøretøy og lignende
20 år	Brannbiler og andre større nyttekjøretøy, større anleggsmaskiner, båter og ferger, og lignende
40 år	Barnehagelokaler, skolelokaler, idrettshaller og idrettsanlegg, boliger og lokaler til bofellesskap, veger og parkeringsplasser, terminalbygninger, kaier og kaianlegg, forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett, og lignende
50 år	Administrasjonslokaler, institusjonslokaler, kulturbygg, lagerbygg, brannstasjoner, og lignende.

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 5 år	20,0 %	8 248 389	3 259 750	7 745 513	-	12 734 152
Anlegg 10 år	10,0 %	152 240 251	24 693 237	42 899 034	31 014	170 415 034
Anlegg 10 år	10,0 %	68 865 373	9 747 648	20 241 669	-	79 359 394
Sum		229 354 013	37 700 635	70 886 216	31 014	262 508 580

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilgang/ Aktivering	Avgang/ Nedskrivning *1)	Utgående balanse 2024
Anlegg 20 år	5,0 %	146 080 938	10 912 951	1 600 959	-	136 768 946
Anlegg 40 år	2,5 %	3 891 081 714	109 762 611	1 318 612 444	-	5 099 931 548
Anlegg 40 år skolebygg	2,5 %	5 869 489 301	222 155 068	-	(2 338 756)	5 649 672 989
Anlegg 40 år veg	2,5 %	16 025 462 065	479 792 401	1 365 695 599	-	16 911 365 264
Anlegg 50 år	2,0 %	132 053 908	4 224 962	-	-	127 828 945
Tomter	0,0 %	18 337 272	-	-	-	18 337 272
Sum		26 082 505 199	826 847 993	2 685 909 002	(2 338 756)	27 943 904 964

*1)	Sted	Anleggsmiddel	Beløp
	Rissa og Lekvik 2023 korr		(2 338 756)
	Sum		(2 338 756)

Totalsum	26 311 859 211	864 548 627	2 756 795 218	(2 307 742)	28 206 413 543
-----------------	-----------------------	--------------------	----------------------	--------------------	-----------------------

Anleggsmidler Kompetansesenter Tannhelse Midt Trøndelag FKF

Anleggs gruppe	Avskrivings sats	Inngående balanse 2024	Avskrivning 2024	Tilg Aktiv
Anlegg 5 år	20,0 %	1 103 981	878 388	
Anlegg 10 år	10,0 %	3 537 978	1 122 671	
Sum		4 641 959	2 001 059	

Note 3 Egenkapital og fond, avsetning og bruk

Fond				
Kapittel	Balanseregnskapet	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Endring
2.56 – 2.58	Disposisjonsfond	1 108 990 533,51	1 230 340 050,76	-121 349 517,25
2.55	Bundne invest. fond	52 082 804,95	57 688 086,95	-5 605 282,00
2.53 – 2.54	Ubundne invest. fond	100 452 049,89	100 452 049,89	0,00
2.51 – 2.52	Bundne driftsfond	734 544 333,20	826 016 859,43	-91 472 526,23
Sum	Fond	1 996 069 721,55	2 214 497 047,03	-218 427 325,48
Driftsregnskapet 2024		Investeringsregnskapet 2024		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	293 130 466,16	940 + 948	0,00	
540	171 780 948,91	540	0,00	
Differanse	-121 349 517,25	Differanse	0,00	-121 349 517,25
950	641 900 987,27	950	42 657 749,00	
550	550 428 461,04	550	37 052 467,00	
Differanse	-91 472 526,23	Differanse	-5 605 282,00	-97 077 808,23
Endring drifts- og investeringsregnskapet				-218 427 325,48
Avstemming mellom regnskapsdelene		Beløp		
Differanse		0,00		

Note 4 Enheter i det konsoliderte regnskapet

Idet konsoliderte regnskapet for Trøndelag fylkeskommune inngår følgende enheter:

- Trøndelag fylkeskommune, org. nr 817 920 632
- UKM (Ung Kultur Møtes) Norge Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 981 656 172
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag fylkeskommunalt foretak, org.nr 924 378 611

Det er ingen enheter som er utelatt i det konsoliderte regnskapet.

Note 5 Mellomværende mellom selskaper

- UKM, Ungdommens kulturmønstring Norge FKF. Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2024 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære kundefordringer er det en ubetalt faktura med forfall i februar 2025 på kroner 125 730,05
- Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF. Det er ikke noe mellomværende pr 31.12.2024 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld.

- Trøndelag fylkeskommune. Det ikke noe mellomværende pr 31.12.2024 ført på konsernintern fordring eller konsernintern gjeld. På ordinære kundefordring er det en ubetalt faktura med forfall i februar 2025 på kroner 125 730,05 som gjelder UKM, Ung Kultur Møtes Norge FKF

Note 6 Pensjon

Fylkeskommunens og foretakenes pensjonsforhold regnskapsføres og rapporteres iht. reglene i regnskapsforskriftens § 3-5 samt god kommunal regnskapsskikk. Det materielle innholdet i pensjonsføringen er regulert av aktuarberegninger fra pensjonsselskapene. Det er i avslutningen av regnskapet lagt til grunn endelige aktuarberegninger, mottatt i januar 2023.

Pensjons-selskapene er KLP Forsikring og SPK, Statens Pensjonskasse. Det siste ivaretar pensjonsrettighetene til pedagogisk personale

Beløp i mill. kr	År	TF	TK	UKM	Konsolidert
Sum pensjonskostnader (regnskapsbelastning)	2024	353,74	5,73	0,46	359,94
Premieavvik årets	2024	80,12	1,02	0,08	81,22
Amortisert premieavvik fra tidl. år ført	2024	68,60	0,01	0,28	68,89
Akkumulert premieavvik i balanse	2024	368,28	1,02	0,20	369,50
Pensjonsmidler	2024	5 435,63	44,57	8,53	5 488,74
Pensjonsforpliktelser	2024	-5 706,60	-41,16	-8,21	-5 755,97
Netto pensjonsforpliktelse inkl. arb.giveravg.	2024	-270,96	3,41	0,32	-267,24

Trøndelag fylkeskommune og UKM har 7 års amortiseringstid på premieavvik og TkMidt har 1 års amortiseringstid.

Årets pensjonskostnad i sammendraget over er fylkeskommunens samlede regnskapsførte pensjonskostnader, det vi internt kaller *normalkost* for pensjon før arbeidsgiveravgiften. Denne beregnet som følger: Premie – 2 % ansattedel +/- premieavvik og amortisert tidligere års premieavvik. Det er premien – 2 % ansattedel som er grunnlag for betalbar arbeidsgiveravgift i denne sammenheng.

Forutsetningene for aktuarberegningene av kostnader, forpliktelser og midler i 2024:

Beskrivelse	KLP		SPK	
	2024	2023	2024	2023
Avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %	3,50 %	4,00 %	3,50 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %	2,48 %	2,97 %	2,48 %
Årlig G-regulering (folketrygden)	2,97 %	2,48 %	2,97 %	2,48 %
Pensjonsregulering	2,20 %	1,10 %		

Vedlegg

ARP - Aktivitets- og redegjørelsesplikt

LIKESTILLINGSREDEGJØRELSE FOR TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE 2024

Trøndelag fylkeskommune deltok i Trondheim Pride 14. september 2024
(Foto: Trøndelag fylkeskommune, Håvard Zeiner).

1. Likestillingsarbeidet i Trøndelag fylkeskommune

Likestilling er en del av FNs bærekraftsmål, og er et sentralt virkemiddel for å skape et bærekraftig samfunn. Sosial bærekraft handler blant annet om å jobbe for at alle mennesker skal ha like sjanser til et stabilt helsefremmende liv, til å få utdanning, jobbe og leve uten diskriminering av noe slag. Stabile og inkluderende samfunns- og arbeidslivsforhold er en viktig brikke for at et menneske skal ha et trygt og

stabilt liv. Når enkelte faller utenfor arbeidslivet, grunnet sykefravær, dårlige kvalifikasjoner, språkutfordringer eller funksjonshemning, så vil det forringe livskvalitet, mangfold, sosial utjevning, samfunnsutvikling og personlig utvikling, som gir negative konsekvenser for fellesskapet.

En bærekraftig arbeidsplass innebærer at ledelse, tillitsvalgte og medarbeidere sammen skaper en bedriftskultur som muliggjør bedre opplevelser, økt egenansvar samt mer effektivt samarbeid.

Denne redegjørelsen tar hovedsakelig for seg likestillingsarbeidet ut ifra fylkeskommunens rolle som arbeidsgiver. De delene som omhandler Trøndelag fylkeskommunes rolle som regional samfunnsutvikler og planmyndighet blir det redegjort for i årsrapporten, under de respektive avdelingens kapitler.

1.1 Prosjekt Likestilt arbeidsliv

I årene 2022-2024 har det interne likestillingsarbeidet vært organisert som et prosjekt. Dette henger sammen med at fylkeskommunen som arbeidsgiver, sertifiserte seg i Likestilt arbeidsliv (LA) i 2023.

Handlingsplanen for LA, som er vedtatt i administrasjonsutvalget 2023, inneholder 75 tiltak fordelt på de syv innsatsområdene. Områdene samsvarer med kravene i likestillings- og diskrimineringsloven (aktivitets- og redegjørelsesplikten). Handlingsplanen er resultat av en lengre intern forankrings prosess og beskriver tiltak på ulike nivå i organisasjonen.

Handlingsplanen bygger en helhetlig struktur rundt likestilling- og mangfoldsarbeidet. Nederst i dette dokumentet finner du en oversikt over de aktiviteter vi har prioritert i 2024. Noen områder er ikke påbegynt, noen er igangsatt og noen er utført.

Les mer i handlingsplanen her: [Likestilt arbeidsliv handlingsplan](#)

1.2 Ståstedsanalyse av innsatsområdene

I 2024 gjennomførte arbeidsgruppa en kartlegging av likestillingstilstanden i fylkeskommunen i henhold til lovverket og beste praksis. Nedenfor ser dere resultatene for de ulike innsatsområdene.

Ståstedanalysen er gjennomført ved at en undersøkelse er sendt ut til alle 32 arbeidsmiljøutvalg, direktørgruppa, arbeidsgruppa for Likestilt arbeidsliv og HR-teamet. Av 60 mulige, fikk vi inn 51 svar. Rapporten viser at fylkeskommunen har mye på plass, både når det gjelder forankring av likestillingsområdet, rutiner og tiltak innenfor de sju innsatsområdene. Kjennskapen til arbeidet ut i organisasjonen er positiv, selv om det er der vi finner den laveste enkeltskåre.

Resultat av ståstedsanalysen for innsatsområdene

Kriteriene for området ligger mellom:

• Forankring	3.07 – 4.49
• Rekruttering	3.21 – 4.72
• Inkluderende arbeidsmiljø	3.26 – 4.75
• Tilrettelegging	4.03 – 4.61
• Livsfase	3.15 – 4.83
• Heltidskultur	4.32 – 4.38
• Likelønn	4.19 – 4.68

1-3: Utløser gradert behov for tiltak og eller dokumentasjon

4. Ting er på plass, kan mangle dokumentasjon/forankring

5. Vi har oppnådd målet

1.2.1. Forankring

Laveste resultat har vi på å informere underleverandører om sertifiseringen om Likestilt arbeidsliv, mens høyeste resultat handlet om at likestillingsarbeidet er forankret i mål, strategier og handlingsplaner.

Når det gjelder forankring må vi bli flinkere til å informere samhandlingspartnere og underleverandører om sertifiseringen av Likestilt arbeidsliv. Når prosjektet etter hvert innføres i ordinær drift, må vi fortsatt jobbe godt gjennom partsamarbeid for å oppnå større bevissthet i organisasjonen, samtidig som vi må sette av tilstrekkelig tid og penger, og til å samordne likestillingsarbeidet med annet utviklingsarbeid.

1.2.2 Rekruttering og kompetanse

Laveste resultat handler om å styrke språkkompetansen hos minoritetsspråklige ansatte, høyeste resultat får vi på at vi lyser ut alle stillinger.

Vi har jobbet med kompetanseheving om holdninger og fordommer i våre rekrutteringsprosesser i regi InClue As. Det er høsten 2024 gjennomført to workshoper med tema Fordomsfri rekruttering der 180 ledere og tillitsvalgte var inviterte. Den første digitale samlingen fokuserte på utfordringer målgruppen funksjonshemmede møter som arbeidssøkere mens den andre samlingen hadde mest oppmerksomhet på mulighetsrommet for fylkeskommunen innen fordomsfri rekruttering.

InClue As har gjennom hemmelige søkere utfordret oss på hvem vi tar inn til intervju, med fokus på ulike diskrimineringsgrunnlag som etnisitet og funksjonshemming. De har også sett på vårt rekrutteringsverktøy Webcruiter om denne er tilpasset slik at alle kan søke uavhengig av funksjonsvariasjon, etnisitet eller aldersgrupper her er generasjon Z spesielt nevnt.

Vi trenger enda tydeligere og uttalt mål om å rekruttere fra underrepresenterte grupper som speiler befolkningen i fylket. Det er derfor avsatt midler til å forlenge ordningen med mangfoldstraineer fra 2025.

1.2.3 Inkluderende arbeidsliv

Laveste resultat er kompetanse når det gjelder normkritikk i organisasjonen. Dette henger sammen med våre holdninger og fordommer samt adferd overfor andre som har ulik hudfarge, kjønnsidentitet eller funksjonsvariasjon. I tillegg må vi styrke språkkompetansen til minoritetsspråklige. Høyeste resultat finner vi på meldekanaler for diskriminering, rasisme og vold.

Vi har fortsatt en vei å gå når det gjelder å melde om uønskede hendelser og meldekanaler som er utformet lettfattelige for de med språkutfordringer.

1.2.4 Tilrettelegging, universell utforming

Universelle utforming av fylkeskommunens nettsider har lavest skåre. Fylkeskommunen har tilrettelegging og markering av religiøse fridager (ikke norske røddager), slik at dette har høyeste skåre.

Tilgjengelighetserklæringen hjelper virksomhetene med å få oversikt over status, og gir brukerne av løsningene mulighet for å gi tilbakemelding når nettsiden eller appen ikke fungerer for dem. Alle offentlige nettstedet og apper skal ha en tilgjengelighetserklæring. Så langt er det målt 19 brudd av 48 krav i regelverket for våre ulike nettsider, med konsekvenser for brukere som strever med nedsatt syn, fargesyn, nedsatt hørsel, nedsatt bevegelse, styrke og rekkevidde, lysfølsomhet og nedsatt kognisjon.

Vi jobber kontinuerlig med feilretting og forbedring av universell utforming på nettsidene. Vi har blant annet gjennomført fagsamling for "lokale" webredaktører, hvor kompetanseheving innen universell utforming sto på agendaen. I tillegg har vi i større grad tatt i bruk verktøyet Siteimprove i arbeidet, som også "lokale" webredaktører kan ta i bruk.

Vi har fått på plass tilgjengelighetserklæringer for hjemmesidene for alle videregående skoler og oppdatert tilgjengelighetserklæringen for trondelagfylke.no. På kort sikt har vi lagt mest innsats i de redaksjonelle/innholdsmessige feilene/manglene, da vi begrenses av teknisk gjeld i forbindelse med å kunne oppgradere det tekniske rammeverket som gir universell utforming-feil (UU-feil). På lengre sikt har vi ambisjoner om nye nettsider som vil oppfylle alle krav til universell utforming.

Når det interne intranettet for fylkeskommunen lanseres våren 2025, skal kravene til universell utforming være oppfylt i henhold til Forskrift om universell utforming av informasjon- og kommunikasjonsteknologiske (IKT)-løsninger - § 4b).

I samarbeid med NAV Hjelpemiddelsentral har de vist oss www.kunnskapsbanken.net som nyttig verktøy i den videre jobbingen.

1.2.5 Livsfase

Vi har ikke gode tall for analyse av tallmaterialet for likestilt foreldreskap og heller ikke egne tiltak for å bedre likestilt foreldreskap, dette satsingsområde får lavt resultat. Fylkeskommunen har gode permisjonsordninger og høyest resultat får derfor velferdspermisjoner i livsløpet.

Vi har livsfasepolitikk med individuelle vurderinger. Seniorer over 62 har egne tiltak uavhengig av individuelle livsfasevurderinger.

1.2.6 Heltidskultur

Fylkeskommunen har laveste resultat på å gi informasjon om hva det betyr for den enkelte å gå ned i stillingsprosent. Høyest skår har vi på uttalt mål om heltidskultur. Når det gjelder innsatsområde deltid, ser vi at det fremdeles er mange som jobber ufrivillig deltid i fylkeskommunen.

Ny kartlegging i 2024 har gitt oss en ny innsikt i om de tiltak som har vært initiert, har hatt noen effekt. 32 prosent av de som svarer at de jobber deltid i 2024 (mot 35 prosent i 2023) oppgir å jobbe ufrivillig deltid. Høyest andel ansatte i ufrivillig deltid finner vi i virksomhetsområdet for kompetanse (36 prosent). Lavest andel ufrivillig deltid finner vi i seksjon tannhelse (5 prosent).

Mer om kartleggingen av deltid finner du under punkt 2.4.

1.2.7 Likelønn

Laveste resultat finner vi om vår lønnskartlegging analyseres for å identifisere mønstre og utilsiktede forskjeller, mens høyeste resultat har vi på at lønnskartlegging omfatter alle ansattgrupper og all lønn inkl. grunnlønn og skattbart arbeidsvederlag.

1.3 Prioriterte områder (Likestillingsbevissthet)

Holdningsarbeid har også i 2024 vært høyt prioritert. Prosjekt Likestilt Arbeidsliv fikk tilskudd fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet. Tilskuddet ble hovedsakelig brukt til å arrangere to halvdagers workshops for opplæring i fordomsfri rekruttering i regi InClue As. I samarbeid med Unicus, Norges handikapforbund, Blindeforbundet og Møller Medvind har de ulike bedriftene søkt ledige stillinger som «hemmelig søker» i fylkeskommunen, med det formål å måle avvik mellom uttalt praksis og det som faktisk skjer.

I tillegg har fylkeskommunen laget en mangfolds-video i forbindelse med rekruttering: <https://youtu.be/dY-bsUhZZyl>

Avdeling eiendom gjennomførte ulike tiltak for å rette fokus mot mangfold, integrering og etnisitet blant renholderne. De har satt temaene på dagsorden internt i avdeling eiendom, team drift, renhold og vedlikehold med sine 50 ansatte i daglig aktivitet. Med midlene fra IMDI ble det i tillegg mulig å gjennomføre tiltak rettet mot alle renholds-ansatte i Trøndelag fylkeskommune. I renholdsamlingen arrangert i november 2024 deltok 120 renholdere på seminar. Temaet Mangfold fikk sentral plass og gjennomgående fokus gjennom hele samlingen.

2. Likestillingstilstand i Trøndelag fylkeskommune

Nedenfor følger noen tabeller som beskriver likestillingstilstanden i Trøndelag fylkeskommune. Tabellene i punkt 1-6 er uttrekk fra PAI-registeret (Personal Administrativt Informasjonssystem), som er et register med lønns- og personalopplysninger om samtlige ansatte i kommunal sektor per 1.12 hvert

år. Alle data samles i en egen database, og vi får utarbeidet statistikker fra KS årlig. Tabellene i punkt 7-9 er uttrekk fra vårt lønssystem. Skissene i punkt 10 kommer fra medarbeiderundersøkelsen og skissene i punkt 11 er hentet fra den årlige HMS-rapporten. Sykefraværstatistikk presenteres i den overordnede årsrapportens kapittel 1.

Tiltaksdelen knyttet til funnene er beskrevet i kapittel 3.

2.1 Antall og andel kvinner og menn i ulike sektorer i Trøndelag fylkeskommune

	Antall		Andel (i prosent)	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Totalt	2 564	1 693	60	40
Sentraladministrasjonen	208	111	65	35
Oppvekst, inkl. vgs.	1 769	1 256	58	42
Helse/sosial, inkl. Tannhelse	358	46	89	11
Kultur	40	34	54	46
Teknisk sektor	119	194	38	62
Ymse	70	52	57	43

Tabellen viser antall og andel kvinner og menn i ulike sektorer i Trøndelag fylkeskommune. Samlet er 60 prosent av de ansatte kvinner og 40 prosent er menn. Kvinneandelen er redusert med 1 prosentpoeng det siste året. Høyeste kvinneandel er innenfor sektor Helse/sosial, noe som omfatter ansatte innen tannhelse i Trøndelag fylkeskommune, hvor det er 89 prosent kvinner. Det er bare innenfor teknisk sektor, som blant annet omfatter mange ansatte på avdeling veg, hvor andelen kvinner er lavere enn andel menn. Her er kvinneandelen 38 prosent, en økning med 4 prosentpoeng på to år.

Tall fra Innsikt/Webcruiter rekrutteringssystem viser at det fortsatt er en overvekt av kvinner blant søkerne. I 2024 var 61 prosent av søkerne kvinner.

2.2 Lønnsforhold i Trøndelag fylkeskommune justert for ulike faktorer

	2022	2023	2024
Justert for	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns	Kvinnens grunnlønn i prosent av menns
Ujustert	96,2	95,9	96,2
Stillingsgruppe	99,1	98,8	99,1
Stillingskode	98,8	98,7	98,9

Tabellen viser kvinners gjennomsnittlige grunnlønn i prosentandel av menns lønn de siste tre årene. Ujusterte tall tar ikke hensyn til variasjonen i fordelingen av kvinner og menn i de ulike stillingsgruppene og stillingskodene, og hensyntar heller ikke forskjeller i alder og utdanning. De justerte tallene i radene *stillingsgruppe* og *stillingskode* uttrykker hva kvinners lønn som andel av menns lønn ville vært dersom

kvinner og menn hadde hatt samme årsverksfordeling innenfor hver av variablene det er justert for. Tallene justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn, siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av lønnsforskjellen som skyldes ulike yrkesvalg.

Justert for stillingsgruppe eller stillingskode har kvinners grunnlønn i Trøndelag fylkeskommune ligget stabilt rundt 99 prosent de siste årene. Gjennomsnittet for fylkeskommunene er i overkant av 98 prosent.

2.3 Lønnsforhold i Trøndelag fylkeskommune for ulike arbeidstakergrupper

Kapittel	Arbeidstakergruppe	2023 Kvinnens grunnlønn i andel av menns	2024 Kvinnens grunnlønn i andel av menns
Alle	Alle	95,9 %	96,2 %
3	Alle	100,4 %	100,1 %
	Ledere kap. 3.4.2	98,6 %	99,1 %
	Ledere kap. 3.4.3	100,4 %	100,4 %
4	Alle	96,3 %	96,9 %
	Ledere kap. 4	91,7 %	95,5 %
	Stillinger uten særskilt krav om utdanning	96,6 %	100,1 %
	Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger	91,1 %	91,1 %
	Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	95,2 %	93,9 %
	Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	96,0 %	97,9 %
	Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	99,2 %	98,2 %
	Adjunkt med tilleggsutd. og Stillinger med krav om 5-årig U/H-utd.	100,3 %	100,5 %
	Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	97,2 %	98,1 %
	Lektor med tilleggsutdanning	100,0 %	100,8 %
5	Alle	101,9 %	101,8 %

Tabellen viser kvinners gjennomsnittlige grunnlønn i prosentandel av menns lønn for ulike arbeidstakergrupper i Trøndelag fylkeskommune de siste to årene. Oversikten tar med alle grupper hvor det er minst åtte ansatte av hvert kjønn. Oversikten viser at det er lite lønnsforskjeller i gjennomsnittlig grunnlønn for lederstillinger (ledere i lønnskapittel 3). Samlet for alle i lønnskapittel 5 (blant annet rådgivere, ingeniører og tannleger) har kvinner noe høyere lønn enn menn. Dette kan blant annet forklares med at det er betydelig flere kvinner enn menn i de stillingene med høyest lønn, blant annet tannleger. Menn er overrepresentert blant ingeniører, som har lavere grunnlønn.

I lønnskapittel 4 (blant annet lærere, konsulenter, renholdere, tannpleiere, miljøpersonalet og driftsmedarbeidere) er kvinners grunnlønn gjennomgående litt lavere enn menns, men forskjellen er redusert det siste året. Noe av forskjellen kan forklares med at gjennomsnittsalderen og ansienniteten er litt høyere blant menn. Det er små forskjeller blant stillingene med høyere utdanning, blant annet lærerstillinger. Størst forskjell er det blant fagarbeidere, ansatte med fagskoleutdanning og arbeidsledere uten personalansvar. Her er lønnsnivået for mannsdominerte stillinger innen drift og teknisk noe høyere enn i kvinnedominerte stillinger innen miljøarbeid, renhold og kantine.

2.4 Heltid og deltid i ulike sektorer

		Kvinner			Menn		
Sektor	Heltid/ deltid	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstr per ansatt	Ansatte	Andel av ansatte i sektoren	Stillingsstr per ansatt	Ansatte
Alle	Alle		91%	2590		93%	1
	Deltid	26%	66%	683	18%	59%	
	Heltid	74%	100%	1907	82%	100%	1
Administrasjon	Alle		94%	127		98%	
	Deltid	16%	62%	20	5%	52%	
	Heltid	84%	100%	107	95%	100%	
Undervisning	Alle		90%	1810		92%	1
	Deltid	30%	67%	544	21%	59%	
	Heltid	70%	100%	1266	79%	100%	1
Helse/pleie/omsorg	Alle		91%	360		85%	
	Deltid	25%	64%	90	28%	47%	
	Heltid	75%	100%	270	72%	100%	
Samferdsel og teknikk	Alle		97%	87		99%	
	Deltid	9%	71%	8	3%	51%	
	Heltid	91%	100%	79	97%	100%	
Annet	Alle		93%	215		97%	
	Deltid	18%	59%	38	10%	67%	
	Heltid	82%	100%	177	90%	100%	

Tabellen over viser antall og andel heltid og deltid i Trøndelag fylkeskommune i ulike sektorer i 2024, fordelt på kvinner og menn. 26 prosent av de kvinnelige ansatte er i deltidsstilling, mens 18 prosent av menn har deltidsstilling. Dette er en reduksjon fra henholdsvis 30 og 21 prosent to år tidligere. Størst antall og andel deltid finner vi i sektor utdanning, det vil si ved de videregående skolene. Her har 30 prosent av kvinnene i deltidsstilling, mens den mannlige andelen for deltid er 21 prosent.

I november 2024 gjennomførte fylkeskommunen en medarbeiderundersøkelse, hvor antall deltidsansatte og ufrivillig deltid ble målt i samme undersøkelse for første gang.

I 2023 ble også antall heltid og deltidsansatte kartlagt. I 2024 besvarte 551 spørsmålene om deltid (436 besvarte i 2023), 382 kvinner (303 kvinner i 2023) og 169 menn (133 menn i 2023). Av de som besvarte undersøkelsen er det 15 prosent som oppgir at de jobber deltid i Trøndelag fylkeskommune. 13 prosent har en stillingsstørrelse mellom 50-99 prosent, og to prosent oppgir at de har en stillingsstørrelse under 50 prosent. Avdeling Kompetanse har den høyeste andel ansatte som jobber deltid (18 prosent), mens sentraladministrasjonen har lavest andel ansatte som jobber deltid (fem prosent).

35 prosent av de ansatte som jobber deltid oppgir at årsaken er at de ikke har fått muligheten til å jobbe fullstilling, mens to av ti oppgir at det er fordi de har redusert arbeidsevne eller at det er for krevende å jobbe i full stilling. 18 prosent oppgir også å kombinere med et arbeid utenfor fylkeskommunen. 32 prosent (mot 35 prosent 2023) av de som jobber deltid oppgir å jobbe ufrivillig deltid. Høyest andel ansatte i ufrivillig deltid finner vi i virksomhetsområdet for kompetanse (36 prosent). Lavest andel ufrivillig deltid finner vi i seksjon tannhelse (fem prosent).

I ansattgruppen under 30 år oppgir nesten sju av ti at de er i deltidsstilling. Andelen i ufrivillig deltid reduseres i eldre aldersgrupper. Blant stillinger finner vi høyest andel ansatte i ufrivillig deltid hos miljøarbeidere, teknisk drift og i undervisning. 33 prosent av kvinner i deltid oppgir å være ufrivillig, mens 30 prosent av menn oppgir det samme. 37 prosent av de som oppgir å jobbe ufrivillig deltid, er villig til å jobbe ved flere seksjoner/skoler /tannklinikker, utføre andre arbeidsoppgaver enn det de er kvalifisert til, og å ta kurs/videreutdanning for å øke stillingsprosenten sin. Elleve prosent av alle i deltid er villig til å jobbe i flere seksjoner/skoler/ tannklinikker i TRFK, og utføre andre arbeidsoppgaver og ta kurs/videreutdanning.

Menn i deltid kombinerer oftere et annet arbeid utenfor Trøndelag fylkeskommune enn kvinner. En av tre av begge kjønn oppgir at årsaken til at de jobber deltid, er fordi de ikke har fått muligheten til å jobbe i fulltidsstilling. Mens 31 prosent av menn i deltid oppgir å ha et annet arbeid utenfor fylkeskommunen, oppgir kun tolv prosent av kvinner det samme. En høyere andel av kvinner enn menn oppgir å jobbe deltid fordi de har redusert arbeidsevne eller fordi det er for krevende å jobbe i full stilling. En høyere andel menn oppgir å jobbe deltid samtidig som de har delvis pensjon/AFP.

2.5 Turnover for ansattgrupper i Trøndelag fylkeskommune

Ansattgruppe	2023 Turnover i prosent	2024 Turnover i prosent
Ledere i alle kapitler	8,4	7,5
Stillinger uten særskilt krav om utdanning	17,8	19,7
Fagarbeider og fagarbeider med fagskoleutdanning	12,9	12,5
Lærer og Stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning	10,8	11,0
Adjunkt og Stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning	8,3	7,3
Adjunkt med tilleggsutdanning og Stillinger med krav om	9,0	9,0
Lektor og Stillinger med krav om mastergrad	11,2	10,7
Lektor med tilleggsutdanning	8,2	7,4
Fagstillinger i kapittel 5	11,4	10,3

Tabellen viser andel ansatte som av ulike årsaker har sluttet i Trøndelag fylkeskommune i løpet av 2023 og 2024. Dette er en samlet andel som har sluttet på grunn av aldergrense, bortgang eller de har begynt i ny jobb utenfor Trøndelag fylkeskommune. Over tid har den samlede turnover ligget i overkant av ti prosent, noe som er forholdsvis likt andre fylkeskommuner. Det er stillinger med lavest utdanningskrav som har høyest turnover. Fagstillinger i lønnskapittel 5 (blant annet rådgivere, ingeniører og tannleger) har noe høyere turnover enn stillinger i lønnskapittel 4 med krav om universitets- og høyskoleutdanning (blant annet lærerstillinger).

2.6 Gjennomsnittsalder og avgangsalder fordelt på kjønn

Kommune- og fylkeskommunenavn	Gjennomsnittsalder			Avgangsalder		
	Kvinner og menn	Kvinner	Menn	Kvinner og menn	Kvinner	Menn
ALLE KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER	44,4	44,4	44,5	63,6	63,6	63,8
OSLO KOMMUNE	42,6	42,6	42,5	62,9	62,9	62,9
ROGALAND FYLKESKOMMUNE	46,6	46,3	47,2	63,4	62,7	64,5
MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE	48,5	48,0	49,3	63,9	63,6	64,3
NORDLAND FYLKESKOMMUNE	48,0	47,5	48,9	63,9	63,9	64,0
ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE	48,6	48,2	49,4	.	.	.
AKERSHUS FYLKESKOMMUNE	47,7	47,6	47,8	.	.	.
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE	49,1	48,9	49,4	.	.	.
INNLANDET FYLKESKOMMUNE	49,2	48,9	49,5	64,0	63,4	64,8
VESTFOLD FYLKESKOMMUNE	49,3	49,3	49,4	.	.	.
TELEMARK FYLKESKOMMUNE	48,4	47,8	49,3	.	.	.
AGDER FYLKESKOMMUNE	48,0	47,6	48,6	64,3	64,4	64,1
VESTLAND FYLKESKOMMUNE	47,9	47,5	48,5	64,0	63,5	64,7
TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE	48,4	47,8	49,2	63,0	62,8	63,2
TROMS FYLKESKOMMUNE	47,7	47,3	48,3	.	.	.
FINNMARK FYLKESKOMMUNE	48,2	47,5	49,1	.	.	.

Tabellen viser gjennomsnittsalder og gjennomsnittlig avgangsalder for ansatte fordelt på kjønn for alle kommuner og fylkeskommuner, samt for den enkelte fylkeskommune. Gjennomsnittsalderen i kommunal forvaltning er 44,4 år, og tilnærmet lik for kvinner og menn når alle ansatte ses samlet. Generelt er gjennomsnittsalderen noe høyere i fylkeskommunene, og for alle fylkeskommuner er gjennomsnittsalderen noe høyere for menn. I Trøndelag fylkeskommune er gjennomsnittsalderen for menn 1,4 år høyere enn for kvinner, blant de med størst forskjell av fylkeskommunene.

Gjennomsnittlig avgangsalder i kommunesektoren er 63,6 år. For kvinner er den 63,6 år, og for menn er den 63,8 år. Med avgangsalder menes gjennomsnittsalderen til arbeidstakere som sluttet i kommunesektoren fra ett år til det neste og som var minst 55 år det første av de to årene. I Trøndelag fylkeskommune er gjennomsnittlig avgangsalder 63,0 år. Den er 62,8 år for kvinner og 63,2 år for menn. I fjor var avgangsalder for Trøndelag fylkeskommune noe høyere enn gjennomsnittet i kommunesektoren, mens den nå er litt lavere.

2.7 Fravær ved barns sykdom

Ansattgruppe	Dagsverk fravær	Fravær prosent
Kvinner	2041	0,34
Menn	907	0,22
Sum	2948	0,29

Tabellen viser fravær ved egne barns sykdom for ansatte i Trøndelag fylkeskommune i 2024, fordelt på kvinner og menn. Fraværspersent viser totalt fravær ut fra antall mulige dagsverk. Det totale fraværet knyttet til barns sykdom var 0,29 prosent i 2024, en liten nedgang fra 0,31 prosent i 2023. For kvinner var fraværet 0,34 prosent, mens det for menn var 0,22 prosent. Dette innebærer at kvinner i Trøndelag fylkeskommune var 55 prosent mer fraværende enn menn knyttet til egne barns sykdom i 2024, en liten økning fra 2023 da kvinner var 50 prosent mer fraværende enn menn knyttet til egne barns fravær.

2.8 Fordeling av foreldrepermisjon

Ansattgruppe	Dager foreldreperm.	Antall personer	Gj.snitt d foreldrep 2024
Kvinner	13897	141	
Menn	5148	69	

Tabellen viser uttak av foreldrepermisjon for ansatte i Trøndelag fylkeskommune i 2024, fordelt på kvinner og menn. Retten til foreldrepenger knyttet til fødsel består av en mødrekvote på 15 uker, (hvorav de første seks ukene må tas rett etter fødselen), en fedrekvote på 15 uker, en periode på tre uker før termin til mor og en fellesperiode på 16 uker (totalt 49 uker). Dette innebærer en «pålagt» fedrekvote på i overkant av 30 prosent og en «pålagt» mødrekvote på ca. 37 prosent.

Generelle tall på landsbasis viser at mødre tar mesteparten av foreldrepermisjonen, mens fedres lengde i stor grad følger fedrekvoten. Selvstendig næringsdrivende tar kortere og sjeldnere permisjon enn lønnstakere. Det er små forskjeller mellom foreldre i ulike yrkesgrupper, men fedre i undervisningsyrker tar lengst pappaperm.

Vi har ingen oversikt over hvordan foreldrene fordeler fellesperioden eller den totale permisjonstiden seg imellom, da vi bare har tall for våre ansatte i Trøndelag fylkeskommune. Tallene er for kalenderåret 2024, og innebærer permisjoner som kan ha startet i 2023 og sluttet i 2024 eller startet i 2024 og fortsette i 2025. Tallene gir likevel et bilde på fordelingen av uttak av foreldrepermisjon for ansatte i Trøndelag fylkeskommune. Disse tallene viser at kvinnene tok ut 57 prosent av foreldrepermisjonen, mens menn tok ut 42 prosent i 2024. Fordelingen i 2023 var henholdsvis 58 prosent for kvinner og 42 prosent for menn. Vi har ingen direkte sammenlignbare tall, men det kan tyde på at menn i Trøndelag fylkeskommune tar ut en større del av foreldrepermisjonen enn det som er gjennomsnittet i landet. Noe av dette kan forklares med at vi har en stor andel menn i undervisningsstillinger i vår organisasjon.

2.9 Midlertidige stillinger fordelt på kjønn

Ansattgruppe	Antall ansatte med mnd.lønn	Antall årsverk med mnd.lønn	Antall årverk midl. ansatt	Andel midl årverk med mnd.lønn
Kvinner	2907	2538	225	8,9
Menn	1861	1647	122	7,4
Sum	4768	4146	347	8,4

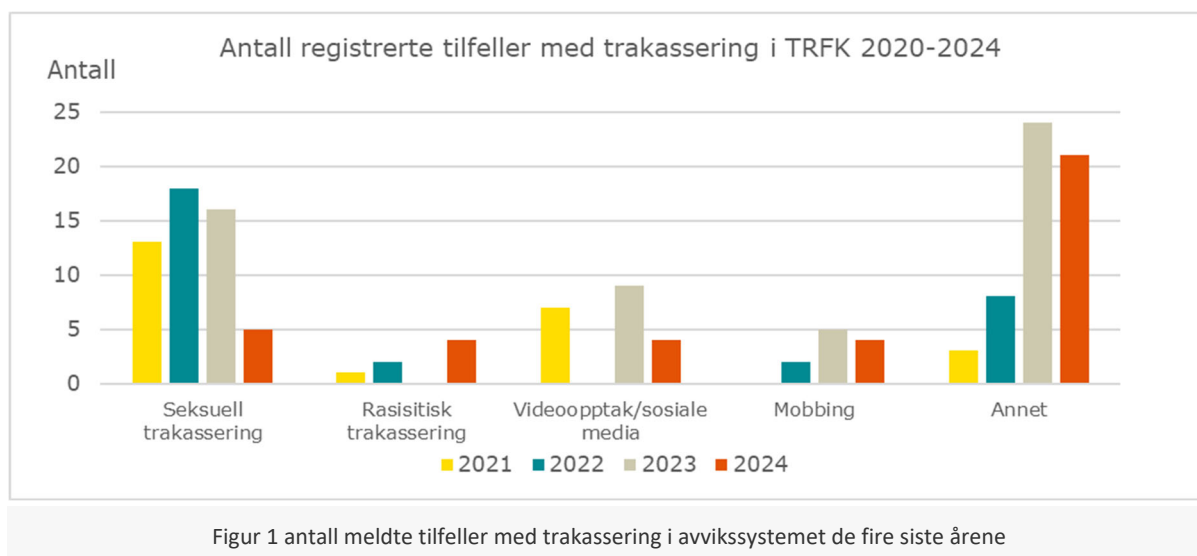
Tabellen viser antall og andel av midlertidige stillinger fordelt på kjønn i Trøndelag fylkeskommune i 2024. Tallene viser at bilde ved utgangen av 2024 med summerte tall for alle ansatte og stillinger med månedslønn. Midlertidige stillinger innebærer vikariat, engasjement og andre midlertidige tilsetninger. Læringer og undervisningsstillinger som er tilsatt på vilkår av fullført utdanning, er her ikke regnet som midlertidige stillinger.

Tallene viser at 8,4 prosent av de som har månedslønn i Trøndelag fylkeskommune er i midlertidige stillinger. Dette er en nedgang fra 10,3 prosent året før. Andelen kvinner i midlertidige stillinger er fortsatt noe høyere enn for menn, da 8,9 prosent av kvinnene er i midlertidige stillinger, mens tilsvarende tall for menn er 7,4 prosent.

2.10 Trakassering

Høsten 2024 ble det gjennomført vår toårige medarbeiderundersøkelse. Der blir alle medarbeidere blant annet spurt om forhold som uønsket seksuell oppmerksomhet og likestilling. I 2024 oppga 4,1 prosent av respondentene å ha vært utsatt for mobbing/trakassering, og 0,7 prosent å ha vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet.

Fra hendelser meldt i fylkeskommunens avvikssystem ser vi at samtlige saker meldt inn om seksuell trakassering gjelder trakassering fra elever i avdelinger for særskilt tilrettelagt opplæring. Det er imidlertid ikke samsvar mellom antall saker meldt i medarbeiderundersøkelsen og i avvikssystemet.

2.11 Arbeidsinkludering

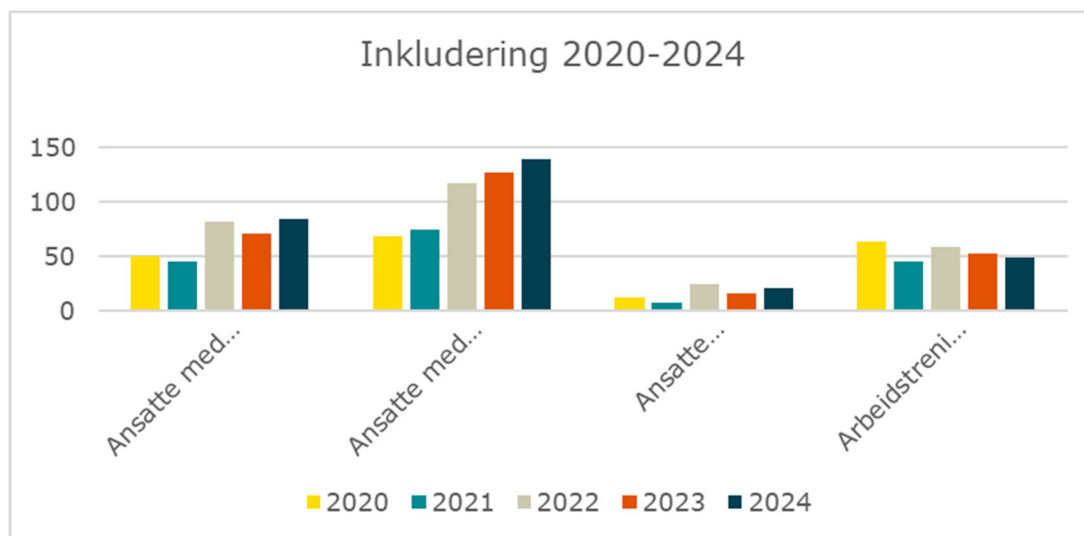
I den årlige HMS-årsrapporten oppgir ledere antall ansatte med: funksjonsnedsettelse, minoritetsbakgrunn, hull i CV samt antall personer på arbeidstreningsplasser fra NAV ved sine enheter.

Funksjonsnedsettelse i denne sammenheng er ansatt som har oppgitt å ha en funksjonsnedsettelse som krever tilrettelegging på arbeidsplassen eller i arbeidsforholdet.

Ansatte med minoritetsbakgrunn er definert som ansatte fra:

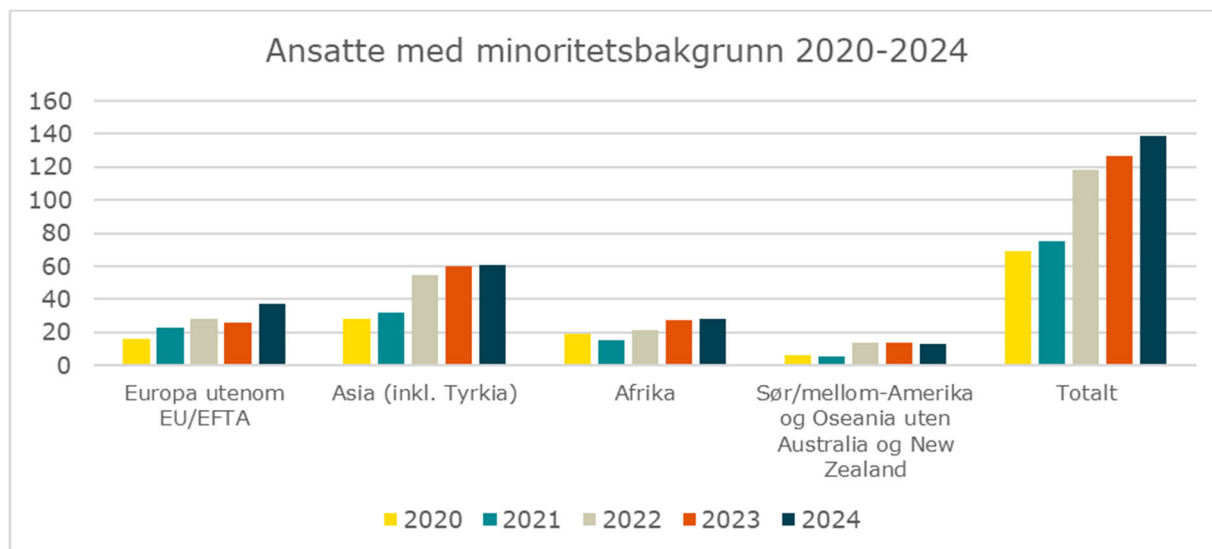
- Europa utenom EU/EFTA
- Asia (inkl. Tyrkia)
- Afrika
- Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand.

Hull i CV i denne sammenheng er ansatt som var utenfor arbeid, utdanning eller opplæring i minst 2 av de siste 5 år - de var arbeidssøkende, fraværende på grunn av sykdom, herunder psykisk sykdom, rus eller soning av straffedom i den perioden.

Figur 2 Antall ansatte i Trøndelag fylkeskommune som har funksjonsnedsettelse, minoritetsbakgrunn eller hull i CV, samt ansatte på tiltak fra NAV

Vi kan se at det er en tydelig tendens til vekst i antall ansatte med minoritetsbakgrunn. Den største veksten har de foregående år vært i antall ansatte med bakgrunn fra Asia (inkludert Tyrkia), mens det i 2024 er størst vekst i ansatte fra Europa utenom EU/EFTA.

Figur 3 Ansatte med minoritetsbakgrunn fordelt på områdene Europa utenom EU/EFTA, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika samt Sør- og Mellom-Amerika og Oseania uten Australia og New Zealand.

Tall fra rekrutteringssystemet innsikt/webcruiter viser at vi har stabilt antall søknader markert med utenlandsbakgrunn i 2024 fikk inn 350, mot 348 i 2023. Andel søkere med utenlandsk bakgrunn er 4,2 prosent av totalt antall søkere 2024. Av søkere med utenlandskbakgrunn som ble inviterte til 1.intervju viser tallene en økning. Andelen utgjør 5 prosent for 2024, mens andelen var 3 prosent i 2023. Antallet med utenlandsbakgrunn som blir ansatt viser nesten ingen endring. I 2024 ble 11 personer med utenlandskbakgrunn ansatt, noe som utgjør 2,4 prosent av alle nyansatte.

3. Innsatsområder

Tabellene på de neste sidene gir informasjon om hvordan fylkeskommunen har jobbet med utvalgte personalområder. Informasjonen er ikke utfyllende, men beskriver de viktigste tiltakene det er jobbet med i 2024 for å nå målene i handlingsplanen for Likestilt arbeidsliv.

3.1 Rekruttering og innfasing

3.1.1 Mangfoldsrekruttering

Status fra NAV viser at andel uføre i alderen 18-67 år i Trøndelag er 11 prosent i 2023 og 11,2 prosent i 2024 (Hentet fra Trøndelag i tall). Tall fra rekrutteringssystemet *Innsikt/Webcruiter* viser generelt godt tilsig av søkere til ledige stillinger. 8210 søknader totalt i 2024, med et gjennomsnitt på 13 søknader per annonse, mot total 8697 for 2023 og 11 søknader per annonse. Også for 2024 er det overvekt av kvinner som søker, andel kvinner er 60,8 prosent.

Det er gjennomført to workshops for ledere og tillitsvalgte, i 2024, med mål om å øke kunnskapen om "Fordomsfri rekruttering". Det faglige innholdet sto InCLue As for – en organisasjon under Norges Handicapforbund som har spesialisert seg på Fordomsfri rekruttering.

InCLue As bidrar også inn med tiltaket "Hemmelig søker", hvor fiktive søknader fra kompetente søkere med nedsatt funksjonsevne sendes ulike utlyste stillinger i ulike avdelinger. Dette tiltaket startet i siste kvartal 2024 og fortsetter i 2025. Målet er bevisstgjøring og økt kunnskap.

Mangfoldstraineer bidrar til økt representativitet og god bruk av innvandreres kompetanse.

Årsmelding 2024

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Innstillingsmodulen i rekrutteringssystemet	Innføring og opplæring av verktøy for ledere i seleksjonsprosessen samtidig som det gir arbeidsgiver en mulighet til å analysere søknadshåndteringen, og rapportere utviklingen.	Ledere med tilsettingsmyndighet og andre som deltar i rekrutterings-prosesser, samt politisk nivå	Utført
Mangfoldserklæring i utlysningstekster	Mangfolds erklæring i utlysningstekstene er tydeligere, den er satt som standardmal i alle annonser. Kanalen <i>Jobb-for-alle</i> er tatt i bruk, 200 publiseringer i 2023 og 175 i 2024.	Søkere	Utført
Opplæring i fordomsfri rekruttering	Trøndelag fylkeskommune har inngått et samarbeid med handikap forbundets kompetanse- og rekrutteringshus, InClue AS, det er gjennomført opplæring for ledere og tillitsvalgte å legge til rette for fordomsfrie rekrutteringer og tillitsvalgte og tiltaket "Hemmelig søker".	Ledere og tillitsvalgte	Utført
Hemmelig søker	Samarbeidet med InClue AS innbefatter også at de sender hemmelige søkere med mangoldskompetanse for å teste oss i vår rekrutteringsprosess.	Ledere	Pågår
Mangfoldstraineer	Fire mangfoldstraineer avsluttet sitt to-årige traineeløp i 2024.	Unge med nedsatt funksjonsevne, hull i cv og kulturell og etnisk bakgrunn fra andre steder enn Vesten	Rekruttering av nye pågår

3.1.2 Innfasing av nye medarbeidere

Vi har 500 ansettelser årlig og god systematikk av innfasing av nye medarbeidere er viktig for å sikre godt mottak og likebehandling av nye medarbeidere. Innfasingen skal også fange opp særskilte behov, og tilretteleggings-behov.

God innfasing bidrar til opplevelse av mestring og det kan redusere tidlig-turnover (ansatte som slutter før 12 måneders ansettelse).

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Digitalt introduksjons-/innfasingsprogram	Det er utviklet digitalt innfasingsprogram med kompetanseplaner som gjelder alle nye medarbeidere. Det er utviklet maler for oppstarts og oppfølgingssamtaler. Det skal bidra til å gi en enhetlig innføring for alle og sikrer likebehandling uavhengig av utdanning og erfaringsbakgrunn.	Alle nye medarbeidere uavhengig bakgrunn og erfaring.	Utført. Videre-utvikling i 2024.
Introduksjonsdag for nye medarbeidere	Det er innført fysisk introduksjonsdag for alle nye medarbeidere i sentraladministrasjonen.	Nye medarbeidere	Utført
Intranettet med informasjon	Det er utviklet av egen side for innfasing av nye medarbeidere, med veiledere og støtte-verktøy.	Ledere	Utført
Rutiner for sluttintervju	Fylkeskommunen vurderer å utvikle rutine for sluttintervju	Ledere med tilsettingsmyndighet	Ikke gjennomført

3.2 Lønn og utviklingsmuligheter

3.2.1 Likelønn

Det er små lønnsforskjeller mellom kjønn for ledere og i stillinger med høyere utdanning, blant annet rådgivere, tannleger, ingeniører og lærerstillinger. Størst forskjell er det blant fagarbeidere og arbeidsledere uten personalansvar. Her er lønnsnivået for manns-dominerte stillinger innen drift og teknisk noe høyere enn i kvinnedominerte stillinger innen miljøarbeid, renhold og kantine.

I lokale lønnsforhandlinger for ansatte i kap. 5 i 2024 fikk kvinner 0,10 prosentpoeng bedre lønnsutvikling enn menn. I de lokale forhandlingene i kap. 4 ble flere kvinnedominerte stillingsgrupper prioritert.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Lønnsstatistikk	Utarbeidet lønnsstatistikk knyttet til kjønn i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger i de ulike lønnskapitlene. Dette drøftes med tillitsvalgte i lønnspolitiske drøftingsmøter.	Ledere og tillitsvalgte	Pågår
Statistikk for eventuelle kjønnsforskjeller i lønn	Lønsmessige prioriteringer for å utjevne kjønnsrelaterte forskjeller vurderes i lokale lønnsforhandlinger.	Forhandlingspartene	Pågår

3.2.2 Åpenhet om lønn

Fylkeskommunen følger med på konsekvenser EUs direktiv om åpenhet om lønn kan få for norske arbeidsgivere.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Innsyn i lønnsopplysninger	Ansatte har anledning til å be om innsyn i andre ansattes årslønn.	Ansatte	Utført

3.2.3 Omdømme og utviklingsmuligheter

Trøndelag fylkeskommune må vise frem det mangfoldet som finnes i organisasjonen og at alle har like utviklings-muligheter uansett kulturell bakgrunn.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Film	Produsere en film som skal vise mangfoldet i fylkeskommunen.	Ansatte, potensielle søkere	Utført

3.3 Tilrettelegging

3.3.1 Digital tilgjengelighet

Fylkeskommunen oppfyller pr. i dag ikke alle krav til universell utforming av nettstedet i.h.h.t. EUs webdirektiv (WAD). Bevisstheten og kunnskapen rundt universell utforming av IKT-løsninger og fysiske forhold jobbes det med.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Universell utforming av nettsider	Det er startet en gjennomgang av prioriterte nettsider for å sjekke om de oppfyller kravene til universell utforming, og for å utbedre feil og mangler. Når det interne intranettet for fylkeskommunen lanseres våren 2025, skal kravene til universell utforming være oppfylt i henhold til Forskrift om universell utforming av informasjon- og kommunikasjonsteknologiske (IKT)-løsninger - § 4b).	Alle ledere i organisasjonen, samt saksbehandlere og de som lager og publiserer innhold til våre digitale flater.	Pågår
Kompetansehevende tiltak	Det planlegges en pakke med kompetansehevende tiltak for aktuelle målgrupper. Det er gjennomført fagsamling for "lokale" webredaktører, hvor kompetanseheving innen universell utforming sto på agendaen. I tillegg har vi i større grad tatt i bruk verktøyet Siteimprove i arbeidet, som også "lokale" webredaktører kan ta i bruk. Det jobbes kontinuerlig med feilretting og forbedring av universell utforming på nettsidene.	Interne webredaktører	Pågår
Tilgjengelighets-erklæring	Vi har fått på plass tilgjengelighetserklæringer for hjemmesidene for alle videregående skoler og oppdatert tilgjengelighetserklæringen for trondelagfylke.no. På kort sikt har vi lagt mest innsats i de redaksjonelle/innholdsmessige feilene/manglene, da vi begrenses av teknisk gjeld i forbindelse med å kunne oppgradere det tekniske rammeverket som gir UU-feil. På lengre sikt har vi ambisjoner om nye nettsider som vil oppfylle alle krav til universell utforming.		Utført Pågår

3.3.2 Universell utforming av bygg

Det foreligger ingen ny kartlegging av gamle og nye bygg med status for blant annet kjønnsnøytrale toalett/ garderober, tilgjengelighet og funksjonalitet for personer med redusert funksjonsevne, rom for å trekke seg tilbake for å hvile, amme eller be.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Tverrfaglig arbeidsgruppe	En tverrfaglig gruppe ser på status for universell utforming.	Saksbehandlere med ansvar for universell utforming	Ingen aktivitet i gruppen andre halvår
Årlige vernerunder	Årlige vernerunder kan oppdage mangler som følges opp, og det gjennomføres intern periodisk kontroll av universell utforming av fylkeskommunale bygg.	Alle ansatte	Pågår

3.3.3 Informasjon og språk

Fylkeskommunen har et spesielt ansvar for sørsamisk. Det er få dokumenter om ansattes rettigheter som er oversatt til samisk, eller andre språk. Allmøte arrangeres fysisk og med streaming.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Varslingsløsning på flere språk	Varslingsløsning og medarbeiderundersøkelsen er oversatt til sørsamisk. Varsling kan meldes på tre språk, engelsk, sørsamisk og norsk.	Alle ansatte	Utført
Rutiner for informasjon	Utvikle rutine for hvordan viktig informasjon skal nå alle, og at informasjon fra allmøter blir gitt digitalt, med tolk eller teksting.	Alle ansatte	Pågår
Mangfoldsseminar	Mangfoldsseminar med fokus på språk og kultur i et helsefremmende og inkluderende arbeidsliv.	Renholdere	Utført
Rutine for bruk av fremmedspråklig tolk i personalsaker	Rutine for bruk av fremmedspråktolk i personalsaker er under utarbeidelse. Vi benytter tolketjenesten til NAV ved behov.	Ansatte med fremmedspråk som morsmål	Ikke påbegynt
Revidering av reglement	Trøndelag fylkeskommune reviderer flere reglement og rutiner slik at de får et kjønns- og legningsnøytralt språk.	Alle ansatte	Kontinuerlig

3.3.4 Religion

Fylkeskommunen har medarbeidere fra ulike verdensdeler og med ulik kulturell bakgrunn.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Permisjon for å ivareta religiøse høytidsdager	I permisjonsreglementet er det lagt til rette for at ansatte kan markere sine religiøse høytidsdager, men fri inntil 2 dager hvert år. Rettigheten bør gjøres bedre kjent.	Ansatte som feirer andre høytidsdager enn de tradisjonelt norske	Utført

3.4 Jobb-hjem-balanse

3.4.1 Hjemmekontor

I 2022 ble det gitt ansatte i sentraladministrasjonen anledning til å jobbe inntil 40 prosent per uke hjemmefra eller andre steder enn fast oppmøtested. Dette for å kunne balansere bedre mellom jobb og fritid. Det er utarbeidet retningslinjer og digitale skjema for å inngå skriftlig avtale.

I 2024 ble det som en del av medarbeiderundersøkelsen kartlagt hvor stor grad ansatte i sentraladministrasjonen har jobbet andre steder enn fra kontoret/oppmøtested.

Halvparten av de som sier de benytter seg av muligheten til å jobbe hjemmefra har signert skriftlig avtale. 39 prosent av de ansatte i sentraladministrasjonen har inngått skriftlig avtale om å jobbe inntil 40 prosent per uke hjemmefra.

Kartleggingen viser at ansatte som arbeider andre steder enn fra kontoret/oppmøtestedet 2 dager eller mer i løpet av en normal arbeidsuke, scorer gjennomgående lavere på hovedtemaområdene, med unntak av autonomi, endring og innovasjon. På hovedtemaområdene samarbeidsklima, støttende ledelse, likestilling/ARP og inkludering scorer gruppen også lavere enn de som benytter seg av fleksibelt arbeidssted 1 dag i en normal arbeidsuke. Ansatte som jobber sporadisk fra andre arbeidssteder er gruppen som i snitt er mest fornøyd på tvers av hovedtemaområdene.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Evaluerer ordningen med mulighet for fleksibelt arbeidssted	Evaluerer ordningen med fleksibelt arbeidssted.	Ansatte i sentraladministrasjonen	Evalueringen er påbegynt

3.4.2 Heltid/deltid

I november 2024 gjennomførte fylkeskommunen en medarbeiderundersøkelse, hvor antall deltidsansatte og ufrivillig deltid ble målt i samme undersøkelse for første gang. Heltid og ufrivillig deltid skal kartlegges annethvert år. Se punkt 2.4 Heltid-deltid.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Retningslinjer for heltidskultur	Fylkeskommunen har retningslinjer for heltidskultur med tiltak både på lokalt og overordnet nivå. Tiltakene er drøftet med tillitsvalgte.	Alle deltidsansatte	Utført
Kartlegging av deltid	Det ble gjennomført en ny kartlegging av ufrivillig deltid i 2024, som en del av medarbeiderundersøkelsen. Forrige gang var i 2023.	Alle deltidsansatte	Utført
Kartlegge minoritetsansatte og deltid	Planen var også å gjennomføre en kartlegging av minoritetsbakgrunn og deltid, men dette valgte arbeidsgiver å ikke gjennomføre i denne runden.	Ansatte med minoritetsbakgrunn	Ikke prioritert

3.5 Inkluderende arbeidsmiljø

3.5.1 Varsling av kritikkverdige forhold

Medarbeiderundersøkelsen 2024 viser at 72 prosent av de som svarte kjenner til varslingsrutinene. Det er en økning på 10 prosentpoeng fra 2022. 78 prosent sier at de kjenner til at vi har en digital varslingsløsning for mottak av varsel i 2024. Det er en økning på 12 prosentpoeng. Sammenlignet med 2022 er det i 2024 en høyere andel som har diskutert hva som menes med kritikkverdige forhold. En høyere andel vet også at TRFK har skriftlige varslingsrutiner hvis man skulle oppdage kritikkverdige forhold. Det samme gjelder at fylkeskommunen har en digital varslingsløsning for mottak av varsel.

I 2024 har vi en nedgang i antall varsler fra 26 varsler i 2023 til 15 varsler i 2024. Fem av disse er varslet anonymt. Bare ett varsel har ikke brukt varslingskanalen, men er sendt i linja. Sju av varslene er blitt avvist som varsel fordi de faller utenom reglene for intern varsling eller inneholder for lite informasjon.

Tabell 1 - Utvikling i varslingsaktivitet for perioden 2019-2024

Varslingsaktivitet	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall tilfeller meldt som varsel totalt	7	6	14	17	26	15
Antall tilfeller som ble meldt i digital kanal	5	2	8	9	20	14
Antall tilfeller med anonym varslers/avsender	3	0	4	2	8	6
Antall tilfeller som faller utenfor reglene for intern varsling, eller inneholder for lite informasjon	5	2	7	13	9	7

Varslingssekretariatet erfarer at det er et kontinuerlig behov for opplæring i temaet varsling, både for ansatte som kan, og i noen tilfeller har plikt til å varsle, men også for ledere som er varslingsmottakere. Vi har undersøkt muligheten for å anskaffe e-læring om varsling til ansatte.

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Meldekanal	Meldekanaler for diskriminering, rasisme vold og trakassering er etablert.	Alle ansatte	Utført
Overvåking og forbedringer	Varslingssekretariatet overvåker varslingsaktiviteten og gir anbefalinger til fylkesdirektør om forbedringer i årsrapport om varsling.	Alle ansatte	Utført
Oppdatere varslingsrutiner	Varslingsrutinen oppdateres.	Alle ansatte	Pågår
Informasjon i innfasing	Varsling legges som obligatorisk tema i innfasingen.	Alle ansatte	Utført
Orientering om varslingsaktivitet	Fylkesdirektør orienteres om varslingsaktiviteten i halvårs/årsrapport fra varslingssekretariatet.	Fylkesdirektørens ledergruppe	Pågår årsrapport
Tema i HAMU	Varsling settes årlig opp som tema i HAMU	Medlemmer i HAMU	Utført

3.3.2 Trakassering og seksuell trakassering i avviks- og forbedringssystemet

Fylkeskommunens system for avviks- og forbedringsmeldinger registrerer blant annet tilfeller av trakassering og seksuell trakassering. Nesten alle tilfeller av seksuell trakassering er registrert i avdelinger med elever som har særskilt tilrettelagt opplæring, hvor handlingen er utført av elever som ikke nødvendigvis skjønner at en tilnærming vil oppfattes som seksuell trakassering.

Årsmelding 2024

Tiltak	Beskrivelse	Målgruppe	Framdrift
Prioritering i HAMU	Hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU) har hatt fokus på forebygging og håndtering av trakassering, vold og trusler om vold over tid med handlingsplan basert på kartlegginger og risikovurderinger.	Medlemmer i HAMU	Pågår
Faggruppe for skoler med STO-avdelinger	Etablert faggruppe for skoler med STO-avdelinger, felles øvelser i hvordan forebygge uønskede hendelser.	Ansatte i skolen, særlig de som jobber med STO-elever.	Utført